

هیئت معارف جنگ
شهید سپهبد علی صیاد شیرازی

تیپ ۲ لشکر ۹۲ زرهی در آغاز جنگ تحمیلی

عین خوش پای پل کرخه

نویسنده: سرهنگ زرهی ستاد سید یعقوب حسینی

سرشناسه	: حسینی، سید یعقوب، ۱۳۱۱، ۱۳۸۸.
عنوان و نام پدیدآور	: تیپ ۲ لشکر ۹۲ زرهی در آغاز جنگ تحمیلی : عین خوش، پای پل کرخه/ نویسنده سید یعقوب حسینی ؛ [برای] هیئت معارف جنگ شهید سپهبد علی صیاد شیرازی.
مشخصات نشر	: تهران: ایران سبز، ۱۳۹۲.
مشخصات ظاهری	: ۲۸۰ ص: مصور.
شابک	: ۹۷۸-۹۶۴-۷۶۰۷-۳۲-۲
وضعیت فهرست نویسی	: فیپا
یادداشت	: نمایه.
موضوع	: ایران. ارتش. نیروی زمینی. لشکر نود و دو زرهی خوزستان. تیپ دو
موضوع	: جنگ ایران و عراق، ۱۳۵۹ - ۱۳۶۷ -- خوزستان
موضوع	: جنگ ایران و عراق، ۱۳۵۹ - ۱۳۶۷ -- ارتش
شناسه افزوده	: ایران. ارتش. هیأت معارف جنگ شهید سپهبد علی صیاد شیرازی
رده بندی کنگره	: ۱۳۹۲ ۴۳ح/۹/۱۶۱۰ DSR
رده بندی دیویی	: ۹۵۵/۰۸۴۳
شماره کتابشناسی ملی	: ۳۲۳۳۷۵۹

نویسنده: سرهنگ زرهی ستاد سید یعقوب حسینی

نوبت/ سال چاپ: اول / ۱۳۹۲

شماره شابک : ۲- ۳۲- ۷۶۰۷- ۹۶۴- ۹۷۸

شمارگان: ۲۰۰۰

ناشر : انتشارات ایران سبز - تهران

مرکز پخش: تلفن ۲۲۴۸۸۷۵۶ نمابر ۲۲۴۸۸۶۵۰ - صندوق پستی ۱۷۱- ۱۹۵۶۵

قیمت: ۷۵۰۰ تومان

حق چاپ برای هیئت معارف جنگ «شهید سپهبد علی صیاد شیرازی» محفوظ است

از همه نگارندگان حوادث جنگ و همه کسانی که توان انجام
وظیفه در این مهم را دارند، درخواست می‌کنم از ثبت و ضبط
جزئیات این دوران غفلت نکنند و این گنجینه تمام نشدنی را برای
آیندگان به ودیعه بگذارند.

امام خمینی (ره)

می‌خواهم بگویم که این جنگ، یک گنج است. آیا
خواهیم توانست از این گنج استفاده کنیم؟ آن هشت سال
جنگ بایستی تاریخ ما را تغذیه بکند.
مقام معظم رهبری حضرت آیت‌الله خامنه‌ای

همکاران

سر تیپ ستاد ناصر آراسته

بررسی اولیه و نهایی کتاب

سر تیپ ستاد سید حسام هاشمی

بررسی نهایی کتاب

سر تیپ ستاد سید ناصر حسینی

بررسی نهایی کتاب

سر تیپ ۲ ستاد نجاتعلی صادقی گویا

بازبینی، ویرایش، آماده سازی، نشر

سر تیپ ۲ حمید شکیبا

اصلاحات نهایی

احمد آقازاده، محمد جواد نجم

حروف نگاری

حامد خدمتی

صفحه آرایی

حمیدرضا خزاعی

طرح جلد

پیشگفتار

کتابی که ملاحظه می‌فرمایید از سلسله کتاب‌هایی است که جناب سرهنگ زرهی ستاد سید یعقوب حسینی در سال‌های دفاع مقدس به رشته تحریر در آورد. پس از پایان جنگ تحمیلی تعدادی از این کتابها با عنوان «ارتش جمهوری اسلامی ایران در هشت سال دفاع مقدس» توسط سازمان عقیدتی سیاسی ارتش، انتشار یافت و در زمره کتاب‌های معتبر دفاع مقدس محسوب و تا کنون مورد استفاده بسیاری از نویسندگان و پژوهشگران این عرصه قرار گرفته است.

هیئت معارف جنگ «شهید سپهبد علی صیاد شیرازی» با استفاده از بایگانی موجود، کتاب حاضر را توسط سرتیپ ۲ صادقی‌گویا، مجدداً بررسی و با حذف اضافات و انجام تصحیحات لازم در مرحله انتشار قرار داد. امید است برای روشن شدن حقایق بخشی از تاریخ نظامی این کشور، اقدامی مفید و ماندگار انجام شده باشد.

در ماه‌های پایانی سال ۱۳۸۸، متأسفانه اطلاع یافتیم که نویسنده محترم در تاریخ ۸۸/۱۰/۱۴ وفات یافته‌اند.

ایشان دوران پر افتخار و زندگی سالم و آبرومندانه را در کسوت نظامی و سال‌های بعد از پیروزی انقلاب اسلامی به ویژه در ابتدای جنگ تحمیلی طی نمودند. پس از بازنشستگی نیز، تاریخ نظامی دفاع مقدس را در چند جلد تدوین و خدمت بزرگی در عرصه علمی نظامی کشور از خود به یادگار گذاشته‌اند. آرزو داریم خداوند متعال، ایشان را با مجاهدان فی سبیل الله محشور و به بازماندگان آن مرحوم نیز سلامتی و سعادت دنیوی و اخروی نصیب فرماید.

هیئت معارف جنگ «شهید سپهبد علی صیاد شیرازی»

معارف جنگ

«معارف جنگ» مجموعه‌ای از یافته‌ها، ذخایر و دست آوردهای جبهه‌های نبرد حق علیه باطل است که خداوند متعال به پاس فداکاری‌ها، ایثارگری‌ها و برکت خون شهدای والامقام، نصیب رزمندگان اسلام نموده و از سینه‌های جوشان آنها به سینه‌های پاک و تشنه نسل جوان انقلاب اسلامی منتقل می‌گردد.

سازمان افتخاری «هیئت معارف جنگ» از پاییز سال ۱۳۷۳، با تصویب حضرت امام خامنه‌ای و بنیان‌گذاری امیر سرافراز ارتش اسلام «شهید سپهبد علی صیادشیرازی» و حمایت‌های مادی و معنوی مقام معظم رهبری و فرماندهی کل قوا، این رسالت مهم را با روحیه متعالی بسیجی برعهده گرفته و مفتخر است که با الهام از کلام نورانی خداوند متعال مبنی بر «وَالَّذِينَ جَاهَدُوا فِينَا لَنَهْدِيَنَّهُمْ سُبُلَنَا وَإِنَّ اللَّهَ لَمَعَ الْمُحْسِنِينَ»، با صداقت و تلاش دسته‌جمعی در این وادی مقدس گام نهاده و این رسالت افتخارآمیز را که با گرایش «پژوهشی - فرهنگی - عملیاتی و آموزشی» شکل گرفته است ادامه دهد و در این راه امید به لطف و یاری خداوند متعال دارد.

شیوه کار هیئت معارف جنگ در گردآوری تجارب جبهه‌های نبرد بدین ترتیب بوده است که براساس زمان و مکان هر عملیات، جمعی از رزمندگان اسلام که در آن عملیات نقش مهمی را برعهده داشته‌اند به منطقه عملیات عزیمت نموده و با یادآوری خاطرات خود در صحنه نبرد و برداشت‌های تحریری، صوتی و تصویری، مجموعه‌ای از حقایق و واقعیت‌های تلخ و شیرین را گردآوری نموده و در نهایت بعد از تطبیق آنها با مدارک و اسناد جبهه‌های نبرد در مسیر تدوین قرار داده‌اند.

آموزش معارف جنگ نیز از سال ۱۳۷۴ به صورت نظری و میدانی برای هر دوره از دانشجویان سال ۳ دانشگاه افسری امام علی(ع) نیروی زمینی و از سال ۱۳۸۲ برای کلیه دانشگاه‌های افسری ارتش جمهوری اسلامی ایران به اجرا درآمده و تا زمان نگارش این کتاب بیش از ۲۰ هزار نفر از فارغ‌التحصیلان دانشگاه‌های مزبور را در دو مرحله نظری و میدانی مورد آموزش قرار داده است.

هیئت معارف جنگ همچنین از سال ۱۳۸۸ آموزش کارکنان وظیفه در مقاطع تحصیلی فوق‌دیپلم، لیسانس، فوق لیسانس و دکترا در مراکز آموزش وظیفه را پی‌ریزی نمود و این عزیزان در زمان آموزش مقدماتی و قبل از عزیمت به یگان‌های سازمانی خود به مدت ۱۶ ساعت آموزش معارف جنگ را در ساعات فوق برنامه طی نموده که تا زمان چاپ این کتاب بیش از ۱۲۰ هزار نفر از کارکنان وظیفه که فارغ‌التحصیل دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی کشور می‌باشند، آموزش نظری معارف جنگ را فرا گرفته‌اند.

هیئت معارف جنگ «شهید سپهبد علی صیادشیرازی»

فهرست

۹	فهرست پیام‌ها، دستورات، طرح‌ها و هدایت عملیات
۲۸	معرفی نویسنده
۲۹	سخن ویراستار
۳۵	مقدمه
۴۱	کلیات
۴۱	۱- مشخصات کلی عملیات
۴۳	۲- مأموریت
۴۴	۳- شرح کلی منطقه عملیات
۴۹	۴- سازمان و گسترش نیروهای متجاوز
۵۲	۵- سازمان و گسترش نیروهای خودی
۵۳	پیام‌ها و دستورات (به فهرست مربوطه مراجعه شود)
۲۰۳	بررسی و تجزیه و تحلیل عملیات تأخیری و پدافندی غرب دزفول و شوش
۲۰۵	۱- کلیات
۲۰۸	۲- ایمان و اعتقاد
۲۰۸	۳- چگونگی رعایت اصول جنگ
۲۰۸	الف- اصل هدف
۲۱۰	ب- اصل وحدت فرماندهی
۲۱۱	پ- اصل تمرکز قوا

۲۱۲	ت- اصل صرفه‌جویی در قوا
۲۱۳	ث- اصل سادگی
۲۱۳	ج- اصل تأمین
۲۱۵	چ- اصل غافلگیری
۲۱۶	ح- اصل مانور
۲۱۷	خ- اصل تعرض
۲۱۸	۴- بررسی اطلاعاتی عملیات
۲۱۸	الف- جو
۲۱۸	ب- زمین
۲۲۰	پ- دشمن
۲۲۱	۵- هدایت عملیات
۲۵۹	خاطرات سرگرد مخابرات حسن راستا
۲۶۳	خاطرات سرهنگ زرهی ستاد امرالله شهبازی، فرمانده تیپ ۲ لشکر ۹۲ در آغاز جنگ تحمیلی
۲۶۹	نمایه
۲۷۷	نقشه

فهرست پیام‌ها، دستورات، طرح‌ها و هدایت عملیات

۵۵	گزارش نوبه‌ای؛ از عین خوش - ۵۹/۶/۱۱
۵۵	استقرار ژاندارمری موسیان؛ از رکن سوم لشکر ۹۲ - ۵۹/۶/۱۲
۵۵	تقویت پاسگاه چیلات؛ از ژاندارمری ایلام - ۵۹/۶/۱۵
۵۶	پشتیبانی پاسگاه چیلات؛ از ستاد لشکر ۹۲ - ۵۹/۶/۱۷
۵۶	درگیری پاسگاه چیلات؛ از تیپ ۲ - ۵۹/۶/۱۷
۵۶	تقویت پایگاه چیلات؛ از گروه رزمی عین خوش - ۵۹/۶/۱۸
۵۶	درگیری بدون تلفات؛ از عین خوش - ۵۹/۶/۱۸
۵۷	حمله به چاه‌های نفت؛ از ستاد لشکر ۹۲ رکن سوم - ۵۹/۶/۱۸
۵۷	تعویض نوبه‌ای پرسنل؛ از ستاد لشکر ۹۲ - ۵۹/۶/۱۹
۵۷	درگیری در پاسگاه سمیده؛ از تیپ ۳۷ زرهی - ۵۹/۶/۱۸
۵۸	عدم درگیری در سمیده؛ از گروه عین خوش - ۵۹/۶/۱۹
۵۸	پشتیبانی پاسگاه چاه بیات؛ از عین خوش - ۵۹/۶/۲۰
۵۸	اشغال مواضع عین خوش؛ از ستاد لشکر ۹۲ رکن سوم - ۵۹/۶/۲۱
۵۸	اشغال مواضع پدافندی؛ از ستاد لشکر ۹۲ رکن سوم - ۵۹/۶/۲۱
۵۹	فرماندهی گردان ۲۸۳ سوار زرهی؛ از ستاد لشکر ۹۲ رکن سوم - ۵۹/۶/۲۱
۵۹	استقرار در مواضع تینه؛ از گروه تیپ ۳۷ - ۵۹/۶/۲۱
۵۹	حرکت به سمت عین خوش؛ از تیپ ۳۷ - ۵۹/۶/۲۲
۶۰	حرکت به سمت عین خوش؛ از تیپ ۲ - ۵۹/۶/۲۲
۶۰	یگان اعزامی از تهران و پشتیبانی آمادی؛ از ستاد لشکر ۹۲ رکن سوم - ۵۹/۶/۲۳
۶۰	ورود و حمل خودروهای چرخ‌دار و شنی‌دار؛ از تیپ ۲ - ۵۹/۶/۱۹
۶۰	ورود به عین خوش؛ از گردان ۲۸۳ - ۵۹/۶/۲۳
۶۱	مختصات پاسگاه فرماندهی تیپ ۲؛ از تیپ ۲ - ۵۹/۶/۱۹
۶۱	آمادگی صد در صد و قصد تجاوز دشمن؛ از ستاد لشکر ۹۲ رکن سوم - ۵۹/۶/۱۹
۶۱	تهاجم دشمن به چاه نفتی در سمیده؛ از تیپ ۲ - ۵۹/۶/۲۴

۱۰ / تیپ ۲ لشکر ۹۲ زرهی در آغاز جنگ تحمیلی

- ۶۲ سرکوبی مهاجمین؛ از ستاد لشکر ۹۲ - ۵۹/۶/۲۵
- ۶۲ درگیری در پاسگاه طاوسییه، بدون تلفات؛ از گروه رزمی ۳۷ - ۵۹/۶/۲۵
- ۶۲ پوشش معابر وصولی؛ از ستاد لشکر ۹۲ رکن سوم - ۵۹/۶/۲۵
- ۶۳ مختصات مناطق گسترش؛ از تیپ ۳۷ - ۵۹/۶/۲۵
- ۶۳ انهدام برج دیدبانی دشمن؛ از تیپ ۲ - ۵۹/۶/۲۵
- ۶۳ درگیری در مقابل پاسگاه بیات؛ از تیپ ۲ - ۵۹/۶/۲۵
- ۶۴ درگیری در مناطق بیات، سمیده و فکه؛ از ستاد لشکر ۹۲ رکن سوم - ۵۹/۶/۲۶
- ۶۴ تقویت گروه رزمی ۳۷ در فکه؛ از لشکر ۹۲ رکن سوم - ۵۹/۶/۲۶
- ۶۴ درگیری و نیاز به یگان تقویت؛ از تیپ ۳۷ - ۵۹/۶/۲۶
- ۶۴ اعزام گروهان تانک هفتگل؛ از ستاد لشکر ۹۲ رکن سوم - ۵۹/۶/۲۶
- ۶۵ درگیری شدید ۷۲ ساعته؛ از گروه رزمی عقاب - ۵۹/۶/۲۶
- ۶۵ اعزام یک دسته تانک؛ از ستاد لشکر ۹۲ رکن سوم - ۵۹/۷/۲۶
- ۶۶ درگیری شدید ۴۸ ساعته و اعزام گروهان تقویت؛ از فرماندهی گروه ۱۴۱ - ۵۹/۶/۲۶
- ۶۶ حرکت تانک‌های دشمن به سمت خودی؛ از فرمانده گروه رزمی ۳۷ -
- ۶۶ پشتیبانی هوایی؛ از ل ۹۲ - ۵۹/۶/۲۶
- ۶۷ وضعیت پاسگاه طاوسییه؛ از تیپ ۳۷ - ۵۹/۶/۲۶
- ۶۸ مأموریت سرگرد بیرانوند؛ از ستاد لشکر ۹۲ رکن سوم - ۵۹/۶/۲۶
- ۶۸ درگیری شدید در سمیده؛ از تیپ ۲ - ۵۹/۶/۲۶
- ۶۹ درگیری در فکه؛ از گروه رزمی ۳۷ - ۵۹/۶/۲۶
- ۶۹ حمله دشمن به پاسگاه‌های دویرج و فکه؛ از سرگرد افضلیان - ۵۹/۶/۲۶
- ۶۹ اعزام قوای کمکی؛ از ستاد لشکر ۹۲ رکن سوم - ۵۹/۶/۲۷
- ۷۰ یگان تیپ زیر آتش شدید؛ از تیپ ۲ - ۵۹/۶/۲۷
- ۷۰ آغاز و خاتمه درگیری؛ از تیپ ۲ - ۵۹/۶/۲۷
- ۷۰ نیاز به گردان توپخانه؛ از تیپ ۲ - ۵۹/۶/۲۷
- ۷۱ حمله دشمن به یونیت بهره‌برداری شرکت نفت؛ از ستاد لشکر ۹۲ - ۵۹/۶/۲۷

۷۱	حمله هوایی خودی به دشمن؛ از گروه رزمی ۳۷ - ۵۹/۶/۲۷
۷۱	پاسگاه فکه و دوبرج در مرحله سقوط؛ از ژاندارمری - ۵۹/۶/۲۷
۷۱	تانک دشمن در حال پیشروی به پاسگاه دوبرج؛ از ژاندارمری - ۵۹/۶/۲۷
۷۲	تیم تانک و پیاده به طرف فکه؛ از تیپ ۲ - ۵۹/۶/۲۷
۷۲	درگیری در سمیده با آتش طرفین؛ از تیپ ۲ - ۵۹/۶/۲۷
۷۳	عملیات دشمن در معبر فکه ...؛ از ستاد لشکر ۹۲ رکن سوم - ۵۹/۶/۲۸
۷۳	حرکت گروه اعزامی از تهران به مواضع تیپ ۳۷؛ از تیپ ۲ - ۵۹/۷/۲۸
۷۳	مین‌گذاری در معبر فکه؛ از تیپ ۲ - ۵۹/۷/۲۸
۷۴	اعزام فرمانده مناسب؛ از تیپ ۲ - ۵۹/۶/۲۸
۷۴	نیازمندی پاسگاه چیلان؛ از تیپ ۲ - ۵۹/۶/۲۸
۷۴	گزارش نوبه‌ای؛ از تیپ ۲ - ۵۹/۷/۲۸
۷۵	کمبود پرسنل مین‌گذاری؛ از تیپ ۲ زرهی - ۵۹/۶/۲۸
۷۵	نیاز به آتشبار ۱۷۵ م؛ از تیپ ۳۷ - ۵۹/۶/۲۸
۷۵	گروه رزمی پیاده اعزامی از تهران؛ از تیپ ۲ - ۵۹/۶/۲۸
۷۶	پدافند پاسگاه چیلان و ...؛ از تیپ ۲ - ۵۹/۶/۲۸
۷۶	ادامه پدافند از منطقه مورد نظر؛ از رکن سوم لشکر ۹۲ - ۵۹/۶/۲۹
۷۶	گردان اعزامی از تهران و تیپ ۳۷ زرهی شیراز؛ از ستاد لشکر ۹۲ رکن سوم - ۵۹/۶/۲۹
۷۷	دسته پدافند هوایی ۲۳ م؛ از ستاد لشکر ۹۲ رکن سوم - ۵۹/۶/۲۹
۷۷	دسته گروه پدافند هوایی؛ از لشکر ۹۲ رکن سوم - ۵۹/۶/۳۰
۷۷	اعزام نفرات برای مین‌گذاری معبر فکه؛ از تیپ ۲ - ۵۹/۶/۲۹
۷۸	محل‌های استقرار گروه رزمی تیپ ۳۷؛ از گروه رزمی ۳۷ - ۵۹/۶/۲۹
۷۸	درخواست پشتیبانی هوایی؛ از گروه رزمی عقاب - ۵۹/۶/۲۹
۷۸	درخواست پشتیبانی هوایی و توپخانه ۱۷۵ م؛ از تیپ ۳۷ - ۵۹/۷/۱
۷۹	پیشروی نیروی تانک دشمن؛ از تیپ ۲ - ۵۹/۷/۱
۷۹	موشک‌انداز تاو و ...؛ از گردان ۱۳۸ - ۵۹/۷/۱

۱۲ / تیپ ۲ لشکر ۹۲ زرهی در آغاز جنگ تحمیلی

- ۷۹ درخواست کمک و آتش هوایی؛ از گردان ۲۸۳ - ۵۹/۷/۱
- ۸۰ تقویت یگان‌های تیپ ۳۷؛ از ستاد لشکر ۹۲ - ۵۹/۷/۲
- ۸۰ اتمام درگیری منطقه سمیده در روز جاری؛ از تیپ ۲ - ۵۹/۶/۲۹
- ۸۰ درگیری شدید در سمیده؛ از تیپ ۲ - ۵۹/۶/۲۹
- ۸۱ مشخص شدن آتش پشتیبانی؛ از گردان ۲۸۳ - ۵۹/۶/۲۹
- ۸۱ گروهان سوم زیر آتش دشمن؛ از گردان ۲۸۳ - ۵۹/۶/۲۹
- ۸۱ پدافند پاسگاه فکه؛ از گروه رزمی ۳۷ - ۵۹/۶/۲۹
- ۸۲ آتش پشتیبانی گروهان دوم؛ از گردان ۲۸۳ - ۵۹/۶/۲۹
- ۸۲ ضایعات؛ از گردان ۲۸۳ - ۵۹/۶/۳۰
- ۸۲ گروهان سوم زیر آتش دشمن؛ از رکن دوم لشکر ۹۲ - ۵۹/۶/۲۹
- ۸۲ تیراندازی با موشک؛ از گردان ۲۸۳ - ۵۹/۶/۲۹
- ۸۳ برد توپخانه گروه رزمی؛ از گروه رزمی ۳۷ - ۵۹/۶/۲۹
- ۸۳ فاقد آتش تانک؛ از گروه ۱۳۸ - ۵۹/۶/۲۹
- ۸۳ قصد نفوذ دشمن از محور فکه و دوسلک؛ از گروه رزمی ۳۷ - ۵۹/۶/۲۹
- ۸۴ استقرار در منطقه دوسلک؛ از گروه ۱۳۸ - ۵۹/۶/۲۹
- ۸۴ تیراندازی با موشک تاو؛ از رکن سوم لشکر ۹۲ - ۵۹/۶/۳۰
- ۸۴ حضور فرماندهان در گروه؛ از ستاد لشکر ۹۲ رکن سوم - ۵۹/۶/۳۰
- ۸۵ عدم محدودیت مهمات؛ از ستاد لشکر ۹۲ رکن سوم - ۵۹/۶/۳۰
- ۸۵ وصول تانک‌ها؛ از لشکر ۹۲ رکن سوم - ۵۹/۶/۳۰
- ۸۵ واگذاری تیپ ۳۷؛ از تیپ ۳۷ - ۵۹/۶/۳۰
- ۸۶ آغاز درگیری در فکه؛ از تیپ ۳۷ - ۵۹/۶/۳۰
- ۸۶ درخواست آتش پشتیبانی هوایی؛ از تیپ ۳۷ - ۵۹/۶/۳۰
- ۸۶ ماکت هواپیماهای دشمن؛ از رکن سوم لشکر ۹۲ - ۵۹/۶/۳۰
- ۸۷ اعزام دیدبان توپخانه؛ از رکن سوم لشکر ۹۲ - ۵۹/۶/۳۰
- ۸۷ قدردانی از عملکرد گروه رزمی؛ از ستاد لشکر ۹۲ رکن سوم - ۵۹/۶/۳۰

- ۸۷ استفاده از حداکثر آتش؛ از ستاد لشکر ۹۲ رکن سوم - ۵۹/۶/۳۰
- ۸۸ سرکوبی دشمن؛ از لشکر ۹۲ رکن سوم - ۵۹/۶/۳۰
- ۸۸ رهایی تانک‌ها؛ از ستاد لشکر ۹۲ رکن سوم - ۵۹/۶/۳۰
- ۸۸ چاه‌های نفت زیر آتش شدید دشمن؛ از تیپ ۲ - ۵۹/۶/۳۰
- ۸۹ درگیری در منطقه سمیده؛ از تیپ ۲ - ۵۹/۶/۳۰
- ۸۹ شروع درگیری در روز جاری؛ از تیپ ۳۷ - ۵۹/۶/۳۰
- ۸۹ احتیاط گروه رزمی؛ از گروه رزمی ۳۷ - ۵۹/۶/۳۰
- ۹۰ گردان مورد نظر زیر امر نیست؛ از ستاد لشکر ۹۲ رکن سوم - ۵۹/۶/۳۱
- ۹۰ آتشبار ۱۷۵ م م و کاتیوشا؛ از گروه رزمی ۳۷ - ۵۹/۶/۳۰
- ۹۰ تک هوایی دشمن به پادگان و پایگاه؛ از تیپ ۲ - ۵۹/۶/۳۱
- ۹۱ انهدام آنتن رابط؛ از گروه رزمی ۳۷ - ۵۹/۶/۳۱
- ۹۱ آتشبارهای گردان ۳۲۰ توپخانه؛ از تیپ ۲ - ۵۹/۶/۳۱
- ۹۱ موشک تاو و خمپاره ۱۲۰ م؛ از گروه رزمی ۳۷ - ۵۹/۶/۳۱
- ۹۲ درخواست گروه رزمی؛ از گردان ۱۳۸ - ۵۹/۶/۳۱
- ۹۲ خمپاره‌انداز و تاو اعزام گردند؛ از ستاد لشکر ۹۲ رکن سوم - ۵۹/۶/۳۱
- ۹۲ شروع و ادامه درگیری؛ از گروه رزمی ۳۷ - ۵۹/۶/۳۱
- ۹۳ پشتیبانی گردان ۲۸۳؛ از لشکر ۹۲ رکن سوم - ۵۹/۶/۳۱
- ۹۳ آتش پشتیبانی برد بلند؛ از تیپ ۲ - ۵۹/۶/۳۱
- ۹۳ گزارش عملیات و درخواست پشتیبانی هوایی؛ از گروه رزمی ۳۷ - ۵۹/۶/۳۱
- ۹۴ تشکر از دلاوری فرمانده و پرسنل؛ از ستاد لشکر ۹۲ رکن سوم - ۵۹/۶/۳۱
- ۹۴ اشغال مواضع تینه؛ از گروه رزمی ۳۷ - ۵۹/۶/۳۱
- ۹۵ حمله دشمن از معبر فکه - دزفول؛ از لشکر ۹۲ رکن سوم - ۵۹/۷/۱
- ۹۵ حمله هوایی به دشمن در منطقه سوبله؛ از سماجا ۳ - ۵۹/۷/۱
- ۹۶ پیشروی دشمن تا دویرج؛ از تیپ ۲ - ۵۹/۷/۱
- ۹۶ گزارش تیپ ۲ دزفول؛ از ستاد لشکر ۹۲ رکن سوم - ۵۹/۷/۱

۱۴ / تیپ ۲ لشکر ۹۲ زرهی در آغاز جنگ تحمیلی

- ۹۶ دشمن در حال پیشروی است؛ از تیپ ۲ - ۵۹/۷/۱
- ۹۷ تقاضای یک گردان تانک؛ از گروه رزمی عقاب - ۵۹/۷/۱
- ۹۷ عدم امکان اعزام یگان به چیلان؛ از تیپ ۲ - ۵۹/۷/۱
- ۹۷ نیاز به توپخانه برد بلند و پشتیبانی هوایی در عین خوش؛ از پرنده - ۵۹/۷/۱
- ۹۸ پوشاندن محور فکه دویرج؛ از تیپ ۳۷ - ۵۹/۷/۱
- ۹۸ پاسگاه فکه و دویرج محاصره شدند و ...؛ از گروه رزمی ۳۷ - ۵۹/۷/۱
- ۹۸ تصمیم با مقدرات ممکن؛ از گروه رزمی فکه - ۵۹/۷/۱
- ۹۹ استفاده از مقدرات تا وصول نیروی کمکی؛ از رکن سوم لشکر ۹۲ -
- ۹۹ دویرج سقوط نموده و در محاصره هستیم؛ از تیپ ۳۷ - ۵۹/۷/۱
- ۹۹ وضع موجود در عین خوش؛ از تیپ ۲ - ۵۹/۷/۱
- ۱۰۰ سقوط فکه و دویرج؛ از تیپ ۳۷ - ۵۹/۷/۱
- ۱۰۰ تعویض با یگان تازه نفس؛ از گروه ۳۷ - ۵۹/۷/۱
- ۱۰۰ ادامه مقاومت تا وصول یگان جدید؛ از لشکر ۹۲ رکن سوم - ۵۹/۷/۱
- ۱۰۱ بمباران تیپ ۲ و پایگاه وحدتی؛ از تیپ ۲ - ۵۹/۷/۱
- ۱۰۱ سد پیشروی در عین خوش و نیازمندی؛ از تیپ ۲ - ۵۹/۷/۱
- ۱۰۱ سد پیشروی دشمن و انجام پشتیبانی هوایی؛ از لشکر ۹۲ - ۵۹/۷/۱
- ۱۰۲ درگیری شدید در سوبله؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۷/۱
- ۱۰۲ مهمات آرپی جی ۷؛ از گروه رزمی ۳۷ - ۵۹/۷/۱
- ۱۰۲ درگیری شدید با دشمن؛ از گردان ۲۸۳ - ۵۹/۷/۱
- ۱۰۳ مأموریت پوشش و پهلوداری؛ از لشکر ۹۲ رکن سوم - ۵۹/۷/۱
- ۱۰۳ منطقه موسیان، دهلران، چیلان؛ از ستاد لشکر ۹۲ رکن سوم - ۵۹/۷/۱
- ۱۰۳ گروه ۱۳۸، مواضع فکه؛ از تیپ ۳۷ - ۵۹/۷/۱
- ۱۰۳ سد دشمن در فکه و سمیده؛ از لشکر ۹۲ رکن سوم - ۵۹/۷/۲
- ۱۰۴ تلفات و خسارات گردان ۲۸۳؛ از گردان ۲۸۳ - ۵۹/۷/۲
- ۱۰۴ درخواست توپخانه و تانک؛ از گردان ۲۸۳ - ۵۹/۷/۲

- ۱۰۵ استفاده از امکانات موجود تا وصول نیروی جدید؛ از لشکر ۹۲ - ۵۹/۷/۲
- ۱۰۵ در عین خوش از ۳ طرف محاصره؛ از گردان ۲۸۳ - ۵۹/۷/۲
- ۱۰۵ اشغال مواضع ابوغریب؛ از لشکر ۹۲ رکن سوم - ۵۹/۷/۲
- ۱۰۶ عین خوش در حمله گاز انبری؛ از گردان ۲۸۳ - ۵۹/۷/۲
- ۱۰۶ تقویت متوالی دشمن؛ از تیپ ۲ - ۵۹/۷/۲
- ۱۰۶ نیاز به گردان تانک و توپخانه؛ از تیپ ۲ - ۵۹/۷/۲
- ۱۰۶ عدم امکان مقاومت؛ از تیپ ۲ - ۵۹/۷/۲
- ۱۰۷ پیشروی دشمن و عقب‌نشینی بدون دستور؛ از لاله - ۵۹/۷/۲
- ۱۰۷ رهایی از محاصره؛ از تیپ ۲ - ۵۹/۷/۲
- ۱۰۷ درخواست پشتیبانی هوایی؛ از تیپ ۲ - ۵۹/۷/۲
- ۱۰۸ نیاز به تقویت تیپ؛ از تیپ ۲ - ۵۹/۷/۲
- ۱۰۸ حمله در امتداد پاسگاه فکه و پشتیبانی هوایی؛ از گروه رزمی لاله - ۵۹/۷/۲
- ۱۰۸ یگان کمکی؛ از تیپ ۲ - ۵۹/۷/۲
- ۱۰۸ نیاز به پشتیبانی برای پاتک؛ از گروه رزمی ۳۷ - ۵۹/۷/۲
- ۱۰۹ فوری هواپیما فرستاده شود؛ از تیپ ۲ - ۵۹/۷/۲
- ۱۰۹ محاصره و پشتیبانی هوایی؛ از تیپ ۲ - ۵۹/۷/۲
- ۱۱۰ پشتیبانی هوایی؛ از تیپ ۲ - ۵۹/۷/۲
- ۱۱۰ نه هواپیما و نه توپخانه؛ از تیپ ۲ - ۵۹/۷/۲
- ۱۱۰ عدم امکان مقاومت و پشتیبانی هوایی؛ از تیپ ۲ - ۵۹/۷/۲
- ۱۱۰ دشمن قصد تصرف رادار دهلران؛ از لشکر ۹۲ رکن سوم - ۵۹/۷/۲
- ۱۱۱ سقوط مهران و ...؛ از دهلران - ۵۹/۷/۲
- ۱۱۱ ادامه مأموریت پاسخ به متجاوزان؛ از ستاد لشکر ۹۲ - ۵۹/۷/۲
- ۱۱۲ گردان ۱۳۸، ارتفاعات تینه؛ از گردان ۱۳۸ - ۵۹/۷/۲
- ۱۱۲ عقب‌نشینی تانک و توپخانه؛ از گردان ۱۳۸ - ۵۹/۷/۲
- ۱۱۲ عدم امکان عقب‌نشینی؛ از تیپ ۲ - ۵۹/۷/۲

۱۶ / تیپ ۲ لشکر ۹۲ زرهی در آغاز جنگ تحمیلی

- ۱۱۲ ورود ۳ قبضه تانک؛ از تیپ ۲ - ۵۹/۷/۲
- ۱۱۳ تأمین ارتفاعات علی‌گروه‌زد؛ از گردان ۲۸۳ - ۵۹/۷/۲
- ۱۱۳ عین خوش در حال سقوط است؛ از تیپ ۲ - ۵۹/۷/۳
- ۱۱۳ خطر جدی است؛ از گردان ۱۳۸ - ۵۹/۷/۳
- ۱۱۴ نداشتن آب و غذای پرسنل پاسگاه‌های مرزی؛ از دهلران - ۵۹/۷/۳
- ۱۱۴ عدم امکان کمک به چیلان؛ از تیپ ۲ - ۵۹/۷/۳
- ۱۱۴ عدم امکان مقاومت در عین خوش؛ از افشین - ۵۹/۷/۳
- ۱۱۴ در محاصره دشمن و عقب‌نشینی تانک‌ها؛ از گردان ۱۳۸ - ۵۹/۷/۲
- ۱۱۵ خسارات ۵۹/۷/۲؛ از تیپ ۲ - ۵۹/۷/۳
- ۱۱۵ خسارات دشمن در ۵۹/۷/۲؛ از تیپ ۲ - ۵۹/۷/۳
- ۱۱۵ انهدام پل در صورت عقب‌نشینی؛ از لشکر ۹۲ - ۵۹/۷/۳
- ۱۱۵ عدم توان مقاومت و دستور عقب‌نشینی؛ از تیپ ۲ - ۵۹/۷/۲
- ۱۱۶ عمل با ابتکار فرماندهی؛ از لشکر ۹۲ - ۵۹/۷/۳
- ۱۱۶ ایستادن در موضع سبب تلفات؛ از تیپ ۲ - ۵۹/۷/۳
- ۱۱۶ منتظر دستور باشید؛ از لشکر ۹۲ - ۵۹/۷/۲
- ۱۱۶ برای جلوگیری از پیشروی دشمن؛ از تیپ ۲ - ۵۹/۷/۳
- ۱۱۷ پشتیبانی هوایی؛ از ستاد لشکر ۹۲ رکن سوم - ۵۹/۷/۳
- ۱۱۷ نیروی دشمن ۱۰۰ برابر؛ ۵۹/۷/۲
- ۱۱۷ اعزام گروهان تانک از مشهد؛ از لشکر ۷۷ - ۵۹/۷/۲
- ۱۱۸ چرا هواپیما نیامد؟؛ از گردان ۱۳۸ - ۵۹/۷/۳
- ۱۱۸ اگر هواپیما نرسد...؛ از تیپ ۲ - ۵۹/۷/۳
- ۱۱۸ اگر هواپیما نرسد...؛ از گردان ۱۳۸ - ۵۹/۷/۳
- ۱۱۸ کمک نمایید، در حال سقوط؛ از لاله - ۵۹/۷/۳
- ۱۱۹ ادامه مقاومت با حرکت آتش؛ از رکن سوم لشکر ۹۲ - ۵۹/۷/۳
- ۱۱۹ سقوط تیپ به زودی؛ از تیپ ۲ - ۵۹/۷/۳

- ۱۱۹ تلفات زیاد شده، هواپیما بفرستید؛ از تیپ ۲ - ۵۹/۷/۳
- ۱۱۹ آخرین لحظات؛ از گردان ۲۸۳ - ۵۹/۷/۳
- ۱۱۹ هواپیما می‌خواهیم؛ از گردان ۲۸۳ - ۵۹/۷/۳
- ۱۲۰ نیروهای کمک در حال حرکت؛ از لشکر ۹۲ رکن سوم - ۵۹/۷/۳
- ۱۲۰ تیپ ۲ در محاصره هواپیما؛ از تیپ ۲ - ۵۹/۷/۳
- ۱۲۰ عدم امکان مأموریت رزمی؛ از گردان ۲۸۳ - ۵۹/۷/۳
- ۱۲۰ حمله از هر طرف و عقب‌نشینی؛ از تیپ ۲ - ۵۹/۷/۳
- ۱۲۱ حصول و راهنمایی یگان اعزامی از راه‌آهن؛ از لشکر ۹۲ - ۵۹/۷/۳
- ۱۲۱ پیشروی دشمن از ۲ محور؛ از پادگان دزفول - ۵۹/۷/۳
- ۱۲۱ گزارش کذب؛ از لشکر ۹۲ رکن سوم - ۵۹/۷/۳
- ۱۲۱ حرکت تیپ ۲ از پل کرخه؛ از لشکر ۹۲ - ۵۹/۷/۳
- ۱۲۲ اشغال مواضع عین خوش؛ از لشکر ۹۲ رکن سوم - ۵۹/۷/۳
- ۱۲۲ گزارش ژاندارمری موسیان؛ از تیپ ۸۴ - ۵۹/۷/۳
- ۱۲۲ سد دشمن در جاده رادار پای پل؛ از لشکر ۹۲ - ۵۹/۷/۴
- ۱۲۳ خودی در تپه‌های علی‌گروه‌زد و دشمن در عین خوش؛ از تیپ ۲ - ۵۹/۷/۴
- ۱۲۳ عقب‌نشینی پذیرفته نیست؛ از لشکر ۹۲ رکن سوم - ۵۹/۷/۴
- ۱۲۳ پیشروی به مواضع پاسگاه فکه؛ از لشکر ۹۲ - ۵۹/۷/۴
- ۱۲۴ سرپرستی و فرماندهی گروه رزمی ۳۷؛ از گروه رزمی ۳۷ - ۵۹/۷/۴
- ۱۲۴ در حال از بین رفتن هستیم؛ از گردان ۱۳۸ - ۵۹/۷/۳
- ۱۲۴ درخواست یک گردان تانک و توپخانه؛ از تیپ ۲ - ۵۹/۷/۳
- ۱۲۴ احتیاج به هواپیما و کمک؛ از تیپ ۲ - ۵۹/۷/۳
- ۱۲۵ مقاومت در عین خوش؛ از گردان ۲۸۳ - ۵۹/۷/۳
- ۱۲۵ واحدهای در جلوی ارتفاعات دوسلک؛ از تیپ ۲ - ۵۹/۷/۳
- ۱۲۵ ادامه مقاومت؛ از لشکر ۹۲ - ۵۹/۷/۳
- ۱۲۶ سمیده و پیچ انگیز در محاصره؛ از بخش‌داری موسیان - ۵۹/۷/۳

۱۸ / تیپ ۲ لشکر ۹۲ زرهی در آغاز جنگ تحمیلی

- ۱۲۶ تعویض پرسنل؛ از گروه ۳۷ - ۵۹/۷/۳
- ۱۲۶ محاصره دوسلک؛ از گروه رزمی ۳۷ - ۵۹/۷/۳
- ۱۲۷ درخواست پشتیبانی هوایی؛ از گردان ۲۸۳ - ۵۹/۷/۴
- ۱۲۷ دشمن از مسیر سمیده دوسلق در حال پیشروی؛ از تیپ ۲ - ۵۹/۷/۴
- ۱۲۷ پشتیبانی هوایی فوری؛ از گروه ۳۷ - ۵۹/۷/۴
- ۱۲۷ نیاز به آتش توپخانه سنگین یا هواپیما؛ از گردان ۲۸۳ - ۵۹/۷/۴
- ۱۲۸ گردان ۲۸۳ زیر امر تیپ ۲؛ از ستاد لشکر ۹۲ رکن سوم - ۵۹/۷/۴
- ۱۲۸ پیشروی دشمن از عین خوش دشت عباس؛ از تیپ ۲ - ۵۹/۷/۴
- ۱۲۸ تمام یگان‌ها در محاصره دشمن؛ از گردان ۲۸۳ - ۵۹/۷/۴
- ۱۲۸ درگیری در جلوی تپه‌های علی‌گروه‌زد؛ از گردان ۲۸۳ - ۵۹/۷/۴
- ۱۲۹ نیاز به پشتیبانی هوایی و توپخانه ۱۳۰ م؛ از تیپ ۲ - ۵۹/۷/۴
- ۱۲۹ اجرای پشتیبانی هوایی؛ از ستاد لشکر ۹۲ رکن سوم - ۵۹/۷/۴
- ۱۲۹ مواضع خودی زیر آتش شدید؛ از گروه رزمی ۳۷ - ۵۹/۷/۴
- ۱۲۹ وضع یگان‌های دوسلق و فکه؛ از تیپ ۲ - ۵۹/۷/۴
- ۱۳۰ گروه رزمی نرسیده؛ از تیپ ۲ - ۵۹/۷/۴
- ۱۳۰ دشمن در ۴ کیلومتری خودی؛ از تیپ ۲ - ۵۹/۷/۴
- ۱۳۰ تقویت آتش؛ از ستاد لشکر ۹۲ - ۵۹/۷/۵
- ۱۳۱ درگیری در تپه‌های علی‌گروه‌زد؛ از تیپ ۲ - ۵۹/۷/۴
- ۱۳۱ ارتفاعات دوسلک در اشغال دشمن؛ از گروه رزمی ۳۷ - ۵۹/۷/۵
- ۱۳۱ گزارش فرمانده تیپ ۳؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۷/۵
- ۱۳۲ تک تیپ ۸۴؛ از دهلران - ۵۹/۷/۵
- ۱۳۳ وضعیت یگان‌های تیپ؛ از تیپ ۲ - ۵۹/۷/۵
- ۱۳۳ نیروهای کمکی درخواست شده؛ از ستاد لشکر ۹۲ رکن سوم - ۵۹/۷/۵
- ۱۳۴ عدم کارایی آتشبار خمپاره‌انداز؛ از تیپ ۲ - ۵۹/۷/۵
- ۱۳۴ فرانکس ارتباطی؛ از تیپ ۳۷ - ۵۹/۷/۵

۱۳۴	دشمن از دشت عباس به علی‌گره زد؛ از تیپ ۲ - ۵۹/۷/۵
۱۳۵	عدم پشتیبانی هوایی در دشت عباس؛ از تیپ ۲ - ۵۹/۷/۵
۱۳۵	۴ قبضه توپ ۲۰۳ م؛ از لشکر ۹۲ رکن سوم - ۵۹/۷/۵
۱۳۵	تلفات و خسارات به دشمن؛ از تیپ ۲ - ۵۹/۷/۵
۱۳۵	یگان سمت راست در محاصره؛ از تیپ ۲ - ۵۹/۷/۵
۱۳۶	ستون تانک دشمن از چپ و راست؛ از تیپ ۲ - ۵۹/۷/۵
۱۳۶	هدایت گروه رزمی مشهد؛ از تیپ ۲ - ۵۹/۷/۵
۱۳۶	گروه رزمی به اهواز آمده است؛ از ستاد لشکر ۹۲ - ۵۹/۷/۴
۱۳۶	یگان در حالت تأخیر؛ از تیپ ۲ - ۵۹/۷/۵
۱۳۷	عدم امکان ایستادن در علی‌گره زد؛ از تیپ ۲ - ۵۹/۷/۵
۱۳۷	یگان سمت راست ما در حال محاصره؛ از تیپ ۲ - ۵۹/۷/۵
۱۳۷	حرکت به مواضع تأخیری در امتداد تیپ ۲؛ از لشکر ۹۲ رکن سوم - ۵۹/۷/۵
۱۳۷	در سمت چپ دشمن با ۵۰ تانک؛ از تیپ ۲ - ۵۹/۷/۵
۱۳۸	پل آماده تخریب؛ از پرنده - ۵۹/۷/۵
۱۳۸	زمان انفجار پل؛ از افشین - ۵۹/۷/۵
۱۳۸	۱۵۰ تانک در پهلوی چپ تیپ؛ از تیپ ۲ - ۵۹/۷/۵
۱۳۸	استقرار در مواضع پل کرخه؛ از تیپ ۲ - ۵۹/۷/۵
۱۳۹	فشار دشمن از ۲ طرف؛ از تیپ ۲ - ۵۹/۷/۵
۱۳۹	پیشروی دشمن در قسمت وسط؛ از تیپ ۲ - ۵۹/۷/۵
۱۳۹	تک تیپ ۸۴؛ از لشکر ۹۲ رکن سوم - ۵۹/۷/۵
۱۳۹	پل تخریب نشود؛ از گردان ۱۳۸ - ۵۹/۷/۵
۱۴۰	نیروی کمکی و تقویتی؛ از تیپ ۲ - ۵۹/۷/۴
۱۴۰	آخرین وضعیت تیپ؛ از تیپ ۲ - ۵۹/۷/۴
۱۴۰	تانک‌های دشمن از دشت عباس به دوسلق؛ از تیپ ۲ - ۵۹/۷/۵
۱۴۱	از سمت راست در محاصره؛ از تیپ ۲ - ۵۹/۷/۵

۲۰ / تیپ ۲ لشکر ۹۲ زرهی در آغاز جنگ تحمیلی

- ۱۴۱ پشتیبانی هوایی تا نیم ساعت دیگر؛ از گروه رزمی ۳۷ - ۵۹/۷/۴
- ۱۴۱ تعداد تانک‌های زیر امر؛ از گردان ۱۳۸ - ۵۹/۷/۴
- ۱۴۱ وضعیت گردان ۱۳۸؛ تلگراف گردان ۱۳۸
- ۱۴۲ محاصره ۲ گروه رزمی ۱۳۸ و ۱۴۱ در دوسلک؛ از گردان ۱۳۸ - ۵۹/۷/۵
- ۱۴۲ نیاز سریع به توپ ۱۷۵ م؛ از گروه رزمی ۳۷ - ۵۹/۷/۵
- ۱۴۲ درخواست پشتیبانی هوایی؛ از تیپ ۲ - ۵۹/۷/۵
- ۱۴۲ آتش شدید توپخانه دشمن؛ از تیپ ۲ - ۵۹/۷/۶
- ۱۴۳ حمله تیپ ۲ از محور دهلران به علی‌گروه‌زد؛ از تیپ ۲ - ۵۹/۷/۵
- ۱۴۳ اشغال ارتفاعات تینه؛ از گردان ۱۳۸ - ۵۹/۷/۴
- ۱۴۳ نیاز به تقویت توپخانه؛ از تیپ ۲ - ۵۹/۷/۴
- ۱۴۳ گزارش مختصات خودی و دشمن؛ از تیپ ۲ و تیپ ۳ - ۵۹/۷/۶
- ۱۴۴ اشغال تپه‌های علی‌گروه‌زد؛ از لشکر ۹۲ رکن سوم - ۵۹/۷/۶
- ۱۴۴ حمله تیپ ۲؛ از لشکر ۹۲ رکن سوم - ۵۹/۷/۶
- ۱۴۴ نیاز به پشتیبانی هوایی؛ از تیپ ۲ - ۵۹/۷/۶
- ۱۴۵ انفجار پل ؟ ؛ از تیپ ۲ - ۵۹/۷/۶
- ۱۴۵ پل منفجر نشود؛ از لشکر ۹۲ - ۵۹/۷/۶
- ۱۴۵ مختصات محل مورد نیاز آتش هوایی؛ از لشکر ۹۲ - ۵۹/۷/۶
- ۱۴۵ گروه رزمی در محاصره دشمن؛ از گروه رزمی ۳۷ - ۵۹/۷/۶
- ۱۴۶ گروه رزمی ۱۳۸ در دوسلک و نبرد با دشمن؛ از گردان ۱۳۸ - ۵۹/۷/۶
- ۱۴۶ حمله به دشمن از پهلوی؛ از لشکر ۹۲ - ۵۹/۷/۶
- ۱۴۶ جناح راست گروه خالی است؛ از گروه ۳۷ - ۵۹/۷/۶
- ۱۴۷ گروه رزمی در محاصره؛ از تیپ ۳۷ - ۵۹/۷/۶
- ۱۴۷ کمک هوایی فوری؛ از گردان ۲۸۳ - ۵۹/۷/۶
- ۱۴۷ تیپ ۲ و سوار زرهی به طرف علی‌گروه‌زد؛ از تیپ ۲ - ۵۹/۷/۶
- ۱۴۸ پشتیبانی هوایی؛ از تیپ ۲ - ۵۹/۷/۶

- ۱۴۸ حمله به تپه‌های علی‌گره‌زد؛ از تیپ ۲ - ۵۹/۷/۶
- ۱۴۸ دشمن در نزدیکی بستان؛ از ناحیه ژاندارمری - ۵۹/۷/۶
- ۱۴۹ عقب‌نشینی یگان‌های تیپ؛ از توپخانه لشکر رکن سوم - ۵۹/۷/۶
- ۱۴۹ احتیاج شدید به آتش هوایی؛ از تیپ ۳۷ - ۵۹/۷/۶
- ۱۴۹ توپ و مهمات برای گد ۳۲۰ توپخانه؛ از ستاد لشکر ۹۲ رکن سوم - ۵۹/۷/۶
- ۱۵۰ تک کنید برای جلوگیری از نابودی؛ از رکن سوم لشکر ۹۲ - ۵۹/۷/۶
- ۱۵۰ عدم امکان وسایل و پشتیبانی توپخانه؛ از تیپ ۲ - ۵۹/۷/۶
- ۱۵۰ تک به ارتفاعات شاوریه؛ از لشکر ۹۲ - ۵۹/۷/۶
- ۱۵۱ دشمن در حال پیشروی و پشتیبانی هوایی در ۱۵ کیلومتری جنوب کرخه؛ از تیپ ۲ - ۵۹/۷/۶
- ۱۵۱ سرکوب دشمن با پشتیبانی هوایی در ۶ کیلومتری جلوی کرخه؛ از تیپ ۲ - ۵۹/۷/۶
- ۱۵۱ تیپ در وضع خطرناکی است؛ از تیپ ۲ - ۵۹/۷/۶
- ۱۵۲ عقب‌نشینی گروه ۳۷ (گردان ۱۳۸) در زیر فشار دشمن؛ از گردان ۱۳۸ - ۵۹/۷/۶
- ۱۵۲ گزارش تلفات و خسارات و مختصات؛ از لشکر ۹۲ رکن سوم - ۵۹/۷/۶
- ۱۵۲ ابلاغ دستورات صریح؛ از تیپ ۲ - ۵۹/۷/۶
- ۱۵۳ جلوگیری از عبور دشمن؛ از لشکر ۹۲ - ۵۹/۷/۶
- ۱۵۳ درخواست توپخانه ۱۳۰ م؛ از تیپ ۲ - ۵۹/۷/۶
- ۱۵۳ ادامه مقاومت؛ از رکن سوم لشکر ۹۲ - ۵۹/۷/۶
- ۱۵۳ وضع خطرناک تیپ؛ از تیپ ۲ - ۵۹/۷/۶
- ۱۵۴ نیاز به پشتیبانی هوایی؛ از تیپ ۲ - ۵۹/۷/۶
- ۱۵۴ عقب‌نشینی و استقرار در پشت شوش؛ از گردان ۱۳۸ - ۵۹/۷/۶
- ۱۵۴ گزارش موقعیت دقیق؛ از لشکر ۹۲ رکن سوم - ۵۹/۷/۶
- ۱۵۴ عقب‌نشینی یگان‌ها؛ از تیپ ۲ - ۵۹/۷/۶
- ۱۵۵ عقب‌نشینی نکنید؛ از لشکر ۹۲ - ۵۹/۷/۶
- ۱۵۵ عدم مقاومت؛ از تیپ ۲ - ۵۹/۷/۶
- ۱۵۵ مواضع باید حفظ شود؛ از لشکر ۹۲ رکن سوم - ۵۹/۷/۶

۲۲ / تیپ ۲ لشکر ۹۲ زرهی در آغاز جنگ تحمیلی

- ۱۵۵ سرعت نیروی مهاجم و عقب‌نشینی خودی؛ از تیپ ۲ - ۵۹/۷/۶
- ۱۵۶ عبور دشمن از پل کرخه؛ از تیپ ۲ - ۵۹/۷/۶
- ۱۵۶ دشمن از هوا کوبیده شود؛ از تیپ ۲ - ۵۹/۷/۶
- ۱۵۶ تلاش برای اشغال مواضع غرب رودخانه کرخه؛ از تیپ ۲ - ۵۹/۷/۶
- ۱۵۶ پشتیبانی هوایی در ۶ کیلومتری جلوی کرخه؛ از تیپ ۲ - ۵۹/۷/۶
- ۱۵۷ تعیین تکلیف باقیمانده تیپ؛ از تیپ ۲ - ۵۹/۷/۶
- ۱۵۷ بازرسی از تیپ ۱؛ از ستاد لشکر ۹۲ رکن سوم - ۵۹/۷/۷
- ۱۵۸ اندیمشک و دزفول در خطر؛ از تیپ ۲ - ۵۹/۷/۷
- ۱۵۸ مقاومت و کسب زمان؛ از لشکر ۹۲ - ۵۹/۷/۷
- ۱۵۹ عملیات تأخیری به ساحل کرخه؛ از گردان ۲۸۳ - ۵۹/۷/۷
- ۱۵۹ دشمن در غرب رودخانه کرخه؛ از تیپ ۲ - ۵۹/۷/۶
- ۱۵۹ تعداد زیادی کشته و مجروح؛ از تیپ ۲ - ۵۹/۷/۶
- ۱۶۰ گزارش آخرین موقعیت و وضعیت؛ از لشکر ۹۲ رکن سوم - ۵۹/۷/۶
- ۱۶۰ عدم مجاز به عقب‌نشینی؛ از رکن سوم لشکر ۹۲ - ۵۹/۷/۶
- ۱۶۰ عقب روی بُنه تیپ از شرق کرخه؛ از تیپ ۲ - ۵۹/۷/۶
- ۱۶۰ عناصر باقیمانده تیپ ۳۷؛ از لشکر ۹۲ رکن سوم - ۵۹/۷/۷
- ۱۶۱ کمبود آتش؛ از تیپ ۲ - ۵۹/۷/۷
- ۱۶۱ باقیمانده تیپ ۳۷ در اختیار تیپ ۲؛ از لشکر ۹۲ - ۵۹/۷/۷
- ۱۶۱ وضعیت بحرانی شدید منطقه و شهرها؛ از سپاه پاسداران دزفول - ۵۹/۷/۶
- ۱۶۲ وضع بی‌نهایت خطرناک؛ از گردان ۲۸۳ - ۵۹/۷/۶
- ۱۶۳ پشتیبانی هوایی؛ از گردان ۲۸۳ - ۵۹/۷/۷
- ۱۶۳ نتیجه شناسایی هوایی بصری؛ از لشکر ۹۲ رکن سوم - ۵۹/۷/۷
- ۱۶۴ نگهداری دزفول تا آخرین نفس؛ از ستاد لشکر ۹۲ رکن سوم - ۵۹/۷/۷
- ۱۶۴ حفظ تماس با دشمن؛ از رکن سوم لشکر ۹۲ - ۵۹/۷/۷
- ۱۶۴ تک دشمن در ۵۹/۷/۷؛ از گردان ۲۸۳ - ۵۹/۷/۷

- ۱۶۵ شناسایی دشمن؛ از افسر رابط تیپ ۲ و پایگاه - ۵۹/۷/۷
- ۱۶۵ اشغال مواضع در غرب کرخه؛ از لشکر ۹۲ رکن سوم - ۵۹/۷/۷
- ۱۶۵ یگان‌های اعزامی؛ از ستاد لشکر ۹۲ رکن سوم - ۵۹/۷/۷
- ۱۶۶ افسر تطبیق آتش؛ از پرپر - ۵۹/۷/۷
- ۱۶۶ افسر ضد آتشبار؛ از پرپر - ۵۹/۷/۷
- ۱۶۶ قیف انفجار گلوله‌های دشمن؛ از افشین - ۵۹/۷/۸
- ۱۶۷ ورود آتشبار ۱۳۰ مم؛ از رکن سوم لشکر ۹۲ - ۵۹/۷/۸
- ۱۶۷ ورود ۲ دسته پیاده از تیپ ۵۵؛ از تیپ ۲ - ۵۹/۷/۸
- ۱۶۷ دشمن در سمت چپ کرخه؛ از تیپ ۲ - ۵۹/۷/۸
- ۱۶۸ در محاصره هستیم؛ پشتیبانی هوایی؛ از تیپ ۲ - ۵۹/۷/۸
- ۱۶۸ دشمن در ۲ کیلومتری کرخه؛ از تیپ ۲ - ۵۹/۷/۸
- ۱۶۸ اقدامات انجام شده؛ از لشکر ۹۲ رکن سوم - ۵۹/۷/۸
- ۱۶۸ دشمن در حال دور زدن ما؛ از تیپ ۲ - ۵۹/۷/۸
- ۱۶۹ احتیاج به نیروی کمکی؛ از تیپ ۲ - ۵۹/۷/۸
- ۱۶۹ در محاصره دشمن؛ از پرپر - ۵۹/۷/۸
- ۱۶۹ پیشروی دشمن به پل کرخه؛ از تیپ ۲ - ۵۹/۷/۸
- ۱۷۰ در شرق رودخانه باشید؛ از ستاد لشکر ۹۲ رکن سوم - ۵۹/۷/۸
- ۱۷۰ احتیاج به پل پی‌ام‌پی؛ از تیپ ۲ - ۵۹/۷/۸
- ۱۷۰ پرواز آنی؛ از تیپ ۲ - ۵۹/۷/۸
- ۱۷۱ موضع مناسب پل کرخه؛ از ستاد لشکر ۹۲ رکن سوم - ۵۹/۷/۸
- ۱۷۱ مین‌گذاری و موانع؛ از لشکر ۹۲ رکن سوم - ۵۹/۷/۸
- ۱۷۱ دشمن در نزدیکی پل کرخه؛ از تیپ ۲ - ۵۹/۷/۸
- ۱۷۲ توپخانه خودی به ۲ طرف؛ از ستاد لشکر ۹۲ رکن سوم - ۵۹/۷/۸
- ۱۷۲ مین‌گذاری شرق کرخه؛ از تیپ ۲ - ۵۹/۷/۸
- ۱۷۲ پشتیبانی هوایی هرچه زودتر؛ از تیپ ۲ - ۵۹/۷/۸

۲۴ / تیپ ۲ لشکر ۹۲ زرهی در آغاز جنگ تحمیلی

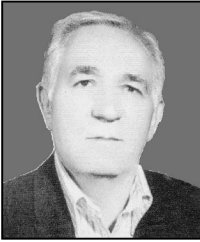
- ۱۷۲ پشتیبانی آتش تیپ ۳۷؛ از ستاد لشکر ۹۲ رکن سوم - ۵۹/۷/۸
- ۱۷۳ ورود توپخانه ۱۳۰ م؛ از لشکر ۹۲ - ۵۹/۷/۸
- ۱۷۳ تخریب به موقع پل؛ از لشکر ۹۲ رکن سوم - ۵۹/۷/۸
- ۱۷۳ مقاومت و خروج به موقع از محاصره؛ از ستاد لشکر ۹۲ رکن سوم - ۵۹/۷/۸
- ۱۷۴ طلب کمک؛ از تیپ ۲ - ۵۹/۷/۸
- ۱۷۴ انفجار پل و عدم عقب‌نشینی؛ از ستاد لشکر ۹۲ رکن سوم - ۵۹/۷/۸
- ۱۷۴ گردان در محاصره و نیاز به هلی‌کوپتر؛ از گردان ۲۲۱ - ۵۹/۷/۸
- ۱۷۵ عبور از رودخانه و پشتیبانی هوایی؛ از لشکر ۹۲ رکن سوم - ۵۹/۷/۹
- ۱۷۵ دشمن در غرب شوش و عبور از رودخانه؛ از گروه ۱۴۱ - ۵۹/۷/۹
- ۱۷۵ جلوگیری از پل زدن دشمن؛ از گروه ۱۴۱ - ۵۹/۷/۹
- ۱۷۶ گد ۲۳۱؛ از ستاد پادگان هفتگل - ۵۹/۷/۹
- ۱۷۶ انفجار پل؛ از تیپ ۲ - ۵۹/۷/۸
- ۱۷۶ تخریب پل‌ها در زمان مناسب؛ از ستاد لشکر ۹۲ رکن سوم - ۵۹/۷/۹
- ۱۷۷ مین‌گذاری در شرق کرخه؛ از قدس - ۵۹/۷/۹
- ۱۷۷ تغییر موضع؛ از تیپ ۲ - ۵۹/۷/۹
- ۱۷۷ یگان‌های اعزامی برای سد دشمن؛ از تیپ ۲ - ۵۹/۷/۹
- ۱۷۸ نیروهای اعزامی در پادگان دزفول؛ از ستاد لشکر ۹۲ رکن سوم - ۵۹/۷/۹
- ۱۷۸ پیشروی دشمن با ۱۰۰ تانک؛ از تیپ ۲ - ۵۹/۷/۹
- ۱۷۸ آخرین وضعیت تیپ؛ از تیپ - ۵۹/۷/۹
- ۱۷۹ دفع متوالی حملات دشمن؛ از تیپ ۲ - ۵۹/۷/۹
- ۱۷۹ دشمن در سراسر کرخه؛ از تیپ ۲ - ۵۹/۷/۹
- ۱۸۰ دشمن در جنوب تیپ؛ از تیپ ۲ - ۵۹/۷/۹
- ۱۸۰ گزارش تلفات و ضایعات؛ از تیپ ۲ - ۵۹/۷/۹
- ۱۸۰ استعداد رزمی و موقعیت گردان؛ از گردان ۲۸۳ - ۵۹/۷/۹
- ۱۸۰ انهدام تانک‌های دشمن؛ از تیپ ۲ - ۵۹/۷/۹

- ۱۸۱ قصد دشمن برای تصرف دزفول؛ از ستاد لشکر ۹۲ رکن سوم - ۵۹/۷/۹
- ۱۸۱ اشغال مواضع شرقی کرخه؛ از تیپ ۲ - ۵۹/۷/۱۰
- ۱۸۱ نیروهای دشمن در سرخه صالح و خروکی؛ از تیپ ۲ - ۵۹/۷/۱۰
- ۱۸۲ کثرت دشمن در مناطق مشاهده شده هوانیروز؛ از لشکر ۹۲ - ۵۹/۷/۱۰
- ۱۸۲ نیاز به پل؛ از تیپ ۲ - ۵۹/۷/۱۰
- ۱۸۲ حرکت گروهان پل؛ از لشکر ۹۲ رکن سوم - ۵۹/۷/۱۰
- ۱۸۳ امکان تعقیب و بیرون راندن دشمن به آن طرف مرز؛ از تیپ ۲ - ۵۹/۷/۱۰
- ۱۸۳ استفاده از توپخانه، هوایی و اعزام گشتی؛ از ستاد لشکر ۹۲ رکن سوم - ۵۹/۷/۱۰
- ۱۸۳ پشتیبانی آتشبار گروه ۵۵؛ از تیپ ۲ - ۵۹/۷/۱۰
- ۱۸۴ مأموریت گردان ۱۳۸ و ۱۴۱ در منطقه شوش؛ از تیپ ۲ - ۵۹/۷/۱۰
- ۱۸۴ محل دقیق گردان ۱۴۱؛ از تیپ ۲ - ۵۹/۷/۱۰
- ۱۸۴ شوش زیر آتش؛ از گروه رزمی ۱۴۱ - ۵۹/۷/۱۰
- ۱۸۴ نیاز به ستاد عملیاتی منطقه؛ از تیپ ۲ - ۵۹/۷/۱۰
- ۱۸۵ مین‌گذاری برابر استاندارد؛ از لشکر ۹۲ رکن سوم - ۵۹/۷/۹
- ۱۸۵ قصد دشمن برای نصب پل از شوش تا عبدالخان؛ از ستاد لشکر ۹۲ رکن سوم - ۵۹/۷/۱۱
- ۱۸۶ ۳ بار تلاش دشمن برای تک؛ از تیپ ۲ - ۵۹/۷/۱۱
- ۱۸۶ استقرار در ساحل شرقی کرخه؛ از گردان ۲۸۳ - ۵۹/۷/۱۲
- ۱۸۶ شوش و جاده زیر آتش؛ از تیپ ۲ - ۵۹/۷/۹
- ۱۸۷ پل برای عبور تیپ ۳۷؛ از ستاد عملیاتی دزفول - ۵۹/۷/۱۲
- ۱۸۷ موقعیت دشمن در عبور از کرخه؛ از لشکر ۹۲ رکن یکم - ۵۹/۷/۱۳
- ۱۸۷ خودی، دشمن، رودخانه کرخه؛ از تیپ ۲ - ۵۹/۷/۱۳
- ۱۸۸ پوشش سمت چپ؛ از تیپ ۳۷ - ۵۹/۷/۱۳
- ۱۸۸ عقب‌نشینی تاکتیکی تیپ ۸۴؛ از دزفول - ۵۹/۷/۱۳
- ۱۸۸ پوشاندن جناح چپ تیپ ۳۷؛ از لشکر ۹۲ - ۵۹/۷/۱۴
- ۱۸۹ یگان‌های منطقه شوش؛ از گروه ۱۳۷ و ۱۴۱ - ۵۹/۷/۱۴

- ۱۸۹ کمک هوایی سریع در منطقه شوش؛ از گروه ۱۴۱ و ۱۳۸ - ۵۹/۷/۱۴
- ۱۸۹ شناسایی هوایی مسیر رودخانه؛ از گروه ۱۴۱ - ۵۹/۷/۱۴
- ۱۸۹ گروه ۱۴۱ توپخانه؛ از لشکر ۹۲ رکن سوم - ۵۹/۷/۱۴
- ۱۹۰ درگیری و اشغال مواضع ۳ کیلومتری غرب کرخه توسط خودی؛ از ستاد عملیات دزفول - ۵۹/۷/۱۴
- ۱۹۰ پشتیبانی نیروی هوایی و هلی کوپترها؛ از لشکر ۹۲ رکن سوم - ۵۹/۷/۱۴
- ۱۹۰ راه نجات تیپ از محاصره؛ از لشکر ۹۲ رکن سوم - ۵۹/۷/۱۴
- ۱۹۱ تانک‌های دشمن در روبه‌روی ما؛ از گروه ۱۴۱ - ۵۹/۷/۱۴
- ۱۹۱ از بین بردن تانک‌های دشمن؛ از لشکر ۹۲ - ۵۹/۷/۱۴
- ۱۹۱ آخرین وضعیت دشمن؛ از ستاد عملیاتی دزفول - ۵۹/۷/۱۴
- ۱۹۲ عقب راندن دشمن و یگان تازه نفس؛ از تیپ ۲ - ۵۹/۷/۱۴
- ۱۹۲ عقب‌نشینی تیپ ۸۴؛ از لشکر ۹۲ - ۵۹/۷/۱۶
- ۱۹۲ پشتیبانی هوایی ضروری؛ از گردان ۱۳۸ - ۵۹/۷/۱۶
- ۱۹۳ گزارش وضعیت؛ از ستاد عملیاتی دزفول - ۵۹/۷/۱۵
- ۱۹۳ گزارش آخرین وضعیت؛ از لشکر ۹۲ رکن سوم - ۵۹/۷/۱۶
- ۱۹۳ خودی و دشمن در غرب کرخه؛ از ستاد عملیات دزفول - ۵۹/۷/۱۵
- ۱۹۳ موقعیت خودی و دشمن در غرب کرخه؛ از ستاد عملیات دزفول - ۵۹/۷/۱۶
- ۱۹۴ نیاز به تقویت تیپ ۲؛ از ستاد عملیات دزفول - ۵۹/۷/۱۶
- ۱۹۴ از سپاه پاسداران کمک خواسته شود؛ از لشکر ۹۲ رکن سوم - ۵۹/۷/۱۶
- ۱۹۴ نجات از محاصره؛ از ستاد عملیات دزفول - ۵۹/۷/۱۶
- ۱۹۵ پشتیبانی هوایی سریع؛ گروه ۱۴۱ و گردان ۱۳۸ - ۵۹/۷/۱۷
- ۱۹۵ درخواست گروه؛ از لشکر ۹۲ رکن سوم - ۵۹/۷/۱۷
- ۱۹۵ جلوگیری از عبور دشمن از رودخانه؛ از عملیات منطقه دزفول - ۵۹/۷/۱۷
- ۱۹۶ درخواست پدافند هوایی؛ از ستاد عملیات دزفول - ۵۹/۷/۱۸
- ۱۹۶ درخواست آتش پشتیبانی هوایی؛ از ستاد عملیات دزفول - ۵۹/۷/۱۸

- ۱۹۶ درخواست کمک گروه‌های رزمی ۱۳۸ و ۱۴۱؛ از ستاد عملیات دزفول - ۵۹/۷/۱۸
- ۱۹۷ حرکت ستون دشمن به پایین‌تر از شوش؛ از ستاد عملیات دزفول - ۵۹/۷/۱۸
- ۱۹۷ توپ سنگین دشمن در سایت ۵؛ از ستاد عملیات دزفول - ۵۹/۷/۱۸
- ۱۹۷ گزارش خودی و دشمن در جنوب شوش؛ از ستاد عملیات دزفول - ۵۹/۷/۱۸
- ۱۹۸ خنثی کردن سریع آتش دشمن؛ از ستاد عملیات دزفول - ۵۹/۷/۱۸
- ۱۹۸ برهم زدن تجدید سازمان دشمن؛ از لشکر ۹۲ - ۵۹/۷/۱۹
- ۱۹۸ گزارش نتیجه اقدامات؛ از ستاد عملیات دزفول - ۵۹/۷/۱۸
- ۱۹۹ موقعیت نیروها در شوش؛ از لشکر ۹۲ رکن سوم - ۵۹/۷/۲۰
- ۱۹۹ دشمن در حال تقویت؛ از ستاد عملیات دزفول - ۵۹/۷/۲۰
- ۱۹۹ تلفات خودی و دشمن؛ از ستاد عملیات دزفول - ۵۹/۷/۲۰
- ۲۰۰ تلفات خودی و دشمن؛ از گروه رزمی ۳۸ - ۵۹/۷/۲۸
- ۲۰۰ گزارش وضعیت خرمشهر و آبادان؛ از عملیات دزفول نزا - ۵۹/۷/۲۹
- ۲۰۰ استفاده از برد خمپاره‌اندازها به جای توپ؛ از لشکر ۹۲ - ۵۹/۷/۲۹
- ۲۰۱ موقعیت خودی و دشمن در غرب کرخه؛ از تیپ ۲ - ۵۹/۸/۱
- ۲۰۱ گردان ۲۸۳ از زیر امر خارج؛ از لشکر ۹۲ رکن سوم - ۵۹/۸/۸
- ۲۰۱ یگان‌های تیپ ۲ در محل تجمع جدید؛ از ستاد عملیات دزفول - ۵۹/۸/۹
- ۲۰۲ حرکت تیپ ۲ به طرف اهواز؛ از تیپ ۲ - ۵۹/۸/۱۹
- ۲۰۲ حرکت آخرین ستون تیپ ۲؛ از تیپ ۲ - ۵۹/۸/۱۹
- ۲۰۲ استقرار تیپ ۲ در منطقه جدید؛ از تیپ ۲ - ۵۹/۸/۲۳

معرفی نویسنده

سرهنک زرهی ستاد، سید یعقوب حسینی در سال ۱۳۱۱ در خانواده‌ای مذهبی در ابهر به دنیا آمد. تحصیلات خود را در ابهر و سپس در تهران ادامه داد و در سال ۱۳۳۱ وارد دانشکده افسری و سال ۱۳۳۴ با درجه ستوان دومی فارغ التحصیل شد. پس از پایان دوره آموزش رسته زرهی، در لشکر اصفهان مشغول به خدمت شد.

در سال ۱۳۴۶ پس از طی دوره دانشکده فرماندهی و ستاد به لشکر ۹۲ اهواز منتقل شد که آن زمان مصادف با آغاز اختلافات مرزی ایران و عراق و صف‌آرایی نظامی طرفین بود. وی به عنوان افسر عملیات و طراح طرح‌های عملیاتی مربوطه در لشکر تا سال ۱۳۵۴ و عقد قرارداد ۱۹۷۵ الجزایر فعال بود. از سال ۱۳۵۶، فرماندهی تیپ سوم لشکر ۹۲ زرهی را عهده‌دار و پس از پیروزی انقلاب اسلامی در مدیریت آمادگی رزمی معاونت عملیات و اطلاعات ستاد نیروی زمینی خدمت کرد. با آغاز جنگ تحمیلی در سال ۱۳۵۹ به عنوان جانشین عملیاتی نذاجا به خوزستان اعزام شد. در سال ۱۳۶۰ با درخواست شخصی، بازنشسته شد.

پس از بازنشستگی در دانشکده فرماندهی و ستاد نیروی زمینی و سازمان عقیدتی سیاسی ارتش، مشغول تهیه و تنظیم تاریخ جنگ شد. با حمایت فرمانده وقت نذاجا - سرهنک صیاد شیرازی - توانست تعداد قابل توجهی کتاب، درباره عملیات‌های هشت سال جنگ تدوین کند که تا کنون تعدادی از آن‌ها در مرحله انتشار قرار گرفته و بقیه نیز در مراکز دانشگاهی و پژوهشی آجا مورد استفاده می‌باشد.

در دی ماه سال ۱۳۸۸ وفات و به دیار ابدی پیوستند. روحشان شاد.

سخن ویراستار

در مرکز اسناد و هیئت معارف جنگ «شهید سپهبد علی صیاد شیرازی» کپی نسخه‌ای از این کتاب را در کنار سایر کتابهایی که به قلم نویسنده محترم آن، مرحوم جناب سرهنگ سید یعقوب حسینی در زمان خود تهیه شده است، مشاهده، مطالعه و بررسی نمودم.

با مطالعه و بررسی مطالب این کتاب و دیگر کتابها به قلم ایشان متوجه شدم که چه کار بزرگ و بی‌نظیری توسط نویسنده، در زمان جنگ انجام گرفته است. شاید اگر چنین همت‌عالی از سوی نویسنده و حمایت از طرف فرمانده وقت نزاجا، دافوس و رئیس عقیدتی سیاسی اجا که از سال ۶۱ به بعد به اجرا درآمد، وجود نداشت، امروز با نیرویی چندبرابر آن زمان، هرگز به چنین مدارک و نگارش نمی‌توانستیم دست یابیم. بدین ترتیب تاریخ نظامی این کشور از چگونگی رویدادها، درگیری‌ها، محدودیت‌ها، اقدامات‌ها، عملیات‌ها محروم می‌ماند. همین کمبودها سبب دور شدن از بیان واقعیت‌ها و تحریف‌ها ... می‌گردید. همچنان که بسیاری از حوادث جنگ تحمیلی، به سبب آن که از جزئیات و اطلاعات کمی و کیفی آن، مدارکی باقی نمانده و یا به موقع در اختیار پژوهشگران قرار داده نشده است، امکان تدوین و تحلیل دقیق آن وجود ندارد.

یادم می‌آید در سال ۱۳۶۲ که مشغول طی دوره دافوس بودم، در یکی از روزها که فرمانده وقت نزاجا - جناب سرهنگ صیاد شیرازی - جهت سخنرانی برای دانشجویان و اساتید به سالن اجتماعات دانشکده تشریف آورده بودند، در مسیر خروج ایشان از سالن، جناب سرهنگ حسینی که در آن زمان بازنشسته و با لباس شخصی بودند و در آن جمع به غیر از فرمانده وقت دافوس - جناب سرهنگ غلامحسین فاضل - که همدوره ایشان نیز بودند و از همه مسن‌تر بودند، تعدادی از کتاب‌های مجلد شده را درباره دفاع مقدس در روی میزی به صورت تایپ شده، به حضور فرمانده نیروی زمینی ارائه و توضیح دادند. از

آن صحبتها، این طور یاد می‌آید که این دیدار و اقدامات، سابقه قبلی داشته و قبلاً فرمانده نیرو دستوراتی درباره پشتیبانی از اقدام ایشان و در اختیار گذاردن مدارک و نیروی انسانی مورد نیاز صادر نموده بودند. در آن جلسه، در پی گزارش جناب سرهنگ حسینی، دستورات تکمیلی دیگری به فرمانده دافوس و همراهان ابلاغ نمودند.

سالها از زمان این خاطره گذشت، تا آن که ۲۴ سال بعد، در سال ۱۳۸۴ به واسطه مسئولیت مدیریتی که در مجموعه هیئت معارف جنگ داشتم، با ملاحظه نسخه‌های کتابهای تایپ شده موجود به قلم ایشان در مرکز اسناد و نیز به سبب آن که مأموریت تهیه، تنظیم و انتشارات کتابهای مورد نظر هیئت معارف جنگ را داشتم، درصدد برآمدم که با ایشان تماس و راجع به انتشار این کتابها، نظرشان را جویا شوم. بالاخره بعد از مدتی جستجو، موفق به تماس تلفنی شده و درخواست نمودم که به هیئت معارف جنگ تشریف بیاورند و حضوری مذاکره نمایم. محبت نمودند و از کرج به تهران در روز تعیین شده - ۸۴/۴/۲۱ - تشریف آوردند. خلاصه نظرشان این بود که «من هر چه در توانم بود، در زمان خود به نگارش درآوردم و در اختیار دافوس و عقیدتی سیاسی اجا قرار دادم، اکنون دیگر توان ادامه و اقدامات تکمیلی در مورد این موضوعات ندارم. شما آن چه که به صلاح و مفید برای تاریخ نظامی این کشور می‌دانید انجام دهید»

یک جلسه دیگر نیز برای مصاحبه - ۸۴/۵/۱۸ - همراه یکی از همکاران افتخاری به منزل جناب سرهنگ حسینی رفتیم. ای کاش این مصاحبه‌ها ادامه می‌یافت، که متأسفانه از طرف آن همکار محترم، چنین امکانی حاصل نشد.

بعد از آن جلسه، هیئت معارف جنگ توانست سه عنوان کتاب «تاریخ نظامی جنگ تحمیلی ج ۱ و ۲ و جبهه جنوب در شهریور ۵۹» به قلم ایشان منتشر و تعدادی به منزل نویسنده محترم ارسال نماید. احتمالاً آنها را ملاحظه کردند. تا آن که در سال ۱۳۸۸ خبر ناگوار فوت ایشان دریافت شد ...

دو عنوان دیگر نیز به نام «عملیات والفجر مقدماتی و نبردهای سال ۱۳۶۲ تا پایان سال ۱۳۶۴» بعد از فوت نویسنده محترم انتشار یافت که در مقدمه کتاب‌ها به شرح موضوع اشاره شده است.

ریاست محترم هیئت معارف جنگ ... امیر سرتیپ آراسته، همیشه اصرار دارند تا فرصت‌ها از دست نرفته و پیشکسوتان دفاع مقدس در حیات هستند، کلیه مطالب و مدارک جمع‌آوری شده، تنظیم، تدوین و انتشار یابند، تا نسل کنونی و آیندگان بتوانند از مجموعه افتخارات دفاعی کشور خود بهره‌برداری نمایند.

براساس این تدبیر، تاکنون - سال ۹۲- بیش از ۹۰ عنوان کتاب‌های مستند درباره دفاع مقدس توسط این هیئت انتشار یافته و در فهرست منابع بسیاری از کتاب‌های مستند درباره جنگ تحمیلی قرار گرفته‌اند. مسلماً اگر حمایت و تشویق ریاست هیئت نبود، چنین دستاوردی حاصل نمی‌شد. برخورد لازم می‌دانم به این جهت سپاسگزاری خود را از ایشان اعلام نمایم.

همان‌طور که خوانندگان محترم ملاحظه می‌فرمایند، مدارک، مکاتبات، خاطرات و اظهارنظرهایی که در کتاب‌های این نویسنده محترم آمده است، بیانگر چگونگی بخش مهمی از فعالیت‌ها، اقدامات ستادی، اجرایی یگان‌های نظامی میدان رزم، در آن زمان است که از بایگانی‌های غیرقابل دسترس دیگران خارج گشته و به ملت ایران برای ماندگاری در تاریخ و بهره‌برداری‌های متنوع ارائه شده است. مسلماً اگر آن روز این کار انجام نمی‌شد، امروز دیگر به هیچ وجه، چنین مدارکی یافت نمی‌شد.

انتظار نیست که این نوع کتاب‌ها که صرفاً بیان رسمی و نظامی دارند، مورد استفاده و علاقه عموم قرار گیرند. بلکه این کتاب‌ها با هدف‌های پژوهشی، تاریخی نظامی برای پژوهشگران، علاقمندان، کارشناسان، افسران، مدیران مراکز و دانشگاه‌های نظامی تدوین و انتشار می‌یابند. این نوع کتاب‌ها تعریف و کاربرد خاص خود را دارند و نگارش آنها نیز فقط از صاحبان دانش و تخصص نظامی که استعداد قلم‌نگاری هم داشته باشند برمی‌آید.

انصافاً، نویسنده این کتاب که از بزرگان این فن بودند، به خوبی از عهده این تعریف‌ها و هدف‌های خاص موردنظر برآمده‌اند.

همان طور که اهل فن ملاحظه می‌فرمایند، کلیه پیامها و اسناد آورده شده در این کتاب جای توضیح، تفسیر، بحث و اظهارنظر کارشناسی دارد. برای دریافت نکات آموزشی، تاریخی، نظامی و بالاخره درس‌هایی که از این حوادث و تجارب برای حال و آینده می‌توان کسب نمود، جای چنین مباحثی خالی است.

در این مرحله از تدوین و تنظیم و نشر کتاب، تصمیم گرفته شد، وقت و توان خود را بیشتر صرف انتشار آثار باقی‌مانده با شکل موجود نمائیم، تا درحدی که خداوند توفیق زندگی دنیوی به ما می‌دهد، این خدمت را انجام و این آثار و اسناد تاریخی نظامی کشور را از قفسه‌های بایگانی خارج و با انتشار آنها به شکل مناسب، در انظار و دسترس عموم قرار دهیم. اقدامات تکمیلی و بهره‌برداری کارشناسانه از این کتابها، اگر ما هم فرصت نیابیم، مسلماً دیگران با در اختیار داشتن این کتابها انجام خواهند داد. آن قسمت از خواسته نهایی ما نیز به این ترتیب به خواست خداوند برآورده خواهد شد.

ضمناً باید توجه داشت که با توجه به اهمیت و حیاتی بودن موضوع مورد نگارش، نویسنده محترم آن چه که به نظرش مثبت و یا منفی رسیده، بیان نموده است. با همین نگرش، اسناد منفی نیز ارائه گردیده است. اما متأسفانه مشکلی که افراد بشر دارند، آن است که ذهن آنان قادر به اندازه‌گیری دقیق از دیده‌ها و شنیده‌ها که بطور نمونه ارائه می‌شوند نمی‌باشد. ممکن است با دیدن، شنیدن و خواندن یک نمونه از موضوعی، آن نمونه را خارج از اندازه واقعی در کل موضوع تعریف و نتیجه‌گیری مثبت یا منفی نمایند، درحالی که هیچ وقت این نوع قضاوت و نتیجه‌گیری درست نیست. قضاوتی می‌تواند درست باشد که دقیقاً تمام جزئیات و ابعاد کمی و کیفی و شرایط زمان، مکان و اوضاع و احوال اجتماعی آن مشخص باشد. درباره این بحث، هر کس مثالهای زیادی در ذهن خود

دارد. مثلاً چقدر شنیدید که همه ... اینطورند، یا همه ... چنین‌اند و یا ... گوینده با محور قرار دادن یک نمونه، آن را به کل موضوع تطبیق می‌دهد.

با توجه به چنین آسیبی که مطالب یا اسناد منفی در خوانندگان ایجاد می‌کنند، معمولاً در کتابها از ارائه آن‌ها خودداری می‌کنند.

رسانه‌ها هم در دنیای امروز، وقتی نظر خاصی را می‌خواهند به مخاطبان خود به غلط یا درست باور دهند، با استفاده از همین ضعف اندازه‌گیری ذهنی افراد بشر، با ارائه چند نمونه محدود مثبت یا منفی، نتیجه‌گیری مثبت یا منفی به مخاطبان القاء می‌کنند.

این توضیحات به جهت آن بود که خوانندگان محترم با مطالعه اسناد و مطالب مثبت یا منفی این کتاب، از نتیجه‌گیری غلط اجتناب نمایند و یا با برداشت ناقص از متن کتاب به بیراهه کشانده نشوند.

ما نیز همان طور که نویسنده محترم ارائه داده، امانتداری نموده و در کتاب آوردیم. هر چند که ممکن است بعضی از مباحث ارائه شده نیاز به نقد کارشناسان و اهل فن دیگری هم باشد. این برداشت نیز طبیعی و منطقی است. نویسنده محترم نیز خود به این نکته توجه و در پایان مقدمه کتابهای خود به آن اشاره نموده‌اند.

نکته آموزنده دیگری که مسلماً خوانندگان محترم توجه خواهند نمود، آن است که در آن شرایط و زمان سخت، چگونه یگانها و رده‌های مختلف فرماندهی، با بالادست و زیردست خود، صادقانه و مودبانه، مکاتبه و به دور از رعایت ملاحظات خوش‌آیندی و با بدآیندی رده‌ها، به بیان واقعیت‌های موجود و مدیریت بحران پرداخته‌اند.

امید است که در جهت ادامه راه شهدا و شرح بخشی از حماسه تاریخی ملت بزرگ ایران در دفاع مقدس موفق بوده باشیم. ثواب این کار را نیز برای نویسنده محترم اهدا می‌نمائیم.

با سلام و احترام

سرتیپ ۲ ستاد نجف‌علی صادقی‌گویا

بهمن ۱۳۹۰

مقدمه

قُلْ سِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَانظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِن قَبْل

بگو! در روی زمین بگردید و ببینید پایان کار پیشینیان چگونه بوده است (سوره روم آیه ۴۲)

پیش‌گفتار درباره مدارک تاریخی جنگ تحمیلی

یادآوری مهم :

از بررسی‌کنندگان، خوانندگان و استفاده‌کنندگان این مدارک درخواست می‌شود قبل از بررسی به نکات زیر توجه فرمایند:

۱. دستورالعمل تهیه مدارک:

این مدارک در اجرای امریه ۶۰/۰۲/۱/۸۵ - ۶۱/۴/۳۰ معاونت آموزشی نیروی نیروی زمینی ارتش جمهوری اسلامی ایران گردآوری، تنظیم و تدوین شده است.

۲. هدف‌های اصلی تهیه این مدارک طبق دستورالعمل یادشده بالا به شرح زیر بوده است:

الف) تجزیه و تحلیل هر یک از نبردهای عمده و بررسی علل پیروزی یا شکست آنها.

ب) ایجاد زمینه مطلوب برای تهیه مسائل آموزشی مراکز فرهنگی نیروی زمینی ارتش جمهوری اسلامی ایران.

ج) بهره‌برداری آموزشی از تجربیات به دست آمده از جنگ تحمیلی.

۳. اسناد اصلی بهره‌برداری شده برای تهیه این مدارک:

الف) برآوردهای ستادی و طرح‌ها و دستورالعمل‌های عملیاتی تهیه شده در ستاد مشترک، نیروی زمینی و لشکرها و تیپ‌های اجرا کننده عملیات که در پرونده‌های عملیاتی و اطلاعاتی نیروی زمینی و رده‌های پایین‌تر ثبت شده بود.

ب) پیام‌ها و دستورات و گزارش‌های مبادله شده بین قرارگاه‌ها، شامل ستاد مشترک، نیروی زمینی، لشکرها و تیپ‌های اجرا کننده عملیات که در پرونده‌های عملیاتی و اطلاعاتی این قرارگاه‌ها ثبت شده بود.

ج) خاطرات شخصی معدودی از فرماندهان و افسران ستاد که شخصاً در طرح‌ریزی و هدایت عملیات شرکت و یا حضور داشتند.

د) مدارک مورد نظر تا رده قرارگاه، لشکرها و تیپ‌های مستقل بوده است و پیام‌ها و دستوراتی که بین قرارگاه تیپ‌ها و گردان‌ها و رده‌های پایین‌تر مبادله شده در بیشتر این مدارک منظور نشده است.

۴. درخواست اسناد از سازمان‌های خارج از نزاجا

از سازمان‌های خارج از رده نیروی زمینی درخواست شد برای تکمیل این مدارک، اسناد و مدارک عملیاتی مربوط به نبردهای جنگ تحمیلی را در اختیار نیروی زمینی قرار دهند، ولی تا تکمیل این مجموعه مدارک خواسته شده را ارسال نکردند. این سازمان‌ها عبارتند از:

الف) سپاه پاسداران انقلاب اسلامی ایران که نقش فعال و سهمی بسیار در عملیات داشتند.

ب) ستاد مشترک ارتش جمهوری اسلامی ایران که در طرح‌ریزی و هدایت جنبه‌های سیاسی و اقتصادی جنگ تحمیلی نقش اصلی را داشته است.

ج) ژاندارمری جمهوری اسلامی ایران که قسمت عمده یکان‌های آن دوش به دوش برادران سرباز خود در یکان‌های نیروی زمینی ارتش جمهوری اسلامی ایران در نبردها شرکت داشتند.

د) نیروی هوایی ارتش جمهوری اسلامی ایران که در پشتیبانی نزدیک هوایی و ترابری یکان‌های نیروی زمینی عامل مهمی بود.

ه) نیروی دریایی ارتش جمهوری اسلامی ایران که در منطقه آبادان و خرمشهر قسمتی از تلاش‌های پدافندی و آفندی در این منطقه را عهده‌دار بود.

توجه: به تهیه‌کنندگان تاریخ کامل جنگ تحمیلی توصیه می‌شود ضمن بررسی این مجموعه، همکاری سازمان‌های یادشده بالا را نیز درخواست کنند و مدارک عملیاتی آن سازمان‌ها را دریافت و در جریان حوادث جنگ تحمیلی منظور کنند.

۵. روش گردآوری مدارک مورد نیاز:

الف) عین پرونده‌های عملیاتی و دستورات و طرح‌های عملیاتی قرارگاه‌های شرکت کننده در عملیات درخواست و دریافت شد و تمام برگ‌های این اسناد و مدارک مورد بررسی قرار گرفت.

ب) از کلیه طرح‌ها و دستورات عملیاتی و برآوردهای ستادی و دستورات جزء به جزء نسخه برداری شد و عیناً در کتاب مربوطه آورده شد.

ج) پرونده‌های ستادی معاونت عملیات و اطلاعات نیروی زمینی، قرارگاه مقدم نیروی زمینی در جنوب و لشکرهای ۱۶ و ۲۱ و ۷۷ و ۹۲ و تیپ‌های ۵۵ هواپرد و ۸۴ پیاده که در اختیار گروه بررسی قرار گرفت، همگی مطالعه شد و پیام‌ها و دستوراتی که بین قرارگاه‌های شرکت کننده در عملیات (تا رده تیپ داخل) مبادله شده بود و تأثیر قابل ملاحظه‌ای در هدایت نبردها داشت عیناً نسخه‌برداری شد و در کتاب‌ها آورده شد. ذکر این نکته لازم است که فقط پیام‌هایی نسخه‌برداری شد که از نظر افسر بررسی کننده حایز اهمیت تشخیص داده شد و ممکن است پیام‌هایی وجود داشته باشند که از نظر افسران دیگر مهم بوده‌اند ولی در کتاب منظور نشده‌اند.

د) طی امریه‌ای از طریق ستاد نیروی زمینی، از کلیه افسران، درجه‌داران، سربازان و غیر نظامیان شرکت کننده در جنگ تحمیلی درخواست شد خاطرات خود

را بنویسند و برای گروه بررسی ارسال کنند تا به نام خود آنان ثبت شود، ولی پاسخ مثبتی به این خواسته گروه بررسی داده نشد.

۶. نکته قابل توجه خوانندگان

نکته مهمی که لازم است مورد توجه قرار گیرد، مطالب مربوط به استنباط و نظریات و مشاهدات و خاطرات شخصی افسر بررسی کننده از جریان حوادث با توجه به مدارک گردآوری شده و ارتباط دادن حوادث با یکدیگر است. از این رو به صورت یک نتیجه قطعی و کامل نباید تلقی شود. بلکه ممکن است بررسی کنندگان بعدی مدارک دیگری از هر عملیات به دست آورند یا شخصاً در عملیاتی حضور داشته‌اند و شاهد عینی جریان حوادث نبوده‌اند که در ارتباط حوادث، نتیجه‌گیری دیگری از هر عملیات بکنند و نظریات کامل‌تری ارائه کنند. مسلماً مدارک گردآوری شده در این کتاب، ثبت و ضبط همه جریانات نیست و چه بسا اسناد و مدارک عملیاتی در پرونده‌های عملیاتی تیپ‌ها، گردان‌ها، گروهان‌ها و سایر سازمان‌ها وجود داشته باشند که می‌تواند جریان وقایع را روشن‌تر ارائه کند. این گونه مدارک در هنگام تدوین این کتاب در اختیار افسر بررسی کننده نبود. امید است در آینده بررسی‌کنندگان و محققان دیگر تاریخ جنگ تحمیلی برای تکمیل این مدرک گردآوری شده اقدام کنند، تا تاریخ نظامی و در صورت امکان تاریخ سیاسی این جنگ تحمیلی که قسمتی از تاریخ میهن اسلامی ما برای نسل‌های آینده ملت ایران عزیز خواهد بود، هر چه کامل‌تر تهیه و تدوین شود.

که هستی را نمی‌بینم بقایی

غرض نقشی است کز ما باز ماند

افسر تهیه کننده:

سرهنک زرهی ستاد سید یعقوب حسینی

فروردین سال ۱۳۶۲

عملیات تأخیری و پدافندی تیپ ۲ لشکر ۹۲ زرهی

در غرب رودخانه کرخه

شامل پاتک در پل کرخه و تصرف سر پل

کلیات

۱- مشخصات کلی عملیات

الف) عنوان: عملیات تأخیری و پدافندی در غرب رودخانه کرخه

ب) منطقه عمومی عملیات: از خط مرز در غرب عین خوش و فکه تا رودخانه کرخه در جنوب غربی اندیمشک و غرب شوش

پ) تاریخ اجرا: از آغاز تجاوز ارتش مزدور بعث عراق به خوزستان در ۳۱ شهریور ۱۳۵۹ تا واگذاری مسئولیت پدافندی این منطقه عملیات به لشکر ۲۱ پیاده در ۷ آبان سال ۱۳۵۹.

ت) نوع عملیات: ابتدا عملیات تأخیری از مواضع عین خوش و فکه و دو سلک تا شرق رودخانه کرخه و سد کردن پیشروی دشمن در غرب کرخه و پدافند در این خط و پا تک در غرب پل کرخه (محور دهلران) و تصرف و نگه داری سر پل

ث) قرارگاه کنترل کننده: یک فرماندهی عملیاتی به وسیله لشکر ۹۲ زرهی به فرماندهی معاون لشکر در پادگان دزفول تشکیل شده بود و عملیات این منطقه را هدایت می کرد.

ج) یگان های عمده شرکت کننده:

- تیپ ۲ لشکر ۹۲ زرهی
- گروه رزمی ۳۷ از تیپ ۳۷ مرکز زرهی شیراز
- گردان های ۱۴۱-۱۳۸ پیاده لشکر ۲۱ پیاده
- عناصری از سپاه پاسداران دزفول و نیرو های مردمی

چ) اسامی فرماندهان:

- فرمانده عملیات دزفول: سرهنگ زرهی ستاد ملک نژاد
- فرمانده تیپ ۲ لشکر ۹۲ زرهی: سرهنگ زرهی ستاد امرالله شهبازی

- فرمانده گروه رزمی ۳۷: سرگرد زرهی رامین و سرگرد زرهی اسد زاده

- فرمانده گردان ۱۳۸ پیاده: سرگرد شرفه

- فرمانده گردان ۱۴۱ پیاده: سرهنگ ۲ احد مهدی پور

ح) یگان‌های عمده متجاوز:

- لشکر ۱ مکانیزه ارتش مزدور عراق

- لشکر ۱۰ زرهی ارتش مزدور عراق

خ- نتیجه نهایی عملیات:

به علت برتری کامل نیروهای متجاوز عراق نسبت به مدافعان ما در منطقه عملیاتی عین خوش دو سلک در آغاز عملیات، نیروهای ما نتوانستند پیشروی دشمن را در عین خوش و دوسلک و مواضع تأخیری بعدی در ارتفاعات شاوریه و علی‌گه‌زد و تپه ابوصلیبی خات متوقف سازند و مجبور شدند در اثر فشار شدید نیروهای متجاوز، به شرق رودخانه کرخه عقب نشینی کنند و با اتکا به مانع غیر قابل عبور رودخانه کرخه در شرق رودخانه، مواضع پدافندی اشغال و پدافند نمایند.

عقب‌نشینی به شرق رودخانه کرخه در ۵ مهر ماه ۱۳۵۹ انجام شد. نیروهای متجاوز پس از وصول به کرانه غربی رودخانه، متوقف شدند و از عبور از رودخانه و ادامه پیشروی به سمت اندیمشک و دزفول که هدف اصلی دشمن در این محور بود و تصرف آن سبب سقوط کامل خوزستان می‌گردید، به عللی که تا زمان نوشتن این مدارک برای نیروهای ما نامعلوم بود، خودداری کردند. در صورتی که این امر برای نیروهای دشمن اشکال مهمی نداشت و نیروهای ما با از دست دادن قسمت عمده توان رزمی و روحیه، استعداد چندان برای سد کردن پیشروی دشمن نداشتند. به هر علت در ۶ مهر ماه خط رودخانه کرخه خط تماس بین نیروهای دو طرف قرار گرفت.

عملیات تأخیری و پدافندی تیپ ۲ لشکر ۹۲ زرهی در غرب رودخانه کرخه ۴۳/

در ۱۱ مهر ماه ۱۳۵۹ یعنی ۵ روز پس از عقب نشینی نیروهای ما به شرق کرخه، بنا به دستور فرمانده نیروی وقت (سرتیپ ظهیرنژاد)، تیپ ۲ لشکر ۹۲ زرهی با عناصر باقیمانده خود که در حدود یک گروهان تقویت شده تانک بود، در منطقه پل کرخه (محور اندیمشک دهلران) پاتک کرد و موفق شد، تپه های مسلط و مشرف به پل کرخه را در غرب رودخانه تصرف کند و سر پلی به عرض حدود ۵ کیلومتر و عمق ۳۰۰ متر تا ۲ کیلومتر در غرب رودخانه اشغال، تحکیم و نگهداری نماید. این پاتک اولین عملیات آفندی نیروهای مسلح خودی به ارتش متجاوز عراق بود. تیپ ۲ لشکر ۹۲ زرهی تا ۷ آبان ۱۳۵۹ در سر پل دفاع کرد و در آن تاریخ به وسیله عناصر لشکر ۲۱ پیاده تعویض شد و مسئولیت پدافند این منطقه عملیات به لشکر ۲۱ پیاده محول گردید.

۲- مأموریت:

فرماندهی عملیاتی دزفول، با زیر امر داشتن تیپ ۲ زرهی و گردان ۲۸۳ سوار زرهی لشکر ۹۲ زرهی و گروه رزمی ۳۷ مرکز زرهی و گردانهای ۱۳۸ و ۱۴۱ پیاده لشکر ۲۱ پیاده مأموریت زیر را داشت:

الف- تیپ ۲ زرهی در مواضع عین‌خوش مستقر بود و ابتدا از معبر عین‌خوش پدافند می‌کرد.

ب- گردان ۲۸۳ سوار زرهی نیروی پوشش در خط مرز غرب رودخانه دویرج برقرار می‌کرد.

پ - گردانهای ۱۳۸ و ۱۴۱ پیاده به فرماندهی فرمانده گردان ۱۴۱ پیاده در منطقه فکه و معبر دوسلک پدافند می‌کردند.

ت- گروه رزمی ۳۷ به عنوان احتیاط فرماندهی عملیاتی دزفول، ابتدا در تپه ابوصلیبی خات مستقر می‌شد و بنا به دستور در محور عین‌خوش علی‌گره‌زد پای پل یا دوسلک ایستگاه رادار پای پل وارد عمل می‌شد. (غیر از این بوده و عملاً به این ترتیب اجرا نشد).

۳- شرح کلی منطقه عملیات

الف- جو:

حمله عمومی نیروهای متجاوز عراق به خوزستان از آخر شهریور ماه ۱۳۵۹ آغاز شد و حمله متقابل تیپ ۲ زرهی در اوایل دهه دوم مهر ماه بود در این موقع از سال، هوا بسیار گرم و خشک است. درجه حرارت در روز، بالاتر از ۴۲ درجه است، ولی معمولاً در این موقع هوا صاف و آرام است و تنها عامل مؤثر در عملیات، گرمای هوا است.

ب- زمین:

(۱) عوارض طبیعی:

(الف) برجستگی‌ها: پل ثابت کرخه در محور اندیمشک دهلران، در انتها الیه ارتفاعات لرستان در جنوب غربی اندیمشک احداث شده است. آخرین تپه‌ها که به دشت جنوبی و شرقی تسلط کامل دارند، درست در طرفین پل قرار دارند. در دست داشتن این تپه‌ها، کنترل بسیار خوبی برای منطقه جنوبی جاده پای پل عین‌خوش و کرانه شرقی رودخانه کرخه ایجاد می‌کند. این تپه‌ها به تپه اسکندرخان در غرب پل و تپه‌های کمانه در شرق پل نامگذاری شده‌اند. ادامه این تپه‌ها در ساحل جنوب غربی رودخانه، به ارتفاعات تپه چشمه، بلتا و سپتون و بالاخره شاوریه منتهی می‌گردد که دامنه ارتفاعات لرستان بوده و تا دهلران و مهران امتداد دارد. تپه‌های شمال شرقی

عملیات تأخیری و پدافندی تیپ ۲ لشکر ۹۲ زرهی در غرب رودخانه کرخه / ۴۵

پل با حالت قوسی تا شمال غربی شهر اندیمشک امتداد می‌یابد و جاده اندیمشک اهواز را کنترل می‌کند.

(ب) رودخانه کرخه، در منطقه پای پل غیر قابل عبور می‌باشد. فقط از پل ثابت می‌توان از رودخانه عبور کرد. عرض رودخانه در محل پل حدود ۷۰ متر است در مواقعی که آب رودخانه کم می‌شود دو گذار در طرفین پل به‌صورت قابل عبور در می‌آید. عمق رودخانه در جنوب شرقی پل به حدی است که احداث پل شناور در آن امکان‌پذیر می‌باشد.

(پ) باطلاق‌ها و آبگرفتگی‌ها: در منطقه دزفول عین‌خوش وجود ندارد.

(ت) جنس زمین: در منطقه غرب رودخانه کرخه به‌جز در کشتزارها، سخت و محکم است. ارتفاعات و تپه‌ماهور، شنی و محکم است. زمین به‌جز در مزارع، آن هم در هنگام آبیاری، همه جا قابل عبور برای خودروهای شنی دارو چرخدار است.

(ث) رویدنی‌ها: در طرفین پل، ارتفاعات فاقد درخت و حتی علف است. به‌خصوص در مهر ماه عاری از هرگونه سبزی می‌باشد. در آبادی‌های طرفین رودخانه، درخت‌زارهای کمی وجود دارد که از لحاظ نظامی حائز اهمیت نمی‌باشد.

(۲) عوارض مصنوعی:

(الف) شهرها و آبادی‌ها: در منطقه عملیات پای پل کرخه، شهری وجود ندارد. نزدیکترین شهر، اندیمشک است که تا پل ۲۵ کیلومتر مسافت دارد. پادگان یک گردان سوار زرهی در شمال شرقی پل احداث شده و یک ساختمان خبازخانه نیز درست در جنوب غربی مشرف به پل ساخته شده و نزدیکترین آبادی به پل، آبادی سرخه نادری است. در جنوب آن، آبادی‌های سرخه فیلیه و سرخه صالح قرار دارند.

(ب) کانال‌های آبیاری: در جنوب تپه‌های غربی پل در کشتزارهای آبادی‌های سرخه فیلیه و سرخه صالح چند کانال آبیاری احداث شده که آب چاه‌های عمیق و

همچنین رودخانه کرخه به وسیله موتور وارد این کانال‌ها می‌شود و جالیزها و کشتزارها را آبیاری می‌کرد.

(پ) زمین‌های کشاورزی و درختزارها: در دامنه جنوبی تپه‌های ساحل غربی، مزارعی وجود دارد که در این موقع از سال (مهر ماه) کشت و زرع ندارد و غالباً خشک است. (ث) جاده‌ها: جاده اصلی اندیمشک، عین‌خوش، دهلران، مهران از پل کرخه می‌گذرد. این جاده مهمترین محور مواصلاتی از اندیمشک، دزفول به دهلران، مهران و ایلام می‌باشد. یک جاده در ۴ کیلومتری جنوب پل از این محور جدا می‌شود و به ایستگاه رادار پایگاه هوایی دزفول متصل می‌شود که ادامه این جاده به مسیر دوسلک و بالاخره فکه در مرز ایران و عراق منتهی می‌گردد.

(ث) خاکریزها: کانال‌های آبیاری که در غرب آبادی‌های سرخه فلیه و سرخه صالح ایجاد شد به منظور بالاتر قرار دادن سطح آب از زمین‌های اطراف، حدود ۳ متر ارتفاع دارد. در نتیجه خط دفاعی مناسبی در دامنه جنوبی با تپه‌ها تشکیل می‌دهد.

پ- جنبه‌های نظامی زمین منطقه عملیات:

(۱) عوارض حساس: پل فلزی ثابت در این منطقه از عملیات، خود یک عارضه بسیار حساس است، زیرا در دست داشتن آن، امکان حرکت در طرفین رودخانه را ایجاد می‌نماید. در صورت تخریب این پل، حرکات صرفاً باید به وسیله پل شناور انجام گیرد. در فصل پاییز و زمستان که بارندگی‌های فصلی در منطقه کرمانشاهان و لرستان می‌بارد، رودخانه کرخه طغیانی می‌گردد و اعتماد چندانی به پل شناور نمی‌توان نمود. چنانکه در پاییز و زمستان سال ۵۹ دو بار پل شناور احداثی نیروهای ما را سیل برد. بعد از پل، عوارض حساس تپه‌های طرفین رودخانه است که در هر دو طرف از امتیازات ویژه‌ای برخوردارند. در دست داشتن تپه‌های شرقی امکان عبور دشمن از پل را مشکل می‌سازد و در دست داشتن تپه‌های غربی نیز کرانه غربی

عملیات تأخیری و پدافندی تیپ ۲ لشکر ۹۲ زرهی در غرب رودخانه کرخه / ۴۷

رودخانه را تأمین می‌نماید. بنابراین به دست گرفتن کنترل تپه‌های طرفین پل برای نیروهای ما و دشمن حائز اهمیت فوق‌العاده‌ای بود.

(۲) **معابر وصولی:** برای عبور از رودخانه کرخه و تصرف تپه‌های شرقی یا غربی فقط یک معبر وجود دارد و آن هم پل است. البته پس از عبور از پل، حرکات به سمت شمال شرق یا جنوب غرب دارای معابر وصولی بیشتری است. ولی در هر حال محور اصلی محور اندیمشک دهلران است و هرگونه حرکات باید متکی به آن اجرا گردد. در ۱۰ کیلومتری شمال پل نیز محل مناسبی برای احداث پل شناور وجود دارد که مستقیماً به تپه‌های شاوریه و علی‌گره‌زد منتهی می‌گردد. در بهار سال ۱۳۶۰ این پل به وسیله نیروهای ما احداث شد و چند یگان توپخانه به شمال غربی رودخانه عبور داده شد، ولی استفاده مهمی از آن به دست نیامد. (به علت نداشتن واحد مانور).

(۳) **اختفاء و پوشش:** تپه‌های متعدد و شیارهای زیادی که در منطقه وجود دارد اختفاء و پوشش مناسبی در هر طرف رودخانه ایجاد می‌کند.

(۴) **میدان دید و تیر:** در منطقه غرب طرفین پل کرخه به علت تپه‌ماهورها میدان دید و تیر متغیر است ولی به طور کلی هر قدر به دامنه جنوبی تپه‌ها نزدیک‌تر می‌شود میدان دید و تیر عالی می‌گردد.

(۵) **موانع:** مهمترین مانع در این منطقه عملیات رودخانه کرخه است و پس از عبور از رودخانه شیب ارتفاعات در قسمتی از منطقه عملیات مانع قابل ملاحظه‌ای برای حرکت خودروهای شنی دارو چرخدار است و الزاماً حرکات بایستی از مسیرهای ویژه‌ای انجام گیرد.

ت- اثرات مشخصات منطقه عملیات در عملیات دشمن:

(۱) **اثر بر تک دشمن:** چنانچه دشمن تپه‌های غربی رودخانه کرخه مشرف به پل را در تصرف خود نگه می‌داشت، می‌توانست محور اندیمشک اهواز را به سادگی تحت

کنترل دیده‌بانی خود قرار دهد و حرکات و تغییر مکان‌های نیروهای ما را در این محور مختل سازد. چنانچه دشمن موفق می‌شد و از رودخانه عبور می‌کرد و تپه‌های شرقی پل را نیز به تصرف خود در می‌آورد، می‌توانست نیروهای ما را تا تپه‌های جنوبی مسیل بالا رود در ۱۰ کیلومتری جنوب اندیمشک عقب براند و شهر اندیمشک و دزفول و در نتیجه تمام خوزستان را مورد تهدید جدی قرار دهد. زیرا در صورت تصرف اندیمشک، محور مواصلاتی خوزستان با مرکز کشور به کلی قطع می‌شد و غرب خوزستان سقوط می‌کرد.

(۲) اثر بر پدافند دشمن: چنانچه دشمن تپه‌های غربی پل را تأمین می‌کرد و مواضع خود را در این تپه‌ها تحکیم می‌نمود، می‌توانست علاوه بر کنترل محور اندیمشک اهواز، با نیروی کم در این قسمت از جبهه دفاع کند و با عمده قوای خود که عناصر یک لشکر زرهی و یک لشکر مکانیزه بود، در حوالی شوش از رودخانه بگذرد و خط مواصلاتی اندیمشک، اهواز را قطع کند.

(۳) اثر بر عقب‌نشینی دشمن: چنانچه دشمن تپه‌های مشرف به رودخانه را از دست می‌داد و کنترل پل ثابت کرخه به دست نیروهای ما می‌افتاد دشمن مجبور می‌شد تا مواضع مناسب در جنوب عقب‌نشینی کند و به خاکریزهای غرب سرخه صالح یا تپه کوت کاپون در جنوب جاده دهلران متکی گردد.

(۴) اثر در کاربرد هوایی دشمن: نظر به اینکه این منطقه از عملیات تپه‌ماهور است نیروی هوایی در پشتیبانی نیروی زمینی اثرات چندانی ندارد و موقعیت طبیعی منطقه و احداث پل نیز مناسب برای حمله هواپیماها نمی‌باشد چنانکه در طول بیش از یک سال و نیم جنگ دشمن تلاش نمود این پل را با حمله هوایی و توپخانه منهدم نماید ولی موفق نشد.

ث- اثرات مشخصات منطقه عملیات در عملیات خودی:

(۱) اثر بر تک خودی: تصرف سر پل در کرانه غربی رودخانه سبب می‌شد، محور مواصلاتی اندیمشک اهواز از کنترل دیدبانی دشمن خارج گردد و منطقه سر پل تکیه-گاهی برای پیشروی بعدی نیروهای ما در محور پای پل عین‌خوش دهلران گردد و یا حداقل تهدیدی از این جبهه برای دشمن به‌وجود آید و قسمتی از نیروهای دشمن اجباراً برای دفاع در این جبهه درگیر شوند.

(۲) اثر بر پدافند خودی: تپه‌های غربی رودخانه در منطقه پای پل تسلط کامل بر قسمت جنوبی منطقه دارد و تصرف این تپه‌ها سبب کنترل دیدبانی منطقه جنوب می‌گردد و در نتیجه پیشروی دشمن را به‌سمت ساحل رودخانه مشکل و آسیب‌پذیر می‌سازد.

(۳) اثر بر عقب‌نشینی نیروهای خودی: چنانچه تپه‌های غربی رودخانه در اشغال نیروهای دشمن باشد و الزاماً نیروهای ما به حالت عمل تأخیری درآیند این تپه‌های غربی می‌تواند اولین موضع تأخیری نیروهای ما باشد و پس از عقب‌نشینی به شرق رودخانه تپه‌ماهورهای شرقی می‌توانند مواضع تأخیر متناوب ایجاد کنند.

(۴) اثر بر کاربرد نیروی هوایی خودی: این قسمت مانند کاربرد نیروی هوایی دشمن است و میزان کارایی نیروی هوایی بستگی به برتری هوایی و آزادی پرواز هواپیماها و هلی‌کوپترها دارد.

۴- سازمان و گسترش نیروهای متجاوز:

گرچه به‌علت ضعف تلاش‌های اطلاعاتی، وضعیت سازمان و گسترش نیروهای متجاوز در آغاز عملیات چندان روشن و قابل اعتماد نیست. ولی آنچه در مدارک ثبت

۵۰ / تیپ ۲ لشکر ۹۲ زرهی در آغاز جنگ تحمیلی

شده، نشان می‌دهد که وضعیت کلی دشمن در مراحل اولیه عملیات در غرب عین‌خوش و فکه به شرح زیر بوده است:

الف- عناصری از لشکر ۱ مکانیزه که در خط مقدم در محور علی غربی ربوط گسترش داشتند:

- گردان ۱ تانک تیپ ۱ لشکر ۱
 - گردان ۲ مکانیزه تیپ ۱ لشکر ۱
 - گردان تانک از تیپ ۴ لشکر ۹ زرهی
 - گردان ۱ توپخانه لشکر ۱
 - آتشبار ۴ ضد تانک لشکر ۱
 - یک آتشبار سبک از لشکر ۹
 - گردان‌های ۱ و ۳ مکانیزه تیپ ۱ لشکر ۱ (تقویت)
 - گردان ۲ مکانیزه تیپ ۱۴ لشکر ۹ (تقویت)
 - یک گردان توپخانه از لشکر ۹ (تقویت)
- ب- یگان‌هایی که در محور حلفائیه فکه گسترش داشتند:**

- گردان‌های ۱ و ۲ و ۳ تانک ۴۳ لشکر ۹ زرهی
- گردان ۹ مکانیزه تیپ ۴۳ لشکر ۹ زرهی
- گردان ۲ مکانیزه تیپ ۱۴ لشکر ۹
- گردان ۳۰ توپخانه لشکر یک مکانیزه
- آتشبار ۲ ضد تانک گردان ۴ لشکر یک
- یک آتشبار سبک از لشکر ۱ مکانیزه
- یک گردان توپخانه از لشکر ۹

عملیات تأخیری و پدافندی تیپ ۲ لشکر ۹۲ زرهی در غرب رودخانه کرخه ۵۱/

پ- یگان‌هایی که در غرب سمیده مستقر بودند:

- گردانهای تانک قرناطه و قرطبه تیپ ۳۴ لشکر یک
- گردان ۸ مکانیزه تیپ ۳۴ لشکر ۱
- گردان تانک اشبیله نیپ ۳۴ لشکر ۱
- گردان یک مکانیزه تیپ ۱۴ لشکر ۹
- گردان ۲۸ توپخانه لشکر ۱
- یک آتشبار توپخانه سبک از لشکر یک
- یک آتشبار ضد تانک از گردان ۴ لشکر ۱
- یک گردان توپخانه از لشکر ۹

ت- یگان‌هایی که در گسترش اولیه در تقویت نیروهای متجاوز در غرب منطقه فکه سمیده
ربوط مستقر بودند:

- تیپ ۱۰ زرهی لشکر ۱۰ زرهی
- تیپ ۳۶ پیاده لشکر ۲ پیاده
- عناصری از لشکر ۱۲ مکانیزه سپاه ۳
- تیپ ۳ و ۴ گارد مرزی
- گردان ۲ تیپ ۲۴ لشکر ۱۰ زرهی
- گردانهای ۱۹ و ۵۱ توپخانه لشکر ۱۰ زرهی
- گردان ۱۴ توپخانه لشکر ۱۲ مکانیزه
- گردان ۵۴ ضد هوایی نیروی هوایی
- آتشبار ۳۵ سام ۶ تیپ ۱۴۵

۵ - سازمان و گسترش نیروهای خودی

سازمان یگان های گسترش یافته در منطقه عین خوش ود وسلک به شرح زیر بود :

الف- تیپ ۲ لشکر ۹۲ زرهی شامل :

- قرارگاه تیپ

- گردان ۱۰۵ مکانیزه (منهای یک گروهان)

- گردان ۲۵۶ تانک

- گردان ۲۰۷ تانک

- گردان ۳۲۰ توپخانه ۱۵۵ میلیمتری خود کشی

- یک گروهان مهندسی از گردان ۴۲۹ مهندسی

- یک گروهان نگهداری از گردان ۵۰۷ نگهداری

- یک گروهان بهداری از گردان ۵۰۸ بهداری

- عناصر سر رشته دارای و دژبان و مخابرات از لشکر ۹۲ زرهی

ب - گردان ۲۸۳ سوا زرهی لشکر ۹۲ زرهی

پ - گروه رزمی ۳۷ از تیپ ۳۷ زرهی مرکز زرهی شامل یک گروهان تانک و یک

گروهان پیاده و یک آتشبار توپخانه

ت- گروه رزمی ۱۳۸ پیاده از لشکر ۲۱ پیاده شامل گردان ۱۳۸ و یک گروهان تانک

ث- گردان ۱۴۱ پیاده از لشکر ۲۱ پیاده که پس از آغاز نبرد وارد منطقه شد

ج- یک آتشبار کاتیوشا و یک آتشبار توپخانه ۱۷۵ میلیمتری که بعدا وارد منطقه شد

گسترش عمومی این یگان ها به این ترتیب بود که گردان ۲۸۳ سوار زرهی در

نیروی پوشش بود و تیپ ۲ زرهی در مواضع عین خوش و گروه رزمی ۳۷ در فکه

گسترش داشت گروه رزمی ۱۳۸ احتیاط لشکر در این منطقه بود که ابتدا در

دوسلک مستقر بود و در روزهای اول نبرد به جنوب فکه اعزام شد.

پیامها و دستورات

شماره: ۳۵
تاریخ: ۵۹/۰۶/۱۱

از : عین خوش
به: ف ل ۹۲ زرهی
[گزارش نوبه‌ای]

بازگشت به ۱۰۰ تیپ ۲

در اجرای تلفنگرام لشکر، گزارش‌های منفی می باشد.

شماره: ۲۰۱-۴۸-۱۶۷۰
تاریخ: ۵۹/۰۶/۱۲

از: رکن سوم لشکر
به: گروه رزمی عین خوش
[استقرار ژاندارمری موسیان]

بازگشت به ۳۴-۵۹/۶/۱۱

دستور فرمایید به ژاندارمری موسیان ابلاغ نمایند برابر اوامر استانداری خوزستان با توجه به اینکه کلیه پشتیبانی‌های لازم انجام شده است، نسبت به استقرار ژاندارمری در محلهای تعیین شده اقدام و نتیجه را اعلام کنند.

سرهنک ستاد ملک نژاد

شماره: ۴-۳۷-۵۰-۴۰۱
تاریخ: ۵۹/۰۶/۱۵

از : ژاندارمری ایلام
به : ناحیه ایلام
فرماندهی گروه رزمی مستقر در منطقه موسیان
رونوشت فرماندهی تیپ دزفول
رونوشت کرمانشاه ژاندارمری
رونوشت گروهان ژاندارمری دهلران
[تقویت پاسگاه چیلات]

برابر دستور تلفنی فرماندهی ناحیه به استناد از فرماندهی نیروی زمینی، ظرف امروز اعزام یک دسته از نیروی ارتش؛ پاسگاه چیلات گروهان دهلران از هر لحظه وسیله هجوم کشور هدف تهدید می شود. تقویت با برقراری آتش حمایت شود. نتیجه را اعلام فرمایید .

۵۶ / تیپ ۲ لشکر ۹۲ زرهی در آغاز جنگ تحمیلی

از : ستاد لشکر ۹۲ زرهی رکن سوم
به : ف تی ۲ زرهی - عین خوش
[پشتیبانی پاسگاه چیلات]
شماره: ۲۰۱-۴۸-۱۷۸۴
تاریخ: ۵۹/۶/۱۷

رمز-آنی

دستور دهید با توجه به موقعیت منطقه و میزان شدت وضعیت عملیات در پاسگاه چیلات با تماس با پایگاه مزبور چنانچه نیاز به پشتیبانی بیشتری بود اقدام نمایید و میزان پشتیبانی را به لشکر گزارش کنید.
سرهنک ستاد ملک نژاد

از : تیپ ۲
به : ف ل ۹۲
[درگیری پاسگاه چیلات]
برابر گزارش گروه رزمی عقاب، پاسگاه چیلات درگیری شده ضمناً درخواست یک قبضه خمپاره انداز ۱۲۰ م م نموده که ارسال شد.
شماره: ۱۱۳۹
تاریخ: ۵۹/۰۶/۱۷

از : گروه رزمی عین خوش
به : ف ل ۹۲ زرهی
[تقویت پایگاه چیلات]
بازگشت به شماره ۵۹/۶/۱۷-۵۶۴۷
شماره: ۱۰
تاریخ: ۵۹/۰۶/۱۸

دو دستگاه کامیون با یک نفربر آمریکائی حامل خمپاره انداز ۱۲۰ م م در ساعت ۲۲.۳۰ از عین خوش به چیلات اعزام شدند.

از: عین خوش
به : ف ل ۹۲ زرهی
آگهی به : ف تیپ ۲ زرهی
[درگیری بدون تلفات]
شماره: ۵۰۶۸
تاریخ: ۵۹/۶/۱۸

مقام عالی را آگاه می سازم، در ساعت ۱۰.۳۰ الی ۱۱.۰۰ سلاح های سبک تیراندازی و هیچ گونه تلفات و ضایعات به وجود نیامده و منطقه تا این لحظه آرام است.

ف عین خوش

پیام‌ها و دستورات / ۵۷

از: ستاد لشکر ۹۲ زرهی - رکن سوم «خ محرمانه - آنی» شماره: ۲۰۱-۴۸-۱۷۹۳

به: گروه رزمی ۳۷، تیپ ۲ زرهی، تیپ ۳ زرهی، گروه رزمی عین خوش تاریخ: ۵۹/۶/۱۸

[حمله به چاه‌های نفت]

برابر اطلاع واصله چاه‌های نفت شماره ۱ و ۷ در منطقه آن یگان مورد حمله نیروهای عراقی قرار گرفته است.

سرهنک ستاد ملک نژاد

از: ستاد لشکر ۹۲ زرهی رمز شماره: ۲۰۱-۴۸-۱۸۰۵

به: تیمسار فرماندهی نزاجا (مدعملیات) تاریخ: ۵۹/۶/۱۹

رونوشت فرماندهی تی ۳۷

[تعویض نوبه‌ای پرسنل]

بازگشت به ۹۶-۲۸-۲۰۱ - ۵۹/۶/۱۹

گروه رزمی عقاب (تیپ ۳۷ زرهی) به منظور رفاه حال پرسنل و شروع سال تحصیلی پیشنهاد نموده که پرسنل این گروه ۴۵ روز یکبار، با سایر پرسنل تیپ تعویض گردند.

لشکر با پیشنهاد تیپ ۳۷ هماهنگی دارد. استدعا دارد مقرر فرمایید نظریه عالی را در این مورد امر ابلاغ فرمایند.

سرهنک ستاد ملک نژاد

از: تیپ ۳۷ زرهی «فوری - آنی» شماره: ۵۰۷۶

به: ف ل ۹۲ زرهی تاریخ: ۵۹/۶/۱۸

[درگیری در پاسگاه سمیده]

بازگشت به شماره ۵۶۹۳ - ۵۹/۶/۱۸ - ۹۷-۲۸-۲۰۱ - ۵۹/۶/۱۹

۱- راس ساعت ۱۳:۳۰ روز جاری در پاسگاه سمیده که توسط تیپ ۲ دزفول تقویت شده بود در حین تعویض درگیری بین نیروهای خودی و عراق به وجود می‌آید که تیراندازی به وسیله سلاح‌های سبک بوده.

۲- این درگیری پس از نیم ساعت بدون هیچ گونه تلفاتی به پایان رسیده.

۵۸ / تیپ ۲ لشکر ۹۲ زرهی در آغاز جنگ تحمیلی

از: گروه عین خوش
به: ف ل ۹۲ زرهی
شماره: ۲۴
تاریخ: ۵۹/۶/۱۹
[عدم درگیری در سمیده]

با بررسی کامل در منطقه سمیده هیچ گونه درگیری به وجود نیامده است.

از: عین خوش
به: ف ل ۹۲ زرهی
شماره: ۲۶
تاریخ: ۵۹/۶/۲۰
آگهی: به تیپ ۲ زرهی
[پشتیبانی پاسگاه چاه بیات]

برابر اطلاع، پاسگاه چاه بیات، کشور عراق از میله ۴۳ تا ۴۵ با تفنگ ۱۰۶ و توپخانه مستقر آماده تیراندازی و تقاضای پشتیبانی توپخانه و پیاده نموده، اوامر مقتضی صادر فرمایند.

از: ستاد لشکر ۹۲ زرهی - رکن سوم
به: تیپ ۲ زرهی
شماره: ۱۸۷۴-۴۸-۲۰۱
تاریخ: ۵۹/۶/۲۱
[اشغال مواضع عین خوش]

پیرو رمز ۱۸۶۶-۳۸-۲۰۱ - ۵۹/۶/۲۱

به محض دریافت این دستور، پرسنل و خودروهای چرخدار مواضع خود را در عین خوش اشغال نمایند. خودروهای شنی دار روسی با مازهای دراختیار آن تیپ به تدریج به منطقه اعزام گردند و فقط خدمات پادگانی تیپ باقی بماند و حفاظت پادگان را به عهده گیرد.

سرهنک ستاد ملک نژاد

از: ستاد لشکر ۹۲ زرهی رکن سوم
به: فرماندهی گروه رزمی تیپ ۳۷ زرهی
شماره: ۱۸۷۶-۴۸-۲۰۱
تاریخ: ۵۹/۶/۲۱
[اشغال مواضع پدافندی]

۱- مواضع خود را به جلو حرکت و مواضع پدافندی را اشغال نماید.

۲- گردان پیاده و گروهان تانک اعزامی از تهران را زیر امر بگیرید.

۳- در مواضع خود پدافند نمایید.

سرهنگ ستاد ملک نژاد

شماره: ۱۸۷۹-۴۸-۲۰۱

تاریخ: ۵۹/۶/۲۱

از: ستاد لشکر ۹۲ زرهی رکن سوم

به: فرماندهی گردان ۲۸۳ سوار زرهی

[فرماندهی گردان ۲۸۳ سوار زرهی]

۱- به محض دریافت این دستور حرکت کنید.

۲- از نهر عنبر تا صفریه را پوشش نمایید.

۳- ساعت و تاریخ حرکت را گزارش نمایید.

۴- محل استقرار پاسگاه فرماندهی خود را گزارش کنید.

سرهنگ ستاد ملک نژاد

شماره: ۱۲۳-۲۸-۲۰۱

تاریخ: ۵۹/۶/۲۱

از: گروه تیپ ۳۷

به: ف ل ۹۲ زرهی

[استقرار در مواضع تینه]

بازگشت به ۵۹۰۳ - ۵۹/۶/۲۱

عناصر شناسایی و دیده بانی در این یگان در ساعت ۱۹:۰۰ روز ۵۹/۶/۲۱ در مواضع تینه در جلو

مواضع فعلی مستقر گردیدند. ضمناً شماره ۲۱-۲۸-۲۰۱ - ۵۹/۶/۲۱ را کان‌لم یکن فرض نمایید.

شماره: ۱۳۰-۲۸-۲۰۱

تاریخ: ۵۹/۶/۲۲

«رمز»

از: تیپ ۳۷

به: ف ل ۹۲ زرهی

[حرکت به سمت عین خوش]

بازگشت به ۵۹۷۱ - ۵۹/۶/۲۲

گروه رزمی تیپ ۳۷ ضمن حفظ مواضع فعلی در ۵۹/۶/۲۱ به سمت عین خوش حرکت کرد ضمناً

مقرر فرمایید در مورد اعزام دسته جلویی مخابراتی اقدام فرمایند.

۶۰ / تیپ ۲ لشکر ۹۲ زرهی در آغاز جنگ تحمیلی

شماره: ۱۱۷۵

از: تیپ ۲

تاریخ: ۵۹/۶/۲۲

به: ف ل ۹۲ زرهی

[حرکت به سمت عین خوش]

اولین ستون چرخدار تیپ در ساعت ۰۶:۰۰ روز ۵۹/۶/۲۲ به سمت عین خوش حرکت کرد ضمناً مقرر فرمایید در مورد اعزام دسته جلویی مخابراتی اقدام فرمایند.

شماره: ۶۵-۱۳-۱۶۰۰

از: ستاد لشکر ۹۲ زرهی - رکن سوم

تاریخ: ۵۹/۶/۲۳

به: تیمسار فرماندهی نزاجا (مدعملیات)

آگهی به: تیپ ۲ جهت راهنمایی لازم

[یگان اعزامی از تهران و پشتیبانی آمادی]

تعداد ۶۵۰ نفر یگان پیاده زرهی از تهران ساعت ۲۴:۰۰ روز ۵۹/۶/۲۳ جهت احتیاط لشکر وارد اندیمشک می‌شوند و در پای پل کرخه مستقر خواهند شد. دستور فرمایید نسبت به پشتیبانی‌های آمادی یگان اعزامی اقدام لازم را به عمل آورند.

سرهنک ستاد ملک نژاد

شماره: ۱۱۷۴

«محرمانه»

از: تی ۲

تاریخ: ۵۹/۶/۱۹

به: ف ل ۹۲ زرهی

[ورود و حمل خودروهای چرخدار و شنی‌دار]

کلیه خودروهای چرخدار تیپ در ساعت ۱۲:۰۰ روز جاری در حوالی عین خوش مستقر گردید. ضمناً خودروهای شنی‌دار توسط سه دستگاه ماز و سه دستگاه بنز کمر شکن موجود به تناوب به منطقه حمل می‌گردد.

شماره: ۱۰۷

از: گردان ۲۸۳ سوار زرهی

تاریخ: ۵۹/۶/۲۳

به: ف ل ۹۲ زرهی

[ورود به عین خوش]

این یگان در ساعت ۱۳:۳۰ مورخه ۹۱/۶/۲۳ به عین خوش وارد و فعلاً در منطقه مستقر است پس از رفع مشکلات موجود و شناسایی به محل مأموریت حرکت می‌نمایند.

شماره: ۱۱۱۷

از: تیپ ۲

تاریخ: ۵۹/۶/۱۹

به: ل ۹۲ زرهی

[مختصات پاسگاه فرماندهی تیپ ۲]

بازگشت به ۶۰۶۱ - ۵۹/۶/۲۳

مختصات پاسگاه فرماندهی تیپ ۲ (۷۵۵۹) بوده و یگان‌ها در منطقه عین خوش مستقر گردیده‌اند.

شماره: ۲۰۷۲-۴۸-۲۰۱

«خیلی محرمانه»

از: ستاد لشکر ۹۲ زرهی رکن سوم

تاریخ: ۵۹/۶/۱۹

به: تیپ ۲ و ۳ و گروه رزمی ۳۷ زرهی

[آمادگی صد در صد و قصد تجاوز دشمن]

برابر اطلاع حاصله، دشمن در محور عماره - فکه قصد تجاوز به خاک کشور اسلامی ایران را در روز جاری به طور بسیار جدی دارد. بلافاصله به محض رویت این امریه با آمادگی صد در صد آماده مقابله و جلوگیری از هرگونه غافلگیری باشید.

سرهنک ستاد ملک نژاد

شماره: ۲۱۰۷-۴۸-۲۰۱

«خیلی محرمانه»

از: فرماندهی تی ۲

تاریخ: ۵۹/۶/۲۴

به: فرماندهی گروه رزمی ۳۷

[تهاجم دشمن به چاه نفتی در سمیده]

برابر اطلاع واصله، چاه نفتی پایدار ۷ در منطقه سمیده مورد تهاجم عوامل عراقی قرار گرفته است. نفرات مربوطه به مقاومت پرداخته ولی چون قادر به مقاومت بیشتر نیستند دستور دهید سریعاً پشتیبانی و تقویت و سرکوب کردن متجاوزین اقدام کنید هرگونه اطلاعاتی را سریعاً گزارش نمایید.

ف تیپ ۲

۶۲/ تیپ ۲ لشکر ۹۲ زرهی در آغاز جنگ تحمیلی

از: ستاد لشکر ۹۲ زرهی شماره: ۲۰۱-۴۸-۱۱۴۵

به: ف تی ۲ زرهی ، گروه رزمی تی ۳۷ تاریخ: ۵۹/۶/۲۵

[سرکوبی مهاجمین]

۱- برابر اطلاع شرکت نفت، چاه‌های نفت ۱ و ۷ و ۵۸ توسط نیروی مهاجمین عراق محاصره شده است (بعد از پاسگاه فکه روی پاسگاه صدام حسین).

۲- چاه ۵۸ دهلران روبروی پاسگاه بیات نیز در زد و خورد می‌باشد.

دستور فرمایید فوراً با اعزام قوای کمکی، مهاجمین را سرکوب نمایند.

سرهنگ ستاد ملک نژاد

از: گروه رزمی ۳۷ شماره: ۲۰۱-۴۸-۱۴۳

به: ف ل ۹۲ زهی تاریخ: ۵۹/۶/۲۵

[درگیری در پاسگاه طاوسیه، بدون تلفات]

در ساعت ۱۱:۳۰ روز ۵۹/۶/۲۵ در پاسگاه طاوسیه درگیری با سلاح سبک به مدت نیم ساعت، در این درگیری تلفاتی وارد نشد. یک گروه رزمی یک دسته تانک و خمپاره انداز پی‌ام‌پی جهت تقویت پاسگاه به جلو اعزام، در ساعت ۰۶:۰۰ صبح مجدداً به مواضع تینه مراجعت نمود.

گروه رزمی ۳۷

از: ستاد لشکر ۹۲ زرهی-رکن سوم «محرمانه» شماره: ۲۰۱-۴۸-۲۱۹۷

به: فرماندهی تیپ ۲ زرهی تاریخ: ۵۹/۶/۲۵

آگهی به: تی ۳۷

[پوشش معابر وصولی]

دستور فرمایید گروه رزمی مستقر در پای پل را به علت خطرناک بودن معابر موجود در منطقه تیپ، سریعاً به جلو حرکت داده و در حوالی ارتفاعات علی‌گروه‌زد مستقر نمایید و با ترکیب یگان‌های موجود، تشکیل گروه‌های رزمی داده و با پشتیبانی آتش یگان توپخانه، معابر وصولی واقع در منطقه تیپ را پوشش نمایید.

سرهنگ ستاد ملک نژاد

پیام‌ها و دستورات ۶۳/

شماره: ۱۴۹-۴۸-۲۰۱

تاریخ: ۵۹/۶/۲۵

از: تیپ ۳۷

به: ف ل ۹۲ زرهی

[مختصات مناطق گسترش]

بازگشت به شماره ۶۰۶۱ - ۵۹/۶/۲۰

یگان‌های گروه رزمی تیپ ۳۷ در مناطق زیر گسترش یافته نقشه ۱:۵۰۰۰۰ سری ک ۵۵۱ الی

شماره ۵۵۵۴

۱- ۶۵۸۰۰/۶۲۰۰ مواضع توپخانه

۲- ۶۵۱۰۰/۶۲۵۰۰ پاسگاه فرماندهی

۳- ۶۴۱۰۰/۶۵۰۰ مواضع تانک

ف گروه رزمی ۳۷

شماره: ۱۱۸۸

«خیلی محرمانه»

از: تیپ ۲ زرهی

تاریخ: ۵۹/۶/۲۵

به: ف ل ۹۲ زرهی

[انهدام برج دیدبانی دشمن]

از ساعت ۲۱:۰۰ روز ۵۹/۶/۲۴ الی ۰۳:۰۰ روز ۵۹/۶/۲۵ و مجدداً در ساعت ۱۸:۰۰ روز

۵۹/۶/۲۵ در سمیده درگیری و متقابلاً به آتش پاسخ داده شد که در اثر تیراندازی تانک یک برج

دیدبانی پاسگاه صدام حسین منهدم گردید.

ف تیپ ۲

شماره: ۱۱۸۷

از: تیپ ۲ زرهی

تاریخ: ۵۹/۶/۲۵

به: ف ل ۹۲ زرهی

[درگیری در مقابل پاسگاه بیات]

از ساعت ۰۸:۰۰ روز ۵۹/۶/۲۵ در بیات درگیری و ضمن پاسخ به آتش دشمن با خمپاره و تفنگ

۱۰۶ و در ساعت ۱۸:۰۰ با آتش توپخانه یگان مکانیزه مستقر در جلب سیاه متلاشی و باقیمانده یگان فراری

شدند.

ف تیپ ۲

۶۴/ تیپ ۲ لشکر ۹۲ زرهی در آغاز جنگ تحمیلی

از: ستاد ل ۹۲ زرهی - رکن سوم
به: تیپ ۲ - گروه رزمی ۳۷
[درگیری در مناطق بیات، سمیده و فکه]

برابر خبر رسیده، درگیری بین نیروهای خودی و دشمن در منطقه بیات، سمیده و فکه شروع و هنوز ادامه دارد دستور دهید پشتیبانی لازم را از پاسگاه‌های منطقه مربوطه بنمایند.

سرهنک ستاد ملک نژاد

از: ل ۹۲ زرهی - رکن سوم
به: فرماندهی تی ۲ زرهی
[تقویت گروه رزمی ۳۷ در فکه]

سرگرد بیراوند با یک گروهان از گردان پیاده اعزامی از تهران، سریعاً و بدون فوت وقت به فکه حرکت و گروه رزمی ۳۷ را تقویت نماید.

سرهنک ستاد ملک نژاد

از: تی ۳۷ «آنی - حضوری»
به: ف ل ۹۲ زرهی
[درگیری و نیاز به یگان تقویت]

گروه رزمی تیپ ۳۷ از ساعت ۰۸:۰۰ تا کنون در مواضع پدافندی با دشمن شدیداً درگیر می‌باشد و احتیاج فوری به یک گروهان تانک تقویت شده جهت حفظ مواضع خود دارد.

از: ستاد ل ۹۲ زرهی - رکن سوم
به: فرماندهی گروه رزمی ۳۷
[اعزام گروهان تانک هفتگل]

دستور داده شد یک گروهان تانک اعزامی از هفتگل سریعاً آن یگان را تقویت نماید، این گروهان تا ساعت ۲۳:۰۰ امشب به گروه رزمی ۳۷ ملحق می‌شود.

سرهنک ستاد ملک نژاد

شماره: ۶ سیار

تاریخ: ۵۹/۶/۲۶

از: گروه رزمی عقاب (۳۷)

به: فرماندهی لشکر ۹۲ زرهی

[درگیری شدید ۷۲ ساعته]

بازگشت به شماره ۳ سیار و ۴ سیار تاریخ ۵۹/۶/۲۶

تعداد ۵۰ دستگاه تانک کشور متجاوز تا کنون ۶ بار در تاریخ ۵۹/۶/۲۶ به پاسگاه فکه و دوبرج حمله نموده‌اند و چون گروه رزمی فقط دارای ۶ دستگاه تانک (۴۷ - ام) که یک دستگاه آن تعمیری می‌باشد با این قدرت تا کنون توانسته ۶ بار تجاوز کشور متجاوز را برای گرفتن تپه‌های فکه و دوبرج دفع نماید. مجموعاً با کمک نیروی هوایی و توپخانه توانسته است ۱۸ دستگاه از تانک‌های کشور متجاوز را منهدم و یا از کار بیاندازد. با توجه به اینکه این گروه رزمی که مدت ۷۲ ساعت درگیری مداوم زیر آتش توپخانه دشمن که یک لحظه آتش آنها قطع نمی‌شود با کمک نیروی هوایی کشور متجاوز، با صحبت‌های بالا کلیه پرسنل در خستگی شدید به سر می‌برند، از آن فرماندهی استدعا می‌شود، با توجه به رزم‌های پی در پی، یک گروهان تانک تقویت شده جهت پشتیبانی از گروه رزمی در نظر گرفته شود و هنوز که ساعت ۲۱:۰۰ روز ۵۹/۶/۲۶ می‌باشد هیچ‌گونه اقدامی نشده، در ضمن جهت اطلاع، تیپ زرهی تقویت شده کشور بیگانه قصد حمله از محور فکه به سمیده، به قصد دوسلک را دارد.

سرگرد رامین

شماره: ۲۳۰۷-۴۸-۲۰۱

تاریخ: ۵۹/۶/۲۶

از: ستاد لشکر ۹۲ زرهی - رکن سوم

به: فرماندهی تیپ ۲ زرهی

رونوشت: فرماندهی گروه رزمی ۳۷

[اعزام یک دسته تانک]

دستور دهید سریعاً یک دسته تانک از گروهان اعزامی از لشکر ۲ مرکز، با راهنمایی تیپ ۲ به پاسگاه فکه اعزام و در اختیار گروه رزمی ۳۷ قرار گیرد.

سرهنگ ستاد ملک نژاد

۶۶ / تیپ ۲ لشکر ۹۲ زرهی در آغاز جنگ تحمیلی

از: فرمانده گروه رزمی پیاده ۱۴۱ «خیلی محرمانه» شماره: ۳ سیار

به: لشکر ۹۲ زرهی اهواز تاریخ: ۵۹/۶/۲۶

[درگیری شدید ۴۸ ساعته و اعزام گروهان تقویت]

پیرو شماره ۵۹/۶/۲۶

تعداد ۵۰ دستگاه تانک عراقی جلو پاسگاه دویرج مستقر و با توجه به این که این گروه رزمی در مدت ۴۸ ساعت درگیر عملیات بوده و از کلیه امکانات خود حداکثر استفاده را نموده، مقرر فرمایید سریعاً اعزام یک گروهان تانک تقویت شده حداکثر ۴ ساعت دیگر به منطقه اعزام دارند. ف گروه رزمی پیاده ۱۴۱

از: فرمانده گروه رزمی ۳۷ شماره:

به: لشکر ۹۲ زرهی تاریخ: ۵۹/۶/۲۶

[حرکت تانک‌های دشمن به سمت خودی]

پیرو ۴ سیار تاریخ ۵۹/۶/۲۶

تعداد ۵۰ دستگاه تانک به خط زنجیر در حرکت بین پاسگاه فکه و دویرج به سمت ما می‌باشند. دستور فرمایید به وسیله پشتیبانی هوایی آنها را منهدم در غیر این صورت سقوط پاسگاه فکه و دویرج حتمی می‌باشد.

سرگرد رامین

از: ل ۹۲ زرهی «خیلی محرمانه» شماره: ۲۰۱-۲۸-۲۳۲۴

به: ف گروه رزمی ۳۷ تاریخ: ۵۹/۶/۲۶

[پشتیبانی هوایی]

بازگشت به ۳ و ۴ سیار - ۵۹/۶/۲۶

دستور داده شد:

۱- ۶ فروند هواپیماهای پشتیبانی لشکر تا چند لحظه دیگر شما را پشتیبانی خواهد کرد.

۲- با استفاده از یگان توپخانه شدیدترین آتش خود را بر روی دشمن باز نمایید.

سرهنگ ستاد ملک نژاد

[وضعیت پاسگاه طاوسیه]

۱- کشور عراق از محور فکه سمیده در ساعت ۱۴:۳۰ نفوذ نمود که بلافاصله آخرین مواضع پدافندی در اطراف دویرج اشغال و با آتش شدید مجبور به عقب نشینی گردید یگان رزمی هم اکنون در آخرین مواضع پدافندی خود می باشد.

۲- کلیه پاسگاههای رزمی فکه دویرج - طاوسیه - رشیده - صفریه را زیر آتش شدید توپخانه هوایی و زمینی قرار داد که با دفاع دلیرانه پرسنل روبرو گردید و به پاسگاه فکه و صدام و دویرج دشمن تلفات سنگینی وارد آمد.

۳- گروهان ژاندارمری در ساعت ۱۶:۰۰ تقاضای پشتیبانی جهت پاسگاه طاوسیه - رشیده - صفریه - دویرج نمود که در ساعت ۱۶:۳۰ دسته تانک به پاسگاه های مزبور اعزام ولی به علت آتش شدید توپخانه در دویرج باقی ماندند.

۴- در ساعت ۱۹:۰۰ گروهان ژاندارمری اطلاع داد که پاسگاه طاوسیه و رشیده و صفریه سقوط نموده اند. این یگان به فرماندهی خودم زیر آتش شدید توپخانه دشمن پاسگاه طاوسیه را راس ساعت ۲۲:۰۰ اشغال و هنگام تحویل دادن به ژاندارمری فرمانده ناحیه اعلام داشته که قرار است توپخانه خودی فردا طاوسیه را بکوبند و اظهار داشتند که هر چه سریعتر طاوسیه را تخلیه نموده و پاسگاه به فرمانده گروهان ژاندارمری تحویل و نامبره آن را تخلیه نموده.

۵- پرسنل گروه رزمی ۳۷ در مواضع خود با هوشیاری پدافند می نمایند.

۶- این گروه احتیاج شدید به پشتیبانی هوایی و توپخانه دوربرد دارد.

۷- محل پاسگاه فرماندهی در اطراف ده شیخ بیس می باشد.

سرگرد رامین

۶۸/ تیپ ۲ لشکر ۹۲ زرهی در آغاز جنگ تحمیلی

از: ستاد لشکر ۹۲ زرهی - رکن سوم «تلفنگرام» شماره: ۲۳۴۷-۴۸-۲۰۱

به: ف تی دزفول تاریخ: ۵۹/۶/۲۶

[مأموریت سرگرد بیرانوند]

پیرو رمز شماره ۶۴۱۱ - ۵۹/۶/۲۶

چون تی ۳۷ زرهی با شدت تمام درگیر عملیات می باشد و هم اکنون نیز ادامه دارد، تقاضای تقویت را نموده که مورد تایید می باشد. نیروی هوایی به منظور جلوگیری از انهدام این گروه رزمی که در برابر نیروهای تقویت شده در حدود لشکر قرار دارد، با وجودی که فقط ۶ سورتی پرواز به آن واگذار شده بود ۲۱ سورتی پرواز انجام داده که تعداد زیادی زخمی گردیده است و برادران سرباز شما حتی حاضر شدند که جبهه را ترک و پس از مداوا اعزام و از طرفی یگان اعزامی از تهران آشنایی به منطقه عملیات نداشت، دستور داده شد به یکی از بهترین افسران لشکر به نام سرگرد بیرانوند که از خود رشادت های زیادی نشان داده است و از طرفی با تمام تلاش گروه رزمی تهران را در تپه های علی گره زد مستقر نموده بود، در ساعت ۱۵:۴۵ ابلاغ گردیده فقط به منظور ارشاد و راهنمایی بوده است. به منطقه تی ۳۷ دستور فرمایید سرگرد بیرانوند پس از استقرار و توجیه فرمانده یگان اعزامی مراجعت نماید. لشکر کمال تشکر را از همکاری نام برده داشته و کاملاً آگاهی دارد. نام برده فرمانده یگان خدمات تیپ است.

ف لشکر ۹۲ زرهی: سرهنگ ستاد ملک نژاد

شماره: ۱۱۹۸

از: تی ۲

تاریخ: ۵۹/۶/۲۶

به: ف ل ۹۲

[درگیری شدید در سمیده]

یگان های مستقر در سمیده از ساعت ۱۷:۳۰ درگیر و شدیداً زیر آتش هستند. ضمناً تقویت های لازم انجام گرفته.

ف تی ۲

پیام‌ها و دستورات ۶۹/

شماره:

تاریخ: ۵۹/۶/۲۶

از: گروه رزمی ۳۷

به: فرماندهی لشکر ۹۲ زرهی

[درگیری در فکه]

در ساعت ۲۰:۰۰ کشور متجاوز جهت گرفتن تپه های فکه با پشتیبانی نیروی هوایی مواجه و انبار
مهمات کشور عراق منهدم گردید.

شماره: ۲۵ سیار

تاریخ: ۵۹/۶/۲۶

از: سرگرد افضلیان پیرو ۲۴ سیار امروز سرکار سرگرد امینی

[حمله دشمن به پاسگاه‌های دویرج و فکه]

در منطقه پاسگاه‌های دویرج و فکه، حمله زرهی توپخانه دشمن بی اندازه شدید می باشد. با استعداد
تانکی که در اختیار دارند نمی توانند مقابله نمایند. افسران و درجه دارن تا به حال از خودگذشتگی فوق
العاده نشان داده‌اند، کتباً تقاضای اعزام یک واحد تانک از لشکر ۹۲ زرهی اهواز نموده اند. در صورتی که
تا فردا صبح ساعت ۷ مورخه ۵۹/۶/۲۷ نرسد، به احتمال قوی پاسگاه‌های فکه و دویرج سقوط خواهند
کرد، دستور دهید مراتب را به مقامات ذیربط اعلام دارند و به سرکار سرگرد رامین و هنگ سوسنگرد
اعلام دارند.

سربگرد افضلیان

شماره: ۲۰۱-۴۸-۲۳۶۹

تاریخ: ۵۹/۶/۲۷

از: ستاد لشکر ۹۲ زرهی - رکن ۳

به: فرماندهی تیپ ۲ زرهی

[اعزام قوای کمکی]

پیرو ۲۰۱-۴۸-۲۳۵۸ - ۵۹/۶/۲۶

قوای کمکی که در پیروی بالا دستور داده شد فوراً به منطقه اعزام و تیپ ۳۷ را تقویت نمایید.

سرهنگ ستاد ملک نژاد

۷۰ / تیپ ۲ لشکر ۹۲ زرهی در آغاز جنگ تحمیلی

شماره: ۱۲۰۴

از: تیپ ۲ زرهی

تاریخ: ۵۹/۶/۲۷

به: ف ل ۹۲ زرهی

[یگان تیپ زیر آتش شدید]

یگان‌های تیپ از ساعت ۰۵:۰۰ روز جاری زیر آتش شدید خمپاره و توپخانه دشمن قرار گرفته و تیپ با توپخانه موجود قادر به پشتیبانی نمی باشد. مقرر فرمایید یک گردان توپخانه در کمک مستقیم این تیپ قرار گیرد.

ف تیپ ۲

شماره: ۱۲۰۳

از: تیپ ۲ زرهی

تاریخ: ۵۹/۶/۲۷

به: ف ل ۹۲ زرهی

[آغاز و خاتمه درگیری]

درگیری یگان‌های تیپ که در ساعت ۱۷:۳۰ روز ۵۹/۶/۲۶ آغاز شده بود در ساعت ۲۱:۰۰ همان روز خاتمه یافت و در این درگیری، یگان‌های تیپ با شجاعت و شهامت پاسخ متقابل دادند. در این برخورد ها دو نفر درجه دار زخمی سطحی برداشتند که سرپایی مداوا و پانسمان گردیدند.

ف تیپ ۲

شماره: ۱۲۰۵

از: تیپ ۲ زرهی

تاریخ: ۵۹/۶/۲۷

به: ف ل ۹۲ زرهی

[نیاز به گردان توپخانه]

بازگشت به شماره ۱۲۰۵ - ۵۹/۶/۲۷

یگان‌های مستقر در سمیده از ساعت ۰۵:۰۰ روز جاری زیر آتش شدید توپخانه و خمپاره دشمن قرار گرفته و به علت وضعیت مخصوص منطقه، از آتش تیر مستقیم تانک نمی شود استفاده نمود. اوامر عالی را در مورد یک گردان توپخانه دیگر در پشتیبانی تیپ ابلاغ فرمایید. ضمناً تا ساعت گزارش پیام درگیری ادامه دارد.

ف تیپ ۲

پیام‌ها و دستورات ۷۱/

شماره: ۲۳۹۱-۴۸-۲۰۱

تاریخ: ۵۹/۶/۲۷

از: ستاد لشکر ۹۲ زرهی

به: تی ۲

[حمله دشمن به یونیت بهره‌برداری شرکت نفت]

دشمن به یونیت بهره‌برداری شرکت نفت در دهلران حمله نموده است اقدام سریع به عمل آورید و چگونگی را گزارش کنید.

سرهنک ستاد ملک نژاد

شماره:

از: گروه رزمی ۳۷

تاریخ: ۵۹/۶/۲۷

به: لشکر ۹۲ زرهی

[حمله هوایی خودی به دشمن]

در حمله هوایی نیروی خودی در ساعت ۱۷:۳۰ تلفات سنگینی به دشمن وارد و در اثر آتش توپخانه شدید دشمن دو نفر از نیروی خودی زخمی گردید.

سرگرد رامین

شماره: ۱۶۵-۲-۰۱-۵۰۹

از: [ژاندارمری] ۳

تاریخ: ۵۹/۶/۲۷

به: ف ل ۹۲ زرهی ر ۳

[پاسگاه فکه و دویرج در مرحله سقوط]

برابر اعلام تلفنی گروهان بستان، پاسگاه فکه قطع تماس و دویرج نزدیک به سقوط است تا این لحظه (۱۶۱۰) پشتیبانی هوایی نشده است.

سرهنک ستاد رضوی

شماره: ۱۶۴-۲-۰۱-۵۰۹

از: [ژاندارمری] ۳

تاریخ: ۵۹/۶/۲۷

به: ف ل ۹۲ زرهی اهواز

[تانک دشمن در حال پیشروی به پاسگاه دویرج]

برابر اعلام تلفنی گروهان بستان در ساعت ۱۶:۰۰ تانک های دشمن در حال پیشروی و رسیدن به

۷۲/ تیپ ۲ لشکر ۹۲ زرهی در آغاز جنگ تحمیلی

پاسگاه دویرج هستند، تا کنون پشتیبانی هوایی نشده استدعای اقدام فوری دارد.

سرهنگ ستاد رضوی

از: تیپ ۲ زرهی شماره: ۱۲۰۶

به: ف ل ۹۲ زرهی تاریخ: ۵۹/۶/۲۷

[تیم تانک و پیاده به طرف فکه]

بازگشت به شماره ۶۵۳۳ - ۵۹/۶/۲۷

تیم تانک و پیاده از گروه رزمی اعزامی از تهران، راس ساعت ۱۸:۰۰ روز جاری به طرف فکه حرکت کرد.

ف تیپ ۲

از: تیپ ۲ زرهی شماره: ۱۲۱۵

به: ف ل ۹۲ زرهی تاریخ: ۵۹/۶/۲۷

[درگیری در سمیده با آتش طرفین]

پیرو ۱۲۰۵ - ۵۹/۶/۲۷

در ساعت ۰۵:۰۰ روز جاری نیروهای مزدور بعث عراق با توپخانه و خمپاره انداز از مواضع خود، یگان های تیپ را در سمیده زیر آتش گرفتند که با رشادت و از جان گذشتگی پرسنل تیپ مواجه شدند و متقابلاً مواضع دشمن را زیر آتش تانک و توپخانه و خمپاره انداز قرار دادند، این درگیری در ساعت ۱۱:۳۰ خاتمه یافت و دو نفر از پرستل زخمی سطحی برداشته اند. ضمناً بدون تقویت کامل توپخانه و پشتیبانی هوایی درگیری به نفع ما نبوده و اجرای آتش نیز مستقیم تانک بر روی مواضع دشمن بی اثر است.

ف تیپ ۲

پیام‌ها و دستورات / ۷۳

شماره: ۲۴۶۱-۴۸-۲۰۱

از: ستاد لشکر ۹۲ زرهی - رکن سوم

تاریخ: ۵۹/۶/۲۸

به: تی ۳-۲

[عملیات دشمن در معبر فکه ...]

با توجه به اطلاعات واصله از گروه رزمی ۳۷ به احتمال زیاد دشمن قصد دارد در معبر فکه - سمیده به دوسلک و دزفول عملیات گسترده‌ای که امکان دارد این عملیات در حوزه مسئولیت آن یگان‌ها نیز توسعه یابد انجام دهد، ضمن آمادگی و هوشیاری کامل هرگونه حرکتی را با تمام قدرت سرکوب کنید.

سرهنگ ستاد ملک نژاد

شماره: ۱۲۲۰

از: تیپ ۲

تاریخ: ۵۹/۶/۲۸

به: ف ل ۹۲ زرهی

[حرکت گروه اعزامی تهران به مواضع تیپ ۳۷]

برابر اظهار فرمانده گروه رزمی اعزامی تهران به نامبرده ابلاغ شده که گروه را به مواضع تیپ ۳۷ حرکت دهد. مقرر فرمایند آیا حرکت بدهد یا خیر.

تیپ ۲

شماره: ۲۵۰۲-۴۸-۲۰۱

رمزآنی

از: ستاد لشکر ۹۲ زرهی رکن سوم

تاریخ: ۵۹/۶/۲۸

به: تی ۲ دزفول

آگهی: گروه رزمی ۳۷

[مین‌گذاری در معبر فکه]

بازگشت به ۱۷۸-۲۸-۲۰۱ - ۵۹/۶/۲۸

به محض دریافت این دستور یک دسته مهندس با وسایل کافی به تی ۳۷ زرهی اعزام که جهت مین‌گذاری در معبر فکه سریعاً اقدام نمایند این دستور جنبه اهمیت دارد.

سرهنگ ستاد ملک نژاد

۷۴/ تیپ ۲ لشکر ۹۲ زرهی در آغاز جنگ تحمیلی

شماره: ۱۲۲۴

از: تی ۲

تاریخ: ۵۹/۶/۲۸

به: ف ل ۹۲

[اعزام فرمانده مناسب]

چون این تیپ یگان زرهی است لازم است یک نفر افسر زرهی ستاد دیده در راس تیپ باشد تا هماهنگی های لازم را در مورد به کارگیری تیپ در عملیات جنگی به عمل آورد، لذا مقرر فرمایند قبل از این که اتفاقی رخ دهد در مورد اعزام افسر مذکور اقدام نمایند.

ف تیپ ۲

شماره: ۱۲۲۶

از: تیپ ۲

تاریخ: ۵۹/۶/۲۸

به: ف ل ۹۲

[نیازمندی پاسگاه چیلات]

پاسگاه چیلات مرتباً درخواست پشتیبانی بیشتر می نماید و امکانات تیپ نیز پشتیبانی بیش از این را نمی دهد، هم اکنون طی نامه ای درخواست وسایل زیر را نموده، مقرر فرمایید اوامر عالی را ابلاغ فرمایند.

۱- توپ دو قبضه ۲- یک گروهان پیاده ۳- خمپاره انداز ۱۲۰ دو قبضه

۴- آربی جی ۷ پنج قبضه ۵- تیربار کالیبر پنجاه ۵ قبضه

ف تی ۲

شماره: ۱۲۲۲

از: ف تی ۲

تاریخ: ۵۹/۶/۲۸

به: ف لشکر ۹۲ زرهی اهواز

[گزارش نوبه ای]

تا ساعت یازده منطقه تیپ ۲ زرهی آرام می باشد.

رکن سوم

پیام‌ها و دستورات / ۷۵

شماره: ۱۲۲۸

تاریخ: ۵۹/۶/۲۸

از: تیپ ۲ زرهی

به: ف ل ۹۲ زرهی اهواز

[کمبود پرسنل مین‌گذاری]

بازگشت به شماره ۶۷۸۹ - ۵۹/۶/۲۸

امریه بازگشتی فوق به فرماندهی گروهان مهندس ابلاغ، ف گروهان گزارش نموده که به علت کمبود پرسنل و نداشتن متخصص در مین‌گذاری قادر به انجام این مأموریت نمی‌باشد و چنانچه تعدادی پرسنل متخصص به این یگان اعزام گردد قادر خواهد بود این مأموریت را انجام دهد. اوامر عالی را در این باره ابلاغ فرمایند.

شماره: ۲ سیار

تاریخ: ۵۹/۶/۲۸

از: تیپ ۳۷

به: ف ل ۹۲ زرهی

[نیاز به آتشبار ۱۷۵ م]

چون توپخانه دشمن کلیه مواضع تانک و توپخانه را زیر آتش شدید خود دارد، نیاز به یک آتشبار ۱۷۵ م می‌باشد.

رکن سوم

شماره: ۱۲۱۹

تاریخ: ۵۹/۶/۲۸

از: تیپ ۲

به: ف ل ۹۲

[گروه رزمی پیاده اعزامی از تهران]

برابر طرح عملیاتی، گروه رزمی پیاده اعزامی از تهران جزو یگان احتیاط لشکر می‌باشد، ولی برابر رمز شماره ۱۲۸۱ - ۵۹/۶/۲۶ در اختیار این یگان گذاشته شده که معابر موجود در منطقه را پوشش دهد. مقرر فرمایید به این یگان ابلاغ فرمایید که گروه فوق در اختیار این یگان می‌باشد.

ف تیپ ۲

۷۶ / تیپ ۲ لشکر ۹۲ زرهی در آغاز جنگ تحمیلی

شماره: ۱۲۱۸

از: تیپ ۲ زرهی

تاریخ: ۵۹/۶/۲۸

به: ف ل ۹۲

[پدافند پاسگاه چیلات و ...]

برابر طرح عملیاتی حُر پاسگاه چیلات و بیات و مومنی جزو منطقه پدافند این یگان نمی‌باشد. ضمناً پاسگاه‌های فوق مرتباً درخواست تقویت می‌کنند و اکنون نیز با عناصری از این یگان تقویت گردیده‌اند، مقرر فرمائید ابلاغ فرمایند که پاسگاه‌های فوق را چه یگانی تحویل میگیرد.

ف تیپ ۲

شماره: ۲۰۱-۴۸-۲۵۵۹

از: رکن سوم لشکر

تاریخ: ۵۹/۶/۲۹

به: فرماندهی تیپ ۲ زرهی

[ادامه پدافند از منطقه مورد نظر]

بازگشت به شماره ۱۲۱۸ - ۵۹/۶/۲۸

از منطقه مزبور تا رها شدن تیپ ۸۴ از مأموریت پاوه برابر دستورات قبلی پدافند نمایید.

سرهنگ ستاد ملک نژاد

شماره: ۲۰۱-۴۸-۲۵۴۸

از: ستاد لشکر ۹۲ زرهی - رکن سوم

تاریخ: ۵۹/۶/۲۹

به: فرماندهی تیپ ۲ زرهی

[گردان اعزامی از تهران و تیپ ۳۷ زرهی شیراز]

بازگشت به شماره ۱۲۱۹ - ۵۹/۶/۲۸

۱- مأموریت گردان اعزامی از تهران پوشش نبوده بلکه در احتیاط لشکر است.

۲- به تیپ ۳۷ در شیراز ابلاغ شد فوراً تانک‌های خود را با مازهایی که به شیراز اعزام گردیده‌اند حمل و در تیپ ۳۷ مستقر نمایند.

۳- تا رسیدن تانک‌های تیپ ۳۷ از شیراز یک گروهان تانک به استعداد دو دسته تیپ ۳۷ را تقویت نماید.

۴- به یگان اعزامی دستور داده شد در دوسلک مستقر گردد.

پیام‌ها و دستورات ۷۷/

۵- سرگرد بیرانوند فرمانده عملیات جلو ضمن هماهنگی با تیپ ۳۷ به منظور ضربه زدن، با سازمانی گه طی رمز ۲۴۹۷-۴۸-۲۰۱-۵۹/۶/۲۸ ابلاغ شده است هماهنگی نماید.

از: ستاد لشکر ۹۲ زرهی- رکن سوم شماره: ۲۵۳۹-۴۸-۲۰۱

به: فرماندهی تیپ ۲ دزفول تاریخ: ۵۹/۶/۲۹

[دسته پدافند هوایی ۲۳ م]

بازگشت به شماره ۶۷۸۹-۵۹/۶/۲۸

یک دسته پدافند هوایی ۲۳ م از آتشبار عملیاتی گردان ۳۶۵ گروه ۵۵ اصفهان که جهت انجام مأموریت به لشکر اعزام گردیده‌اند به آن یگان اختصاص و زیر امر تیپ ۲ قرار می‌گیرد.
دستور فرمایید یگان مذکور را از هر نظر پشتیبانی و در مواضع ضروری و مناسب از وجود آنان استفاده گردد.

فرمانده لشکر ۹۲ زرهی: سرهنگ ستاد ملک نژاد

از: لشکر ۹۲ زرهی- رکن سوم شماره: ۲۰۶۳-۴۸-۲۰۱

به: گروه رزمی ۳۷ تاریخ: ۵۹/۶/۳۰

[دسته گروه پدافند هوایی]

یک دسته پدافند هوایی به آن گروه اختصاص داده شد و اعزام گردید. آتشبار ۱۷۵ م و کاتیوشا نیز فرستاده می‌شود که تا کنون به لشکر نرسیده است. بی تفاوت بودن لشکر منطقی نیست.
سرهنگ ستاد ملک نژاد

از: تیپ ۲ زرهی شماره: ۱۲۳۰

به: ف لشکر ۹۲ زرهی تاریخ: ۵۹/۶/۲۹

[اعزام نفرات برای مین‌گذاری معبر فکه]

بازگشت به شماره ۶۷۸۹-۵۹/۶/۲۸

تعداد ۲ نفر افسر، سه نفر درجه‌دار و پنج نفر سرباز با وسایل مربوطه جهت مین‌گذاری معبر فکه در تاریخ ۵۹/۶/۲۹ اعزام گردیدند، با توجه به مقدورات گروهان دوم مهندس، مقرر فرمایید در موقع

۷۸ / تیپ ۲ لشکر ۹۲ زرهی در آغاز جنگ تحمیلی

واگذاری این نوع مأموریت‌ها پرسنل متخصص و وسایل لازم در اختیار یگان فوق واگذار نمایند نتیجه اقدامات انجام شده متعاقباً به عرض خواهد رسید.

ف تیپ ۲ زرهی

شماره: ۱۹۰-۲۸-۲۰۱

از: گروه رزمی تی ۳۷

تاریخ: ۵۹/۶/۲۹

به: ف ل ۹۲ زرهی

[محل‌های استقرار گروه رزمی تیپ ۳۷]

نیروی گروه رزمی ۳۷ به شرح زیر در منطقه مستقر می‌باشد دو دسته تانک چیفتن پاسگاه‌های سمیده و فکه، یک دسته تانک پیاده در پاسگاه فکه، دو دسته پیاده بین پاسگاه‌های فکه و دویرج، دو دسته تانک در پاسگاه دویرج.

ف گروه رزمی ۳۷

شماره: ۳ سیار

از: گروه رزمی عقاب تی ۳۷

تاریخ: ۵۹/۶/۲۹

به: فرماندهی لشکر ۹۲ زرهی

موضوع: درخواست پشتیبانی هوایی

تانک‌های گروه رزمی عقاب زیر آتش شدید توپخانه قرار گرفته‌اند، واقع در پاسگاه فکه و دویرج، فوراً تقاضای پشتیبانی هوایی می‌کنم.

ف گروه رزمی: سرگرد زرهی رامین

از طرف: سروان کامل

شماره: ۲۲۸

از: تیپ ۳۷

تاریخ: ۵۹/۷/۱

به: ف ل ۹۲ زرهی

[درخواست پشتیبانی هوایی و توپخانه ۱۷۵ م]

به عرض می‌رسد: از تاریخ ۵۹/۶/۲۵ که نیروهای بعث عراقی در نوار مرزی فکه و دویرج با واحد گروه رزمی ۳۷ درگیری شدیدی داشته‌اند، نیروهای هوایی با توجه به تقاضای پی در پی آتش هوایی ولی نیروی هوایی دزفول پشتیبانی ننموده است. دشمن در ساعت ۱۰:۰۰ روز ۵۹/۷/۱ با دو لشکر پیاده زرهی

پیام‌ها و دستورات ۷۹/

و توپخانه و هوایی به طرف فکه در حرکت و چنانچه کمک پشتیبانی هوایی و توپخانه ۱۷۵ م م نرسد تمام نیروی خودی و فکه و دوبرج از دست خواهد رفت.

گروه ۳۷

شماره: ۱۳۶۰

از: تیپ ۲

تاریخ: ۵۹/۷/۱

به: ف ل ۹۲ زرهی

[پیشروی نیروی تانک دشمن]

به طوری که تلفنی در ساعت ۰۷:۳۰ به عرض رسید، پاسگاه ربوط از ساعت ۰۶:۰۰ روز جاری زیر آتش شدید دشمن قرار گرفته و نیروی تانک دشمن پیشروی نموده است. تا کنون ۲ بار درخواست هوایی و توپخانه نموده‌ام، ولی هنوز ترتیب اثری داده نشده است و آتش و پیشروی دشمن هنوز ادامه دارد. دستور داده‌ام تا آخرین نفر و گلوله مقاومت نمایند.

تیپ ۲

شماره: ۴-۲۰۷-۰۱-۸-۱۰

از: گردان ۱۳۸ لشکر ۲ پیاده

تاریخ: ۵۹/۷/۱

به: ل ۹۲

[موشک‌انداز تاو و ...]

در اجرای امریه شماره ۷۲۲۵ - ۳۱-۶-۵۹ لشکر ۹۲، تعداد ۲ قبضه موشک انداز تاو و ۲ قبضه خمپاره انداز ۱۲۰ میلیمتری در اختیار گروه رزمی ۳۷ در فکه قرار گرفته.

رکن سوم

شماره: ۱ سیار

از: گردان ۲۸۳ سوار زرهی

تاریخ: ۵۹/۷/۱

به: فرماندهی لشکر ۹۲

[درخواست کمک و آتش هوایی]

از ساعت ۱۳:۰۰ روز ۵۹/۷/۱ تلگرافچی گردان سوار زرهی درخواست کمک و آتش هوایی نموده و تا کنون که ساعت ۱۵:۳۰ روز ۵۹/۷/۱ است و مرتب دارد کمک می‌طلبد، تا کنون کسی به داد آنها

۸۰ / تیپ ۲ لشکر ۹۲ زرهی در آغاز جنگ تحمیلی

نرسیده، طبق اظهار تلگرافچی مربوطه، دشمن تمام مواضع عین خوش را در محاصره دارند و از تیپ ۲ تا کنون با واحد مذکور کمکی نشده، مرتب اظهار کمک کمک دارد.

از: ستاد لشکر ۹۲ زرهی شماره: ۳۲۸۵-۴۸-۲۰۱

به: فرماندهی گروه رزمی ۱۳۸ تاریخ: ۵۹/۷/۲

رونوشت تیپ ۳۷ با آگهی ۱۱۷ - ۵۹/۷/۱ جهت اطلاع

[تقویت یگانهای تیپ ۳۷]

دستور دهید به منظور تقویت یگانهای تیپ ۳۷ جهت اشغال مواضع فکه تا دویرج یگان مزبور را تقویت نمایند.

سرهنک ستاد ملک نژاد

از: تیپ ۲ زرهی شماره: ۱۲۳۴

به: ف لشکر ۹۲ زرهی تاریخ: ۵۹/۶/۲۹

[اتمام درگیری منطقه سمیده در روز جاری]

پیرو شماره ۱۲۳۱-۵۹/۶/۲۹

درگیری منطقه سمیده در ساعت ۱۸:۳۰ روز ۵۹/۶/۲۹ رشادت و جانبازی پرسنل خاتمه یافت تلفات پرسنلی و خودرویی متعاقباً به عرض خواهد رسید.

ف تیپ ۲ زرهی

از: تیپ ۲ زرهی شماره: ۱۲۳۱

به: ف ل ۹۲ زرهی تاریخ: ۵۹/۶/۲۹

[درگیری شدید در سمیده]

منطقه سمیده از ساعت ۱۴:۳۰ روز جاری با نیروهای دشمن درگیری شدید دارد مراتب استحضاراً به عرض می رسد.

ف تیپ ۲ زرهی

شماره: ۶ سیار

تاریخ: ۵۹/۶/۲۹

از: گردان ۲۸۳ سوار زرهی - رکن ۳

به: فرماندهی لشکر ۹۲ زرهی - رکن ۳

موضوع: مشخص شدن آتش پشتیبانی

تنها برای گردان این یگان روشن شده است که بایستی مأموریت پوشش لشکر را انجام دهد. درحالی که یگان‌های گردان در ارتفاعات جلو پاسگاه صدام حسین شدیداً زیر آتش توپخانه دشمن قرار گرفته‌اند و هیچ‌گونه آتش پشتیبانی ندارد. لازم به یادآوری است آخرین برد سلاح سازمانی گردان حدود ۳ کیلومتر است. وضع توپخانه پشتیبانی کننده گردان را روشن کنید. هدایت عملیات در این منطقه توسط چه کسی است مشخص کنید.

شماره: ۱۲۱

تاریخ: ۵۹/۶/۲۹

از: گردان ۲۸۳ سوار زرهی

به: ف لشکر ۹۲ زرهی

[گروهان سوم زیر آتش دشمن]

برابر گزارش گروهان سوم این یگان در مختصات ۳۲۰۹-۴۷۳۸ درجه از ساعت ۱۰:۰۰ تا این لحظه، دشمن به‌وسیله خمپاره‌انداز ارتفاعات محل استقرار گروهان سوم را زیر آتش قرار می‌دهد. مراتب استحضاراً به‌عرض می‌رسد.

ف گد ۲۸۳ سوار زرهی

شماره: ۲۰۱/۲۸/۱۹۳

تاریخ: ۵۹/۶/۲۹

از: گروه رزمی تیپ ۳۷

[پدافند پاسگاه فکه]

یگان تانک به استعداد تقریبی یک گردان در غرب پاسگاه فکه و پشت پاسگاه صدام حسین مستقر گردیدند. به‌علت وسیع بودن منطقه و تقویت دشمن، اعزام یک آتشبار ۱۷۵ م م و یک آتشبار کاتیوشا ضروری است.

۸۲/ تیپ ۲ لشکر ۹۲ زرهی در آغاز جنگ تحمیلی

شماره: ۱۱۹

از: گردان ۲۸۳ سوارزرهی - ر ۳

تاریخ: ۵۹/۶/۲۹

به: ف لشکر ۹۲ زرهی

موضوع: آتش پشتیبانی گروهان دوم

این یگان در مختصات ۳۲۱۲-۵ آ ۴۷ درجه از ساعت ۱۵:۱۰ مورخه ۵۹/۶/۲۹ زیر آتش توپخانه دشمن قرار گرفته است. مقرر فرمایند آتش پشتیبانی یگان را مشخص و دیده بان مقدم توپخانه به این یگان اعزام دارند. دشمن در برد سلاح سازمانی گردان نیست.

ف گردان ۲۸۳ سوار زرهی

شماره: ۱۲۱

از: ۲۸۳

تاریخ: ۵۹/۶/۳۰

به: ف ل ۹۲ بازگشت به شماره ۶۶۲۱

موضوع: ضایعات

در تاریخ ۵۹/۶/۲۷ ، تعداد ۲۱ گلوله توپ اسکوربین روی مواضع دشمن تیراندازی شد. مراتب جهت هرگونه اقدام به استحضار می‌رسد.

شماره: ۱۱۱

از: ر ۲ لشکر ۹۲

تاریخ: ۵۹/۶/۲۹

به: گد ۲۸۳

[گروهان سوم زیر آتش دشمن]

برابر گزارش گروهان سوم این یگان از مختصات ۳۲۰۹-۴۷۳۸ از ساعت ۱۰:۰۰ تا این لحظه به وسیله خمپاره انداز، ارتفاعات محل استقرار گروهان سوم را زیر آتش قرار داده، مراتب استحضاراً به عرض می‌رسد.

شماره: ۱۱۵

از: ۲۸۳ سوار زرهی

تاریخ: ۵۹/۶/۲۹

به: ف ل ۹۲

موضوع: تیراندازی با موشک

دسته موشک تاو این یگان تا به حال غیر عملیاتی بوده است، با تلاش فراوان یگان موفق شده است ۳ قبضه آن را سازمان داده و آماده نماید. پرسنل موشک تا به حال تیراندازی نکرده اند، گردان در نظر

پیام‌ها و دستورات ۸۳/

دارد با هر قبضه یک گلوله جنگی برای آزمایش و آموزش خدمه تیراندازی نماید. البته در زمین مناسب، در صورت تصویب اوامر عالی را ابلاغ فرماید.

شماره: ۲۰۱/۲۸/۱۸۵

از: گروه رزمی ۳۷

تاریخ: ۵۹/۶/۲۹

به: ف ل ۹۲ زرهی

[برد توپخانه گروه رزمی]

بازگشت به شماره ۵۹/۶/۲۸-۶۷۶۹

هدف مختصات ۳۱۴۸ طول و ۴۷۴۲ عرض در برد توپخانه این گروه رزمی نمی‌باشد.

ف گروه رزمی ۳۷

شماره: ۳/۲۰۷/۰۱/۸/۷

از: گروه رزمی ۱۳۸ - ر ۳ (اعزامی از تهران)

تاریخ: ۵۹/۶/۲۹

به: ف ل ۹۲ زرهی - ر ۳

[فاقد آتش تانک]

طبق دستور تلفنی افسر عملیات ل ۹۲ زرهی، گروهان تانک این گروه رزمی به فکه اعزام گردید و گروه رزمی که باید در تقویت تیپ ۳۷ قرار گیرد و مواضع سد کننده ایجاد نماید فاقد آتش تانک می‌باشد. ف گروه رزمی ۱۳۸: سرگرد شرفه

شماره: ۲۰۱-۲۸-۱۸۲

از: گروه رزمی ۳۷

تاریخ: ۵۹/۶/۲۹

به: ف ل ۹۲

[قصد نفوذ دشمن از محور فکه و دوسلک]

حدود ۵۰ دستگاه تانک دشمن در بین سمیده و فکه و دویرج، چنین به نظر می‌رسد قصد نفوذ از محور فکه و دوسلک را دارد. چون منطقه واگذاری این گروه رزمی بیش از حد وسیع می‌باشد، نیاز شدید به آتش پشتیبانی توپخانه دور برد ۱۷۵ مم و ۱۳۰ مم را دارد. از گروهان تانک لشکر ۹۲ مرکز فقط یک دستگاه در منطقه مستقر شده.

۸۴/ تیپ ۲ لشکر ۹۲ زرهی در آغاز جنگ تحمیلی

شماره: ۳/۲۰۷-۰۱/۸/۵

از: گروه رزمی ۱۳۸-۳

تاریخ: ۵۹/۶/۲۹

به: ف ل ۹۲ زرهی

[استقرار در منطقه دوسلک]

بازگشت به شماره ۵۹/۶/۲۶-۲۳۵۸/۴۸/۲۰۱

در اجرای امریه بازگشتی فوق این یگان در مورخه ۵۹/۶/۲۹ در منطقه دوسلک مستقر گردید.

ف گد ۱۳۸: سرگرد حسین شرفه

شماره: ۲۰۱-۴۸-۲۸۹۶

از: رکن سوم لشکر

تاریخ: ۵۹/۶/۳۰

به: گردان ۲۸۳ سوار زرهی

[تیراندازی با موشک تاو]

۱- ابلاغ شد به جای آزمایش موشک‌های تاو، خود را به جلو بکشید و اجرای تیراندازی بر روی آن بنمایید

۲- چون ارتباط شما قطع بود به وسیله تیپ ۲ زرهی اطلاع داده شد که موشک‌های تاو را به سمیده برده و در آنجا اجرای آموزش بنمایید.

۳- خمپاره‌اندازهای ۸۱ م م را در خط خمپاره‌های تیپ ۲ قرار دهید با حداکثر برد اجرای تیراندازی گردد. اجرای این امر جنبه فوریت داشته و کوچک‌ترین قصوری قابل بخشش نیست.

سرهنک ستاد ملک نژاد

شماره: ۲۰۱-۴۸-۲۶۴۲

از: ستاد لشکر ۹۲ زرهی - رکن سوم

تاریخ: ۵۹/۶/۳۰

به: گروه رزمی ۳۷

[حضور فرماندهان در گروه]

سرهنک گلشنی به اتفاق فرماندهان مراکز پیاده و زرهی و فرمانده تیپ ۳۷ جهت بررسی مشکلات

آن گروه در روز ۵۹/۶/۳۱ به آن منطقه عزیمت می‌نمایند.

سرهنک ستاد ملک نژاد

پیام‌ها و دستورات ۸۵/

شماره: ۲۰۱/۴۸۱

تاریخ: ۵۹/۶/۳۰

از: ستاد ل ۹۲ - ۳

به: گد ۲۸۳

[عدم محدودیت مهمات]

بازگشت به ۱۲۱-۵۹/۶/۳۰

محدودیت از لحاظ مهمات نیست. به محض مشاهده دشمن او را سرکوب و نابود سازید و مهمات را از طریق روش آمادی دریافت نمایید.

ف ل ۹۲: سرهنگ ملک نژاد

شماره: ۲۰۱-۴۸-۲۸۶۹

تاریخ: ۵۹/۶/۳۰

از: لشکر ۹۲ زرهی - رکن سوم

به: گروه رزمی ۳۷

[وصول تانک‌ها]

تعداد ۲ دستگاه تانک چیفتن - ۲ دستگاه ام ۶۰ - ۲ دستگاه ام ۴۷ - با ۱۲ نفر خدمه از تی ۳۷ رأس ساعت ۱۲:۰۰ ۵۹/۶/۳۰ با تانک‌های اعزامی از لشکر به سمت دوسلک عزیمت نمودند. وصول آن‌ها را به لشکر گزارش کنید.

سرهنگ ستاد ملک نژاد

شماره: ۲۰۱/۲۸/۱۹۵

تاریخ: ۵۹/۶/۳۰

از: تی ۳۷

به: ف لشکر ۹۲ زرهی اهواز

[واگذاری تیپ ۳۷]

با توجه به آخرین بررسی نزاجا روی گسترش یگان‌های عراقی که یکی از محتمل‌ترین معابر تعرض کشور هدف، معابر فکه دوسلک پل نادری می‌باشد، ل ۹۲ در مورد واگذاری یک آتشبار ۱۷۵ مم و یک آتشبار کاتیوشا و همچنین یک آتشبار پدافند هوایی بی تفاوت مانده و هنوز اقدام برای پشتیبانی این گروه ننموده است.

۸۶ / تیپ ۲ لشکر ۹۲ زرهی در آغاز جنگ تحمیلی

از: تیپ ۳۷ شماره: ۲۰۱-۲۸-۱۹۴

به: ف لشکر ۹۲ زرهی اهواز تاریخ: ۵۹/۶/۳۰

[آغاز درگیری در فکه]

درگیری از ساعت ۷:۴۵ روز ۵۹/۶/۳۰ در منطقه مواضع فکه آغاز گردیده.

از: تیپ ۳۷ شماره: ۲۰۱-۲۸-۱۹۹

به: ف ل ۹۲ تاریخ: ۵۹/۶/۳۰

موضوع: درخواست آتش پشتیبانی هوایی

چون گروه که از ساعت ۱۲:۰۰ روز ۶:۳۰ در زیر آتش شدید توپخانه دشمن قرار گرفته، از همان ساعت، این گروه (فکه) درخواست آتش پشتیبانی هوایی را کرده و هنوز مدت ۲ ساعت است که زیر آتش شدیدترین توپخانه دشمن هستیم ولی پشتیبانی هوایی هنوز نیامده است.

ف تیپ ۳۷

از: رکن سوم لشکر شماره: ۲۰۱-۴۸-۲۶۶۲

به: فرماندهی تیپ ۲ زرهی تاریخ: ۵۹/۶/۳۰

رونوشت به گروه رزمی ۳۷ زرهی

بازگشت به ۵۹/۶/۲۹-۲۰۱-۲۸-۱۸۸

[ماکت هواپیماهای دشمن]

گروه رزمی ۳۷ زرهی طی گزارشی خواستار ماکت هواپیماهای دشمن گردیده است، دستور فرمایید یک نفر از پرسنل رکن دوم گردان‌هایی که نزدیک محل استقرار تیپ ۳۷ می‌باشد، با در دست داشتن ماکت هواپیماهای دشمن و چارت هواپیماهای خودی به گروه رزمی ۳۷ اعزام و نتیجه را به لشکر گزارش نمایید.

سرهنگ ستاد ملک نژاد

شماره: ۲۰۱-۴۸-۲۶۷۰

از: رکن سوم لشکر

تاریخ: ۵۹/۶/۳۰

به: تیپ ۲ زرهی رونوشت گردان ۲۸۳ سوار زرهی

[اعزام دیدبان توپخانه]

یک نفر دیدبان مقدم توپخانه به گردان ۲۸۳ سوار زرهی اعزام کنید تا هنگام درگیری این گردان با دشمن، تقاضای پشتیبانی آتش نماید.

سرهنگ ستاد ملک نژاد

شماره: ۲۰۱-۴۸-۲۸۶۳

از: ستاد لشکر ۹۲ زرهی - رکن ۳

تاریخ: ۵۹/۶/۳۰

به: گروه رزمی ۳۷

[قدردانی از عملکرد گروه رزمی]

بازگشت به رمز ۶/۳۰-۲۰۱/۲۸/۲۰۱

شهامت و عملکرد پرسنل آن یگان و فرمانده گروه رزمی برای لشکر قابل ستایش و قدردانی است. مراتب نیز به همین نحو به نزاجا گزارش گردید. پاسخ دندان شکن گروه رزمی ۳۷ به دشمن مسلماً اثرات نامطلوبی در روحیه آن‌ها خواهد گذارد.

سرهنگ ستاد ملک نژاد

شماره: ۲۰۱-۴۸-۲۸۷۶

از: ستاد لشکر ۹۲ زرهی - رکن سوم «رمز- آنی- آنی»

تاریخ: ۵۹/۶/۳۰

به: - گروه رزمی ۳۷

[استفاده از حداکثر آتش]

از حداکثر آتش‌های سازمانی و پشتیبانی خود استفاده نمایید. پشتیبانی هوایی تقاضا گردید به مقاومت خود ادامه بدهید.

سرهنگ ستاد ملک نژاد

۱۸۸ / تیپ ۲ لشکر ۹۲ زرهی در آغاز جنگ تحمیلی

از: ل ۹۲ - ۳ شماره: ۲۸۸۵-۴۸-۲۰۱

به: سوار زرهی ۲۸۳ تاریخ: ۵۹/۶/۳۰

[سرکوبی دشمن]

بازگشت به ۱۱۵-۵۹/۶/۲۹

هیچ آزمایشی بهتر از زمان درگیری نمی‌باشد، بر روی دشمن آتش گشوده و وی را سرکوب نماید.

سرهنگ ملک نژاد

از: ستاد ل ۹۲ - ۳ شماره: ۲۸۹۱-۴۸-۲۰۱

به: ف گروه رزمی ۳۷ گروه رزمی ۱۳۸ تاریخ: ۵۹/۶/۳۰

[رهایی تانک‌ها]

بازگشت به ۱/۸/۷۰-۳/۲۰۷-۵۹/۶/۲۹

به مجرد رسیدن تیپ ۳۷ اعزامی از شیراز تانک‌های آن یگان آزاد خواهد شد.

سرهنگ ملک نژاد

از: تیپ ۲ شماره: ۱۲۴۶

به: ف ل ۹۲ زرهی تاریخ: ۵۹/۶/۳۰

[چاه‌های نفت زیر آتش شدید دشمن]

از ساعت ۱۲:۳۰ روز جاری چاه شماره ۳ و ۵۸ بیات زیر آتش شدید دشمن قرار گرفته، به آتش دشمن پاسخ داده می‌شود و نیاز به توپخانه با برد زیاد می‌باشد که در اختیار این یگان نمی‌باشد.

تیپ ۲

شماره: ۱۲۴۵

تاریخ: ۵۹/۶/۳۰

از: تیپ ۲ دزفول

به: ف لشکر ۹۲ زرهی اهواز

[درگیری در منطقه سمیده]

یگان‌های این تیپ در منطقه سمیده شدیداً از ساعت ۱۸:۰۰ روز جاری با دشمن درگیر و نیاز مبرم به توپخانه ۱۳۰ م م می‌باشد.

شماره: ۲۰۲-۲۸-۲۰۱

تاریخ: ۵۹/۶/۳۰

از: تی ۳۷

به: ف لشکر ۹۲ زرهی اهواز

[شروع درگیری در روز جاری]

درگیری در ساعت ۱۲:۰۰ روز جاری شروع شده بود، هنوز که ساعت ۲۰:۰۰ است به سختی ادامه دارد این یگان با رشادت تمام حمله دشمن را دفع نموده، در این درگیری یک خودرو جیب اوآز که متعلق به تلگرافچی بود از کار افتاده و یک نفر درجه‌دار زخمی گردیده، با وجود اینکه در ساعت ۱۲:۰۰ روز جاری از نیروی هوایی درخواست پشتیبانی شده متأسفانه تا کنون پشتیبانی نشده است. فرمانده گروه رزمی پیاده جهت پشتیبانی این گروه هیچگونه اقدامی ننموده است.

شماره: ۱۴ سیار

تاریخ: ۵۹/۶/۳۰

از: گروه رزمی ۳۷

به: ف گد پیاده اعزامی از ل ۲ پیاده

[احتیاط گروه رزمی]

به محض دریافت این دستور، یگان خود را در تپه‌های قبل از جاده نفت مستقر نموده و با زیر امر گرفتن ۲ دسته تانک مستقر در همان محل، تشکیل احتیاط گروه رزمی را بدهید، پس از استقرار محل پاسگاه فرماندهی خود را گزارش نمایید.

ف گروه رزمی ۳۷

۹۰ / تیپ ۲ لشکر ۹۲ زرهی در آغاز جنگ تحمیلی

از: ستاد لشکر ۹۲ زرهی - رکن سوم

شماره: ۲۰۱-۴۸-۲۸۱۶

به: گروه رزمی ۳۷

تاریخ: ۵۹/۶/۳۱

[گردان مورد نظر زیر امر نیست]

بازگشت به ۱۴ سیار-۵۹/۶/۳۰

گردان مورد نظر زیر امر نیست، بلکه احتیاط لشکر می‌باشد، لیکن به علت درگیری زیاد دستور داده شده که آن گروه را تقویت کند.

سرهنگ ستاد ملک نژاد

از: گروه تیپ ۳۷ زرهی

شماره: ۲۰۱-۲۸-۲۰۳

به: ف ل ۹۲

تاریخ: ۵۹/۶/۳۰

[آتشبار ۱۷۵ م م و کاتیوشا]

به علت وسعت منطقه استحقاقی فکه که ۶۰ کیلومتر می‌باشد، از نظر ل ۹۲ خواستن آتش پشتیبانی غیر منطقی بوده، چون درگیری مداوم می‌باشد و یگان‌های دشمن مرتباً تقویت می‌گردند اعزام یک آتشبار ۱۷۵ م م و یک آتشبار کاتیوشا ضروری است.

گروه رزمی ۳۷

از: تی ۲

شماره: ۱ سیار

به: ل ۹۲

تاریخ: ۵۹/۶/۳۱

[تک هوایی دشمن به پادگان و پایگاه]

در ساعت ۱۳:۳۰ روز جاری پادگان تیپ ۲ زرهی و پایگاه هوایی وحدتی مورد تک هوایی توسط ۳ فروند میگ و دو فروند نوع دیگر قرار گرفت. خسارات بعداً اعلام می‌گردد احتمال بمباران بعدی می‌رود.
ف تیپ ۲

پیام‌ها و دستورات ۹۱/

شماره: ۲۲۲

تاریخ: ۵۹/۶/۳۱

از: گروه رزمی ۳۷

به: ف ل ۹۲ زرهی

[انهدام آنتن رابط]

در ساعت ۱۳:۴۵ روز ۵۹/۶/۳۱ دو عدد آنتن رابط، بین رادار دهلران، پایگاه و همدان به وسیله ۳ فروند میگ عراقی به‌طور کلی منهدم گردیده است.

ف گروه رزمی ۳۷

شماره: ۱۲۵۱

تاریخ: ۵۹/۶/۳۱

از: تیپ ۲

به: ف ل

[آتشبارهای گردان ۳۲۰ توپخانه]

گد ۳۲۰ توپخانه، ۳ آتشبار در نقاط چیلان و بیات - سمیده مستقر گردید و به آتشبار مستقر در سمیده دستور داده شده که از تی ۳۷ در نقاط درگیری پشتیبانی نماید.

رکن ۳

شماره: ۲۰۱-۲۸-۲۰۱

تاریخ: ۵۹/۶/۳۱

از: گروه رزمی ۳۷

به: فرمانده یگان احتیاط

[موشک تاو و خمپاره‌انداز ۱۲۰ مم]

دستور فرمایید ظرف روز جاری دو قبضه خمپاره‌انداز ۱۲۰ مم و ۲ دستگاه موشک تاو به مواضع فکه اعزام و در خط مقدم جبهه اشغال موضع نمایند.

فرمانده گروه رزمی

۹۲ / تیپ ۲ لشکر ۹۲ زرهی در آغاز جنگ تحمیلی

شماره: ۳/۲۰۷/۰۱/۸/۸

از: گردان ۱۳۸

تاریخ: ۵۹/۶/۳۱

به: ف لشکر ۹۲ زرهی

[درخواست گروه رزمی]

گروه رزمی ۳۷ از این یگان تعداد دو قبضه خمپاره‌انداز ۱۲۰ درخواست نموده است که به فکه اعزام دارند، با توجه به اینکه گروهان تانک این گروه رزمی قبلاً در اختیار گروه رزمی ۳۷ قرار گرفته است، دیگر این یگان ارزش رزمی خود را از دست خواهد داد، در مورد اعزام و یا عکس آن اوامر عالی را امر به ابلاغ فرمایند.
ف گردان ۱۳۸

شماره: ۲۰۱/۴۸/۲۹۹۰

از: ستاد ل ۹۲ - ر ۳

تاریخ: ۵۹/۶/۳۱

به: گد ۱۳۸

[خمپاره‌انداز و تاو اعزام گردند]

بازگشت به ۵۹/۶/۳۱-۳/۲۰۷/۰۱/۸/۸

۲ قبضه خمپاره‌انداز ۱۲۰ مم و دو دستگاه موشک تاو در اختیار گروه رزمی ۳۷ در مواضع فکه بگذارید. ضمناً خدمه نیز اعزام گردند، چنانچه مأموریت به آن یگان ارجاع شد، فوراً به یگان ملحق گردند.

ف ل ۹۲ - سرهنگ ملک نژاد

شماره: ۲۰۱-۲۸-۲۰۲

از: گروه رزمی ۳۷

تاریخ: ۵۹/۶/۳۱

به: ف ل ۹۲ زرهی

[شروع و ادامه درگیری]

درگیری از ساعت ۱۰:۴۵ روز جاری شروع شده است و تا الآن که ساعت ۱۵:۱۵ است درگیری ادامه

دارد.

ف گروه رزمی ۳۷

پیام‌ها و دستورات ۹۳/

شماره: ۲۰۱-۴۸-۳۰۲۸

تاریخ: ۵۹/۶/۳۱

از: ل ۹۲ زرهی - رکن سوم

به: ف تی ۲، تی ۳۷

[پشتیبانی گردان ۲۸۳]

گردان ۲۸۳ سوار زرهی پوششی تقاضای کمک و پشتیبانی آتش توپخانه دارد. دستور دهید سریعاً با هماهنگی فرمانده گردان ۲۸۳ نسبت به پشتیبانی یگان مزبور اقدام نمایند.

ف لشکر ۹۲ زرهی: سرهنگ ستاد ملک نژاد

شماره: ۱۲۵۵

تاریخ: ۵۹/۶/۳۱

از: تیپ ۲ زرهی

به: ف ل ۹۲ زرهی

[آتش پشتیبانی برد بلند]

یگان‌های تیپ از ساعت ۱۷:۵۰ روز جاری زیر آتش شدید دشمن می‌باشد. با وجود توپخانه موجود قادر به مقاومت نیستند، مقرر فرمایید در ثانی آتش پشتیبانی دیگری با برد بلند به این یگان مأمور گردد.

ف تیپ ۲

شماره: ۲۰۱-۲۸-۲۰۰

تاریخ: ۵۹/۶/۳۱

از: تیپ ۳۷ گروه رزمی

به: ف لشکر ۹۲ زرهی

[گزارش عملیات و درخواست پشتیبانی هوایی]

- ۱- برابر پیام‌های مورخه ۵۹/۶/۳۰ که گزارش گردیده این گروه از ساعت ۱۲:۰۰ الی ۱۹:۰۰ زیر آتش شدید توپخانه و خمپاره قرار گرفته، پاسخ شدید و دندان شکن نیروهای خودی به دشمن باعث گردید که نیروهای عراقی با ۳۸ تانک زیر پوشش آتش توپخانه به مواضع فکه حمله نمودند. پرسنل این گروه با رشادت تمام با آتش تانک و توپخانه و خمپاره، حمله دشمن را سد نموده و نیروهای متجاوز را به عقب راندند. درخواست‌های پشتیبانی هوایی این گروه از طریق لشکر و نیروی هوایی بدون جواب ماند.
- ۲- این گروه رزمی حتی یک قدم عقب نشینی ننمود و تغییر موضع نداد، بلکه با موفقیت، به دشمن را وادار به عقب نشینی نمود.

۹۴ / تیپ ۲ لشکر ۹۲ زرهی در آغاز جنگ تحمیلی

۳- برای ما مشخص نیست که فرماندهان بر چه مبنایی در تماس تلفنی دیروز به سایت اظهار داشتند که این گروه رزمی عقب‌نشینی نموده است. این شایعات بی اساس، باعث تضعیف روحیه پرسنل گردیده است.

سرگرد رامین

شماره: ۲۰۱-۴۸-۳۰۸۲

از: ستاد لشکر ۹۲ زرهی رکن سوم

تاریخ: ۵۹/۶/۳۱

به: فرماندهی گروه رزمی ۳۷

[تشکر از دلاوری فرمانده و پرسنل]

در شب گذشته نیز از دلاوری و شجاعت فرمانده و پرسنل گروه سپاسگزاری نمودم. اینک نیز بار دیگر از یکایک پرسنل و شخص فرمانده گروه به خاطر رشادت بیش از حدشان تشکر نموده و مطمئن هستم اجازه نخواهید داد دشمن قدمی به جلو بگذارد. لشکر آنچه در توان دارد در اختیار شما خواهد گذارد. سرهنگ ستاد ملک نژاد

شماره: ۲۰۱-۲۸-۲۰۸

از: گروه رزمی ۳۷

تاریخ: ۵۹/۶/۳۱

به: ف لشکر ۹۲ زرهی

[اشغال مواضع تینه]

با توجه به اینکه گروه رزمی ۱۳۸ در تقویت تیپ ۳۷ می‌باشد، طبق دستور لشکر در دوسلک مستقر گردیده با توجه به وسعت منطقه و شنی بودن مسیر و آتش شدید توپخانه دور برد دشمن، احتیاج به تقویت می‌باشد. مقرر فرمایید به‌علت بُعد مسافت در اسرع وقت به گروه رزمی ۱۳۸ ابلاغ شود مواضع تینه را اشغال نماید.

گروه رزمی تیپ ۳۷

شماره: ۱۱۶-۴۸-۲۰۱

از: ل ۹۲ زرهی رکن سوم

به: تی ۳- تی ۳۷- تی ۲- تی ۱- گد ۲۲۱- گد ۲۸۳- ستاد عملیات جنوب تاریخ: ۵۹/۷/۱

[حمله دشمن از معبر فکه - دزفول]

برابر ابلاغیه واصله از سماجا، نیروهای دشمن خود را آماده می‌کنند تا از معابر خطرناک موجود در منطقه مخصوصاً معبر فکه-دزفول حمله کنند، دستور فرمایید آمادگی کامل جهت مقابله با دشمن را داشته باشند. پشتیبانی‌های لازم به عمل خواهد آمد. نیروهای تقویتی به زودی به منطقه لشکر وارد خواهند شد.

ف ل ۹۲ زرهی: سرهنگ ستاد ملک نژاد

اوضاع پادگان دزفول

- ۱- در حال حاضر تیپ زرهی بدون فرمانده و سرپرست می‌باشد.
- ۲- واحدهای تی دزفول به مرز رفته‌اند ولی از نظر تجهیزات و تدارکات کاملاً در مضیقه می‌باشند.
- ۳- واحد پشتیبانی تیپ به مرز نرفته و یگان‌های درگیر مجبور هستند خودروها را برای تعمیرات جزئی ۱۵۰ کیلومتر بکسل کنند و به پادگان بیاورند.
- ۴- خبر رسیده که درگیری در مرز زیاد است ولی خودروها در پادگان پارک هستند و معلوم نیست چرا برای رساندن اسلحه و مهمات و تدارکات و تجهیزات دیگر مورد استفاده قرار نمی‌گیرد و سربازان و کلیه پرسنل آماده نبرد هستند و امکانات و سرپرستی نیست.

شماره:

از: سماجا ۳ - مرکز فرماندهی

تاریخ: ۵۹/۷/۱

به: نهاجا-معاونت عملیات

[حمله هوایی به دشمن در منطقه سوبله]

برابر اطلاع، دشمن از هوا و زمین منطقه سوبله را مورد تهاجم قرار داده و امکان انهدام یگان‌های خودی وجود دارد. دستور فرمایید اقدام لازم، از هر پایگاه که ممکن است برای جلوگیری از تهاجمات هوایی معمول دارند.

ج ر سماجا - سرتیپ فلاحي

۹۶ / تیپ ۲ لشکر ۹۲ زرهی در آغاز جنگ تحمیلی

شماره: ۱۲۶۵

«آنی - آنی»

از: تیپ ۲

تاریخ: ۵۹/۷/۱

به: ف ل ۹۲

[پیشروی دشمن تا دوبرج]

۲۰۰ تانک دشمن در عرض ۲۰ کیلومتر از نهر عنبر تا ربوط چیده شده، دشمن تا دوبرج پیشروی نموده، چنانچه توپخانه با برد بلند فوراً فوراً نژند مواضع عینخوش تا غروب به تصرف دشمن درخواهد آمد. یگانهای تیپ تا آخرین نفس مقاومت می نمایند. پشتیبانی هوایی و توپخانه لازم است.

ف تیپ ۲

شماره: ۲۰۱/۴۸/۱۵۸

از: ستاد لشکر ۹۲ زرهی - رکن سوم

تاریخ: ۵۹/۷/۱

به: دفتر تیمسار فرماندهی نراجا

[گزارش تیپ ۲ دزفول]

برابر گزارش تی ۲ دزفول:

دشمن در عرض ۲۰ کیلومتر از نهر عنبر تا ربوط با ۲۰۰ تانک خود در مقابل دوبرج تا عین خوش تی ۲ زرهی را در مقابل دارد. این تیپ سخت در مضیقه قرار گرفته است. اگر از طریق هوا یا زمین به تی مزبور کمک نشود، تیپ نابود می شود و عینخوش سقوط خواهد نمود.

سرهنگ ملک نژاد

شماره: ۱۲۶۳

از: تیپ ۲ ز دزفول

تاریخ: ۵۹/۷/۱

به: فرماندهی لشکر ۹۲ زرهی

[دشمن در حال پیشروی است]

برابر گزارش نیروهای جلو، دشمن پاسگاه ربوط را به تصرف درآورده و تا جاده مرزی در حال پیشروی هستند و یگانها با رشادت و جانبازی مشغول مقاومت می باشند. لازم است سریعاً یگان توپخانه با برد بلند و پشتیبانی هوایی به کمک یگانها بیایند.

تیپ ۲

پیام‌ها و دستورات ۹۷/

شماره: ۸ سیار

تاریخ: ۵۹/۷/۱

از: گروه رزمی عقاب (گروه رزمی ۳۷)

به: ف ل ۹۲ زرهی

[تقاضای یک گردان تانک]

به علت اینکه ۱۰۰ تانک مقابل این گروه رزمی قرار گرفته و به ما حمله کرده‌اند تقاضای یک گردان تانک می‌نماید.

ف گروه زرهی؛ رامین

از طرف: سروان کاملی

شماره: ۱۲۶۴

تاریخ: ۵۹/۷/۱

از: تیپ ۲

به: ف لشکر ۹۲ زرهی

[عدم امکان اعزام یگان به چیلان]

بازگشت به ۷۳۰۵-۵۹/۷/۱

کلیه نیروهای این یگان در منطقه با دشمن در حال مقابله هستند، یگان اضافه نیست که به چیلان اعزام شود.

شماره: ۱۲۶۸

تاریخ: ۵۹/۷/۱

از: پرنده

به: افشین

[نیاز به توپخانه برد بلند و پشتیبانی هوایی در عین خوش]

در اثر بمباران هوایی و مقاومت یگان‌های تیپ ۲، دشمن در منطقه عین‌خوش تا حدودی زمین‌گیر شده، همان‌طوری که کراراً درخواست شده، نیاز به توپخانه با برد بلند و پشتیبانی هوایی جهت انهدام و عقب راندن دشمن می‌باشد.

پرنده

۹۸/ تیپ ۲ لشکر ۹۲ زرهی در آغاز جنگ تحمیلی

شماره: ۱۱

از: تیپ ۳۷ زرهی

تاریخ: ۵۹/۷/۱

به: ف لشکر ۹۲ زرهی اهواز

[پوشاندن محور فکه دویرج]

این گروه از سمیده تا فکه سخت درگیر بوده و قادر به پوشاندن فکه تا دویرج نمی‌باشد. مقرر فرمایید سریعاً یک یگان محور فکه به دویرج را بیوشاند و گرنه دشمن با نیروهای زرهی خود از محور دویرج دوسلک ضمن محاصره تا دزفول پیش‌روی می‌کند.

شماره: ۴ سیار

از: گروه رزمی تیپ ۳۷

تاریخ: ۵۹/۷/۱

به: ف ل ۹۲ زرهی

[پاسگاه فکه و دویرج محاصره شدند و ...]

۱- فوراً درخواست پشتیبانی هوایی می‌شود.

۲- آمبولانس دارو پزشک و جرثقیل هر چه می‌توانید بفرستید.

۳- هلیکوپتر مورد نیاز فوری است به کمک لشکر احتیاج زیادی داریم پاسگاه فکه و دویرج محاصره گردیدند و واحد خودی ۵۰۰ متر عقب نشینی کرد.

ف ۳۷

شماره: ۲ سیار

از: گروه رزمی فکه

تاریخ: ۵۹/۷/۱

به: ف ل ۹۲

[تصمیم با مقدرات ممکن]

جریان وقایع را به‌طور کامل با فرماندهی لشکر و استاندار در میان گذاشتم و لشکر اظهار داشت که در حال حاضر هیچ یگان زرهی و توپخانه جهت تقویت شما وجود ندارد و شخصاً برابر مقدرات و محدودیت‌های خود تصمیم بگیرید که با توجه به وضع دشمن عقب نشینی نمایید یا در مواضع خود باشید.

ف گروه رزمی

پیام‌ها و دستورات ۹۹/

شماره:

از: رکن سوم لشکر ۹۲

تاریخ: ۵۹/۷/۱

به: فرماندهی گروه رزمی فکه

[استفاده از مقدرات تا وصول نیروی کمکی]

بازگشت به ۲ سیار-۵۹/۷/۱

۱- هماهنگی گردید که ظرف امشب از طریق پشتیبانی هوایی کمک‌های لازم معمول گردد.

۲- در حال حاضر در لشکر یگان زرهی، توپخانه وجود ندارد از مقدرات موجود استفاده نمایید.

۳- به محض وصول یگان اعزامی از مشهد از نظر یگان زرهی و توپخانه تقویت اعزام خواهد شد.

سرهنگ ستاد ملک نژاد

شماره: ۱۲

از: تی ۳۷

تاریخ: ۵۹/۷/۱

به: ف ل ۹۲

[دویرج سقوط نموده و در محاصره هستیم]

پیرو شماره ۱۱-۵۹/۷/۱

ضمن سقوط دویرج، دشمن ما را از سه طرف محاصره کرده است.

تی ۳۷

شماره: ۱۲۶۷

از: تیپ ۲

تاریخ: ۵۹/۷/۱

به: ل ۹۲

[وضع موجود در عین خوش]

یگان‌های مستقر در عین‌خوش زیر آتش شدید گلوله دشمن قرار گرفته، رادیو رله از بین رفته و

یک انبار مهمات نیز آتش گرفته، تعدادی زخمی داریم تکلیف این یگان چیست.

تی ۲

۱۰۰ / تیپ ۲ لشکر ۹۲ زرهی در آغاز جنگ تحمیلی

شماره: ۲۰۱/۲۸/۱۱۸

از: تی ۳۷ زرهی

تاریخ: ۵۹/۷/۱

به: ف ل ۹۲

[سقوط فکه و دویرج]

از ۱۷ دستگاه تانک واگذاری لشکر پیاده مرکز، فقط ۳ دستگاه حاضر به کار بوده و بقیه در مدت ۳ روز درگیری شدید، حتی یک گلوله از دهانه آن‌ها خارج نگردیده، با توجه به رمزهای مکرری که این گروه از ابتدای مأموریت تا کنون به ل ۹۲ زرهی گزارش نموده ولی بی‌نتیجه مانده، با توجه به تقویت سریع دشمن در مقابل فکه که قصد نفوذ به دزفول و اندیمشک را دارد، هم اکنون دویرج و فکه در سقوط کامل بوده، اجازه فرمایید تا آمار تلفات این گروه بالا نرفته و تا کنون از جان مایع گذاشته و محور فکه را حفظ نموده‌اند، به مواضع بعدی تغییر مکان داده شود.

رکن سوم

شماره:

از: گروه ۳۷

تاریخ: ۵۹/۷/۱

به: ر ۳ ل

[تعویض با یگان تازه نفس]

به‌علت خرابی تانک‌ها و خستگی فوق‌العاده پرسنل و فرمانده، تقاضای تعویض با یگان تازه نفس دیگری را داریم که بتوانیم مجدداً در خط اول جبهه بجنگیم. در این صورت چون دشمن دائماً در حال تقویت و حمله می‌باشد، مقرر فرمایید وضع این گروه رزمی را قبل از ساعت ۱۲:۰۰ روز ۵۹/۷/۱ روشن شود.

ف - سرگرد رامین

شماره: ۲۰۱/۴۸/۱۴۸

از: ل ۹۲ زرهی - رکن سوم

تاریخ: ۵۹/۷/۱

به: ف تی ۳۷ زرهی

[ادامه مقاومت تا وصول یگان جدید]

همان‌طوری که چندین روز است با کمال رشادت در برابر دشمن قد علم کرده‌اید، به مقاومت خود ادامه دهید. از نیرو تقاضای نیروی کمکی شده، به محض وصول در مورد تعویض آن یگان اقدام خواهد شد.

فرمانده لشکر ۹۲ زرهی: سرهنگ ستاد ملک نژاد

پیام‌ها و دستورات / ۱۰۱

شماره: ۳ سیار

از: تیپ ۲

تاریخ: ۵۹/۷/۱

به: ل ۹۲

[بمباران تیپ ۲ و پایگاه وحدتی]

تعداد چندین فروند هواپیمای عراقی ساعت ۰۶:۳۰ روز ۵۹/۷/۱ با حمله همه جانبه، منطقه تیپ ۲ زرهی و پایگاه وحدتی را بمباران نمودند. حمله هوایی از طرف عراق هم اکنون ادامه دارد. خسارات متعاقباً گزارش می‌گردد.

تیپ ۲

شماره: ۲۷۲

«آنی»

از: تی ۲

تاریخ: ۵۹/۷/۱

به: ل ۹۲ ر ۳

[سد پیشروی در عین خوش و نیازمندی]

با پشتیبانی هوایی و تانک و موشک تاو و تفنگ ۱۰۶ جلوی پیشروی عین‌خوش سد و دشمن برای تجدید سازمان و احتمالاً حمله مجدد تا حدودی عقب نشسته و فشار کمتر شده است. به‌منظور حفظ مواضع و تا ترمیم لجمن احتیاج به یک گردان توپخانه و پشتیبانی هوایی می‌باشد.

تی ۲

شماره: ۲۰۱-۴۸-۳۲۵۲

از: ل ۹۲ زرهی

تاریخ: ۵۹/۷/۱

به: فرماندهی تیپ ۲ زرهی

[سد پیشروی دشمن و انجام پشتیبانی هوایی]

بازگشت به ۵۹/۷/۱-۲۷۲

با وضع موجود جلو حمله پیشروی دشمن را سد نمایید. روز ۵۹/۷/۲ در اولین فرصت یگان‌های تیپ با عملیات هوایی پشتیبانی خواهد شد. به محض وصول یگان توپخانه، گردان توپخانه در اختیار گذاشته می‌شود.

سرهنک ستاد ملک نژاد

۱۰۲ / تیپ ۲ لشکر ۹۲ زرهی در آغاز جنگ تحمیلی

شماره: ۲۰۱/۴۰/۱۴۰

از: تیپ ۳

تاریخ: ۵۹/۷/۱

به: ف ل ۹۲ - ر ۳

[درگیری شدید در سوبله]

از ساعت ۱۱:۰۰ روز جاری درگیری شدید در سوبله بین نیروی اعزامی از تیپ شروع و تا کنون ادامه دارد. سرپرست تیپ با ستون اعزامی است و تقاضای کمک دارد و در صورت امکان پشتیبانی هوایی نیز برقرار گردد.

تیپ ۳

شماره: ۳ سیار

از: گروه رزمی ۳۷

تاریخ: ۵۹/۷/۱

به: ف ل ۹۲ زرهی

[مهمات آرپی جی ۷]

برابر اطلاع واصله، از فکه حدود ۹۰ تانک عراقی روبه روی نیروهای خودی هستند. احتیاج به مهمات آرپی جی ۷ دارد. مقرر فرمایید لشکر فوراً ارسال دارد.

ف گروه رزمی ۳۷

شماره:

از: گد ۲۸۳

تاریخ: ۵۹/۷/۱

به: ف ل ۹۲

[درگیری شدید با دشمن]

گروهان های یکم، دوم، سوم گردان با دشمن درگیر قطعی شده و قرارگاه گردان زیر آتش شدید توپخانه دشمن می باشد منتظر دستور هستیم.

ف گد ۲۸۳

پیام‌ها و دستورات ۱۰۳/

شماره: ۲۰۱/۴۸/۳۱۲۴

تاریخ: ۵۹/۷/۱

از: ل ۹۲ - ۳

به: گد ۲۸۳

[مأموریت پوشش و پهلوداری]

یگان سوار زرهی نیروی پوشش است، چنانچه آتش دشمن روی شما شدید است و یگان قوی‌تری در پشت سر شماست، ضمن هماهنگی با یگان مجاور و پشت سر در پهلو داری یگان مدافع قرار گیرید. سرهنگ ملک نژاد

شماره:

تاریخ: ۵۹/۷/۱

از: ستاد ل ۹۲ ر ۳

به: تی ۲

[منطقه موسیان، دهلران، چیلان]

۱- منطقه موسیان و دهلران و پاسگاه مربوطه سخت در محاصره بوده و احتیاج به کمک دارند.
۲- در پایگاه چیلان درگیری خودی با دشمن آغاز و به نیروی کمکی احتیاج هست ضمناً دشمن در حال پیشروی از رودخانه است هر کمکی که می‌توانید بنمایید تانک، توپ، ضد هوایی و تفنگ ۱۰۶ ارجحیت دارد. سرهنگ ملک نژاد

شماره: ۲۰۱-۲۸-۱۱۷

تاریخ: ۵۹/۷/۱

از: تیپ ۳۷

به: ف ل ۹۲

[گروه ۱۳۸، مواضع فکه]

به علت در محاصره قرار گرفتن پاسگاه فکه و سقوط آن، واگذاری منطقه فکه دویرج به گروه رزمی ۱۳۸ الزامی است. مقرر فرمایید گروه رزمی ۱۳۸ به پاسگاه فکه ظرف امشب مواضع فکه تا دویرج را اشغال نماید. سرهنگ ستاد ملک نژاد

شماره: ۲۰۱-۴۸-۳۳۰۱

تاریخ: ۵۹/۷/۲

از: ل ۹۲ - ۳

به: تی ۲

[سد دشمن در فکه و سمیده]

برابر اعلام شرکت نفت با مشاهدات عینی، دشمن در فکه و سمیده آماده تک می‌باشد. دستور

۱۰۴ / تیپ ۲ لشکر ۹۲ زرهی در آغاز جنگ تحمیلی

فرمایید با اجرای آتش تانک و توپخانه نظم دشمن را به هم زده و مواضع را سد نمایید.

ف ل ۹۲: سرهنگ ستاد ملک نژاد

از طرف: سرگرد زندی

از: گد ۲۸۳

شماره: ۱۱۹

به: ف ل ۹۲

تاریخ: ۵۹/۷/۲

[تلفات و خسارات گردان ۲۸۳]

گردان ۲۸۳ در اثر حملات شدید دشمن به کلی از هم پاشیده شده است گروهانهای دوم و سوم هنوز در محاصره دشمن هستند تلفات و خسارات به شرح زیر است:

۱- زخمی ۸ نفر، اسیر دقیقاً معلوم نیست در حدود ۲۵ نفر، تعداد یک دستگاه تفنگ و یک دستگاه نفربر با موشک تاو منهدم، ۴ دستگاه تانک و یک دستگاه نفربر پاسگاه فرماندهی با اورال مهمات به دست دشمن افتاده است.

۲- در حال حاضر گردان به طور کلی از هم پاشیده شده است و اکثر پرسنل مفقود شده‌اند.

گد ۲۸۳

از: گد ۲۸۳

شماره: ۱۲۰

«آنی - حضوری»

به: لشکر ۹۲

تاریخ: ۵۹/۷/۲

[درخواست توپخانه و تانک]

گردان شدیداً زیر آتش توپخانه سنگین دشمن قرار دارد. با فشار زیاد قصد محاصره مواضع عین خوش را دارد. چنانچه توپخانه و تانک نرسد این گردان با تعداد ۵ دستگاه اسکورپیون و ۲ دستگاه موشک تاو که مهمات و باطری آنها تمام شده است قادر به پوشش سمت راست مواضع نخواهد بود.

گد ۲۸۳

از: ستاد لشکر ۹۲ «آنی - آنی» شماره: ۳۳۲۵-۴۸-۲۰۱

به: ف گد ۲۸۳ تاریخ: ۵۹/۷/۲

[استفاده از امکانات موجود تا وصول نیروی جدید]

بازگشت به ۱۲۰ - ۵۹/۷/۲

لشکر هیچ یگانی در اختیار ندارد که به آن منطقه اعزام نماید. یگان‌های کمکی در حد یک لشکر در حال رسیدن به منطقه می‌باشند که بلافاصله پس از وصول از وجود آنها برای کمک به شما اقدام خواهد شد. در مورد مهمات دستورات سریع به رکن چهارم داده شد که ارسال نمایند. با تمام قدرت از امکانات موجود خود استفاده نمایید.

سرهنک ستاد ملک نژاد

از: گد ۲۸۳ شماره: ۱۲۴

به: ل ۹۲ تاریخ: ۵۹/۷/۲

[در عین خوش از ۳ طرف محاصره]

مواضع ما در عین خوش از سه طرف محاصره است اگر تا نیم ساعت دیگر اقدامی نشود، همه گردان دستگیر و از بین رفته‌ایم؛ تصور می‌رود دشمن قصد عملیات هوابرد در دشت عباس را دارد، در صورت تصویب، باقیمانده گردان، تپه‌های مشرف به دشت عباس را تصرف نمایند تا با هوابرد احتمالی مقابله نماید. مهمات کالیبر سنگین تمام شده هنوز مهمات درخواستی نرسیده است. منتظر جواب.

از: ل ۹۲ زرهی - رکن سوم شماره: ۳۳۳۰-۴۸-۲۰۱

به: ف گد ۲۸۳ تاریخ: ۵۹/۷/۲

[اشغال مواضع ابوغریب]

بازگشت به شماره ۱۲۴ - ۵۹/۷/۲

دستور دهید؛

۱- شبانه با پوشش و اختفای کامل، مواضع جدید را در ابوغریب به مختصات ۴۷۱۵-۳۲۲۰

اشغال و به پدافند از منطقه ادامه دهید.

۲- مهمات خواسته شده ارسال شد.

ف ل ۹۲ زرهی: سرهنک ستاد ملک نژاد

۱۰۶ / تیپ ۲ لشکر ۹۲ زرهی در آغاز جنگ تحمیلی

شماره: ۱۳۲

از: گردان ۲۸۳ سوار زرهی

تاریخ: ۵۹/۷/۲

به: لشکر ۹۲

[عین خوش در حمله گاز انبری]

مواضع عین خوش با حمله گاز انبری دشمن مورد محاصره قرار گرفته است. گردان تقاضای پشتیبانی آنی دارد.

شماره: ۱۲۸۰

از: تی ۲

تاریخ: ۵۹/۷/۲

به: ل ۹۲

[تقویت متوالی دشمن]

مرتب نیروی دشمن با تانک و توپ تقویت می‌شوند و یگان‌های تیپ تاب مقاومت ندارند. اوامر ابلاغ نمایید، در این صورت به کلی از بین خواهد رفت.

شماره:

از: تی ۲

تاریخ: ۵۹/۷/۲

به: ل ۹۲

[نیاز به گردان تانک و توپخانه]

این یگان جهت تقویت و بیرون راندن دشمن از منطقه، نیاز فوری به یک گردان تانک و یک گردان توپخانه برد بلند و پشتیبانی هوایی دارد.

شماره: ۱۲۹۳

از: تیپ ۲

تاریخ: ۵۹/۷/۲

به: فرماندهی لشکر ۹۲

[عدم امکان مقاومت]

تیپ زیر آتش شدید تانک و توپخانه و خمپاره دشمن قرار گرفته است. اکثر تانک‌های خودی از کار افتاده است. تاب مقاومت ندارد دستور چیست.

تیپ ۲

پیام‌ها و دستورات / ۱۰۷

از: لاله

شماره: ۲۸-۲۱۶

به: فرمانده لشکر ۹۲

تاریخ: ۵۹/۷/۲

[پیشروی دشمن و عقب‌نشینی بدون دستور]

با توجه به این که حملات نیروی دشمن رو به افزایش است، در حال پیشروی می‌باشد. تعدادی از پرسنل با تانک چيفتن خود بدون دستور عقب نشینی و منطقه را ترک می‌نمایند. مقرر فرمایید سریعاً گروهی جهت تشکیل دادگاه به عقب اعزام دارند و یک ستون از دشمن در حال پیشروی می‌باشند فوراً نیروی کمکی اعزام دارید.

لاله

از: تی ۲

شماره:

به: ل ۹۲

تاریخ: ۵۹/۷/۲

[رهایی از محاصره]

تیپ در محاصره تانک‌های دشمن قرار گرفته و جهت رهایی از این محاصره، احتیاج به یک گردان تانک و یک گردان توپخانه و پشتیبانی هوایی دارد. چنانچه این کمک نرسد تیپ ۲ به کلی از بین خواهد رفت.

تی ۲

از: تی ۲

شماره: ۲۸۸

به: لشکر

تاریخ: ۵۹/۷/۲

[درخواست پشتیبانی هوایی]

این یگان از ساعت ۱۵:۵۰ دقیقه زیر آتش شدید توپخانه دشمن قرار گرفته، فوری پشتیبانی هوایی بفرستید.

تی ۲

۱۰۸ / تیپ ۲ لشکر ۹۲ زرهی در آغاز جنگ تحمیلی

از: تی ۲

شماره:

به: ل ۹۲

تاریخ: ۵۹/۷/۲

[نیاز به تقویت تیپ]

برابر اطلاع تعدادی یگان واحدهای خودی به پای پل کرخه اعزام شده است. چون تیپ ۲ محاصره است و از طرفی احتمال دارد، امشب چترباز در دشت عباس پیاده شود. استدعا می‌گردد تیپ ۲ را تقویت نمایید.

تیپ ۲

از: گروه رزمی لاله تیپ ۳۷

شماره:

به: ف ل ۹۲ زرهی

تاریخ: ۵۹/۷/۲

[حمله در امتداد پاسگاه فکه و پشتیبانی هوایی]

تعداد زیادی تانک دشمن در امتداد پاسگاه فکه به ما حمله کردند، اگر پشتیبانی هوایی به ما نرسد، مجبور به عقب نشینی خواهیم شد. هرچه زودتر پشتیبانی هوایی.

ف گروه رزمی: سرگرد زرهی رامین

از طرف: سروان کاملی

از: تی ۲

شماره: ۱۲۸۱

به: ل ۹۲

تاریخ: ۵۹/۷/۲

[یگان کمکی]

این یگان احتیاج به یک گردان تانک و یک گردان توپخانه و پشتیبانی هوایی خودی دارد.

تیپ ۲

از: گروه ۳۷ زرهی

شماره:

به: ف ل ۹۲

تاریخ: ۵۹/۷/۲

[نیاز به پشتیبانی برای پاتک]

مدت ۲۴ ساعت است که در محاصره کامل هستیم. دشمن با استفاده از توپخانه دوربرد خود تلفاتی به این یگان وارد و گروه با رشادت تمام، همچنان پاسخ به دشمن داده، ۳۵ تانک دشمن در حال

پیام‌ها و دستورات / ۱۰۹

سوختن می‌باشد. هرچه سریعتر عکس هوایی از منطقه گرفته شود. ولی به علت تقویت نیروی دشمن، در حدود ۲۰۰ تانک پاسگاه‌های فکه و دوبرج حمله‌ور گردید که فکه با دادن ۲۰ شهید و ۱۵ زخمی حمله و محاصره را شکست. و توانست با رشادت، مواضع ناحیه دورتر از برد توپخانه دشمن حدود ۵ کیلومتر اطراف اشغال نماید. اگر لشکر ۹۲ زرهی فکه را پشتیبانی موثر هوایی و توپخانه دوربرد و یک گروهان تقویت شده در اختیار گروه گذارد، همچنان که این گروه نشان داده است با هشت تانک در برابر دشمن ایستاده است، گروه قادر خواهد بود با پاتک، مواضع قبلی فکه را اشغال نماید. در غیر این صورت فکه با وضعیت فعلی از ۱۷ تانک تقویت لشکر پیاده مرکز فقط ۲ دستگاه آن قادر به تیراندازی است که آن هم پس از چند دقیقه متوقف و مجبور به عقب نشینی می‌گردد.

سرگرد رامین

شماره: ۱۲۸۲

از: تیپ ۲

تاریخ: ۵۹/۷/۲

به:

[فوری هواپیما فرستاده شود]

دشمن موضع تیپ ۲ را با توپخانه و تانک می‌کوبد. فوری هواپیما ارسال نمایید.

تیپ ۲

شماره: ۱۲۷۸

از: تیپ ۲

تاریخ: ۵۹/۷/۲

به: لشکر ۹۲

[محاصره و پشتیبانی هوایی]

در محاصره است. فوری پشتیبانی هوایی کنید.

۱۱۰ / تیپ ۲ لشکر ۹۲ زرهی در آغاز جنگ تحمیلی

از: تی ۲ شماره: ۱۲۷۹

به: لشکر ۹۲ تاریخ: ۵۹/۷/۲

[پشتیبانی هوایی]

دشمن با تانک تقویت شده، احتیاج به پشتیبانی هوایی داریم. در ضمن هیچگونه مقاومتی نداریم. در ضمن تلفنی به نماینده استاندار اطلاع داده شده است.

از: تی ۲ شماره: ۱۲۷۵

به: ف ل ۹۲ زرهی تاریخ: ۵۹/۷/۲

[نه هواپیما و نه توپخانه]

پیرو هزاران بار تقاضای پشتیبانی هوایی و توپخانه، به استحضار می‌رسد آتش و فشار دشمن بسیار شدید و به زودی تیپ ۲ زرهی از بین خواهد رفت، نه هواپیمایی رسیده نه توپخانه‌ای.

از: تی ۲ شماره: ۱۲۷۹

به: لشکر تاریخ: ۵۹/۷/۲

[عدم امکان مقاومت و پشتیبانی هوایی]

دشمن با تانک تقویت شده، احتیاج فوری به پشتیبانی هوایی داریم و هیچگونه مقاومتی نداریم.

از: ل ۹۲ زرهی - ۳ شماره: ۲۰۱-۴۸-۳۳۸۷

به: تی ۳۷ تاریخ: ۵۹/۷/۲

[دشمن قصد تصرف رادار دهلران]

رونوشت تی ۲

طبق اطلاع واصله، دشمن در حوالی سایت ۵ (رادار دهلران) قصد تصرف را دارد. پیشروی از طریق محور رادار پای پل کرخه اندیمشک دزفول و احتمالاً قطع محور سراسری خوزستان را دارد. دستور دهید، سریعاً از یگان مستقر در دوسلک استفاده کرده و پیشروی دشمن را مسدود و زمان اولین درگیری را با دشمن مخابره نمایید.

سرهنگ ملک نژاد

از: دهلران
به: لشکر ۹۲
شماره:
تاریخ: ۵۹/۷/۲
[سقوط مهران و ...]

- ۱- فرمانده لشکر، مواضع تیپ در موسیان، عین خوش و دهلران در خطر جدی می‌باشد. دشمن در حدود ۲۰۰ دستگاه تانک به منطقه وارد نموده و هم اکنون راه ارتباطی کلیه مناطق قطع می‌باشد.
- ۲- مهران سقوط نموده.
- ۳- مصدومین مهران باید با هواپیما حمل شوند.
- ۴- کلیه منطقه با پاسگاه‌های مربوطه در خطر سقوط هستند.
- ۵- ظرف همین امشب کمک نرسد همه سقوط خواهند کرد.

فرمانده دهلران

از: ستاد لشکر ۹۲ زرهی
به: تی ۳۷
شماره: ۲۰۱-۴۸-۳۴۰۲
تاریخ: ۵۹/۷/۲
رونوشت: ف گروه رزمی ۱۳۸
[ادامه مأموریت پاسخ به متجاوزان]

پرسنل تی ۳۷ تا کنون شجاعانه در مقابل دشمن مقاومت نمودند و پیروزی‌هایی فراوان کسب کرده‌اند. شما نیز در مواضع سد کننده پاسخ دندان‌شکنی به متجاوزین بفرستید. سرسختانه نابودشان کنید و با هماهنگی تی ۳۷ و تی ۲ به مأموریت خود ادامه دهید. نیروهای کمکی قریباً به شما ملحق خواهد شد. دلاوری‌های شما عزیزان مایه مباهات ملت ایران است.

سرهنک ملک‌نژاد

۱۱۲ / تیپ ۲ لشکر ۹۲ زرهی در آغاز جنگ تحمیلی

از: گد ۱۳۸ شماره: ۱۵-۸-۰۱-۲۰۷

به: ل ۹۲ تاریخ: ۵۹/۷/۲

[گردان ۱۳۸، ارتفاعات تینه]

سروان حاتمی اظهار می‌دارد که فرماندهی لشکر ۹۲ مقرر فرمودند، گردان ۱۳۸ ارتفاعات تینه را اشغال نموده صحت را سریعاً ابلاغ نماید.

از: گد ۱۳۸ شماره:

به: ل ۹۲ تاریخ: ۵۹/۷/۲

[عقب‌نشینی تانک و توپخانه]

تانک و توپخانه عقب‌نشینی کردند و در ۴ کیلومتری دوسلق مستقر گردیده‌اند.

از: تی ۲ شماره: ۱۲۹۷

به: فرمانده تاریخ: ۵۹/۷/۲

[عدم امکان عقب‌نشینی]

بازگشت به ۷۴۵۳ - ۵۹/۷/۲

چون منطقه واگذاری در شماره بازگشتی در روز شناسایی نشده است، فعلاً عقب‌نشینی مقدور نیست.

از: تی ۲ شماره: ۱۳۰۰

به: تاریخ: ۵۹/۷/۲

[ورود ۳ قبضه تانک]

در ساعت ۲۴:۰۰ تعداد ۳ قبضه تانک ام ۴۷ از گردان ۲۴۴ تانک خرم‌آباد و قرارگاه گردان در موضع تی ۲ مستقر گردیده است.

پیام‌ها و دستورات ۱۱۳/

شماره: ۲۰۱-۴۸-۳۳۳

تاریخ: ۵۹/۷/۲

از: گد ۲۸۳ سوار زرهی

به: ف لشکر ۹۲ زرهی

[تأمین ارتفاعات علی‌گره‌زد]

بازگشت به ۷۴۵۳ - ۵۹/۷/۲

استعداد رزمی این یگان به علت تلفات و خسارات در حد یک دسته هم نیست. تنها سلاح گردان در حال حاضر تفنگ ژ ۳ می‌باشد. استقرار گردان در ارتفاعات ابوغریب، هیچگونه بهره‌ای عملیاتی ندارد. در صورت تصویب گردان به منظور تأمین منطقه عقب به ارتفاعات علی‌گره‌زد عقب‌نشینی تا بتواند با سلاح کالیبر کوچک خود بهره‌برداری داشته باشد.

ف گد ۲۸۳

شماره: ۱۳۰۹

تاریخ: ۵۹/۷/۳

«حضور»

از: تی ۲

به: ل ۹۲

[عین خوش در حال سقوط است]

هرچه سریعتر تانک از تهران را به عین خوش اعزام دارید. عین خوش در حال سقوط است.

شماره: ۱۴ سیار

تاریخ: ۵۹/۷/۳

از: گد ۱۳۸

به: لشکر ۹۲

[خطر جدی است]

همه به علت نرسیدن هواپیما و پشتیبانی در حال دستگیری هستیم، هر چه زودتر اقدام، خطر جدی

است.

۱۱۴ / تیپ ۲ لشکر ۹۲ زرهی در آغاز جنگ تحمیلی

شماره: ۵ سیار

از: دهلران

تاریخ: ۵۹/۷/۳

به: فرمانده لشکر ۹۲ - ۳

[نداشتن آب و غذای پرسنل پاسگاه‌های مرزی]

پرسنل پاسگاه‌های مرزی سمیده و پیچ انگیزه مدت ۳ روز است که با نیروهای دشمن در نبرد و محاصره می‌باشند. به علت نداشتن آب و غذا در خطر گرسنگی می‌باشند. خواهشمند است دستور فرمایید از طریق پاسگاه فکه به پرسنل مزبور آب و غذا رسانیده تا بتوانند برابر دشمن مقاومت نمایند. فرمانده دهلران

شماره: ۱۲۷۳

از: تیپ ۲ زرهی

تاریخ: ۵۹/۷/۳

به: ف ل ۹۲ زرهی

[عدم امکان کمک به چیلات]

بارها این یگان تقاضای کمک نموده و لذا برای این یگان امکان کمک به چیلات را ندارد.

ف تی ۲

شماره: ۱۲۹۴

از: افشین تی ۳۷

تاریخ: ۵۹/۷/۳

به:

[عدم امکان مقاومت در عین خوش]

در حدود ۱۲۰ دستگاه تانک به سرعت به طرف مواضع عین خوش در حرکت و با پشتیبانی آتش توپخانه اجرای تیر می‌نمایند. دستور چیست زیرا نه وسیله هست، نه پرسنل تاب مقاومت دارند.

شماره: ۳ سیار

از: گردان ۱۳۸ اعزامی

تاریخ: ۵۹/۷/۲

به: فرماندهی لشکر ۹۲

[در محاصره دشمن و عقب‌نشینی تانک‌ها]

تانک‌های دشمن ما را محاصره کرده‌اند مقاومت ممکن نیست. تانک‌های خودی ۴ کیلومتر دیگر عقب‌نشینی کرده‌اند منتظر کمک هستیم.

پیام‌ها و دستورات / ۱۱۵

شماره: ۱۳۰۴

تاریخ: ۵۹/۷/۳

از: تی ۲

به: ل ۹۲ ر ۳

[خسارات ۵۹/۷/۲]

در درگیری‌های قبل از ظهر ۵۹/۷/۲ یک دستگاه تانک چیفتن خودی آسیب دیده و یک دستگاه مهمات بر و یک دستگاه خودرو ريو منهدم گردیده.

شماره:

تاریخ: ۵۹/۷/۳

از: تی ۲

به: ل ۹۲ ر ۳

[خسارات دشمن در ۵۹/۷/۲]

در درگیری‌های قبل از ظهر ۵۹/۷/۲ تعداد ۱۲ دستگاه تانک دشمن به کلی منهدم و یک دستگاه تانک سالم به غنیمت گرفته شده.

شماره: ۲۰۱-۴۸-۳۶۵۸

تاریخ: ۵۹/۷/۳

از: ل ۹۲ زرهی

به: تی ۲ زرهی دزفول

[انهدام پل در صورت عقب‌نشینی]

دستور فرمایید ۴ دستگاه تانک ام-۴۷ اعزامی خرم‌آباد مواضع پدافندی خود را در ساحل نزدیک پل کرخه پیش‌بینی نماید. در صورت عقب‌نشینی با اجرای تیراندازی با گلوله‌های ثاقب نسبت به انهدام پل اقدام گردد.

سرگرد زندی

شماره: ۱۲۲۸

تاریخ: ۵۹/۷/۲

از: تی ۲

به: ل ۹۲

[عدم توان مقاومت و دستور عقب‌نشینی]

فشار دشمن بیش از حد شده و مقاومت مقدور نیست تلفات زیاد در صورت امکان دستور عقب‌نشینی را صادر فرمایید.

۱۱۶ / تیپ ۲ لشکر ۹۲ زرهی در آغاز جنگ تحمیلی

از: ل ۹۲ زرهی شماره: ۲۰۱-۴۸-۳۳۶۲

به: ف تی ۲ زرهی تاریخ: ۵۹/۷/۳

[عمل با ابتکار فرماندهی]

فعلاً با ابتکار فرماندهی خود عمل نمایید.

فرمانده تی ۲

از: تی ۲ شماره:

به: لشکر ۹۲ تاریخ: ۵۹/۷/۳

[ایستادن در موضع سبب تلفات]

بازگشت به ۵۹/۷/۲ - ۲۰۱-۴۸-۳۶۶۱

تیپ در رده‌ای نیست که در این مورد تصمیم بگیرد. ایستادن در موضع باعث قتل می‌گردد.

از: لشکر ۹۲ زرهی شماره: ۲۰۱-۴۸-سیار ۱

به: ف تی ۲ زرهی تاریخ: ۵۹/۷/۲

[منتظر دستور باشید]

با تیمسار فرماندهی نزاچا تماس حاصل گردید، منتظر دستور باشید.

از: تی ۲ شماره: ۱۳۰۱

به: ل ۹۲ تاریخ: ۵۹/۷/۳

[برای جلوگیری از پیشروی دشمن]

با توجه به موقعیت خطرناک پرنده و برای جلوگیری از پیشروی دشمن به طرف کرخه، لازم است از گردان تانک مستقر در سمیده یک گروهان باقیمانده و جلوی پیشروی دشمن را در جاده نفت ببوشاند و بقیه گردان در شمال مواضع تی ۲ مستقر گردد، مقرر فرمایند اوامر عالی‌را ضمن هماهنگی با ۳۷ ابلاغ فرمایند.

پیام‌ها و دستورات / ۱۱۷

شماره: ۲۰۱-۴۸-۳۶۶۶

«رمز»

از: ستاد لشکر ۹۲ زرهی - رکن ۳

تاریخ: ۵۹/۷/۳

به: تی ۲

[پشتیبانی هوایی]

مختصات پرنده را سریعاً اعلام دارید تا در مورد پشتیبانی هوایی از آن یگان اقدام گردد.

سرهنگ ستاد ملک نژاد

شماره: ۱۲۹۷

از:

تاریخ: ۵۹/۷/۲

به:

[نیروی دشمن ۱۰۰ برابر]

وضعیت عین خوش در محاصره، نیروی دشمن ۱۰۰ برابر، عین خوش در حال سقوط.

تلفنی: مقاومت تا پشتیبانی باید ادامه یابد.

چندین تیربار، پشتیبانی هوایی شده و یگان کمکی نیز اعزام شده.

شماره: ۲۳۵۳

از: لشکر ۷۷ مشهد

تاریخ: ۵۹/۷/۲

به: ف ل ۹۲ زرهی

[اعزام گروهان تانک از مشهد]

گروهان پرویز گردان ۲۹۱ تانک به استعداد ۹۴ نفر پرسنل و ۱۷ دستگاه تانک و ۱۱ دستگاه خودرو در ساعت ۲۱:۳۰ و ۲۲:۰۰ ۵۹/۷/۱ در دو سریال از ایستگاه مشهد به ایستگاه دزفول اعزام شدند.

خواهشمند است دستور فرمایید پیش‌بینی‌های لازم از نظر جیره و سوخت مصرفی وسایل فوق به

عمل آورند.

ف ل ۷۷ مشهد

۱۱۸ / تیپ ۲ لشکر ۹۲ زرهی در آغاز جنگ تحمیلی

شماره: ۳۶۷۳

از: گد ۱۳۸ اعزامی از تهران

تاریخ: ۵۹/۷/۳

به: لشکر ۹۲

[چرا هواپیما نیامد؟]

چرا هواپیما نیامده جونم، همه دارند کشته می‌شوند، ای خدا همه کشته شدند.

شماره: ۳۶۷۵

از: تی ۲

تاریخ: ۵۹/۷/۳

به: ف ل ۹۲

[اگر هواپیما نرسد...]

الان در نزدیکی ما در ۴ کیلومتری ما هستند، کلیه دشمن پیشروی می‌کنند. الان ما در حال سقوط هستیم، اگر هواپیما نرسد همه از بین می‌رویم.

شماره: ۱ سیار ۳۶۷۶

از: گد ۱۳۸

تاریخ: ۵۹/۷/۳

به: لشکر ۹۲

[اگر هواپیما نرسد...]

اگر هواپیما نرسد تا چند لحظه دیگر همه نابود می‌شویم.

شماره:

از: لاله

تاریخ: ۵۹/۷/۳

به: ف ل ۹۲

ساعت: ۰۹:۳۰

[کمک نمایید، در حال سقوط]

دشمن با ۲ لشکر در حال پیشروی می‌باشد. ما با آنچه که برایمان مقدور است مقاومت می‌کنیم،

اگر کمک ننمایید تا نیم ساعت دیگر یعنی ساعت ۰۹:۳۰ روز جاری، مواضع ما سقوط خواهد کرد.

پیام‌ها و دستورات / ۱۱۹

شماره: ۳۶۷۹-۴۸-۲۰۱

تاریخ: ۵۹/۷/۳

از: رکن ۳ لشکر

به: لاله - گروه رزمی ۳۷

[ادامه مقاومت با حرکت آتش]

همان طوری که تا این لحظه شجاعانه جنگیده‌اید، با آتش و حرکت به مقاومت خود ادامه دهید.

سرهنگ ستاد ملک نژاد

شماره: ۱۳۰۹

تاریخ: ۵۹/۷/۳

از: تی ۲

به: ل ۹۲ ر ۳

[سقوط تیپ به زودی]

در اثر فشار دشمن، تیپ به زودی سقوط می‌کند، قادر به ادامه عملیات نیست.

شماره: ۳۶۸۶

تاریخ: ۵۹/۷/۳

از: تی ۲

به: ل ۹۲

[تلفات زیاد شده، هواپیما بفرستید]

به فرمانده لشکر زنگ بزن، بگو تلفات زیاد شده، زود هواپیما بفرست.

شماره:

تاریخ: ۵۹/۷/۳

از: گد ۲۸۳ سوار زرهی

به: ل ۹۲ ر ۳

[آخرین لحظات]

هرچه زودتر هواپیما، ما در آخرین لحظات مرگ هستیم.

شماره: ۳۶۸۸

تاریخ: ۵۹/۷/۳

از: گد ۲۸۳

به: ل ۹۲ - ر ۳

[هواپیما می‌خواهیم]

هواپیما می‌خواهیم هرچه زودتر اقدام کنید.

۱۲۰ / تیپ ۲ لشکر ۹۲ زرهی در آغاز جنگ تحمیلی

از: ل ۹۲ - ۳ شماره: ۲۰۱-۴۸-۳۶۹۱

به: ف تی ۳۷ تاریخ: ۵۹/۷/۳

[نیروهای کمک در حال حرکت]

بازگشت به ۳ سیار - ۵۹/۷/۳

تا کنون چندین بار برای آن یگان درخواست پشتیبانی هوایی شده است، لشکر به تمام مشکلات آن یگان آگاه است و تا سر حد امکان تلاش خود را می‌نماید. شجاعانه مبارزه نمایید. نیروهای کمکی در حال حرکت می‌باشند.

سرهنگ ستاد ملک نژاد

از: تیپ ۲ شماره:

به: ل ۹۲ ر ۳ تاریخ: ۵۹/۷/۳

[تیپ ۲ در محاصره هواپیما]

بنا به اظهار تلگرافچی تیپ ۲، همه یگان در محاصره دشمن قرار گرفته و احتیاج برقی [آنی] به هواپیما دارند.

از: گد ۲۸۳ سوار زرهی شماره: ۱۲۳

به: ف ل ۹۲ تاریخ: ۵۹/۷/۳

[عدم امکان مأموریت رزمی]

قدرت رزمی این یگان به حدی پایین رسیده که قادر به انجام هیچگونه مأموریت رزمی نمی‌باشد مقرر فرمایید نسبت به تجدید سازمان یا تعویض این یگان اقدام مقتضی به عمل آید.

ف گد ۲۸۳

از: تیپ ۲ شماره: ۳۶۹۷- سیار

به: ل ۹۲ تاریخ: ۵۹/۷/۳

[حمله از هر طرف و عقب‌نشینی]

دشمن به تعداد ۷۰ تانک، از هر طرف و هوا به ما حمله می‌کنند. فقط ما عقب‌نشینی می‌کنیم.

پیام‌ها و دستورات / ۱۲۱

شماره: ۲۰۱-۴۸-۳۷۰۴

«تلفنگرام»

از: ل ۹۲

تاریخ: ۵۹/۷/۳

به:

[حصول و راهنمایی یگان اعزامی از راه آهن]

فوراً راه آهن مراجعه و ضمن تماس با سرپرست یگان اعزامی، فردا صبح در تاریکی، یگان اعزامی را تا وصول به تی ۲ و ۳۷ در دوسلق راهنمایی و سپس به دزفول مراجعت کنید.

سرهنک قاسمی

شماره:

از: پادگان دزفول

تاریخ: ۵۹/۷/۳

به: لشکر ۹۲ زرهی

[پیشروی دشمن از ۲ محور]

برابر اطلاع واصله از طریق سپاه پاسداران، نیروهای دشمن که از محور فکه پیشروی نموده، در دو سمت، یکی از سمت سمیده به طرف عین خوش و یکی از محور فکه و دوسلق، عملیات آفندی را انجام می‌دهند.

شماره: ۲۰۱-۴۸-۳۷۰۷

از: ل ۹۲ - ۳

تاریخ: ۵۹/۷/۳

به: ف گد دزفول

[گزارش کذب]

بازگشت به شماره ۱۱ - ۵۹/۷/۳

برابر رمز شماره ۱۱ سیار تیپ ۲، یگان‌ها به سمت جلو در حال پیشروی می‌باشند، علت گزارش کذب پادگان را به لشکر، سریعاً گزارش نمایید.

سرهنک غلامرضا قاسمی

شماره:

از: ل ۹۲

تاریخ: ۵۹/۷/۳

به: تیپ ۲

[حرکت تیپ ۲ از پل کرخه]

بنا به اظهار نظر تلگرافچی تیپ ۲، از پل کرخه به سمت مواضع اولیه حرکت کرد، به پیشروی ادامه دهید و مواضع اولیه (عین خوش را) اشغال و نتیجه را گزارش.

۱۲۲ / تیپ ۲ لشکر ۹۲ زرهی در آغاز جنگ تحمیلی

شماره: ۲۰۱-۴۸-۳۷۱۰

از: ل ۹۲ - ر ۳

تاریخ: ۵۹/۷/۳

به: ف تی ۲

[اشغال مواضع عین خوش]

بازگشت به شماره ۱۱ سیار - ۵۹/۷/۳

به پیشروی خود ادامه دهید و مواضع اولیه (عین خوش) را اشغال و نتیجه را گزارش نمایید موفق باشید.

سرهنک قاسمی

شماره: ۱۸۰۰

از: تیپ ۸۴ خرم آباد

تاریخ: ۵۹/۷/۳

به: ل ۹۲ اهواز و ف عملیات قرارگاه غرب

[گزارش ژاندارمری موسیان]

برابر گزارش گروهان ژاندارمری موسیان، تانکهای دشمن در حال پیشروی به سوی دامداری ارتش به داخل جاده آسفالت عین خوش می باشد. تعداد آنها در حدود ۱۰۰ دستگاه می باشد، لذا تقاضای پشتیبانی و سرکوبی آنها را نموده است.

شماره: ۲۰۱-۴۸-۴۷۳۵

از: لشکر ۹۲

تاریخ: ۵۹/۷/۴

به: فرماندهی تیپ ۲

ساعت : ۲۰:۰۵

[سد دشمن در جاده رادار پای پل]

دستور دهید گروه رزمی ۱۴۸ اعزامی از ل مشهد، با راهنمایی سروان محمودی و در صورت تمام شدن راهنمایی، سرگرد بیرانوند به یگان قبلی افسر اخیر الذکر، گروه رزمی یاد شده بالا را در محور رادار ابوغریب پایین تر از رادار در ارتفاعات مستقر نموده و مأموریت گروه رزمی سد کردن پیشروی دشمن به سمت رادار و جاده رادار پای پل می باشد.

سرهنک قاسمی

پیام‌ها و دستورات / ۱۲۳

شماره: یک سیار

از: تی ۲

تاریخ: ۵۹/۷/۴

به: ل ۹۲ - ۳

[خودی در تپه‌های علی‌گه‌زد و دشمن در عین خوش]

۱- نیروهای خودی جهت تجدید سازمان در تپه‌های علی‌گه‌زد مستقر شده است.

۲- نیروهای دشمن در مواضع عین خوش مستقر می‌باشد و به نظر می‌رسد که استعداد از یک تیپ سنگین زرهی تشکیل شده است.

سرگرد دهقان

شماره: ۲۰۱-۴۸-۴۳۴۹

از: ل ۹۲ - ۳

تاریخ: ۵۹/۷/۴

به: تی ۲

[عقب‌نشینی پذیرفته نیست]

بازگشت به ۱ سیار - ۵۹/۷/۴

۱- به دستور چه مقامی به تپه‌های علی‌گه‌زد عقب‌نشینی کرده‌اید؟

۲- سریعاً پیشروی، مواضع خود را اشغال نمایید امام و ملت، عقب‌نشینی را نمی‌پذیرند.

سرهنگ قاسمی

شماره: ۲۰۱-۴۸-۴۳۵

از: ل ۹۲ زرهی

تاریخ: ۵۹/۷/۴

به: ف گروه رزمی ۳۷

[پیشروی به مواضع پاسگاه فکه]

دستور فرمایید با به کار بردن نیروهای موجود در منطقه و با رعایت کلیه اصول تاکتیکی کلیه مواضع آن یگان در امتداد پاسگاه فکه را در اولین فرصت اشغال و آماده اجرای مأموریت بعدی باشید. ضمناً هر نیم ساعت گزارش وضعیت خود را به لشکر ارسال دارید.

سرهنگ ستاد قاسمی

۱۲۴ / تیپ ۲ لشکر ۹۲ زرهی در آغاز جنگ تحمیلی

از: گروه رزمی ۳۷ شماره: ۳۷۵۷-۴۸-۲۰۱

به: تاریخ: ۵۹/۷/۴

[سرپرستی و فرماندهی گروه رزمی ۳۷]

۱- سرپرستی و فرماندهی گروه رزمی ۳۷ از این ساعت به عهده سرهنگ مهدی پور محول می‌گردد.

۲- پشتیبانی هوایی شب گذشته برای امروز اول وقت درخواست شده منتظر باشید.

از: گردان ۱۳۸ شماره:

به: ل ۹۲ - ۳ تاریخ: ۵۹/۷/۳

[در حال از بین رفتن هستیم]

بنابه اظهار تلگرافچی گردان ۱۳۸، با از جان گذشتگی در حال از بین رفتن هستیم، کمک، کمک،

استمداد، کمک، بیشتر از این مقدور نیستیم. ضمناً گردان ۲۴۱ هم همین تقاضا را دارد.

از: تی ۲ شماره:

به: ل ۹۲ تاریخ: ۵۹/۷/۳

[درخواست یک گردان تانک و توپخانه]

از ۱۴ دستگاه تانک موجود در پرنده، فقط یک دستگاه حاضر به کار می‌باشد و مواضع با تانک فوق و با

پشتیبانی دو توپ حفظ و دفاع می‌گردد. مقرر فرمایید یک گردان تانک و یک گردان توپخانه، به این یگان

اعزام گردد و گرنه سقوط مواضع و از بین رفتن یگان‌های نیز حتمی است.

از: تی ۲ شماره: ۱۳۰۸

به: لشکر ۹۲ زرهی - ۳ تاریخ: ۵۹/۷/۳

[احتیاج به هواپیما و کمک]

حمله دشمن به وسیله تانک و پیاده مکانیزه، توپخانه و خمپاره از ساعت ۰۶:۰۰ شروع و به شدت

ادامه دارد. احتیاج به هواپیما و کمک داریم، خصوصاً پشتیبانی هوایی. ضمناً با امکانات موجود به شدت به

آنها پاسخ داده شود.

شماره: ۱۱۹

تاریخ: ۵۹/۷/۲

از: گد ۲۸۳

به: ل ۹۲

[مقاومت در عین خوش]

ما در سمت راست تیپ ۲ جلوی دشمن در عین خوش مقاومت می‌کنیم. با موشک تاو ۴ تانک عراق منهدم شده به کمک فوری توپخانه احتیاج داریم. ضمناً مهمات موشک تاو تمام شده، ارسال دارید.

شماره:

تاریخ: ۵۹/۷/۳

از: تیپ ۳۷

به:

[واحدهای در جلوی ارتفاعات دوسلک]

به عرض می‌رسد، واحدهای دشمن در جلوی ارتفاعات دوسلک هستند و توپخانه دشمن تا پاسگاه بلال را زیر آتش قرار داده‌اند. تعدادی از تانک‌های چیفتن یگان مأمور و پدافند ضد هوایی و توپخانه عقب نشینی کرده‌اند. یگان چیفتن که امروز ساعت ۱۳:۰۰ به کمک آمده بود، چون همزمان با عقب نشینی واحدهای مذکور با بمباران هواپیما همراه بود، کمی روحیه خود را از دست داده‌اند و حدود ۵ تانک آنها به عنوان اینکه خراب است در نزدیکی‌های سایت ۵ مستقر شده‌اند. چنانچه فرماندهی گردان که امروز به ما پیوسته است، فرماندهی عملیات را به عهده نگیرد، دشمن به پیشروی خود ادامه می‌دهد و رادار و سایت ۵ را تخریب نموده و به طرف دزفول پیشروی می‌کند.

سروان یار محمدی

شماره: ۳۶۷۹-۴۸-۲۰۱

تاریخ: ۵۹/۷/۳

از: ل ۹۲

به: تی ۳۷

[ادامه مقاومت]

همانطوری که تا این لحظه شجاعانه جنگیده‌اید، با آتش و حرکت به مقاومت خود ادامه دهید.

سرهنک ستاد ملک نژاد

۱۲۶ / تیپ ۲ لشکر ۹۲ زرهی در آغاز جنگ تحمیلی

از: بخش‌داری موسیان شماره: ۳ سیار

به: ف ل ۹۲ - ۳ تاریخ: ۵۹/۷/۳

[سمیده و پیچ انگیز در محاصره]

سمیده و پیچ انگیزه در محاصره کامل هستند، درخواست کمک هوایی می‌کنند، هرچه سریعتر کمک هوایی برسانید.

از: گروه ۳۷ شماره: ۲۲۳

به: ف ل ۹۲ زرهی تاریخ: ۵۹/۷/۳

[تعویض پرسنل]

با توجه به این که پرسنل گروه به مدت ۱۵ روز به طور مداوم با دشمن به نبرد بوده‌اند، برای تجدید جسمانی و بالا بردن روحیه آنها، سریعاً پرسنل را تعویض نمایید.

سرگرد رامین

از: گروه رزمی تیپ ۳۷ شماره: ۲ سیار

به: ف لشکر ۹۲ زرهی تاریخ: ۵۹/۷/۳

[محاصره دوسلک]

با توجه به نیروهای رزمی در جلو که در حال عقب‌نشینی و تفرقه می‌باشند، نسبت به پرسنل مستقر در سایت ۵ که جزو واحدهای رزمی هستند و از تجهیزات کافی برخوردار نیستند دستورات خود را فوراً ابلاغ نمایند.

سروان شکاری از طرف خود و سروان یار محمدی اظهار نمود: ۳۰ الی ۴۰ نفر سرباز تپه را گرفتند. تا آنجا که می‌شد مقاومت کردیم. تا نیمه شب، با ۱۷۵ م م ما را می‌کوبند، سایت محاصره شد، دوسلک محاصره شد، روحیه ضعیف، درخواست پشتیبانی هوایی.

پیام‌ها و دستورات ۱۲۷/

شماره: ۱۶-۸-۱۰-۲۰۷

تاریخ: ۵۹/۷/۴

از: گد ۱۳۸

به: ل ۹۲

[درخواست پشتیبانی هوایی]

با از جان گذشتگی پرسنل گردان ۱۳۸ تعداد ۲۵ تانک دشمن منهدم، از مورخه ۵۹/۷/۲ تا مورخه ۵۹/۷/۳ که در محاصره شدید دشمن هستیم، مقاومت و چندین بار درخواست هوایی گردید، هنوز پشتیبانی هوایی نشد.

شماره: ۱۳۲۱

تاریخ: ۵۹/۷/۴

از: تیپ ۲ زرهی

به: ف ل ۹۲ زرهی

[دشمن از مسیر سمیده دوسلق در حال پیشروی]

برابر گزارش دیدبانان، نیروی دشمن تحت پشتیبانی توپخانه سنگین خود که تا ۵ کیلومتری رادار را می‌زند از مسیر فکه سمیده دوسلق در حال پیشروی.

ف تیپ ۲

شماره: ۶ سیار

تاریخ: ۵۹/۷/۴

از: گروه ۳۷

به: ل ۹۲

[پشتیبانی هوایی فوری]

مواضع خودی مجدداً زیر آتش شدید توپخانه دشمن قرار گرفته، فوری تقاضای پشتیبانی هوایی جهت کوفتن مواضع دشمن را می‌نمایم.

شماره:

تاریخ: ۵۹/۷/۴

از: گد ۲۸۳

به: ل ۹۲

[نیاز به آتش توپخانه سنگین یا هواپیما]

برابر اظهار تلگرافچی گد سوار زرهی ۲۸۳، از دیروز تا حالا ما در محاصره هستیم، هرچه هم تقاضای کمک کردیم کسی توجه نکرده، در حال حاضر احتیاج به آتش توپخانه سنگین یا هواپیما داریم. هر چه زودتر اقدام شود، ضمناً هیچگونه پیامی از ما قبول نمی‌کنند.

۱۲۸ / تیپ ۲ لشکر ۹۲ زرهی در آغاز جنگ تحمیلی

از: ستاد لشکر ۹۲ زرهی - رکن سوم «رمز» شماره: ۳۷۸۸-۴۸-۲۰۱

به: تی ۲ تاریخ: ۵۹/۷/۴

رونوشت: گردان ۲۸۳

[گردان ۲۸۳ زیر امر تیپ ۲]

گردان ۲۸۳ سوار زرهی را زیر امر بگیری و مأموریت پوشش و شناسایی را به این گردان واگذار و از گردان پشتیبانی نمایید.

سرهنگ ستاد قاسمی

از: تی ۲ شماره: ۱۳۲۵

به: افشین تاریخ: ۵۹/۷/۴

[پیشروی دشمن از عین خوش دشت عباس]

در راس ساعت ۱۴:۲۰ روز جاری نیروی زرهی دشمن، زیر پوشش آتش توپخانه دور زن، از محور عین خوش دشت عباس پیشروی می کند.

از: گردان ۲۸۳ سوار زرهی شماره: ۱۱۹

به: ل ۹۲ تاریخ: ۵۹/۷/۴

[تمام یگانها در محاصره دشمن]

تمام یگانها در محاصره دشمن می باشد احتیاج به کمک هوایی لازم است.

از: گردان ۲۸۳ سوار زرهی شماره: ۱۳۲۷

به: ل ۹۲ تاریخ: ۵۹/۷/۴

[درگیری در جلوی تپه های علی گره زد]

هم اکنون یگانهای تیپ در جلوی تپه های علی گره زد با یگانهای تانک دشمن درگیر نبرد می باشند.

پیام‌ها و دستورات ۱۲۹/

شماره: ۱۳۳۳

از: تی ۲

تاریخ: ۵۹/۷/۴

به: ل ۹۲

[نیاز به پشتیبانی هوایی و توپخانه ۱۳۰ م]

مواضع علی‌گروه‌زد زیر آتش توپخانه دشمن قرار گرفته و تانک‌های دشمن از دو طرف در حال حرکت به طرف مواضع تیپ می‌باشند. تیپ با آتش توپخانه و تانک‌های موجود به دشمن پاسخ داده و احتیاج به پشتیبانی هوایی و توپخانه ۱۳۰ م می‌باشد.

تیپ ۲

شماره: ۲۰۱-۴۸-۳۸۰۲

از: ستاد لشکر ۹۲ زرهی - رکن سوم «رمز»

تاریخ: ۵۹/۷/۴

به: تیپ ۲

[اجرای پشتیبانی هوایی]

۱- پشتیبانی درخواست گردیده و هم اکنون اجرا خواهد شد.

۲- با فرمانده توپخانه ۱۳۰ م تماس بگیرید منطقه شما را پشتیبانی نماید.

سرهنگ ستاد قاسمی

شماره: ۶ سیار

از: گروه رزمی ۳۷

تاریخ: ۵۹/۷/۴

به: ف ۹۲

[مواضع خودی زیر آتش شدید]

مواضع خودی مجدداً زیر آتش شدید توپخانه دشمن قرار گرفته، فوری تقاضای پشتیبانی هوایی جهت کوبیدن مواضع دشمن را می‌نمایم.

شماره: ۱۳۳

از: تی ۲

تاریخ: ۵۹/۷/۴

به: ل ۹۲ - ۳

[وضع یگان‌های دوسلق و فکه]

مقرر فرمایید برای این یگان وضع یگان‌های دوسلق و فکه را روشن نمایید که برخوردی بین یگان‌های

۱۳۰ / تیپ ۲ لشکر ۹۲ زرهی در آغاز جنگ تحمیلی

خودی به وجود نیاید چون تعدادی از یگان‌ها از محور دوسلق به طرف یگان‌های تیپ ۲ در حال حرکت هستند.

از: تی ۲ شماره: ۱۳۳۹

به: ل ۹۲ تاریخ: ۵۹/۷/۴

[گروه رزمی نرسیده]

تا ساعت ۱۸:۴۵ گروه رزمی نرسیده و یگان‌ها، احتیاج فوری به نیروی تقویتی دارند.

تی ۲

از: تی ۲ شماره: ۱۳۳۷

به: ل ۹۲ تاریخ: ۵۹/۷/۴

[دشمن در ۴ کیلومتری خودی]

در این ساعت ۱۸:۱۰ نیروهای دشمن تا ۴ کیلومتری نیروی خودی رسیده و مواضع خودی زیر آتش توپخانه دشمن است و هیچگونه کمکی به یگان‌های تیپ نرسیده است.

از: ستاد ل ۹۲ زرهی شماره: ۲۰۱-۴۸-۳۸۵۰

به: ف تی ۲ زرهی تاریخ: ۵۹/۷/۵

[تقویت آتش]

به منظور تقویت آتش زرهی، یک آتشبار خمپاره انداز از ۱۲۰ مم، تا واگذاری توپخانه، آتش تی ۲ زرهی را پشتیبانی نماید.

فرمانده لشکر

پیام‌ها و دستورات / ۱۳۱

شماره: ۱۳۳۱

از: تی ۲

تاریخ: ۵۹/۷/۴

به: ل ۹۲ - ۳

[درگیری در تپه‌های علی‌گره‌زد]

درگیری بین نیروهای تیپ و یگان‌های زرهی عراقی در تپه‌های علی‌گره‌زد از ساعت ۱۴:۰۰ ادامه دارد. یگان‌های عراق از پشتیبانی هوایی مؤثر برخوردار هستند. تا کنون ۲ تانک عراقی منهدم و احتیاج به پشتیبانی هوایی می‌باشد.

تیپ ۲

شماره: ۱۸

از: گروه رزمی ۳۷

تاریخ: ۵۹/۷/۵

به: ل ۹۲

[ارتفاعات دوسلک در اشغال دشمن]

پیرو شماره ۱۷ - ۵۹/۷/۵

ارتفاعات دوسلک اشغال و زیر آتش شدید دشمن هستیم. موقعیت تیپ ۲ اطلاع داده شود و دستورات ابلاغ شود که عملیات تأخیر را ادامه بدهیم یا نه.

سرهنک مهدی‌پور

شماره:

از: تیپ ۳

تاریخ: ۵۹/۷/۵

به: ف ل ۹۲

[گزارش فرمانده تیپ ۳]

من روز جاری ۵۹/۷/۵ در ساعت حدود ۱۱:۳۰ به منطقه عملیات وارد شدم. به ترتیب از واحدها بازدید کردم و برای بازدید از مواضع به جلو حرکت کردم که در این موقع شدت آتش تانک‌های دشمن بسیار شدید بود. برابر گزارش دیدبان توپخانه و واحدهای در خط، بیش از ۱۵۰ تانک و تعدادی بی‌ام‌پی ۱ که در بین آنها حرکت می‌کردند به ارتفاعات الله اکبر تک کرده بودند. چون وضع بسار بد بود، با کسب اجازه از ف ل ۹۲ عمل تأخیری انجام شد و دستور داده شد تا حدود ۵ کیلومتر به عقب ارتفاعات تأخیر انجام شود. متأسفانه پرسنل به علت ضعیف بودن روحیه و کمبود قدرت رزمی و ضرباتی که در

روزهای گذشته به آنها وارد شده بود و متحمل تعدادی شهید و مجروح شده بودند، به سرعت به عقب حرکت کردند. من تا ساعت ۱۶:۳۰ با تعدادی از افسران و درجه‌داران با خون و شهادت شروع به جمع‌آوری پرسنل کردیم که از ارتفاعات در منطقه پراکنده شده بودند و یا سوخته بودند. ۲۶۱۵ نفر را جمع‌آوری و به عقب تخلیه نموده با هماهنگی سرپرست تیپ و رئیس رکن سوم و سایر پرسنل ستاد، بهترین منطقه برای پدافند میدان تیر تشخیص داده شد که من هم تا کنون تجربه‌ای در این میدان ندارم. فعلاً دستور دادم مواضع را در آن منطقه اشغال نمایند. در حال حاضر کمتر از یک دسته تانک ۴ دستگاه و ۷ قبضه توپ از انواع مختلف وجود دارد و گردان‌های پیاده قدرت رزمی را به علت تلفات و ضایعات زیاد از دست داده‌اند و قادر به رزم نیستند. اغلب پرسنل نگران خانواده‌های خود هستند. با وضع فوق اگر کمک فوری نشود، نمی‌توان موفقیت حاصل نمود و پادگان به دست دشمن خواهد افتاد. در این مورد سرهنگ ملک نژاد را در جریان قرار دادم. ضمناً برابر اطلاع ناظم آتش توپخانه، تعدادی تانک در حدود ۲۰۰ دستگاه که با زبان‌های انگلیسی، فارسی و عربی حرکت می‌کنند و احتمالاً افسران مصری، ایرانی یا سایر کشورها دخالت دارند، وضع بسیار حساس است به هر نحوی که صلاح می‌دانید تصمیم بگیرید.

ف تیپ ۳: سرهنگ عمیدی

شماره: سیار

تاریخ: ۵۹/۷/۵

از: دهلران

به: ف ل ۹۲

[تک تیپ ۸۴]

ف تیپ ۸۴ خرم‌آباد در نزدیکی عین خوش، به ف تیپ ۲ دزفول و عین خوش، تک تیپ ساعت ۵ آغاز می‌گردد. از ساعت ۵ صبح روز ۵۹/۷/۶ کلیه آتش‌ها را شدید روی دشمن اجرا کنید. پشتیبانی هوایی درخواست شود. تیپ ۸۴ سرهنگ رزمی به عین خوش ابلاغ شود.

فرمانده دهلران

پیام‌ها و دستورات / ۱۳۳

شماره: ۱۳۴۰

«آنی - حضوری»

از: تیپ ۲ دزفول

تاریخ: ۵۹/۷/۵

به: ف لشکر ۹۲ زرهی

[وضعیت یگان‌های تیپ]

وضعیت یگان‌های تیپ به شرح زیر به عرض می‌رساند:

- ۱- از دو گردان تانک ۱۵ دستگاه تانک حاضر به کار و در موضع می‌باشد.
- ۲- از گردان پیاده فقط یک گروهان ناقص می‌توان درست کرد با دو قبضه موشک تاو.
- ۳- گردان سوار زرهی لشکر فقط یک دستگاه اسکورپیون و دو دستگاه موشک تاو و دو قبضه خمپاره‌انداز در موضع دارد.
- ۴- با توجه به مراتب بالا استعداد تیپ در حد یک گروه رزمی می‌باشد.
- ۵- اگر چنانچه یک گردان تانک و یک آتشبار ۱۳۰ مم و یک آتشبار ۱۷۵ مم به این یگان واگذار نگردد، مواضع در خطر جدی قرار می‌گیرد.

سرهنک شهبازی

شماره:

از: ستاد لشکر ۹۲ - ۳

تاریخ: ۵۹/۷/۵

به: ف تی ۲ دزفول

[نیروهای کمکی درخواست شده]

بازگشت به شماره ۵۹/۷/۵-۶۷

نیروی کمکی درخواست شده، به محض واگذاری از نزاجا اعزام خواهد شد. فعلاً با قوای موجود بایستی با رشادت تا پای جان جلوی دشمن را گرفت.

سرهنک قاسمی

۱۳۴ / تیپ ۲ لشکر ۹۲ زرهی در آغاز جنگ تحمیلی

از: تی ۲

شماره: ۱۳۴۶

به: ل ۹۲

تاریخ: ۵۹/۷/۵

[عدم کارایی آتشبار خمپاره‌انداز]

آتشبار خمپاره‌انداز اعزامی از شیراز فاقد دستگاه محاسبه و مرکز هدایت آتش و دیدبانی می‌باشد. بنا به اظهار فرمانده آتشبار برای هر قبضه ۲۰ گلوله همراه دارد، با توجه به مراتب بالا آتشبار فوق فاقد کارایی می‌باشد. مقرر فرمائید آتشبار ۱۳۰ م به عوض این یگان اعزام فرمایند.

ف تی ۲

از: تی ۳۷

شماره:

به: ل ۹۲

تاریخ: ۵۹/۷/۵

[فرکانس ارتباطی]

جناب سروان فروزان افسر زرهی فرکانس ۳۶۰۰ پیاده نموده‌اند. واحد خودی در صورت بهره‌برداری سریعاً اقدام شود. ضمناً فرکانس فوق مربوط به نفربرهای منطقه تی ۳۷ است.

ستوان صحرائی

از: تیپ ۲

شماره: ۱۳۴۷

به: ف ل ۹۲

تاریخ: ۵۹/۷/۵

[دشمن از دشت عباس به علی‌گره زد]

از ساعت ۰۶:۲۵ روز جاری، نیروهای عراقی به استعداد یک تیپ زرهی با پشتیبانی و توپخانه دور برد از دشت عباس به تپه‌های علی‌گره زد در حال پیش‌روی می‌باشند. نیاز به یک گد پیاده زرهی یک گردان تانک، یک آتشبار ۱۳۰ م می‌باشد. ضمناً درخواست پشتیبانی نزدیک هوایی شده تا کنون انجام نشده است.

پیام‌ها و دستورات / ۱۳۵

شماره: ۱۳۵۳

تاریخ: ۵۹/۷/۵

از: تیپ ۲

به: ف ل ۹۲

[عدم پشتیبانی هوایی در دشت عباس]

در ساعت ۹:۰۰ روز جاری در حدود ۲۰۰ تانک دشمن در ضلع سمت چپ دشت عباس روانه شد و در حال پیشروی می‌باشد، در حالی که یگان مأمور خمپاره فاقد وسایل تیراندازی بوده، در روز جاری هیچگونه پشتیبانی هوایی از این یگان به عمل نیامد.

ف تی ۲

شماره: ۳۷۷۱-۴۸-۲۰۱

تاریخ: ۵۹/۷/۵

از: ل ۹۲ زرهی - رکن ۳

به: ف تی ۲ زرهی

[۴ قبضه توپ ۲۰۳ م]

دستور دهید ۴ قبضه توپ ۲۰۳ م را در اندیمشک تحویل بگیرند و در منطقه واگذاری بر علیه دشمن به کار برید. ضمناً استقرار آن‌ها را گزارش کنید.

سرهنگ ستاد قاسمی

شماره: ۱۳۵۷

تاریخ: ۵۹/۷/۵

از: تیپ ۲

به: ل ۹۲

[تلفات و خسارات به دشمن]

با کلیه آتش‌ها تلفات و خسارات زیادی به یگان دشمن وارد گردید و در حدود تقریباً ۱۴ دستگاه تانک دشمن از بین رفته.

شماره: ۱۳۵۸

تاریخ: ۵۹/۷/۵

از: تیپ ۲

به: ل ۹۲

[یگان سمت راست در محاصره]

یگان سمت راست ما در حال محاصره می‌باشد. تانک دشمن در حدود ۲۰۰ دستگاه می‌باشد.
ساعت ۰۹:۴۰.

۱۳۶ / تیپ ۲ لشکر ۹۲ زرهی در آغاز جنگ تحمیلی

شماره: ۱۳۵۴

از: تیپ ۲

تاریخ: ۵۹/۷/۵

به: ل ۹۲ زرهی ۳

[ستون تانک دشمن از چپ و راست]

ستون تانک دشمن از سمت چپ و راست در حال پیشروی و ملحق شدن به یکدیگر می‌باشند.

شماره: ۱۳۵۶

از: تی ۲

تاریخ: ۵۹/۷/۵

به: ل ۹۲ - ۳

[هدایت گروه رزمی مشهد]

گروه رزمی مشهد تا کنون ۰۹:۱۵ زیر امر تیپ قرار نگرفته است. در صورتی با آن گروه رزمی در تماس می‌باشید، نامبرده را در جاده اندیمشک پل کرخه نادری هدایت نمایید تا به وسیله گماردن راهنما به منطقه سرخه صالح به مختصات ۲۳/۳۵۹ هدایت شوند.

تی ۲

شماره: ۲۰۱-۴۸-۳۸۷۵

از: ستاد لشکر ۹۲

تاریخ: ۵۹/۷/۴

به: ف تیپ ۲

[گروه رزمی به اهواز آمده است]

بازگشت به شماره ۱۳۵۶-۵۹/۷/۵

به علت وضعیت خاص لشکر در محور اهواز، بنا به امر فرماندهی لشکر به اهواز آمده است.

رئیس رکن سوم: سرهنگ ستاد قانع

شماره: ۱۳۶۵

از: تیپ ۲ زرهی دزفول

تاریخ: ۱۳۵۹/۷/۵

به: ف ل ۹۲ زرهی

ساعت: ۱۱:۵۳

[یگان در حالت تأخیر]

این یگان در زیر آتش توپخانه با آرایش آتش و حرکت در حال تأخیر در مواضع می‌باشد.

پرنده

پیام‌ها و دستورات ۱۳۷/

شماره: ۱۳۶۴

تاریخ: ۱۳۵۹/۷/۵

از: تیپ ۲ زرهی

به: ف ل ۹۲ زرهی

[عدم امکان ایستادن در علی‌گره‌زد]

این یگان به علت فشار دشمن از دو طرف، قادر به ایستادن در مواضع علی‌گره‌زد نمی‌باشد. به این ترتیب مواضع را ترک می‌نماییم.

تیپ ۲

شماره: ۱۳۵۸

تاریخ: ۱۳۵۹/۷/۵

از: تی ۲

به: ل ۹۲

[یگان سمت راست ما در حال محاصره]

یگان سمت راست ما در حال محاصره می‌باشد. تانک دشمن در حدود ۲۰۰ دستگاه می‌باشد.

ساعت ۰۹:۴۰

شماره: ۲۰۱-۴۸-۳۸۸۱

تاریخ: ۱۳۵۹/۷/۵

از: ل ۹۲ - ۳ر

به: ف تی ۳۷

[حرکت به مواضع تأخیری در امتداد تیپ ۲]

جهت اطلاع تیپ ۲ زرهی:

سریعاً به مواضع تأخیری حرکت و در امتداد تی ۲ قرار بگیرید.

سرهنگ قاسمی

شماره: ۱۳۶۰

تاریخ: ۱۳۵۹/۷/۵

از: تی ۲

به: ل ۹۲

[در سمت چپ دشمن با ۵۰ تانک]

در قسمت سمت چپ و منطقه عمل این یگان در حدود ۵۰ دستگاه تانک دشمن در حال پیشروی

می‌باشند.

۱۳۸ / تیپ ۲ لشکر ۹۲ زرهی در آغاز جنگ تحمیلی

شماره: ۱۳۶۲

از: پرنده

تاریخ: ۵۹/۷/۵

به: افشین

[پل آماده تخریب]

پل آماده تخریب می‌باشد تانک‌ها و نفربرها در مواضع مشرف به رودخانه کرخه می‌باشند. تانک‌ها و توپ‌ها به‌طور خیلی محدود دارای مهمات می‌باشند. هر لحظه احتمال پیش‌روی دشمن از رودخانه نیز می‌رود. برای جلوگیری از پیش‌روی نیروی دشمن به طرف شهر دزفول و اندیمشک دستور دهید نیروی هوایی به‌طور جد نیروی دشمن را منهدم نمایند.

شماره: ۲۰۱-۴۸-۳۸۸۸

از: افشین

تاریخ: ۵۹/۷/۵

به: پرنده

[زمان انفجار پل]

بازگشت به رمز ۵۹/۷/۵-۱۳۶۲

در صورتی که تیپ ۳۷ از پل عبور کرده است، به محض رسیدن دشمن به ابتدای میدان تیر، پل را منفجر نمایید.

ف افشین

شماره: ۱۳۶۲

از: تی ۲

تاریخ: ۵۹/۷/۵

به: لشکر

[۱۵۰ تانک در پهلوی چپ تیپ]

در حدود ۱۵۰ تانک از پهلوی سمت چپ تیپ، در حال دور زدن هستند. به‌علت حجم آتش توپخانه قادر به مقاومت در مواضع نیستیم.

شماره: ۱۳۶۳

از: تی ۲

تاریخ: ۵۹/۷/۵

به: لشکر

[استقرار در مواضع پل کرخه]

تیپ در استقرار مواضع پل کرخه مواضع خود را در ساعت ۱۰:۳۰ اشغال نمود.

پیام‌ها و دستورات ۱۳۹/

شماره: ۱۳۶۴

تاریخ: ۵۹/۷/۵

از: تی ۲

به: ل ۹۲

[فشار دشمن از ۲ طرف]

این یگان به علت فشار دشمن از دو طرف قادر به ایستادن در مواضع علی‌گزه‌زد نمی‌باشد. بدین ترتیب مواضع را ترک می‌نمایند.

شماره: ۱۳۳۹

تاریخ: ۵۹/۷/۵

از: تی ۲

به: ل ۹۲

[پیشروی دشمن در قسمت وسط]

در قسمت وسط به‌طور مستقیم در حدود ۵۰ تا ۶۰ دستگاه در حال پیشروی می‌باشند.

ساعت ۰۹:۴۵

تیپ ۲

شماره: ۲۰۱/۴۸/۳۹۰۱

تاریخ: ۵۹/۷/۵

از: ل ۹۲ ر ۳

به: تی ۲، ۳۷، ۸۴ خرم آباد

[تک تیپ ۸۴]

چون تیپ ۸۴، ساعت ۰۵:۰۰ روز ۵۹/۷/۶ به سمت دشمن تک می‌نماید. آماده باشید که مواضع قبلی خود را اشغال و با همکاری تیپ ۳۷ عقب دشمن را ببندید به‌طوری که تیپ ۸۴ بتواند او را نابود نماید.

سرهنگ قاسمی

شماره: ۲۰۷/۰۱/۱۸/۲۶

تاریخ: ۵۹/۷/۵

از: گد ۱۳۸ - پیاده مرکز

به: ل ۹۲

[پل تخریب نشود]

اعلام دارید اگر پل کرخه را تخریب نکرده‌اید، تخریب انجام نشود، چون ارتباط ما قطع خواهد شد.

۱۴۰ / تیپ ۲ لشکر ۹۲ زرهی در آغاز جنگ تحمیلی

شماره: ۱۳۱۷

از: تیپ ۲

تاریخ: ۵۹/۷/۴

به: ف ل ۹۲ زرهی

[نیروی کمکی و تقویتی]

بازگشت به شماره ۵۹/۷/۴/۷۵۸۹

با امکانات تیپ که به وسیله تلفن و بیسیم بارها به عرض رسیده حداکثر تلاش را می کنیم و هرچه سریع تر نیروی کمکی و تقویتی احتیاج هست.

شماره: ۱۴۱۱

از: تی ۲ زرهی

تاریخ: ۵۹/۷/۴

به: ف ل ۹۲ زرهی

[آخرین وضعیت تیپ]

یگان های عراقی مرتب تقویت و تدارک شده و در منطقه تیپ دو مستقر شده اند، از ۵ روز قبل یگان شناسایی مستقر در رباط را اسیر کرده و به منطقه عین خوش پیش روی کرده و یگان های تیپ را کاملاً محاصره و تحت فشار قرار داده اند. در مقابل، این تیپ فقط تقریباً با ۱۵ تانک و ۴ توپ مقابله کرده، به خصوص در عین خوش که فقط با ۴ تانک و ۲ توپ مدت ۴ روز مقاومت کرده است. در ساعت ۱۲:۰۰ روز ۵۹/۷/۳ که نیروهای تانک دشمن از سه طرف مواضع عین خوش را تحت فشار قرار داده و زیر آتش توپخانه دور برد خود پیشروی نموده اند، ما فقط با ۳ تانک ام - ۴۷ و ۲ قبضه موشک تاو مقاومت می کردیم. با توجه به رمز شماره ۵۹/۷/۳-۷۵۰۳ لشکر اقدام به عقب نشینی کردیم و در تپه های علی گره زد مستقر شده ایم و هم اکنون یک نیروی عظیم زرهی عراقی در حال پیشروی می باشد.

ف تیپ ۲

شماره: ۱۳۵۱

از: تی ۲

تاریخ: ۵۹/۷/۵

به: ل ۹۲ - ر ۳

[تانک های دشمن از دشت عباس به دوسلق]

تعدادی تانک دشمن از دشت عباس به سوی دوسلق در حال پیشروی هستند.

تیپ ۲

پیام‌ها و دستورات ۱۴۱/

شماره: ۱۳۵۵

از: تی ۲

تاریخ: ۵۹/۷/۵

به: ل ۹۲

[از سمت راست در محاصره]

سمت راست این یگان در حال محاصره شدن می‌باشند این یگان می‌بایستی تغییر موضع دهد دستورات را سریعاً اعلام و ابلاغ فرمایید.

تی ۲

شماره: ۸

از: گروه ۳۷

تاریخ: ۵۹/۷/۴

به: گروه ۹۲ زرهی

[پشتیبانی هوایی تا نیم ساعت دیگر]

اکنون ما زیر آتش شدید توپخانه دشمن قرار گرفته‌ایم درخواست پشتیبانی هوایی می‌کنیم. اگر تا نیم ساعت دیگر آتش هوایی به ما نرسد، همگی ما تلف می‌شویم. مختصات طول ۷۶۲۰۰ عرض ۳۵۶۳۰۰

شماره: ۲۰۷/۰۱/۸/۱۷

از: گد ۱۳۸

تاریخ: ۵۹/۷/۴

به: ل ۹۲

[تعداد تانک‌های زیر امر]

از گروهان تانک زیر امر این گروه که در اختیار تیپ ۳۷ در فکه گذاشته شده بود، فقط ۲ دستگاه تانک حاضر به کار و ۱۷ دستگاه دوباره در دوسلک زیر امر این گروه قرار گرفته.

برابر اظهار تلگرافچی گردان ۱۳۸

[وضعیت گردان ۱۳۸]

یک گروهان ما، تمام کشته شدند. اگر هواپیما نرسد، بقیه گروهان‌ها هم از بین می‌روند، تو را به خدا کمک، کمک، کمک، دیگر هیچ امیدی نیست.

۱۴۲ / تیپ ۲ لشکر ۹۲ زرهی در آغاز جنگ تحمیلی

شماره: ۲۰۷/۰۱/۸/۲۶

از: گد ۱۳۸

تاریخ: ۵۹/۷/۵

به: ل ۹۲ - ۳

[محاصره ۲ گروه رزمی ۱۳۸ و ۱۴۱ در دوسلک]

در حال حاضر یگان‌های دو گروه ۱۳۸ و ۱۴۱ در دوسلک مستقرند. لیکن در زیر آتش شدید توپخانه واحدهای زرهی دشمن قرار دارد. به علت عقب‌نشینی تیپ دزفول، امکان ارتباط با یگان‌های مجاور وجود نداشته و تدارکات با اشکال انجام می‌شود. استدعا می‌شود با عنایت به اینکه پشتیبانی هوایی بیشتر از این یگان به عمل نمی‌آید و در محاصره هستیم، قبل از اینکه این یگان تلفات جبران ناپذیری به بار آورد، با هماهنگی با عملیات، تکلیف این یگان را روشن کنید. ضمناً موقعیت تیپ ۲ را نیز اعلام دارید.

شماره: ۲۰

از: گروه رزمی ۳۷

تاریخ: ۵۹/۷/۵

به: ل ۹۲

[نیاز سریع به توپ ۱۷۵ م]

نیاز ضروری به توپ ۱۷۵ داریم سریعاً ارسال شود.

شماره:

از: تی ۲

تاریخ: ۵۹/۷/۵

به: ل ۹۲

[درخواست پشتیبانی هوایی]

از طرف دشمن زیر آتش شدید توپخانه قرار گرفته‌ایم، درخواست هوایی داریم.

شماره: ۳۹۶۸

از: تی ۲

تاریخ: ۵۹/۷/۶

به: ل ۹۲

[آتش شدید توپخانه دشمن]

به علت شدت آتش شدید توپخانه دشمن به مواضع، احتیاج به کمک پشتیبانی هوایی داریم.

پیام‌ها و دستورات / ۱۴۳

از: تی ۲

شماره:

به: ل ۹۲ - ۳

تاریخ: ۵۹/۷/۵

[حمله تیپ ۲ از محور دهلران به علی‌گره‌زد]

به تیپ ۳۷ و تیپ ۸۴ اعلام شود که تیپ ۲ در مورخه ۵۹/۷/۶ از محور دهلران به علی‌گره‌زد حمله خواهد نمود.

از: گد ۱۳۸

شماره: ۲۰۷/۰۱/۸/۱۵

به: ل ۹۲

تاریخ: ۵۹/۷/۴

[اشغال ارتفاعات تینه]

سروان حاتمی اظهار می‌دارد که فرماندهی لشکر مقرر فرموده‌اند، گردان ۱۳۸ ارتفاعات تینه را اشغال نماید. صحت را سریعاً ابلاغ نمایید.

از: تیپ ۲ دزفول

شماره: ۱۳۲۳

به: لشکر ۹۲ زرهی

تاریخ: ۵۹/۷/۴

[نیاز به تقویت توپخانه]

یگان توپخانه اعزامی از اصفهان، مستقر در رادار، مورد نیاز شدید می‌باشد. مقرر فرمایند این یگان برای تقویت تیپ اعزام شود.

ف تیپ ۲

از: تی ۲ و تی ۳

شماره: ۲۰۱/۴۸/۱۷

به: ل ۹۲

تاریخ: ۵۹/۷/۶

[گزارش مختصات خودی و دشمن]

شما در حال پیش‌روی هستید و برابر اظهار تیپ دشمن در ۸ کیلومتری شما است، چگونه محاصره شده‌اید سریعاً مختصات خودی و دشمن را گزارش کنید تا پشتیبانی هوایی اجرا گردد.

سرهنگ قاسمی

۱۴۴ / تیپ ۲ لشکر ۹۲ زرهی در آغاز جنگ تحمیلی

از: ل ۹۲ زرهی - ۳

شماره: ۲۲-۴۸-۲۰۱

به: ف تی ۳۷

تاریخ: ۵۹/۷/۶

[اشغال تپه‌های علی‌گره‌زد]

دستور فرماید به محض ابلاغ این امریه، یک گروه رزمی سازمان داده و از طریق سایت ۵ به سه‌راهی عین‌خوش - اندیمشک - دوسلک با رعایت اصول تاکتیکی حرکت و تپه‌های علی‌گره‌زد را اشغال و پدافند نمایند.

سرهنگ ستاد قاسمی

از: ل ۹۲ زرهی رکن سوم

شماره: ۳۹۹۴-۴۸-۲۰۱

به: تی ۳۷ ، تی ۸۴

تاریخ: ۵۹/۷/۶

[حمله تیپ ۲]

به تیپ ۲ زرهی دزفول دستور داده شد، در ساعت ۰۶:۰۰ روز ۵۹/۷/۶ از محور دهلران به مواضع علی‌گره‌زد حمله نمایند. تیپ ۲ ساعت حمله را گزارش نماید.

سرهنگ ستاد قاسمی

از: تی ۲

شماره:

به: ل ۹۲ ر ۳

تاریخ: ۵۹/۷/۶

[نیاز به پشتیبانی هوایی]

یگان‌های تیپ در حمایت تکاوران به طرف پل کرخه در حرکت‌اند. در ۸ کیلومتری، تانک‌های دشمن ظاهر و شدیداً احتیاج به پشتیبانی هوایی داریم.

پیام‌ها و دستورات / ۱۴۵

شماره:

از: تی ۲

تاریخ: ۵۹/۷/۶

به: ل ۹۲

[انفجار پل؟]

تیپ ۳۷ در فکه بوده چنانچه پل منفجر گردد، تیپ مذکور که در فکه می‌باشند در محاصره قرار خواهند گرفت، دستور عاجل فوری اعلام دارند.

شماره: ۲۰۱/۴۸/۴۰۰۰

از: لشکر ۹۲

تاریخ: ۵۹/۷/۶

به: فرماندهی تیپ ۲ زرهی

[پل منفجر نشود]

بازگشت بدون شماره

چون تی ۳۷ در دوسلک مستقر است از انفجار پل جلوگیری به عمل آید.

سرهنک قاسمی

شماره: ۲۰۱-۴۸-۴۰۰۱

از: ل ۹۲

تاریخ: ۵۹/۷/۶

به: تی ۱- تی ۲- تی ۳- تی ۳۷ - گروه رزمی اعزامی از مشهد

[مختصات محل مورد نیاز آتش هوایی]

چنانچه آتش پشتیبانی هوایی نیاز است فوری به مختصات محلی که لازم است اجرا گردد به‌وسیله دیدبان‌ها مشخص و به ل ۹۲ گزارش کنید یگان هوایی قادر نیست بدون داشتن مختصات آتش اجرا نماید.

سرهنک قاسمی

شماره: ۹

از: گروه رزمی تیپ ۳۷

تاریخ: ۵۹/۷/۶

به: ف ل ۹۲ زرهی

[گروه رزمی در محاصره دشمن]

گروه رزمی در محاصره نیروی متجاوز است و خطوط تدارکاتی آن قطع شده است.

ف گروه تیپ ۳۷

۱۴۶ / تیپ ۲ لشکر ۹۲ زرهی در آغاز جنگ تحمیلی

شماره: ۲۰۷/۰۱/۸/۲۷

از: گد ۱۳۸ - ل ۲ پیاده مرکز

تاریخ: ۵۹/۷/۶

به: ل ۹۲

[گروه رزمی ۱۳۸ در دوسلق و نبرد با دشمن]

گروه رزمی ۱۳۸ به مدت ۳ شبانه روز با از بین بردن ۳۵ تانک دشمن، در دوسلق با اعزام گشتی رزمی اقدام نموده، ضمناً موقعیت تیپ ۲ نیز روشن نیست و تا کنون این گروه پشتیبانی هوایی نشده است.

گد ۱۳۸

شماره: ۲۴-۲۰۱/۴۸

از: لشکر ۹۲

تاریخ: ۵۹/۷/۶

به: گروه ۳۷

رونوشت: تی ۲

[حمله به دشمن از پهلوی]

۱- دشمن را از پهلوی مورد حمله قرار دهید.

۲- با تیپ ۲ هماهنگ شوید و سعی کنید یکدیگر را نزنید.

سرهنگ ستاد قاسمی

شماره: ۱۰

«آنی»

از: گروه ۳۷

تاریخ: ۵۹/۷/۶

به: ل ۹۲ زرهی

[جناح راست گروه خالی است]

به علت عقب نشینی تیپ ۲ جناح راست این گروه کاملاً خالی و نفوذ یگانهای زرهی دشمن و هواپیماهای آن کاملاً محتمل است. دزفول و اندیمشک در خطر سقوط و سایت ۵ زیر آتش شدید هوایی دشمن قرار دارد.

ف گروه

پیام‌ها و دستورات / ۱۴۷

از: تیپ ۳۷ «آنی» شماره:
به: ل ۹۲ تاریخ: ۵۹/۷/۶

[گروه رزمی در محاصره]

گروه رزمی در محاصره نیروهای متجاوز و خطوط تدارکاتی آن قطع شده است.

رکن سوم:

۱- دشمن را از جناح مورد حمله قرار دهید.

۲- با تیپ ۲ هماهنگی نمایید و سعی کنید یکدیگر را نزدیک.

۳- درخواست پشتیبانی هوایی کنید.

تیپ ۳۷

از: ۲۸۳ سوار زرهی شماره:
به: ل ۹۲ تاریخ: ۵۹/۷/۶

[کمک هوایی فوری]

طبق اظهار بیسیمیچی این گردان، دشمن در نزدیکی ما قرار دارد هر چه زود تر کمک هوایی کنید

در غیر این صورت در محاصره قرار می‌گیریم.

۲۸۳ سوار زرهی

از: تی ۲ «آنی» شماره:
به: ر ۳ لشکر تاریخ: ۵۹/۷/۶

[تیپ ۲ و سوار زرهی به طرف علی‌گروه‌زد]

تیپ ۲ و سوار زرهی در ۲ کیلومتری گذشته از پل کرخه به طرف علی‌گروه‌زد ماشین روی می‌کنند.

دشمن در ۸ کیلومتر دیده می‌شود و شدیداً با تانک و توپخانه ما را محاصره کرده‌اند مختصات دشمن

$N/32/27 = \text{زیر } i/47/50$ مختصات خودی $N/32/23$ زیر $i/48/02$

تیپ ۲

۱۴۸ / تیپ ۲ لشکر ۹۲ زرهی در آغاز جنگ تحمیلی

شماره: ۳۶۸

«آنی»

از: تیپ ۲

تاریخ: ۵۹/۷/۶

به: ل ۹۲

[پشتیبانی هوایی]

تانک‌های دشمن در حال پیشروی به طرف رودخانه کرخه می‌باشند، به تقاضاهای مکرر این پادگان مبنی بر پشتیبانی‌های هوایی توجه نمی‌شود. مستدعی است ترتیبی اتخاذ شود در زمان تقاضای قبل از عقب‌نشینی، این پشتیبانی انجام گردد.

تی ۲

شماره: ۱۳۶۳

از: تی ۲

تاریخ: ۵۹/۷/۶

به: ل ۹۲

[حمله به تپه‌های علی‌گره‌زد]

بازگشت به ۵۹/۷/۵/۲۰۱/۴۸/۳۹۰۱

تیپ ۲ به تپه‌های علی‌گره‌زد در مورخه ۵۹/۷/۶ در حمله هست.

تی ۲

شماره: ۵-۴۰۱-۶۶-۱۳-۲۸

از: ناحیه ژاندارمری

تاریخ: ۵۹/۷/۶

به: ل ۹۲

[دشمن در نزدیکی بستان]

برابر اعلام گروهان ژاندارمری سوسنگرد به طوری که پاسگاه از بیسیم دشمن شنیده و ترجمه شده است، دشمن به نزدیک یک دهکده در بستان رسیده، ولی آب رودخانه مانع عبور آنها شده، در پاسخ به آنها جواب داده شد با ۳۳ درجه به طرف شرق و سمت راست رودخانه حرکت نمایید. مقرر فرمایند پیش‌بینی‌های لازم معمول دارند.

سرهنگ زهتابچی

پیام‌ها و دستورات / ۱۴۹

شماره: ۲۰۱-۴۸-۹۲

تاریخ: ۵۹/۷/۶

از: توپخانه لشکری - ۳

به: فرماندهی لشکر ۹۲ زرهی

[عقب‌نشینی یگان‌های تیپ]

برابر رمز گردان ۳۱۸ توپخانه، پس از درگیری شدید از ساعت ۰۵:۳۰ تا ۱۳:۳۰ یگان‌های تیپ عقب‌نشینی نمودند. بنا به اظهار فرماندهی تیپ دیگر قادر به مقاومت نیستند و دشمن در حال پیشروی به سمت تیپ می‌باشد و ما فعلاً در حمیدیه هستیم.

فرمانده توپخانه لشکری: سرهنگ آخوندزاده

شماره: ۲۴

تاریخ: ۵۹/۷/۶

از: تی ۳۷ گروه زرهی

به: ف لشکر ۹۲

[احتیاج شدید به آتش هوایی]

تانک‌های دشمن در مختصات ۳ راهی سرخه به عرض ۳۲ و ۲۵ و به طول ۴۷۴ - ۵۵ رسیده است. احتیاج شدید به آتش هوایی به طرف دهلران می‌باشد.

ف گروه رزمی - مهدی‌پور

شماره: ۲۰۱-۴۸-۶۹

تاریخ: ۵۹/۷/۶

از: ستاد ل ۹۲ زرهی (۳)

به: تیپ ۲ زرهی

[توپ و مهمات برای گد ۳۲۰ توپخانه]

دستور فرماید ۲ عراده توپ ۱۵۵ مم به چنانه و یک دستگاه مهمات‌بر که قبلاً دستور داده شد به دوسلک اعزام گردد و در منطقه تی ۲ زرهی پیاده و در اختیار گد ۳۲۰ توپخانه قرار گیرد. پس از عبور از رودخانه و تصرف تپه‌های علی‌گره‌زد به منطقه یگان خود در دستور قبلی اعزام شود.

سرهنگ قاسمی

۱۵۰ / تیپ ۲ لشکر ۹۲ زرهی در آغاز جنگ تحمیلی

از: رکن سوم ل ۹۲ شماره: ۷۸-۴۸-۲۰۱

به: تیپ ۲ تاریخ: ۵۹/۷/۶

[تک کنید برای جلوگیری از نابودی]

بازگشت به: ۱۳۷۱-۵۹/۷/۶

اگر تک نکنید تیپ ۲ معدوم می شود با مقدمات موجود و پشتیبانی توپخانه موجود و نیروی هوایی اقدام کنید.

سرهنگ قاسمی

از: تی ۲ شماره: ۱۳۷۱

به: ل ۹۲ / ۳ تاریخ: ۵۹/۷/۶

[عدم امکان وسایل و پشتیبانی توپخانه]

بازگشت ۵۰-۴۸-۲۰۱-۵۹/۷/۶

برای تیپ امکان بازگشت از نظر وسایل خصوصاً پشتیبانی توپخانه در مضیقه می باشد.

تیپ ۲

از: ل ۹۲ زرهی شماره: ۸۰-۴۸-۲۰۱

به: ف تی ۲ تاریخ: ۵۹/۷/۶

[تک به ارتفاعات شاوریه]

به تی ۳۷ ابلاغ شد با یک گروه رزمی در ساعت ۱۶:۰۰ روز ۶ / ۷ / ۵۹ تک نموده و ارتفاعات علی گره زد را از سمت دوسلک اشغال نماید. با هم آهنگی با تی ۳۷ به مقاومت خود ادامه دهید. پس از موفقیت تی ۳۷ با استفاده از کلیه امکانات و پشتیبانی هوایی انجام شده و یا طبق درخواست، به سمت ارتفاعات شاوریه حرکت و ارتفاعات شاوریه را اشغال نمائید.

ف ل ۹۲ زرهی: سرهنگ ستاد قاسمی

پیام‌ها و دستورات ۱۵۱/

شماره: ۱۳۷۰

از: تی ۲

تاریخ: ۵۹/۷/۶

به: ل ۹۲ - ۳

[دشمن در حال پیشروی و پشتیبانی هوایی در ۱۵ کیلومتری جنوب کرخه]

دشمن سرسختانه و سریعاً به طرف ما در حال پیشروی است. پشتیبانی هوایی را در ۱۵ کیلومتری جلوی رودخانه کرخه احتیاج داریم.

تی ۲

شماره: ۱۳۷۲

از: تی ۲ زرهی

تاریخ: ۵۹/۷/۶

به: ر ۳ لشکر

[سرکوب دشمن با پشتیبانی هوایی در ۶ کیلومتری جلوی کرخه]

به علت نیاز فوری، دستور دهید ۶ کیلومتر جلوی ارتفاعات رودخانه کرخه را سرتاسر با پشتیبانی هوایی سرکوب کنید.

تی ۲

شماره: ۲۳۷

از: تی ۲

تاریخ: ۵۹/۷/۶

به: ل ۹۲

[تیپ در وضع خطرناکی است]

تیپ در وضع خطرناکی است و اگر کمک به موقع نرسد، این یگان قادر به جلوگیری و ممانعت از پیشروی دشمن نیست.

تیپ ۲

۱۵۲ / تیپ ۲ لشکر ۹۲ زرهی در آغاز جنگ تحمیلی

شماره: ۱ سیار

از: گد ۱۳۸

تاریخ: ۵۹/۷/۶

به: ل ۹۲

[عقب‌نشینی گروه ۳۷ (گردان ۱۳۸) در زیر فشار دشمن]

گروه ۳۷ در اثر بمباران هوایی و توپخانه کلیه مواضع متلاشی و اکثر پرسنل زخمی و کشته شدند. دستور عقب‌نشینی زیر فشار دشمن داده شده، هم اکنون در گرای محل استقرار تا شوش ۱۲۰ درجه و مسافت ۲۰۰۰ متر می‌باشد، در ضمن دستور چیست.

سرهنک مهدی‌پور

شماره: ۹۴ - ۴۸ - ۲۰۱

از: ل ۹۲ - رکن ۳

تاریخ: ۵۹/۷/۶

به: ف تیپ ۳۷ (گردان ۱۳۸)

[گزارش تلفات و خسارات و مختصات]

بازگشت به ۱ سیار ۵۹/۷/۶

دستور دهید:

۱- تلفات پرسنلی جداگانه

۲- خسارت تجهیزات جداگانه

۳- محل استقرار فعلی را با ذکر مختصات

گزارش نمائید.

ف ل ۹۲ زرهی: سرهنک ستاد قاسمی

شماره: ۱۳۸۱

از: تیپ ۲

تاریخ: ۵۹/۷/۶

به: ل ۹۲

[ابلاغ دستورات صریح]

با توجه به وضعیت های موجود دستورات صریح را به یگان اعلام نمائید.

تیپ ۲

پیام‌ها و دستورات ۱۵۳/

شماره: ۲۰۱ - ۴۸ - ۹۸

تاریخ: ۵۹/۷/۶

از: ل ۹۲ زرهی

به: ف تیپ ۲ زرهی

[جلوگیری از عبور دشمن]

دستور فرمائید با تمام مقدرات از عبور دشمن جلوگیری کنید. نیروی هوایی پشتیبانی می‌کند.

سرهنگ قاسمی

شماره: ۱۳۷۵

تاریخ: ۵۹/۷/۶

از: تی ۲

به: ل ۹۲

[درخواست توپخانه ۱۳۰ م]

یگان توپخانه ۱۳۰ م، فوری برای این یگان بفرستید.

تی ۲

شماره: ۲۰۱ - ۴۸ - ۱۰۰

تاریخ: ۵۹/۷/۶

از: رکن سوم لشکر ۹۲

به: تیپ ۲

[ادامه مقاومت]

حتی الامکان مقاومت کنید نیروی هوایی پشتیبانی می‌کنند.

سرهنگ ستاد قاسمی

شماره:

تاریخ: ۵۹/۷/۶

از: تیپ ۲

به: ل ۹۲

[وضع خطرناک تیپ]

بازگشت به: ۲۰۱ - ۴۸ - ۵۰

تیپ با کسری خود روشنی دارو پرسنل که حتی در حدود یک گروه رزمی نیز نمی‌شود، هم اکنون در ۶ کیلومتری رودخانه کرخه با دشمن، شدید درگیر است. اگر پشتیبانی نزدیک هوایی و یک گردان تانک نشود، در وضع خطرناکی قرار خواهد گرفت .
درخواست پشتیبانی هوایی انجام شد.

تیپ ۲

۱۵۴ / تیپ ۲ لشکر ۹۲ زرهی در آغاز جنگ تحمیلی

شماره: ۱۳۸۰

از: تیپ ۲

تاریخ: ۵۹/۷/۶

به: ل ۹۲

[نیاز به پشتیبانی هوایی]

این یگان بدون پشتیبانی هوایی در جلوی رودخانه کرخه قادر به مقاومت نیست.

تیپ ۲

شماره: ۱ سیار

از: گد ۱۳۸

تاریخ: ۵۹/۷/۶

به: ل ۹۲

[عقب‌نشینی و استقرار در پشت شوش]

تمام واحدها عقب‌نشینی کرده‌اند و اکنون پشت شوش هستیم.

گد ۱۳۸

شماره: ۲۰۱ - ۴۸ - ۱۰۵

از: ل ۹۲ - ۳

تاریخ: ۵۹/۷/۶

به: گد ۱۳۸، گروه ۳۷، تی ۲

[گزارش موقعیت دقیق]

با توجه به سمت شمال و جنوب، موقعیت دقیق دشمن و خود را در منطقه گزارش نمائید.

ف ل سرهنگ قاسمی

شماره: ۱۳۸۵

از: تی ۲

تاریخ: ۵۹/۷/۶

به: ل ۹۲

[عقب‌نشینی یگان‌ها]

یگان‌های خودی در حال عقب‌نشینی هستند.

تیپ ۲

پیام‌ها و دستورات / ۱۵۵

شماره: ۱۱۰ - ۴۸ - ۲۰۱

تاریخ: ۵۹/۷/۶

از: ل ۹۲

به: تی ۲

[عقب‌نشینی نکنید]

۱- پشتیبانی هوایی انجام شده.

۲- عقب‌نشینی نکنید، زیرا تی ۳۷ معدوم خواهد شد.

سرهنگ قاسمی

شماره: ۱۳۸۶

تاریخ: ۵۹/۷/۶

از: تی ۲

به: لشکر

[عدم مقاومت]

یگان‌ها قادر به نگهداری مواضع روی رودخانه کرخه نبوده و قادر به مقاومت نیستند.

تیپ ۲

شماره: ۱۱۸ - ۴۸ - ۲۰۱

تاریخ: ۵۹/۷/۶

از: ل ۹۲ (۳ ر)

به: ف تی ۲

[مواضع باید حفظ شود]

تا آخرین نفس باید مواضع خود را حفظ و مقاومت کنید.

سرهنگ ستاد قاسمی

شماره: ۳۸۴

تاریخ: ۵۹/۷/۶

از: تی ۲

به: ل ۹۲

[سرعت نیروی مهاجم و عقب‌نشینی خودی]

در ساعت ۱۳:۵۵ نیروی مهاجم با سرعت بسیار نیروهای ما را مجبور به عقب‌نشینی کرده است.

تیپ ۲

۱۵۶ / تیپ ۲ لشکر ۹۲ زرهی در آغاز جنگ تحمیلی

از: تیپ ۲

شماره:

به: ل ۹۲

تاریخ: ۵۹/۷/۶

[عبور دشمن از پل کرخه]

برابر اظهار تیپ ۲ واحدهای دشمن از پل کرخه عبور می کنند و هیچ گونه مقاومت مقدور نیست، کمک، کمک، کمک.

تیپ ۲

از: تیپ ۲

شماره: ۳۸۳

به: ل ۹۲

تاریخ: ۵۹/۷/۶

[دشمن از هوا کوبیده شود]

یگانهای دشمن با سرعت و تعداد خیلی زیاد جناح چپ این تیپ را در حال دور زدن هستند. فوراً با پشتیبانی هوایی، منطقه ساحلی ۴ کیلومتر جلو و چپ پل و جلوی رودخانه کرخه را بکوبید.

تیپ ۲

از: تیپ ۲

شماره: ۳۷۷

به: ل ۹۲

تاریخ: ۵۹/۷/۶

[تلاش برای اشغال مواضع غرب رودخانه کرخه]

بازگشت به: ۵۰۰۰ - ۴۸ - ۲۰۱ - ۵۹/۷/۶

این تیپ سعی می کند که مواضع غرب رودخانه کرخه را اشغال نماید. ولی هرچه سریع تر قوای کمکی اعزام نمایند. این تیپ فقط دارای ۸ دستگاه تانک است

تیپ ۲

از: تیپ ۲

شماره: ۱۳۷

به: ل ۹۲

تاریخ: ۵۹/۷/۶

[پشتیبانی هوایی در ۶ کیلومتری جلوی کرخه]

چنانچه پشتیبانی هوایی در ۶ کیلومتری جلوی کرخه با حجم زیاد اجراء نشود، یگانهای مهاجم ضمن سر کوبی این تیپ، به طرف فکه نیز تغییر جهت خواهد داد.

تیپ ۲

[تعیین تکلیف باقیمانده تیپ]

بازگشت ۱۶۴ - ۴۸ - ۲۰۱ - ۷ / ۷ / ۵۹

به طور کلی وضعیت تا این لحظه بعرض می‌رسد. پس از این همه فداکاری و زحمت پرسنل تیپ، بعلت قابل مقایسه نبودن نیروی دشمن با نیروی خودی و همچنین بعلت عدم پشتیبانی کامل و به موقع، تیپ مواضع عین خوش و علی‌گرمزد و مواضع کرخه را از دست داد. فرمانده تیپ هم این ساعت مفقود شده است، در حال حاضر اکثر پرسنل یگان یا فراری هستند و یا شهید شده‌اند و یا به حالت متفرق و بدون سرپرست در بیابان می‌باشند و توپخانه دشمن از ساعت ۲۳:۰۰ شروع به آتش نموده و باقیمانده تیپ کوچکترین امیدی به زنده بودن ندارند، فعلاً تیپ در پشت شهرک بابک به صورت متفرقه می‌باشد.

۱- پرسنل وسایل تیپ ۲ منحصراً تعداد کمی پرسنل و چند دستگاه خودرو چرخدار و ۲ دستگاه نفربر و ۲ دستگاه تانک که قادر به تیراندازی نیستند موجود است. خواهشمند است دستور فرمائید این پرسنل بدون روحیه که قادر به هیچگونه مقاومتی نیستند چه باید بکنند آیا با توجه به شعائر نظامیگری که باید مقاومت نمایند و نمی‌تواند این عمل و وظیفه را انجام دهند تسلیم شوند؟

۲- آیا می‌توانیم به پادگان‌های نظامی منطقه، خود را معرفی نمائیم.

۳- هرچه سریعتر قبل از روشن شدن منطقه، تکلیف این عده را مشخص و بطور صریح دستور صادر فرمایند.

تیپ ۲

شماره: ۱۰ - ۴۸ - ۲۰۱

تاریخ: ۵۹/۷/۷

از: ستاد ل ۹۲ زرهی (ر ۳)

به: ف تی ۱ زرهی (ر ۳)

[بازرسی از تیپ ۱]

در مورخه ۸۰۰ - ۷ / ۶ / ۵۹ بازدید به عمل آمد، معایب زیر شهود است:

۱ - آرایش و انتخاب مواضع صحیح نیست، کلیه خودروها و توپ‌ها به صورت تمرکزی است.

- ۲ - گروهان ۱ گردان مهندسی ابلاغ گردد که فوراً برای توپخانه، به وسیله لودر سنگر کنده بشود. چون با چشم معمولی قابل رویت و برای دشمن قابل تشخیص است .
- ۳ - افراد متفرقه در مواضع زیاد هستند باعث شناسائی مواضع می گردند .
- ۴ - تعدادی از پرسنل مواضع خود را ترک می نمایند که باعث تفرقه و پائین آمدن روحیه سایر پرسنل و شایعه پراکنی در شهر می گردد .
- ۵ - دوربین های دو چشمی اکثر در دست افراد غیر نظامی است و دیدبان فاقد دوربین دو چشم است.
- ۶ - تیراندازی بدون دیدبان و به صورت غیر متمرکزی است. دیدبان با یگان های در خط اعزام گردد.
- سرهنگ ستاد قاسمی

شماره: ۱۳۵۹

از: تی ۲

تاریخ: ۵۹/۷/۷

به: ل ۹۲ (۳)

[اندیشک و دزفول در خطر]

آیا لشکر با از بین رفتن تیپ ۲ در نظر ندارد تیپ یا گروه رزمی دیگری سریعاً به این منطقه اعزام دارند؟ چون شهر اندیشک و دزفول در خطر می باشد.

تیپ ۲

شماره: ۲۰۱ - ۴۸ - ۱۵

از: ل ۹۲

تاریخ: ۵۹ / ۷ / ۷

به: تی ۲

[مقاومت و کسب زمان]

از تمام مقدرات خود استفاده کنید و زمان بگیرید، نیرو در اسرع وقت اعزام خواهد شد.

سرهنگ ستاد قاسمی

پیام‌ها و دستورات ۱۵۹/

شماره: ۱۳۱

تاریخ: ۵۹/۷/۷

از: گد ۲۸۳

به: ل ۹۲

[عملیات تأخیری به ساحل کرخه]

در تاریخ ۵۹/۷/۶ حمله به طرف علی‌گره‌زد، در ۷ کیلومتری کرخه با مقاومت شدید دشمن مواجه، پس از تلاش کافی مجبور به عمل تأخیری شدیم. تیپ ۳۷ زرهی از کرخه گذشته، مسئول تخریب پل به من مراجعه و راجع به تخریب پل سؤال کرد، به او گفتم، هنوز تیپ ۳۷ از پل عبور نکرده، بعد از آن دیگر او را پیدا نکردم که نسبت به تخریب پل اقدام کنند. ساحل کرخه فقط سه تانک و چند نفربر موجود است که به همین وجه نمی‌توانند در مقابل دشمن مقاومت کنند. تیپ ۳۷ به سه راهی دزفول فرار کرده و حاضر نیست در خط قرار گیرد. سریعاً اوامر عالی را ابلاغ فرمائید.

گد ۲۸۳

شماره: ۳۸۸

تاریخ: ۵۹/۷/۶

از: تی ۲

به: ل ۹۲

[دشمن در غرب رودخانه کرخه]

بازگشت ۱۰۵-۴۸-۲۰۱-۵۹/۷/۶

دشمن در قسمت غرب رودخانه کرخه می‌باشد. در سراسر غرب رودخانه مزبور مستقر شدیم. با توپخانه و نیروهای، سمت شرق رودخانه را شدیداً می‌کوبد.

تیپ ۲

شماره: ۳۷۶

تاریخ: ۵۹/۷/۶

از: تیپ ۲

به: لشکر ۹۲ (۳ ر)

[تعداد زیادی کشته و مجروح]

با پرواز هواپیماهای دشمن بر روی منطقه ما، تعدادی کشته و مجروح داده‌ایم. چنانچه با پشتیبانی سریع و به مقدار زیاد برای این یگان انجام نشود، دیگر این یگان قادر به مقاومت نخواهد بود و همه کشته می‌شوند. در ضمن پایگاه‌های سایت ۳ راداری دهلران آسیب زیادی دیده است.

تیپ ۲

۱۶۰ / تیپ ۲ لشکر ۹۲ زرهی در آغاز جنگ تحمیلی

از: ل ۹۲ زرهی (رکن سوم) شماره: ۲۰۱-۴۸-۱۶۴

به: ف تی ۲ زرهی تاریخ: ۵۹/۷/۶

[گزارش آخرین موقعیت و وضعیت]

دستور دهید آخرین موقعیت و وضعیت خود را به لشکر گزارش نمایند .

ف ل ۹۲ زرهی: سرهنگ ستاد قاسمی

از: رکن ۳ ل ۹۲ شماره: ۲۰۱-۴۸-۴۵

به: تیپ ۳۷ و تیپ ۲ تاریخ: ۵۹/۷/۶

[عدم مجاز به عقب‌نشینی]

به هیچ وجه مجاز به عقب‌نشینی از ارتفاعات متصرفی نیستید. برای تک ساعت ۱۲:۳۰ روز جاری آماده باشید.

سرهنگ ستاد قاسمی

از: تی ۲ شماره: ۱۳۸۷

به: ل ۹۲ تاریخ: ۵۹/۷/۶

[عقب روی بُنه تیپ از شرق کرخه]

در ساعت ۱۴:۲۵ عناصر بُنه تیپ مواضع حوالی شرق رودخانه کرخه را ترک و به طرف عقب می‌رود.

تیپ ۲

از: ل ۹۲ - ر ۳ شماره: ۲۰۱-۴۸-۲۳

به: ف گد ۲۸۳ سوارزرهی تاریخ: ۵۹/۷/۷

[عناصر باقیمانده تیپ ۳۷]

بازگشت به: ۱۳۱ - ۵۹/۷/۷

دستور دهید به عناصر باقیمانده تیپ ۳۷ ابلاغ شود که خود را به تی ۲ معرفی و در فرصت مناسب تجهیزات خود را جمع‌آوری و تجدید سازمان و زیر امر تیپ ۲ باقی بمانند. ضمناً استعداد و موقعیت خود را سریعاً گزارش نمایند.

ف ل ۹۲: سرهنگ قاسمی

شماره: ۱۳۹۴

تاریخ: ۵۹/۷/۷

از: تی ۲

به: ل ۹۲

[کمبود آتش]

در برابر آتش‌های دوربرد دشمن که از دیشب، ساعت ۲۴:۰۰ به روی این یگان تاکنون ادامه دارد فقط ۴ قبضه توپخانه این تیپ به روی قسمت غرب پای پل رودخانه کرخه، آخرین آتش‌ها را انجام می‌دهد. دیگر این تیپ قادر به هیچگونه مقاومتی با یگان‌های رزمی خود نخواهد شد.

تیپ ۲

شماره: ۲۰۱-۴۸-۳۰

تاریخ: ۵۹/۷/۷

از: ل ۹۲ زرهی

به: تی ۲

[باقیمانده تیپ ۳۷ در اختیار تیپ ۲]

۱ - دستور داده شده سرهنگ ملک نژاد، تی ۳۷ را جمع کرده سازمان داده و در منطقه، در اختیار شما قرار دهد.

۲ - به مجرد واگذاری واحد توپخانه به لشکر، در اختیار آن تیپ قرار خواهد گرفت.

سرهنگ ستاد قاسمی

شماره:

«تلفنی»

از: سپاه پاسداران دزفول

تاریخ: ۵۹/۷/۶

به: ل ۹۲

[وضعیت بحرانی شدید منطقه و شهرها]

۱- تیپ ۲ زرهی که در محور علی‌گه‌زد امروز صبح تا ظهر پیش روی داشت، از بعد از ظهر زیر آتش توپخانه نتوانستند مقاومت کند و عقب‌نشینی نمودند. در این عقب‌نشینی مقدار زیادی امکانات خود را از دست داد و پرسنل آن اکثراً ویلان و سرگردان شدند.

۲- تیپ ۳۷ که در محور فکه - دوسلق که تا امروز صبح با عمل کرد خوبی و تلفاتی به دشمن پیش رفته بود، به علت اینکه تنها جاده تدارکاتی توسط نیروهای عراقی اشغال شده بود، عقب‌نشینی سریعی کرده و با گذاشتن امکانات تیپ که احتمالاً امشب در دسترس دشمن خواهد افتاد، با گردان ۱۳۸ از

رودخانه کرخه پیاده عبور کرده و خود را به شهر شوش رساندند. پرسنل آن‌ها اکثراً ویلان و سرگردان در شهرهای دزفول و اندیمشک پراکنده شدند.

۳ - بدین ترتیب کلیه نیروی زمینی منطقه، قدرت رزمی خود را از دست داده است.

۴ - اما نیروی هوایی که امروز چندین بار مواضع دشمن را بمباران کرده است، موفق به عقب راندن دشمن نشده، به طوری که امشب به علت اینکه پایگاه وحدتی در تیررس توپخانه دشمن قرار گرفته و احتمال منهدم شدن پایگاه در امشب یا فردا می‌رود، مجبور شدند تمامی هواپیماها را به پایگاه دیگری منتقل کنند.

۵ - و اما دشمن، که الان دقیقاً در تمامی کناره‌های کرخه و حول پل کرخه پیشروی کرده‌اند. آتش توپخانه آن قادر است سایت ۵ دهلران و سایت ۱ در جاده اهواز و خود پایگاه وحدتی و تیپ ۲ زرهی و پادگان دوکوهه انبار مهمات و شهرهای اندیمشک و دزفول را به توپ ببندد. خط آهن تهران اهواز و جاده آسفالت تهران اهواز را قطع کند.

۶ - الان تمامی نیروی خودی که مقاومت می‌کنند، عبارتند از: عده‌ای پاسداران و ارتشی از جان گذشته که با تفنگ و آرمی جی ۷ اگر داشته باشند مقابله می‌کنند.

۷ - اگر به داد منطقه نرسید، علاوه بر قطع خطوط ارتباط خوزستان و انهدام تمامی تاسیسات نظامی و غیر نظامی منطقه، با انفجاری در آمادگاه مهمات، فاجعه‌ای به وقوع خواهد پیوست که از آن جمله شکستن سد خوزستان است.

از ما مقاومت در خیابان‌های شهرمان و از شما نجات خوزستان. والسلام

غلامعلی کیانی؛ سرپرست سپاه پاسداران دزفول

شماره:

از: گردان ۲۸۳ سوار زرهی

تاریخ: ۵۹/۷/۶

به: ل ۹۲ (ر۳)

[وضع بی‌نهایت خطرناک]

تعدادی تانک در حدود ۳ گردان در ۴ کیلومتری ساحل کرخه متمرکز شده و آرایش حمله گرفته‌اند. هم اکنون تنها ۳ دستگاه اسکورپیون و ۲ دستگاه موشک و ۵ دستگاه خمپاره ۸۱ مم این یگان است که در خط قرار گرفته‌اند. وضع تیپ ۲ و تیپ ۳۷ مشخص نیست و هیچ سلاحی در خط نمی‌باشد. تانک‌ها یا

پیام‌ها و دستورات / ۱۶۳

خراب شده‌اند و یا به صورت پراکنده در منطقه سرگردانند. سرهنگ شهبازی اظهار می‌دارد با تیپ ۳۷ نتوانسته هماهنگی حاصل نماید. وضع بی نهایت خطرناک است. زیر آتش شدید توپخانه دشمن و حملات هوائی دشمن هستیم. آخرین برد سلاحهای سازمانی موجود در حدود ۳ کیلومتر است. تصمیم چیست؟ مضافاً یاد آور می‌گردد، وضع بی‌نهایت بحرانی و ابتکار عمل از دست رفته است. جواب، جواب فوری.

گردان ۲۸۳

از: گردان ۲۸۳ سوار زرهی «آنی آنی حضوری» شماره: ۴۶
به: ل ۹۲ (۳) تاریخ: ۵۹/۷/۷
[پشتیبانی هوایی]

به علت حملات شدید دشمن، نیاز به پشتیبانی هوایی است. فوری، فوری، فوری.

گردان ۲۸۳

از: ل ۹۲ زرهی (۲) شماره: ۵۰۱-۱۷۰-۱۰۳
به: ف تی ۱ تاریخ: ۵۹/۷/۷
[نتیجه شناسایی هوایی بصری]
آگهی به: تی ۳

بازگشت ۱۲۳ - ۵۹/۷/۷

نتیجه شناسایی هوایی بصری روز ۵۹/۷/۷

۱- محور اهواز خرمشهر: توپخانه ضد هوایی دشمن که احتمالاً کالیبر ۲۳ مم ضد هوایی بود و تعداد زیادی تانک در پشت جنگل‌های مصنوعی و در شمال غربی جنگل مصنوعی بین باغات و جنگل در مختصات

۴۸-۳۱ دی ۴۸-۳۲/۳۱-۱۸ سی ۴۸/۲۸/۳۱-۱۷ بی ۴۸-۲۸/۳۱-۱۸ آ

قرار داشت.

۲- در محور سوسنگرد: یگان دشمن در ارتفاعات الله اکبر مستقر بود.

ف ل ۹۲ زرهی: سرهنگ قاسمی

۱۶۴ / تیپ ۲ لشکر ۹۲ زرهی در آغاز جنگ تحمیلی

شماره: ۷۷-۴۸-۲۰۱

از: ستاد ل ۹۲ زرهی (ر۳)

تاریخ: ۵۹/۷/۷

به: ف تی ۲ زرهی دزفول

[نگهداری دزفول تا آخرین نفس]

برابر امر فرماندهی نزاجا بایستی تا آخرین نفس، شهر دزفول نگهداری و حفاظت شود. یک یگان پیاده هوا برد از بندرعباس به دزفول اعزام گردیده است. دستور دهید از وجود آنان استفاده و تسهیلات لازم برای یگان مزبور به وجود آورند. ضمناً اعلام فرمایید یگان هوابرد چه ساعتی به دزفول خواهد رسید. فرمانده لشکر ۹۲: سرهنگ قاسمی

شماره: ۱۰۶-۴۸-۲۰۱

«آنی - حضوری»

از: (ر۳) ل ۹۲

تاریخ: ۵۹/۷/۷

به: ف گد ۲۸۳ سوار زرهی

[حفظ تماس با دشمن]

بازگشت به شماره ۴۷-۵۹/۷/۷

۱- با تأمین دورادور موقعیت خود را حفظ کنید.

۲- با اعزام گشت شناسایی و تیمهای شکار تانک تماس خود را با وی حفظ کنید.

۳- گزارشهای حتی منفی مستمر گزارش شود.

ف ل ۹۲: سرهنگ قاسمی

شماره: ۴۲

«آنی - آنی - حضوری»

از: گد ۲۸۳

تاریخ: ۵۹/۷/۷

به: ل ۹۲

[تک دشمن در ۵۹/۷/۷]

تک شدیدی که دشمن ساعت ۱۸:۰۰ الی ۱۹:۰۰ مورخه ۵۹/۷/۷ انجام داد، باقیمانده گردان با تمام امکانات مقاومت و تعداد ۸ دستگاه تانک دشمن را در لبه دور پل کرخه، اطراف پاسگاه ژاندارمری منهدم نمودند. در این عملیات یک نفر درجه دار به شهادت نایل و تعداد ۴ نفر به سختی مجروح گردیدند. تصور می رود دشمن مصمم است با تک شبانه گردان را محاصره و در سرتاسر کرخه عبور نماید. این گزارش جهت اطلاع و کسب تکلیف به عرض می رسد. اوامر عالی را سریعاً ابلاغ بفرمایید.

گد ۲۸۳

از: افسر رابط تیپ ۲ و پایگاه

شماره:

به: ف ل ۹۲ زرهی

تاریخ: ۵۹/۷/۷

[شناسایی دشمن]

سروان موسی‌فرد و پاسدار بزاززاده از پل کرخه عبور و تا دور راهی دهلران شناسایی کامل شد. یک ستون زیاد از دشمن در حدود ۲۰ کیلومتری جنوب پل کرخه مستقر هستند. بایستی توپخانه خودی به مواضع پل، پشت پادگان پای پل تغییر موضع بدهند.

سروان موسی‌فرد

از: ل ۹۲ زرهی - رکن سوم

شماره: ۲۰۱-۴۸-۵

به: ف تی ۲ زرهی دزفول

تاریخ: ۵۹/۷/۷

[اشغال مواضع در غرب کرخه]

- ۱- به محض دریافت آتشبار کاتیوشا سریعاً مواضع خود را در غرب رودخانه کرخه اشغال نمایید.
- ۲- با تصرف مواضع، تماس خود را با اعزام گشتی با دشمن حفظ نمایید.
- ۳- هر گونه اطلاع دقیق از دشمن را سریعاً گزارش تا پشتیبانی هوایی انجام شود.

ف ل ۹۲ زرهی: سرهنگ ستاد قاسمی

از: ستاد لشکر ۹۲ (۳ر)

شماره: ۲۰۱-۴۸-۳۷

به: ل ۹۲

تاریخ: ۵۹/۷/۷

[یگان‌های اعزامی]

یگان‌های مشروحه زیر به آن منطقه اعزام و زیر امر آن یگان قرار خواهند گرفت.

الف- یک گروهان سازمانی با وسایل از دژبان مرکز.

ب- یک گروهان مهندسی رزمی از بروجرد.

پ- ۴ گروهان با سلاح و تجهیزات انفرادی از نداجا و دژبان و وزارت دفاع.

دستور دهید در محل پراکندگی تیپ ۲ زرهی دزفول مستقر شوند.

ف ل ۹۲: سرهنگ قاسمی

۱۶۶ / تیپ ۲ لشکر ۹۲ زرهی در آغاز جنگ تحمیلی

شماره: ۱۰ سیار

از: پرپر

تاریخ: ۵۹/۷/۷

به: افشین

[افسر تطبیق آتش]

قرارگاه تیپ فاقد افسر تطبیق هدایت آتش‌های پشتیبانی می‌باشد. مستدعی است در مورد واگذاری اقدام مقتضی معمول گردد.

سرهنگ آخوندزاده

شماره: ۱۱ سیار

از: پرپر

تاریخ: ۵۹/۷/۷

به: افشین

[افسر ضد آتشبار]

در مورد تعیین سمت و برد گلوله‌های توپخانه دشمن لازم است، افسر ضد آتشبار لشکر اقدام نماید. مستدعی است در مورد روش استفاده از افسر مذکور توسط این تیپ اقدام نمایند.

سرهنگ آخوندزاده

شماره: ۴۸-۴۸-۲۰۱

از: افشین

تاریخ: ۵۹/۷/۸

به: پرپر / تیپ ۱

[قیف انفجار گلوله‌های دشمن]

بازگشت به ۱۰ و ۱۱-۵۹/۷/۷

با هماهنگی که با توپخانه لشکری به عمل آمد قرار شد گردان ۳۱۲ افسر رابط و تیپ هماهنگی نمایند. ضمناً افسری به نام ضد آتشبار نداریم. همان گردان ۳۱۲ که کمک مستقیم است بایستی با توجه به قیف انفجار سمت مواضع دشمن را تعیین نماید.

سرهنگ ستاد قاسمی

پیام‌ها و دستورات ۱۶۷/

شماره: ۲۰۱-۴۸-۵۲

تاریخ: ۵۹/۷/۸

از: رکن سوم ل ۹۲

به: تیپ ۲

[ورود آتشبار ۱۳۰ م]

برابر گزارش گروه ۵۵ یک آتشبار ۱۳۰ م ۴ تپه از گردان ۳۹۹ راس ساعت ۲۰:۰۰ روز ۵۹/۷/۷ به وسیله راه‌آهن به دزفول اعزام گردید. وصول گزارش شود.

سرهنگ ستاد قاسمی

شماره:

تاریخ: ۵۹/۷/۸

از: تیپ ۲

به: ف ل ۹۲

[ورود ۲ دسته پیاده از تیپ ۵۵]

۲ دسته پیاده از تیپ ۵۵ هوابرد، به استعداد ۱۳۷ نفر، شب گذشته وارد دزفول شده‌اند.
سرهنگ ملک نژاد

اقدامات انجام شده:

۱- در ترتیب نیروی خودی منظور شد.

۲- به عرض رییس رکن سوم رسید.

هم اکنون دشمن با آتش قوی مشغول پیشروی به طرف پل کرخه می‌باشد.

سرگرد کامران

شماره:

تاریخ: ۵۹/۷/۸

از: تیپ ۲

به: ل ۹۲

[دشمن در سمت چپ کرخه]

دشمن در ۲ کیلومتری سمت چپ کرخه قرار دارد و اگر تا چند دقیقه دیگر کمک نکنید، همه از بین می‌رویم.

سرگرد کامران

۱۶۸ / تیپ ۲ لشکر ۹۲ زرهی در آغاز جنگ تحمیلی

از: تیپ ۲

شماره:

به: ل ۹۲

تاریخ: ۵۹/۷/۸

[در محاصره هستیم؛ پشتیبانی هوایی]

دشمن ما را محاصره کرده سریعاً پشتیبانی هوایی بفرستید.

سرگرد کامران

از: تیپ ۲

شماره:

به: ل ۹۲

تاریخ: ۵۹/۷/۸

[دشمن در ۲ کیلومتری کرخه]

از پهلوی غربی رودخانه کرخه و حدود ۲ کیلومتری، دشمن پیشروی، نیروی کمکی احتیاج وگرنه همه سقوط می‌کنیم. در محاصره هستیم. پشتیبانی هوایی سریعاً احتیاج داریم. طبق اظهار مدیر دسک از پایگاه دزفول اقدام شد.

از: ل ۹۲ زرهی (۳)

شماره: ۲۰۱-۴۸-۸۴

به: ف تی ۲ زرهی دزفول

تاریخ: ۵۶/۷/۸

[اقدامات انجام شده]

- ۱- درخواست پشتیبانی هوایی شده و هواپیما اعزام گردید.
- ۲- معاون لشکر سعی می‌نماید به جلوتر از محل فعلی حرکت کند.

سرهنگ قاسمی

از: تی ۲

شماره:

به: ل ۹۲

تاریخ: ۵۹/۷/۸

[دشمن در حال دور زدن ما]

از جلو و از بغل، دشمن در حال دور زدن به سوی ما می‌باشد. ۳ اسکورپیون داریم. تکلیف ما را روشن نمایید.

تیپ ۲

پیام‌ها و دستورات ۱۶۹/

شماره:

تاریخ: ۵۹/۷/۸

از: تیپ ۲

به: ل ۹۲

[احتیاج به نیروی کمکی]

از پهلوی غربی رود کرخه، در حدود ۲۰۰ تانک پیش روی و به نیروی کمکی احتیاج و گرنه همه سقوط می‌کنیم. ما در محاصره هستیم و پشتیبانی هوایی سریع احتیاج داریم.

تیپ ۲

شماره: ۱۴۰۸

تاریخ: ۵۹/۷/۸

از: پرپر

به: افشین

[در محاصره دشمن]

دشمن ما را محاصره کرده، سریعاً پشتیبانی هوایی بفرستید.

پرپر

شماره: ۱۴۰۷

تاریخ: ۵۹/۷/۸

از: تی ۲

به: ل ۹۲

[پیشروی دشمن به پل کرخه]

هم اکنون دشمن با آتش قوی مشغول پیشروی به طرف پل کرخه می‌باشد. از طرف سمت چپ پل احتیاج به پشتیبانی مداوم هواپیما می‌باشد.

سرگرد کامران

پی نوشت:

- تیپ ۲ از پل نادری آمده و دوباره برگشته و واحدهای دشمن که عقب نشینی نموده‌اند. تیپ ۳۷ را محاصره کرده‌اند.

- به تیپ ۳۷ ابلاغ شود مراقبت کامل به عمل آورد.

۱۷۰ / تیپ ۲ لشکر ۹۲ زرهی در آغاز جنگ تحمیلی

از: ستاد ل ۹۲ زرهی (۳) «آنی - حضوری» شماره:
به: ف تی ۲ زرهی دزفول تاریخ: ۵۹/۷/۸
[در شرق رودخانه باشید]

۱- چه کسی دستور پیشروی داده است، تی ۲ بایستی در شرق رودخانه باشید. و آن طرف رودخانه حق ندارید باشید، به محض رسیدن، پل تخریب خواهد شد.
۲- تلفنی با پایگاه هوایی گفته شده که به پرواز پشتیبانی نزدیک هوایی ادامه دهد. درخواست آنی از دسک به عمل آمد.

سرهنگ قاسمی

از: تیپ ۲ شماره: ۲۴۰۰
به: ف ل ۹۲ تاریخ: ۵۹/۷/۸
[احتیاج به پل پی‌ام‌پی]

پل شنی کار تخریب شد برای پیشروی احتیاج به پل پی‌ام‌پی داریم.

تیپ ۲

از: تیپ ۲ شماره: ۱۴۰۱
به: ف ل ۹۲ تاریخ: ۵۹/۷/۸
[پرواز آنی]

احتیاج به پشتیبانی هوایی مداوم داریم.

تلفنی به پایگاه گفته شد آنی پرواز کند. ضمن اینکه دو درخواست آنی از دسک به عمل آمد.

تیپ ۲

از: ستاد ۹۲ زرهی (۳) «آنی - حضوری» شماره:
به: ف تی ۲ زرهی دزفول تاریخ: ۵۹/۷/۸
[موضع مناسب پل کرخه]

۱- در صورتی که قادر به تأمین غرب ارتفاعات نیستند، در اولین موضع مناسب پل کرخه پدافند
نمایید.

۲- پایگاه وحدتی در پشتیبانی است.

سرهنگ قاسمی

از: لشکر ۹۲ زرهی - ۳ شماره: ۲۰۱-۴۸-۱۰۳
به: گردان ۴۲۹ مهندس تاریخ: ۵۹/۷/۸
[مین‌گذاری و موانع]

به محض ابلاغ این دستور با سایر امکانات موجود و استفاده از گروهان مهندس اعزامی از مرکز
آموزش بروجرد سواحل شرقی کرخه در منطقه دزفول را مین گذاری نموده و موانع لازم به وجود آورید.
فرمانده ل ۹۲: سرهنگ ستاد قاسمی

از: تیپ ۲ شماره: ۱۳۹۸
به: ف ل ۹۲ تاریخ: ۵۹/۷/۸
[دشمن در نزدیکی پل کرخه]

استعداد دشمن یک تیپ زرهی نزدیکی پل کرخه و استعداد خودی خیلی کم و تانکهای ام ۴۷
منطقه را ترک کرده‌اند. احتیاج آنی به پشتیبانی هوایی و نیروهای کمکی است. چنانچه کمک آنی نشود،
دشمن از پل عبور خواهد کرد. تیپ ۳۷ در سه راهی دهلران توقف کرده و به بهانه‌های مختلف از آمدن
به صحنه نبرد خودداری می‌کند.

ف تیپ ۲ سرهنگ شهبازی

۱۷۲ / تیپ ۲ لشکر ۹۲ زرهی در آغاز جنگ تحمیلی

از: ستاد ل ۹۲ زرهی (۳) شماره: ۲۰۱-۴۸-۱۳۰

به: تی ۳ زرهی تاریخ: ۵۹/۷/۸

[توپخانه خودی به ۲ طرف]

از یگان های موجود توپخانه خودتان استفاده به عمل آورید و به روی یگان متجاوز از دو جهت، یکی در طرف تپه های الله اکبر و دیگری از سوسنگرد حمیدیه، ضمن هماهنگی با سپاه پاسداران مستقر در حمیدیه، در مقابل ستون پایینی مقاومت کنید.

سرهنگ ستاد قاسمی

از: تیپ ۲ شماره: ۲۰۱-۴۸-۱۲۴

به: ل ۹۲ تاریخ: ۵۹/۷/۸

[مین گذاری شرق کرخه]

به گردان مهندس ابلاغ گردید که شرق رودخانه کرخه را مین گذاری نماید.

سرهنگ ستاد قاسمی

از: تی ۲ شماره: ۱۴۱۱

به: ل ۹۲ تاریخ: ۵۹/۷/۸

[پشتیبانی هوایی هرچه زودتر]

تیپ در حال سقوط است. هرچه زودتر پشتیبانی هوایی بفرمایید. اگر پشتیبانی هوایی نرسد، تیپ سقوط می کند.

تی ۲

از: ستاد ل ۹۲ زرهی (۳) شماره: ۱۵۱

به: ل ۹۲ تاریخ: ۵۹/۷/۸

[پشتیبانی آتش تیپ ۳۷]

به آتشبار کاتیوشا دستور دهید با اجرای آتش های پشتیبانی، تی ۳۷ زرهی را پشتیبانی نماید.

سرهنگ ستاد قاسمی

پیام‌ها و دستورات / ۱۷۳

شماره:

تاریخ: ۵۹/۷/۸

از: لشکر ۹۲

به: تیپ ۲ زرهی

[ورود توپخانه ۱۳۰ م]

یک گردان توپخانه ۱۳۰ م عصر روز ۵۹/۷/۸ با قطار تهران به اندیمشک حرکت خواهد کرد. دستور دهید یگان مزبور را در منطقه عمومی دزفول به کار گرفته و وصول اعلام شود.

سرهنگ ستاد قاسمی

شماره: ۲۰۱-۴۸-۲۰۶

«آنی»

از: ل ۹۲ زرهی (۳ر)

تاریخ: ۵۹/۷/۸ ۱۶:۰۰

به: ف تی ۲

[تخریب به موقع پل]

در صورتی که دشمن در حال پیشروی است و قصد عبور از پل را دارد در مورد تخریب پل به موقع اقدام نمایید.

ف ل ۹۲ سرهنگ قاسمی

شماره: ۲۰۱-۴۸-۲۱۶

از: ستاد لشکر ۹۲ زرهی (۳ر)

تاریخ: ۵۹/۷/۸

[مقاومت و خروج به موقع از محاصره]

به پیروی شماره: ۵۹/۷/۸ - ۲۰۱-۴۸-۱۵۴

با مشاهده دشمن در منطقه تا آخرین لحظه به مقاومت خود ادامه داده و پدافند نمایید. ضمناً سعی شود تماس برقرار و محل دقیق تعیین و به موقع از محاصره خارج شوید.

ف ل ۹۲ سرهنگ قاسمی

۱۷۴ / تیپ ۲ لشکر ۹۲ زرهی در آغاز جنگ تحمیلی

از: تیپ ۲ شماره: ۱۴۱۵

به: ف ل ۹۲ تاریخ: ۵۹/۷/۸

[طلب کمک]

سمت راست تپه را دشمن دارد دور می‌زند و من هیچ تانکی ندارم جلوی آن‌ها قرار دهم. کلیه تانک‌ها از کار افتاده است. استمداد کمک می‌طلبم.

تیپ ۲

از: ستاد لشکر ۹۲ زرهی (۳) «آنی» شماره: ۲۰۱-۴۸-۰۲۲

به: ف ل ۹۲ تاریخ: ۵۹/۷/۸

[انفجار پل و عدم عقب‌نشینی]

بازگشت به شماره: ۵۹/۷/۸-۱۴۵۱

دستور دهید:

۱- فوراً پل را منفجر کنید.

۲- تیپ، یک متر دیگر به عقب نیاید و با آر پی جی و آنچه در دسترس دارید به دشمن ضربه وارد کنید. حتی کمین کنید و با سنگ و تیر و الوار، شنی تانک‌ها را بیرون و آنها را از حرکت بازدارید.

ف ل ۹۲ سرهنگ قاسمی

از: گد ۲۲۱ «آنی» شماره: ۱۸۱

به: ف ل ۹۲ تاریخ: ۵۹/۷/۸

[گردان در محاصره و نیاز به هلی‌کوپتر]

همان‌طوری که قبلاً اطلاع داده شد، یگان‌های این گردان در محاصره دشمن می‌باشد. لذا جهت کمک رسانیدن به پرسنل، یک دستگاه هلی‌کوپتر به منطقه پاسگاه کیاندشت فرستاده شود.

گد ۲۲۱

پیام‌ها و دستورات / ۱۷۵

شماره: ۲۰۱-۴۸-۱۱

تاریخ: ۵۹/۷/۹

از: ل ۹۲ (۳ر)

به: ف تی ۲ زرهی

[عبور از رودخانه و پشتیبانی هوایی]

با توجه به این که آسیب پذیرفتن، زمان برای دشمن در حین عبور از رودخانه خواهد بود و اینکه برابر اطلاع بدست آمده، دشمن قصد عبور از رودخانه کرخه را دارد. دستور دهید که به محض آغاز عبور از رودخانه، آن تیپ، مستقیماً درخواست پشتیبانی هوایی را از پایگاه هوایی دزفول نموده و مختصات محل عبور را سریعاً گزارش تا اینکه توسط نهاجا محل مذکور مورد تک قرار گیرد.

سرهنک قاسمی

شماره: ۱ سیار

تاریخ: ۵۹/۷/۹

از: گروه ۱۴۱

به:

[دشمن در غرب شوش و عبور از رودخانه]

ستون تانک دشمن از فاصله نزدیک از قسمت غرب شوش در حال عبور از رودخانه هستند و اکثر آنها در رودخانه گیر کرده‌اند، درخواست پشتیبانی هوایی می‌شود.

مهدی‌پور

شماره:

تاریخ: ۵۹/۷/۹

از: گروه ۱۴۱

به: ل ۹۲ - ۳ر

[جلوگیری از پل زدن دشمن]

در ضلع غربی رودخانه کرخه در امتداد گرای ۳۱۰، از شوش، قوای دشمن مستقر، در زیر آتش شدید توپخانه و تانک دشمن هستیم. دشمن مشغول زدن پل می‌باشد. فعلاً از این کار جلوگیری می‌شود. فوراً هواپیما اعزام شود.

مهدی‌پور

۱۷۶ / تیپ ۲ لشکر ۹۲ زرهی در آغاز جنگ تحمیلی

شماره: ۱ سیار

از: ستاد پادگان هفتگل

تاریخ: ۵۹/۷/۹

به: فرماندهی لشکر ۹۲ (عملیات - رکن سوم)

موضوع: گد ۲۳۱

گردان فوق از مورخه ۵۹/۶/۲۶ به منطقه عملیات تیپ ۱ حرکت و تحت امر تیپ ۱ قرار گرفته و تا کنون مداوم در عملیات شرکت و فعالیت داشته که در این مدت ضایعات پرسنلی و وسایل داشته که متعاقباً به عرض خواهد رسید. در حال حاضر چون فرمانده گردان سروان گودرزی مفقود شده، مجدداً گردان فوق تجدید سازمان و با توجه به استعداد فعلی که ۲ دستگاه تانک ام ۶۰ دارد، سازماندهی و در خط مقدم در عملیات شرکت دارد. سرپرستی یگان فوق به ستوان رستمی تحویل شده، البته گروهان ارگان گردان پشتیبانی امور تدارکاتی را انجام می‌دهد. فعلاً این گردان ۲۴ نفر درجه‌دار زرهی موجود دارد. مراتب استحضاراً به عرض می‌رسد.

فرمانده پادگان هفتگل: سرهنگ یزدان‌پناه

شماره: ۱۴۲۱

«آنی - حضوری»

از: تیپ ۲

تاریخ: ۵۹/۷/۸

به: ف ل ۹۲

[انفجار پل]

بازگشت به شماره ۵۹/۷/۸-۲۰۱-۴۸-۲۲۰

۲ عدد پل است، یکی پل پانل و دیگری فلزی، کدام یک منفجر گردد.

ف تیپ ۲

شماره: ۲۰۱-۴۸-۱۸

«آنی رمز شود»

از: ستاد لشکر ۹۲ زرهی (۳)

تاریخ: ۵۹/۷/۹

به: ف تی ۲

[تخریب پل‌ها در زمان مناسب]

بازگشت به شماره ۵۹/۷/۹-۱۴۲۱

کلیه پل‌ها در معابر پیشروی دشمن باید در زمان مناسب تخریب شود.

ف ل ۹۲: سرهنگ قاسمی

از: قدس

شماره:

به: ف ل ۹۲

تاریخ: ۵۹/۷/۹

[مین‌گذاری در شرق کرخه]

مقام عالی را آگاه می‌سازم:

برابر اوامر شفاهی فرماندهی و امریه فرماندهی نذاجا، در شرق رودخانه کرخه و از جلوی آخرین یگان مستقر در منطقه پشت پل نادری و پل پی‌ام‌پی موجود به روی رودخانه و سمت چپ جاده آسفالتی، از سه راهی دهلران به طرف شوش مین‌گذاری شد. حدود ۳ کیلومتر، مراتب به فرماندهی عملیات دزفول سرکار سرهنگ ملک‌نژاد شفاهاً اعلام گردید. همچنین به اولین واحد مستقر که یگان تانک است از تیپ ۳۷، شفاهاً ابلاغ و خطر منطقه مین‌گذاری شده که هیچ گونه علامتی ندارد، یادآوری شد. لازم است کتباً هم به کلیه یگان‌های سپاه پاسدار، بسیج و هرکس در آن منطقه رفت و آمد دارد، تذکر داده شود که به هیچ وجه از آن منطقه به طرف ساحل رودخانه عبور نکنند، چه با خودرو و چه پیاده. سرگرد حجت‌زاده

از: تیپ ۲

شماره: ۱۴۲۸

به: ف ل ۹۲ زرهی

تاریخ: ۵۹/۷/۹

[تغییر موضع]

بازگشت به شماره ۱۹۶-۴۸-۲۰۱-۵۹/۷/۶

یگان مربوطه در امتداد سه راهی دهلران در حاشیه جاده مستقر و چون مواضع نامبرده، وسیله نیروهای هوایی و توپخانه دشمن در معرض آتش قرار می‌گیرد، در حال تغییر موضع در آن امتداد می‌باشد. تیپ ۲

از: تیپ ۲

شماره: ۱۴۳۲

«آنی»

به: ف ل ۹۲ زرهی

تاریخ: ۵۹/۷/۹

[یگان‌های اعزامی برای سد دشمن]

سریعاً یگان‌های اعزامی به منطقه دزفول را جهت سد کردن پیشروی دشمن اعزام دارید.

تیپ ۲

۱۷۸ / تیپ ۲ لشکر ۹۲ زرهی در آغاز جنگ تحمیلی

از: ستاد لشکر ۹۲ زرهی (۳) «رمز-آنی» شماره: ۲۰۱-۴۸-۹۲

به: ف تی ۲ تاریخ: ۵۹/۷/۹

[نیروهای اعزامی در پادگان دزفول]

بازگشت به شماره ۵۹/۷/۹-۱۴۳۲

نیروهای اعزامی هم اکنون که طی شماره ۵۵-۴۸-۲۰۱-۵۹/۷/۹ ابلاغ گردید، در پادگان دزفول هستند و زیر امر سرهنگ ملک نژاد می‌باشند.

ف ل ۹۲ سرهنگ قاسمی

از: تیپ ۲ شماره: ۱۴۳۱

به: ف تی ۲ تاریخ: ۵۹/۷/۹

[پیشروی دشمن با ۱۰۰ تانک]

دشمن به استعداد یک تیپ تقویت شده زرهی ۱۰۰ دستگاه تانک با آرایش، از ۳ کیلومتری جنوب شرقی رودخانه کرخه در حال پیشروی می‌باشد.

تیپ ۲

از: تیپ ۲ شماره: ۱۴۱۷

به: ل ۹۲ تاریخ: ۵۹/۷/۹

[آخرین وضعیت تیپ]

وضعیت به شرح زیر به عرض می‌رسد:

۱- در حال حاضر، ۳ دستگاه اسکورپیون و ۲ اسکورپیون موشک‌تاور، در حدود ۶ تانک چیتن، ۹ دستگاه

تانک ام-۴۷ در جبهه موجود است. اکثر تانک‌ها و خودروها تعمیراتی بوده یا پرسنل چنین تظاهر می‌کنند.

۲- تیپ ۳۷ زرهی که عمل تأخیری کرد وقتی که عقب نشینی نموده‌اند، پرسنل آن در سه راهی

دهلران متوقف نمی‌شوند که در جبهه شرکت نمایند. همین عمل باعث شده است که تعدادی از پرسنل

تیپ ۲ نیز به آنها تاسی نموده و در نتیجه، تعداد قلیل از پرسنل در جبهه موجود است.

۳- دشمن با توپخانه قوی و تعدادی تانک در حدود ۲۵۰ دستگاه تانک قریباً به منطقه پدافند تیپ در ساحل شرقی رودخانه تک خواهد نمود. در نتیجه با تلاش طاقت فرسا نمی‌توانند با این تعداد، جبهه را نگهداری کنند.

۴- درخواست پشتیبانی نزدیک هوایی مرتباً به وسیله افسر ناظر مقدم در محلی که خواسته شد اکثراً یا انجام نشد یا خیلی دیر انجام می‌شود که موثر نیست.
پیشنهاد:

الف- یک هیئت و یا تعداد افراد برای بررسی پرسنل که حاضر نیستند در جبهه شرکت نمایند از لشکر اعزام و تکلیف آنان را مشخص نماید. زیرا پرسنل تی ۳۷ نه کمک موثری نمودند بلکه باعث شدند تعدادی از پرسنل تیپ هم به آنها تاسی نمایند. در نتیجه یک وضع نامنظم به وجود آوردند که تیپ را کاملاً مختل می‌نماید. این عمل باعث می‌شود که کارهای تدارکاتی و اداره تیپ مشکل گردد.

از: تی ۲
شماره: ۱۴۳۹
به: ف ل ۹۲
تاریخ: ۵۹/۷/۹

[دفع متوالی حملات دشمن]

تیپ ۲ در مواضع پدافندی حمله‌های پیگیری دشمن را مرتباً دفع می‌نماید و در مواضع مستقر می‌باشد. از تاریخ ۷/۵ الی ۷/۹ مجموعاً در حدود ۵۰ دستگاه تانک خودرو زرهی دشمن را نابود نموده است.
ف تی ۲

از: تی ۲
شماره: ۱۴۲۷
به: ف ل ۹۲
تاریخ: ۵۹/۷/۹

[دشمن در سراسر کرخه]

بازگشت به شماره ۳۱-۴۸-۲۰۱ - ۵۹/۷/۷

نیروی دشمن در سراسر غرب رودخانه کرخه در عمق ۵ الی ۷ کیلومتری مستقر می‌باشد و نیروی خودی در شرق رودخانه کرخه از حوالی پادگان پاسداران به طرف جنوب، مواضع اشغال نموده است.

تی ۲

۱۸۰ / تیپ ۲ لشکر ۹۲ زرهی در آغاز جنگ تحمیلی

از: تیپ ۲ «آنی» شماره: ۱۴۳۶
به: ل ۹۲ تاریخ: ۵۹/۷/۹
[دشمن در جنوب تیپ]

یگان‌های زرهی دشمن از ضلع جنوب شوش در حال دور زدن منطقه جنوب این تیپ می‌باشد.

از: تیپ ۲ شماره: ۱۴۴۱
به: ف ل ۹۲ زرهی تاریخ: ۵۹/۷/۹
[گزارش تلفات و ضایعات]

۱- با توجه به مقدمات کم در اثر فعالیت پرسنل مستقر در لجمن و توپخانه خودی یک دستگاه تانک عراقی منهدم گردید.

۲- یک دستگاه تانک خودی منهدم و یک سرباز جمعی گردان ۲۸۳ سوار زرهی شهید و جنازه نامبرده به پادگان حمل شد.

ف تیپ ۲

از: گد ۲۸۳ سوار زرهی شماره: ۱۴۵
به: ف ل ۹۲ زرهی تاریخ: ۵۹/۷/۹
[استعداد رزمی و موقعیت گردان]

بازگشت به شماره ۲۸-۴۸-۲۰۱ - ۵۹/۷/۹ و پیرو ۱۳۳ - ۵۹/۷/۸

این گردان در بدترین شرایط از نظر استعداد به سر می‌برد و تمام فشار دشمن روی این یگان می‌باشد. موقعیت مکانی این یگان در تپه‌های ساحل نزدیک پل نادری می‌باشد. استعداد رزمی این یگان ۳ دستگاه اسکورپیون، ۲ دستگاه موشک تاو و ۵ دستگاه خمپاره‌انداز تامپلا از گردان باقی مانده است.

گد ۲۸۳

از: تیپ ۲ شماره: ۱۴۳۵
به: ف ل ۹۲ تاریخ: ۵۹/۷/۹
[انهدام تانک‌های دشمن]

از دیروز تا حال در حدود ۳۶ تانک دشمن به مرور از بین رفته است.

ف تیپ ۲

پیام‌ها و دستورات ۱۸۱/

شماره: ۵۰۱-۱۷۰-۳۲۳

از: ستاد لشکر ۹۲ زرهی (۲)

تاریخ: ۵۹/۷/۹

به: ف تی ۲ زرهی دزفول

[قصد دشمن برای تصرف دزفول]

برابر اعلام سماجا ۲ در تاریخ ۵۹/۷/۹ سپاه دشمن به واحدهای خود که در منطقه دزفول و کرخه مستقر می‌باشد، دستور داده است که با ایجاد استحکامات با استتار کامل یک موضع دفاعی به وجود بیاورند. به نظر می‌رسد که ارتش عراق در نظر دارد ظرف ۲۴ یا ۴۸ ساعت آینده و با رسیدن نیروهای پشتیبانی از لشکر ۳ و ۹ زرهی استفاده از موفقیت نموده و عملیات تصرف دزفول در مناطق مورد نظر را کامل نماید. مراتب جهت آگاهی و انجام اقدامات ایذایی و اجرای آتش توپخانه به منظور ممانعت از ایجاد مواضع، اعلام می‌گردد.

فرمانده لشکر ۹۲ زرهی سرهنگ قاسمی

شماره: ۱۴۴۵

از: تیپ ۲

تاریخ: ۵۹/۷/۱۰

به: ف ل ۹۲ زرهی

[اشغال مواضع شرقی کرخه]

نیروهای خودی مواضع شرقی رودخانه کرخه را سراسر اشغال و مستقر گردیدند.

تیپ ۲

شماره: ۱۴۵۰

از: تیپ ۲

تاریخ: ۵۹/۷/۱۰

به: ف ل ۹۲

[نیروهای دشمن در سرخه صالح و خرولی]

نیروهای دشمن در سرخه صالح به مختصات ۲۲-۳۲ و ۴۵ تپه خرولی به مختصات ۲۸-۳۲-۰۵-۴۸ و استعداد آنها حدود یک تیپ زرهی تقویت شده با پشتیبانی‌های دوربرد قوی می‌باشد نیروهای خودی در مختصات ۲۵-۳۲ و ۴۸-۰۹ مستقر می‌باشند.

تیپ ۲

۱۸۲ / تیپ ۲ لشکر ۹۲ زرهی در آغاز جنگ تحمیلی

از: ل ۹۲ شماره: ۵۰۱-۱۷۰-۳۵۵

به: ف تی ۲ - تی ۳۷ تاریخ: ۵۹/۷/۱۰

[کثرت دشمن در مناطق مشاهده شده هوانیروز]

تیم هوانیروز مستقر در لشکر، ضمن اعلام فعالیت‌های آن تیم در مورخه ۵۹/۷/۹، وضعیت نیروی دشمن را به شرح زیر اعلام نموده:

۱- در محور پل و عین خوش فعالیت‌های پراکنده دشمن، حداکثر تراکم در این محور در حوالی دهکده تپه چشمه غرب پای پل و جهت حرکت دشمن به طرف ارتفاعات این نقطه.

۲- در منطقه مقابل شوش و در غرب رودخانه کرخه به فاصله کم از رودخانه، یگان‌های زرهی و موتوریزه و مهندسی دشمن با کثرت زیاد دیده شده است.

ف ل ۹۲ سرهنگ قاسمی

از: تیپ ۲ شماره: ۱۴۵۹

به: ل ۹۲ تاریخ: ۵۹/۷/۱۰

[نیاز به پل]

پل پی‌ام‌پی کرخه منفجر شده، برای عبور یگان‌ها از خط نیاز به یک دستگاه پل با خدمه مربوطه می‌باشد، سریعاً اعزام دارید.

تیپ ۲

از: ل ۹۲ زرهی (۳) شماره: ۲۰۱-۴۸-۹۳

به: ف تی ۲ تاریخ: ۵۹/۷/۱۰

[حرکت گروهان پل]

بازگشت به شماره ۵۹/۷/۱۰-۱۴۵۹

برابر اطلاع تلفنی سرپرست گردان ۴۱۴ پل، سرگرد حجت زاده، در ساعت ۱۴:۴۰ روز ۵۹/۷/۸ یک

گروهان کامل پی‌ام‌پی حرکت کرده و رکن سوم گردان مهندس با سرهنگ ملک نژاد در تماس بود.

ف ل ۹۲ سرهنگ قاسمی

پیام‌ها و دستورات ۱۸۳/

شماره: ۱۴۴۹

تاریخ: ۵۹/۷/۱۰

از: تیپ ۲

به: ف ل ۹۲

[امکان تعقیب و بیرون راندن دشمن به آن طرف مرز]

در اثر فعالیت‌ها و تلاش‌های یگان‌های مستقر در خط منطقه پدافندی، حملات دشمن دفع و تلفات زیادی به وی وارد شده است. اکنون دشمن در وضعی است که یک نیروی کافی و قوی تازه نفس با عبور از خط تیپ ۲ قادر است دشمن را تعقیب و به آن طرف مرز بیرون براند. نیروی موجود تیپ به علت درگیری‌های چند روزه قادر به حمله و تعقیب نیست.

تیپ ۲

شماره: ۲۰۱-۴۸-۱۰۰

تاریخ: ۵۹/۷/۱۰

از: ستاد لشکر ۹۲ زرهی (۳)

به: ف تی ۲

[استفاده از توپخانه، هوایی و اعزام گشتی]

بازگشت به شماره ۱۴۴۹-۵۹/۷/۱۰

دستور دهید:

الف- تا رسیدن نیروی تازه نفس از توپخانه استفاده شود.

ب- پشتیبانی هوایی روزانه درخواست شود.

پ- با اعزام گشتی، وضعیت دشمن روزانه مشخص شود.

ف ل ۹۲ سرهنگ قاسمی

شماره: ۱۴۵۲

تاریخ: ۵۹/۷/۱۰

«خیلی فوری»

از: تیپ ۲

به: ف لشکر ۹۲ زرهی

[پشتیبانی آتشبار گروه ۵۵]

به فرموده، به آتشبار مأمور از گروه ۵۵ توپخانه اصفهان ابلاغ گردید که در پشتیبانی گردان پیاده مستقر شوش قرار گیرد، ولی نامبرده اظهار می‌دارد که بی‌سیم ندارد و هیچ گونه هماهنگی در بین این یگان و یگان‌های پیاده مستقر در منطقه شوش وجود ندارد.

ف تیپ ۲

۱۸۴ / تیپ ۲ لشکر ۹۲ زرهی در آغاز جنگ تحمیلی

شماره: ۱۴۶۱

از: تیپ ۲

تاریخ: ۵۹/۷/۱۰

به: ف ل ۹۲

[مأموریت گردان ۱۳۸ و ۱۴۱ در منطقه شوش]

گردان ۱۳۸ از تاریخ ۵۹/۷/۱۰ زیر امر گروه رزمی اعزامی از تهران به فرماندهی سرهنگ مهدی پور قرار می گیرد. نامبردگان مأموریت دارند که در منطقه شوش مناطق سگوند را اشغال و با در اختیار گرفتن آتشبار ۱۵۵ م م از گروه ۵۵ توپخانه اصفهان پیشروی دشمن را سد نمایند و عملیات ایذایی شبانه و روزانه اجرا، به طوری که آرامش دشمن را به هم زده و حداکثر تلفات را به دشمن وارد آورد.

تیپ ۲

شماره: ۷۸

از: تیپ ۲

تاریخ: ۵۹/۷/۱۰

به: ف ل ۹۲

[محل دقیق گردان ۱۴۱]

محل دقیق گد ۱۴۱ در حوالی سمت چپ شوش متکی به رودخانه کرخه می باشد.

تیپ ۲

شماره: ۱ سیار

«آنی - حضوری»

از: گروه رزمی ۱۴۱

تاریخ: ۵۹/۷/۱۰

به: ف ل ۹۲ زرهی

[شوش زیر آتش]

شوش هم اکنون زیر آتش توپخانه و میگ عراقی است.

گروه رزمی ۱۴۱

شماره: ۸۱

از: تیپ ۲

تاریخ: ۵۹/۷/۱۰

به: ل ۹۲

[نیاز به ستاد عملیاتی منطقه]

۱- تیپ ۲ در دست راست دو راهی پادگان پای پل و تیپ ۳۷ از جاده تا دو راهی دهلران مستقر است.

۲- گروه رزمی ۱۴۱ اعزامی از تهران منطقه شوش را پوشانده.

۳- برای ادامه کار این ۳ نیرو، احتیاج به یک ستاد عملیاتی است که نسبت به اعزام عناصر آن اقدام شود.

تیپ ۲

شماره: ۲۰۱-۴۸-۹۰

از: لشکر ۹۲ زرهی - رکن سوم

تاریخ: ۵۹/۷/۹

به: ف- گد مهندسی

[مین‌گذاری برابر استاندارد]

به استناد امریه نزاجا (۵۹/۷/۱۱-۱۳۵۳۰) همان‌طوری که قبلاً نسبت به مین‌گذاری شرق رودخانه کرخه به آن یگان ابلاغ شده بود، دستور فرمایند مین‌گذاری برابر فرم استاندارد شامل کروکی دقیق، محل تراکم، نوع مین و شاخص انجام، تا هنگام مین‌برداری هیچ‌گونه مشکلی پیش نیاید.

ف ل ۹۲: سرهنگ زرهی ستاد قاسمی

شماره: ۵۰۱-۱۷۰-۵۳۰

از: ستاد لشکر ۹۲ زرهی (ر)

تاریخ: ۱۳۵۹/۷/۱۱

به: ف تی ۲ زرهی دزفول

[قصد دشمن برای نصب پل از شوش تا عبدالخان]

برابر اطلاع، دشمن قصد دارد روی رودخانه کرخه از شوش تا منطقه مقابل عبدالخان اقدام به ایجاد پل نموده و از روی آن عبور و سپس وارد جاده اهواز اندیمشک گردد. در مسیر فوق در منطقه عبدالخان، رودخانه دارای گذر است. بنابراین چنانچه دشمن از این موضوع آگاهی یابد، سریعاً با یک چرخش، از دوسلق به طرف عبدالخان حرکت خواهد نمود. لذا دستور دهید به تیم هوانیروز مأمور به آن یگان ابلاغ گردد که همواره منطقه سرخه تا حمیدیه سمت غرب رودخانه کرخه را زیر نظر دیدبانی داشته باشد و هرگونه حرکت و چرخش یگان دشمن را به طرف جنوب و منطقه مورد نظر، دقیقاً کنترل و گزارش نمایید.

فرمانده لشکر ۹۲ زرهی: سرهنگ ستاد قاسمی

۱۸۶ / تیپ ۲ لشکر ۹۲ زرهی در آغاز جنگ تحمیلی

شماره: ۱۴۷۴

از: تیپ ۲

تاریخ: ۵۹/۷/۱۱

به: ف ل ۹۲ زرهی

[۳ بار تلاش دشمن برای تک]

در ۲۴ ساعت گذشته دشمن ۳ بار تلاش نمود که به یگان‌های خودی تک نماید، ولی هر ۳ بار، حمله دشمن دفع و حدود ۲۵ دستگاه خودروهای زرهی دشمن خساراتی وارد شده است.

ف تیپ ۲

شماره: ۱۵۴

از: گد ۲۸۳

تاریخ: ۵۹/۷/۱۲

به: ف ل ۹۲

[استقرار در ساحل شرقی کرخه]

بازگشت به شماره ۸۷-۴۸-۲۰۱-۵۹/۷/۱۱

این یگان در مجاورت ساحل شرقی رودخانه کرخه مستقر می‌باشد که ۱- شمال در مجاورت تیپ ۲ زرهی، ۲- از جنوب در مجاورت عناصر مختلف از تیپ ۳۷، ۳- از سمت جلو به رودخانه کرخه، ۴- از عقب در مجاورت نیروهای پشتیبانی خودی.

ف گد ۲۸۳

شماره: ۱۴۸۵

از: تیپ ۲ زرهی

تاریخ: ۵۹/۷/۹

به: ف لشکر ۹۲ زرهی

[شوش و جاده زیر آتش]

برابر اطلاع واصله، شهرستان شوش زیر آتش توپخانه دشمن قرار گرفته، تقریباً شهر از اهالی سکنه آن خالی شده، همچنین جاده اصلی خرمشهر تهران در محدوده چهارراه شوش، هدف توپخانه خمسه خمسه دشمن قرار گرفته و تعدادی از خودروهای دشمن در حوالی ۱۰ کیلومتری شمال غربی مستقر هستند.

ف تیپ ۲ زرهی

پیام‌ها و دستورات / ۱۸۷

شماره: ۸۵۹

تاریخ: ۵۹/۷/۱۲

از: ستاد عملیاتی دزفول

به: ف تی ۲

[پل برای عبور تیپ ۳۷]

خواهشمند است دستور فرمایید برای عملیات عبور از رودخانه وسایل سنگین تیپ ۳۷، در قسمت شوش یک گردان پل پی‌ام‌پی اعزام دارند.

ف ستاد عملیاتی دزفول

شماره: ۲۰۱-۴۸-۵۰

تاریخ: ۵۹/۷/۱۳

از: ل ۹۲ زرهی - رکن یکم

به: ف تی ۲ دزفول

[موقعیت دشمن در عبور از کرخه]

سریعاً موقعیت خود را گزارش نمایید و مشخص نمایید که آیا دشمن از کرخه عبور کرده یا خیر و اگر چنین است موقعیت دشمن را گزارش نمایید.

ف ل ۹۲ زرهی: سرهنگ ستاد قاسمی

شماره: ۱۴۹۴

تاریخ: ۵۹/۷/۱۳

از: تی ۲

به: ف ل ۹۲

[خودی، دشمن، رودخانه کرخه]

بازگشت به شماره ۵۹/۷/۱۳-۲۰۱-۴۸-۵۰

موقعیت یگان‌های خودی ۵ کیلومتری شرقی رودخانه کرخه و دشمن در ۸ کیلومتری رودخانه کرخه می‌باشد.

ف تی ۲

۱۸۸ / تیپ ۲ لشکر ۹۲ زرهی در آغاز جنگ تحمیلی

شماره: ۳۳

از: تی ۳۷

تاریخ: ۵۹/۷/۱۳

به: ف ل ۹۲

[پوشش سمت چپ]

به علت اینکه جناح سمت چپ این گروه پوشش ندارد، دستور فرمایید در حدود یک گروهان اسکورپیون و مشابه آن را به منطقه اعزام دارند.

ف تی ۳۷

شماره: ۸۶۹

از: دزفول

تاریخ: ۵۹/۷/۱۳

به: لشکر ۹۲

[عقب‌نشینی تاکتیکی تیپ ۸۴]

بازگشت به شماره ۱۴۴-۴۸-۲۰۱-۵۹/۷/۱۲

برابر اعلام نزاجا مستند به گزارش تیپ ۸۴، تیپ مزبور تقاضای عقب‌نشینی نموده است. به نظر لشکر، این تیپ می‌تواند یگان‌های مستقر تیپ ۸۴ را در نقاط مختلف جمع‌آوری و چسبیده به ارتفاعات منطقه و با هماهنگی کامل، رزم را ادامه داده و متناسب با استفاده از حمله محلی، دفاع محلی و به عقب‌نشینی تاکتیکی مبادرت ورزد.

ف دزفول

شماره: ۳۵-۴۸-۲۰۱

از: لشکر ۹۲

تاریخ: ۵۹/۷/۱۴

به: تیپ ۲ زرهی

[پوشاندن جناح چپ تیپ ۳۷]

بازگشت به شماره ۳۲ - ۵۹/۷/۱۳

تیپ ۳۷ زرهی طی گزارشی اعلام داشته است، برای پوشش جناح سمت چپ خود احتیاج به یک گردان اسکورپیون دارد. با توجه به اینکه برابر دستور عملیاتی جدید، تیپ مزبور در اختیار آن تیپ گذاشته شده است. دستور دهید با مقدرات رزمی، جناح چپ تیپ ۳۷ و کلیه یگان‌های آن تیپ پوشانده شود.

سرهنگ ستاد قاسمی

پیام‌ها و دستورات ۱۸۹/

شماره: ۵ سیار

تاریخ: ۵۹/۷/۱۴

از: گروه ۱۳۸ و ۱۴۱

به: ف ل ۹۲ زرهی

[یگان‌های منطقه شوش]

بازگشت به شماره ۵۴-۴۸-۲۰۱ - ۵۹/۷/۱۳

در منطقه شوش به جز گروه ۱۳۸ و ۱۴۱ و توپخانه قزوین یگان دیگری نیست.

ف گروه ۱۴۱ و ۱۳۸

شماره: ۷ سیار

تاریخ: ۵۹/۷/۱۴

از: گروه ۱۴۱ و ۱۳۸

به: ل ۹۲ - ۳

[کمک هوایی سریع در منطقه شوش]

به علت درگیری شدید با دشمن و تلفات سنگین در منطقه بیشه شوش، کمک هوایی سریعاً اقدام

شود.

شماره: ۶ سیار

تاریخ: ۵۹/۷/۱۴

از: گروه ۱۴۱

به: ل ۹۲

[شناسایی هوایی مسیر رودخانه]

۱- موقعیت تیپ ۲ را که در سمت راست ما قرار دارد روشن نمایید.

۲- از ساعت ۰۴:۳۰ صبح روز جاری به نظر می‌رسد دشمن در حال نفوذ می‌باشد، شناسایی هوایی از

مسیر رودخانه نمایید.

گد ۱۴۱

شماره: ۴۸-۲۰۱

تاریخ: ۵۹/۷/۱۴

از: ل ۹۲ زرهی (ر)

به: ف تی ۲ زرهی دزفول

موضوع: گروه ۱۴۱ پیاده

۱- برابر گزارش ۱۴۱، از ساعت ۰۴:۳۰ صبح روز جاری به نظر می‌رسد که دشمن در حال نفوذ

می‌باشد دستور فرمایید نسبت به شناسایی هوایی با هلیکوپتر از مسیر رودخانه اقدام و نتیجه را اعلام گردد.

۱۹۰ / تیپ ۲ لشکر ۹۲ زرهی در آغاز جنگ تحمیلی

۲- موقعیت یگان را مشخص نمایید.

ف ل ۹۲ زرهی: سرهنگ ستاد قاسمی

شماره: ۸۹۸

از: ستاد عملیات دزفول

تاریخ: ۵۹/۷/۱۴

به: ف تی ۲

[درگیری و اشغال مواضع ۳ کیلومتری غرب کرخه توسط خودی]

از ساعت ۰۶:۰۰ روز ۵۹/۷/۱۳ تیپ ۲ زرهی و گروه رزمی ۳۷ مستقر در ساحل رودخانه کرخه با اجرای یک عمل عبور از رودخانه شناسایی با طرح، پس از عبور کردن، درگیری شدید با دشمن، کلیه پرسنل شرکت کننده با رشادت و فداکاری هر چه تمامتر با پشتیبانی هوایی هوانیروز و توپخانه دشمن را به عقب رانده و مواضعی را در ۳ کیلومتری غرب رودخانه را اشغال نمود.

ستاد عملیات

شماره: ۲۰۱-۴۸-۵۸

از: ل ۹۲ - ۳

تاریخ: ۵۹/۷/۱۴

به: ف تی ۲

[پشتیبانی نیروی هوایی و هلی کوپترها]

نیروی هوایی از ساعت ۱۰:۰۰ الی ۱۰:۳۰ مواضع دشمن را در سرتاسر منطقه بمباران و از ساعت ۱۰:۳۰ هلیکوپترهای کبرا شما را پشتیبانی می نمایند.

ف ل ۹۲ سرهنگ قاسمی

شماره: ۲۰۱-۴۸-۹۹

از: ل ۹۲ زرهی (۳ر)

تاریخ: ۵۹/۷/۱۴

به: ف تی ۸۴ خرم آباد

[راه نجات تیپ از محاصره]

آن یگان می تواند با راهنمایی افراد محلی از طریق جاده دهلران - نصریان، پهل - زرین آباد به جاده دره شهر - پل دختر وارد و خود را از محاصره نجات دهد.

ف ل ۹۲: سرهنگ قاسمی

پیام‌ها و دستورات ۱۹۱/

از: گروه ۱۴۱
شماره: ۹ سیار
به: ل ۹۲ زرهی
تاریخ: ۵۹/۷/۱۴

[تانک‌های دشمن در روبه‌روی ما]

تانک‌های دشمن روی تپه روبه‌روی ما قرار گرفته و ما را با تیر مستقیم می‌کوبند.

گروه ۱۴۱

از: ل ۹۲
شماره: ۲۰۱-۴۸-۱۳۹
به: گروه ۱۴۱
تاریخ: ۵۹/۷/۱۴

[از بین بردن تانک‌های دشمن]

بازگشت به شماره ۹ سیار - ۵۹/۷/۱۴

دستور دهید با آرپی جی ۷ و تفنگ ۱۰۶ هدف قرار دهید و از بین ببرید.

سرهنگ ستاد قاسمی

از: ستاد عملیاتی دزفول
شماره: ۹۲۷
به: ف تی ۲
تاریخ: ۵۹/۷/۱۴

موضوع: آخرین وضعیت دشمن

نیروی دشمن به طور پراکنده در ۵ الی ۲ کیلومتری در امتداد نیروی خودی در سراسر غرب رودخانه کرخه، مواضع پدافندی را اشغال نموده است. تپه میرلکون به شماره ۱۷۵۵-۱۱۶۵ تپه چشمه به شماره ۱۷۸۵-۱۱۶۰ تپه خرولی به شماره ۱۷۹۵-۱۱۶۰ دو راهی رادار تا رودخانه به شماره ۱۷۹۵-۱۱۵۰ از نقشه شماره ۱:۵۰۰۰۰ دزفول اندیمشک مستقر می‌باشد.

ف عملیات منطقه دزفول

۱۹۲ / تیپ ۲ لشکر ۹۲ زرهی در آغاز جنگ تحمیلی

شماره: ۱۵۰۷

از: تیپ ۲ زرهی

تاریخ: ۵۹/۷/۱۴

به: ف ل ۹۲ زرهی

[عقب راندن دشمن و یگان تازه نفس]

تیپ ۲ و گروه رزمی ۳۷ در ساحل غربی رودخانه کرخه مستقر می‌باشند. در تک مورخه ۵۹/۷/۱۳ دشمن را چند کیلومتر به عقب رانده و نیاز به یک یگان جدید تازه نفس دارد تا تک را ادامه دهد.

تی ۲

شماره: ۲۰۱-۴۸

از: ل ۹۲ زرهی

تاریخ: ۵۹/۷/۱۶

به: ف تی ۸۴ خرم‌آباد

[عقب‌نشینی تیپ ۸۴]

بدینوسیله عین امر به نزاجا جهت هرگونه اقدام ارسال می‌گردد.

برابر گزارش ژاجا مستند به هنگ ژاندارمری ایلام، قسمتی از تیپ ۸۴ مستقر در موسیان و دهلران در روز جاری ۵۹/۷/۱۵ موسیان را تخلیه و از راه مورموری مشغول عقب‌نشینی هستند. افزوده شده که این تیپ دومین باری است که از موسیان مبادرت به عقب‌نشینی نموده است و درصدد پایین آوردن روحیه افراد ژاندارمری شده است. دستور دهید جریان بررسی و چگونگی امر سریعاً گزارش شود. ف نزاجا سرتیپ ظهیرنژاد

ف ل ۹۲: سرهنگ قاسمی

شماره:

از: گد ۱۳۸

تاریخ: ۵۹/۷/۱۶

به: ف ل ۹۲

[پشتیبانی هوایی ضروری]

به علت درگیری، پشتیبانی هوایی خیلی ضروری است.
انتهای جنگل سمت چپ جاده حدود ۸۰۰ متر جلوتر.

پورداراب

پیام‌ها و دستورات / ۱۹۳

شماره: ۹۳۳
تاریخ: ۵۹/۷/۱۵

از: ستاد عملیاتی دزفول
به: ف ل ۹۲ زرهی
[گزارش وضعیت]

پیرو ۹۲-۸۴-۲۰۱-۵۹/۷/۱۵

به گروه رزمی ۱۴۱ و ۱۳۸ دستور دهید. سریعاً وضعیت خود را گزارش تا به نیرو اعلام گردد. زیرا برابر اطلاع، گردان ۱۳۸ و ۱۴۱ درگیری شدید با دشمن داشته، ضمناً انگیزه عدم گزارش به تیپ را اعلام نماید.

ستاد عملیاتی اروند

شماره: ۶۰-۴۸-۲۰۱
تاریخ: ۵۹/۷/۱۶

از: ل ۹۲ (ر)
به: ف گروه رزمی ۱۴۱، گروه رزمی ۱۳۸ مستقر در شوش
[گزارش آخرین وضعیت]

دستور فرمایید آخرین وضعیت خود را سریعاً به ستاد عملیات دزفول و این لشکر اعلام نمایند.
ف ل ۹۲ سرهنگ قاسمی

شماره: ۹۵۸
تاریخ: ۵۹/۷/۱۵

از: ستاد عملیات دزفول
به: ل ۹۲
[خودی و دشمن در غرب کرخه]

بازگشت به شماره ۲۲-۴۸-۲۰۱-۵۹/۷/۹

یگان‌های خودی در ۲ کیلومتری غرب رودخانه و دشمن در ۷ تا ۱۰ کیلومتری غرب رودخانه کرخه مستقر می‌باشد.

سرهنگ ملک‌نژاد

شماره:
تاریخ: ۵۹/۷/۱۶

از: ستاد عملیات دزفول
به: ف ل ۹۲ زرهی
[موقعیت خودی و دشمن در غرب کرخه]

برابر اعلام تیپ ۲، دشمن در ۷ کیلومتری غرب کرخه و نیروی خودی در ۳ کیلومتری کرخه می‌باشد.
ف ستاد عملیاتی دزفول

۱۹۴ / تیپ ۲ لشکر ۹۲ زرهی در آغاز جنگ تحمیلی

از: ستاد عملیاتی دزفول

شماره: ۹۷۰

به: ف ل ۹۲ زرهی

تاریخ: ۵۹/۷/۱۶

[نیاز به تقویت تیپ ۲]

تیپ ۲ زرهی گزارش نموده است، مدت ۳ روز این یگان در سر پل مستقر و از حملات شدید توپخانه و نیروهای دشمن دفاع می‌نماید. در حال حاضر نیروی کافی جهت نگهداری و حفظ سرپل ندارد. استدعا داشته وضع این یگان را روشن تا در مقابل تقویت احتمالی دشمن بتواند مواضع خود را حفظ نماید.

ستاد عملیاتی دزفول

از: لشکر ۹۲ زرهی رکن سوم

شماره: ۲۰۱-۴۸-۱۴

به: ف تیپ ۲

تاریخ: ۵۹/۷/۱۶

[از سپاه پاسداران کمک خواسته شود]

دستور دهید از فرماندهی سپاه پاسداران دزفول تقاضای ۱۵۰ نفر مسلح به آر بی جی ۷ و تفنگ ژ ۳ گردد.

سرهنگ ستاد قاسمی

از طرف

از: ستاد عملیات تیپ دزفول

شماره: ۹۶۹

به: ل ۹۲

تاریخ: ۵۹/۷/۱۶

[نجات از محاصره]

یگان‌های مستقر در موسیان و چیلان و بیات، با توجه به اینکه تقریباً در محاصره دشمن هستند معه‌ذا هم اکنون به مأموریت خود ادامه می‌دهند. مقرر فرمایید هر چه زودتر تا وسیله عناصر دشمن محاصره و دستگیر نشده‌اند، یا از راه هوا، یا از راه زمین ترتیب مراجعت آنها داده شود.

ستاد عملیات دزفول

پیام‌ها و دستورات / ۱۹۵

شماره: ۲۰
تاریخ: ۵۹/۷/۱۷

از: گروه ۱۴۱ و گد ۱۳۸

به: ل ۹۲

[پشتیبانی هوایی سریع]

به علت درگیری شدید از راه زمین و هوا، درخواست هوایی سریعاً بفرستید، در غیر این صورت مجبور به عقب‌نشینی هستیم.

شماره: ۲۰۱-۴۸-۸۳
تاریخ: ۵۹/۷/۱۷

از: لشکر ۹۲ زرهی رکن ۳

به: تی ۲ ستاد عملیاتی دزفول

[درخواست گروه]

گروه ۱۴۱ و گد ۱۳۸ به علت درگیری شدید از راه زمین و هوا، تقاضای پشتیبانی آتش هوایی را نموده. ضمناً به گروه مزبور ابلاغ نمایید که چون زیر امر ستاد عملیاتی دزفول می‌باشد، مکاتبات خود را با آن ستاد انجام دهد.

سرهنگ ستاد قاسمی

شماره:
تاریخ: ۵۹/۷/۱۷

از: عملیات منطقه دزفول

به: ف گد ۱۳۸ و ۱۴۱ و ف ل ۹۲

[جلوگیری از عبور دشمن از رودخانه]

دستور فرمایید یک گروهان کامل پیاده به اضافه یک دسته تانک مأمور به گردان، شبانه حرکت نموده و در محل مستقر شود که مانع عبور دشمن از رودخانه شوند. در صورت نیاز، آتشبار ۱۵۵ با فرمانده گروه رزمی تغییر محل داده که بتواند در محل مورد نظر آتش نماید.

ف ل ۹۲: به منظور جلوگیری از عبور دشمن در حدود ۱۰ کیلومتری جنوب شوش، با اعزام عوامل فوق کافی نیست. مقرر فرمایید در مورد اعزام نیرویی که بتواند با دشمن مقابله نماید، اقدام مقتضی معمول فرمایند. از یگان مستقر در فولی‌آباد به پشتیبانی ل ۹۲ ابلاغ گردید ۴ دستگاه کامیون به شوش

۱۹۶ / تیپ ۲ لشکر ۹۲ زرهی در آغاز جنگ تحمیلی

جهت حمل گروهان پیاده به محل اعزام گردد. ضمناً گد یاد شده مربوط به قرارگاه عملیاتی نزا جا در جنوب می باشد.

شماره: ۹۹۳

از: ستاد عملیات دزفول

تاریخ: ۵۹/۷/۱۸

به: ل ۹۲

[درخواست پدافند هوایی]

برابر گزارش گروه رزمی ۱۴۱ و گد ۱۳۸، این یگان ها فاقد وسیله پدافند هوایی علیه هواپیماهای دشمن می باشند. خواهشمند است مقرر فرمایند در این مورد اقدام لازم معمول دارند.

ستاد عملیات دزفول

شماره: ۱۰۲۲

از: ستاد عملیات دزفول

تاریخ: ۵۹/۷/۱۸

به: ف لشکر ۹۲ زرهی

[درخواست آتش پشتیبانی هوایی]

برابر گزارش گروه ۱۳۸ و ۱۴۱ مأمور ستاد عملیاتی دزفول، به علت اینکه زیر آتش شدید دشمن در منطقه شوش قرار گرفته اند، تقاضای آتش پشتیبانی هوایی و اعزام هلیکوپتر جهت تخلیه مجروحین به جلو معدن سنگ نموده اند. ضمناً یادآور شده اند چنانچه هر چه سریعتر در خاموشی و خنثی کردن آتش متجاوز اقدام نگردد، مجبور به عقب نشینی می گردند.

ف ستاد عملیاتی دزفول

شماره: ۱۰۳۳

از: ستاد عملیاتی دزفول

تاریخ: ۵۹/۷/۱۸

به: ف تی ۲

[درخواست کمک گروه های رزمی ۱۳۸ و ۱۴۱]

برابر گزارش گروه رزمی ۱۳۸ و ۱۴۱ مستقر در شوش، گروه های مذکور از زمین و هوا زیر آتش دشمن می باشند و تقاضای کمک نموده اند. مراتب جهت استحضار و هرگونه اقدام لازم به عرض می رسد.

ف ستاد عملیاتی دزفول

پیام‌ها و دستورات / ۱۹۷

شماره: ۱۰۲۵

تاریخ: ۵۹/۷/۱۸

از: ستاد عملیاتی دزفول

به: ف ل ۹۲ زرهی جهت آگهی

[حرکت ستون دشمن به پایین‌تر از شوش]

برابر اعلام گروه رزمی ۱۴۱ و ۱۳۸ خودروها و تانک‌های دشمن در موازات غرب رودخانه کرخه ۵ کیلومتری پایین‌تر از شوش به طرف اهواز در حرکت هستند. مراتب جهت استحضار و اقدام لازم به عرض می‌رسد.

سرهنک ملک‌نژاد

شماره: ۱۰۲۶

تاریخ: ۵۹/۷/۱۸

از: ستاد عملیاتی دزفول

به: ل ۹۲ ستاد عملیات نزا

[توپ سنگین دشمن در سایت ۵]

برابر گزارش گروه ۱۴۱ و ۱۳۸ در تاریخ ۵۹/۷/۱۷ با استراق سمع که از طریق بی‌سیم به عمل آمد، به عربی شنیده شده که در حال حاضر، ۱۰ قبضه توپ سنگین به فرماندهی سرگرد زهر در اطراف سایت ۵ مستقر شده که از آنجا یگان‌های مستقر در شوش و اطراف آن را زیر آتش گرفته‌اند.

سرهنک ملک‌نژاد

شماره: ۱۰۳۴

تاریخ: ۵۹/۷/۱۸

از: ستاد عملیاتی دزفول

به: ل ۹۲

[گزارش خودی و دشمن در جنوب شوش]

پیرو ۲۰۴-۸۴-۲۰۱ - ۵۹/۷/۱۸ و ۲۰۲-۸۴-۲۰۱ - ۵۹/۷/۱۷

دستور فرماید سریعاً وضعیت نیروی خودی و دشمن را در جنوب شوش حوالی دویی و سایر منطقه مربوطه را به این گروه رزمی گزارش نمایند.

ستاد عملیاتی دزفول

۱۹۸ / تیپ ۲ لشکر ۹۲ زرهی در آغاز جنگ تحمیلی

از: ستاد عملیاتی دزفول

شماره: ۱۰۳۰

به: لشکر ۹۲

تاریخ: ۵۹/۷/۱۸

[خنثی کردن سریع آتش دشمن]

گردان رزمی ۱۳۸ و ۱۴۱ زیر امر ستاد عملیاتی دزفول، به علت اینکه زیر آتش شدید دشمن در منطقه شوش قرار گرفته، تقاضای پشتیبانی هوایی و اعزام هلیکوپتر جهت تخلیه مجروحین به جلو معدن سنگ نموده، ضمناً یادآور شدند، چنانچه هرچه سریعتر در خاموشی و خنثی کردن آتش متجاوز اقدام نگردد، مجبور به عقب‌نشینی خواهند شد.

از: ل ۹۲

شماره: ۴۸-۴۸-۲۰۱

به: ف تی ۲

تاریخ: ۵۹/۷/۱۹

[برهم زدن تجدید سازمان دشمن]

برابر اطلاع واصله، دشمن در منطقه آن یگان مشغول تجدید سازمان است. دستور فرمایید با اجرای آتش توپخانه و درخواست پشتیبانی هوایی از چانل مربوطه، روی مواضع دشمن، مانع انجام تجدید سازمان دشمن گردند.

سرهنگ ستاد قاسمی نو

از: ستاد عملیات دزفول

شماره: ۱۰۶

به: لشکر ۹۲

تاریخ: ۵۹/۷/۱۸

[گزارش نتیجه اقدامات]

برابر گزارش فرمانده یگان‌های مستقر در شوش، سرهنگ پورداراب، این یگان زیر آتش شدید توپخانه قرار گرفته، مقداری خودرو حامل مهمات و مقداری وسایل و وسایط از بین رفته، پرسنل زخمی که به موقع اعزام شدند. ضمناً به عرض می‌رساند با وجود وارد آمدن ضایعات و نبودن سلاح اجتماعی، این یگان توان خود را از دست داده است. استدعا دارد در این مورد بررسی و در صورت تصویب به منظور تجدید سازمان به عقب کشیده شوند.

ف ل ۹۲

پیام‌ها و دستورات ۱۹۹/

شماره: ۲۰۱-۴۸

تاریخ: ۵۹/۷/۲۰

از: ل ۹۲ زرهی (۳ر)

به: ف تیپ ۲

[موقعیت نیروها در شوش]

پیرو ۱۵۸ - ۵۹/۷/۲۰

دستور دهید سریعاً نتیجه اقدامات در پیرو شماره بالا را با ذکر موقعیت نیروهای خودی و دشمن گزارش نمایند.

سرهنگ قاسمی

شماره: ۱۶۶

تاریخ: ۵۹/۷/۲۰

از: ستاد عملیات دزفول

به: ل ۹۲

[دشمن در حال تقویت]

برابر گزارش یگان‌های مستقر در شوش، موقعیت فعلی یگان‌های مستقر مذکور، در جنوب غربی در ساحل رودخانه کرخه است. ضمناً شواهدی دال بر زدن پل به وسیله دشمن فعلاً در حوالی شوش در دست نیست.

سرهنگ ملک‌نژاد

شماره: ۱۹۶

تاریخ: ۵۹/۷/۲۰

از: ستاد عملیاتی دزفول

به: ف ل ۹۲ زرهی و قرارگاه تاکتیکی نزاچا

[تلفات خودی و دشمن]

برابر گزارش تیپ ۲، دشمن در حال تقویت یگان‌های خود می‌باشد.

سرهنگ ملک‌نژاد

۲۰۰ / تیپ ۲ لشکر ۹۲ زرهی در آغاز جنگ تحمیلی

از: گروه رزمی ۳۸ شیراز (مربوط به منطقه اهواز است)

شماره: ۲۰۱-۲۸-۱۰۲

به: ف ل ۹۲ تاریخ: ۵۹/۷/۲۸

[تلفات خودی و دشمن]

عملیاتی که از ساعت ۷:۳۰ روز ۵۹/۷/۲۷ به آتش توپخانه و خمپاره‌انداز و تانک تلفاتی به دشمن وارد شد. در ضمن در اثر ترکش خمپاره دشمن، یک نفر مهندس و یک نفر سرباز که دیدبان توپخانه بودند به شدت مجروح و به بیمارستان اعزام شدند.

از: عملیات دزفول نزا

شماره: ۱۱۹۴۰

به: ف ل ۹۲ تاریخ: ۵۹/۷/۲۹

[گزارش وضعیت خرمشهر و آبادان]

برابر اعلام سماجا مستند به گزارش نداجا در خرمشهر آخرین مقاومت در حال شکسته شدن بوده و ۹۰ درصد از شهر در دست دشمن است و از پل خرمشهر تقاضای کمک شده در آبادان تانکها و توپها و نفرات دشمن در حال پیشروی هستند ناخدا جلیل‌زاده فرمانده منطقه مجروح و در بیمارستان است و شدیداً تقاضای کمک شده دستور فرمایند مراتب بالا را بررسی و چنانچه مورد تایید است اعلام و اقدام فوری و لازم به عمل آورید.

از: ل ۹۲

شماره: ۲۰۱-۴۸-۱۱۷

به: تی ۲، تی ۳، توپخانه لشکری تاریخ: ۵۹/۷/۲۹

[استفاده از برد خمپاره‌اندازها به جای توپ]

به توپخانه‌های عمل کلی ابلاغ شد از آتش به سوی هدف‌هایی که در برد خمپاره‌اندازهای یگان‌ها است، خودداری نمایند. لذا ضروری است که یگان‌ها به منظور جلوگیری از فرسودگی بیش از حد توپ‌ها به این امر توجه نمایند.

سرهنک قاسمی نو

پیام‌ها و دستورات ۲۰۱/

شماره: ۱۵۸۹

تاریخ: ۵۹/۸/۱

از: تیپ ۲

به: لشکر ۹۲

[موقعیت خودی و دشمن در غرب کرخه]

بازگشت به شماره ۵۹/۷/ ۳۰- ۲۰۱-۴۸-۱۲۲

یگان‌های خودی در ۲ کیلومتری غرب رودخانه کرخه و دشمن بین ۶ تا ۱۰ کیلومتری غرب رودخانه کرخه مستقر می‌باشند.

شماره: ۲۰۱-۴۸-۷۶

تاریخ: ۵۹/۸/۸

از: ل ۹۲ زرهی (۳)

به: ف تی ۲ زرهی دزفول

[گردان ۲۸۳ از زیر امر خارج]

دستور فرماید گردان ۲۸۳ سوار زرهی را از زیر امر خارج و در حوالی کریت مواضع خود را انتخاب و فرمانده یگان به اهواز عزیمت تا مأموریت جدید نامبرده ابلاغ گردد.
ف ل ۹۲ زرهی سرهنگ زرهی ستاد قاسمی

شماره: ۳۰۰۱-۲۶

تاریخ: ۵۹/۸/۹

از: ستاد عملیات دزفول

به: ف ل ۹۲

[یگان‌های تیپ ۲ در محل تجمع جدید]

برابر امریه ۳۰۰۱-۲۶ - ۵۹/۸/۳ قرارگاه نزاجا. یگان‌های تیپ و زیر امر از ساعت ۲۴:۰۰ روز ۵۹/۸/۶ تا ۵۹/۸/۷ به تدریج تعویض و در محل تجمع جدید حوالی بالا رود مستقر و مشغول تجدید سازمان می‌باشند. مختصات پاسگاه فرماندهی ۱۷۸ - ۸۰۸ می‌باشد. مراتب جهت استحضار به عرض می‌رسد.

ف ستاد عملیات دزفول

۲۰۲ / تیپ ۲ لشکر ۹۲ زرهی در آغاز جنگ تحمیلی

شماره: ۱۶۸۷

از: تیپ ۲ زرهی

تاریخ: ۵۹/۸/۱۹

به: ل ۹۲ زرهی

[حرکت تیپ ۲ به طرف اهواز]

اولین سریال تیپ ۲ زرهی در ساعت ۰۶:۳۰ روز ۵۹/۸/۱۹ به طرف اهواز حرکت نمود.

ف تیپ ۲ زرهی

شماره: ۱۶۸۸

از: تیپ ۲

تاریخ: ۵۹/۸/۱۹

به: ل ۹۲ زرهی

[حرکت آخرین ستون تیپ ۲]

آخرین ستون تیپ ۲ زرهی در ساعت ۱۰:۰۰ روز ۵۹/۸/۱۹ به طرف اهواز حرکت نمود.

تیپ ۲

شماره: ۱۶۹۶

از: تیپ ۲ زرهی

تاریخ: ۵۹/۸/۲۳

به: ل ۹۲ زرهی

[استقرار تیپ ۲ در منطقه جدید]

آخرین سریال تیپ ۲ در ساعت ۱۲:۰۰ روز ۵۹/۸/۲۳ در منطقه جدید مستقر گردید.

تیپ ۲

بررسی و تجزیه و تحلیل

**عملیات تأخیری و پدافندی یگان‌های لشکر ۹۲ زرهی در غرب
دزفول و شوش**

بررسی و تجزیه و تحلیل

عملیات تأخیری و پدافندی یگان‌های لشکر ۹۲ زرهی در غرب دزفول و شوش (شامل پاتک تیپ ۲ زرهی در پای پل کرخه و تصرف سرپل)

۱- کلیات

عملیات لشکر ۹۲ زرهی در خوزستان، از عین خوش و دوسلک در شمال تا کرانه اروندرود، به ۴ منطقه مستقل تقسیم می‌شد، که شامل منطقه غرب دزفول و شوش، منطقه جنوب غربی اهواز، منطقه سوسنگرد و بستان و هویزه و منطقه خرمشهر و آبادان بود.

در این قسمت، جریان حوادث جنگ در منطقه غرب دزفول و شوش از آغاز نبردهای مرزی تا تثبیت پیشروی دشمن در غرب رودخانه کرخه در نیمه اول آبان ماه ۱۳۵۹ بررسی می‌گردد.

این منطقه عملیات در غرب به خط مرز از غرب موسیان تا غرب ارتفاعات میشداغ، در شمال به ارتفاعات شمالی عین خوش و دشت عباس و ارتفاعات شرقی و غربی رودخانه کرخه در پای پل و بالاخره در جنوب به تپه‌های رملی شمال منطقه دشت آزادگان محدود می‌گردد.

یگان‌های خودی که در این منطقه عملیات شرکت داشتند، عبارت بودند از: تیپ ۲ لشکر ۹۲ زرهی، یک گروه رزمی از تیپ ۳۷ مرکز زرهی، گردان ۲۸۳ سوار زرهی لشکر ۹۲ زرهی و گردان‌های ۱۳۸ و ۱۴۱ پیاده لشکر ۲۱ پیاده و یگان‌های توپخانه از گروه ۵۵ توپخانه و لشکر ۹۲ زرهی.

عناصر دشمن که در این منطقه تجاوز کردند، یگان‌های لشکر ۱ مکانیزه و ۱۰ زرهی ارتش متجاوز عراق بود.

حوادث جنگ در این منطقه عملیات، از اوایل شهریور ماه ۱۳۵۹ آغاز شد. ابتدا ارتش متجاوز عراق، پاسگاه‌های مرزی چیلات و سمیده را زیر آتش گرفته به مرور تجاوزات ارتش مزدور عراق شدت پیدا کرد. تمام پاسگاه‌های مرزی، از سوبله در غرب بستان تا چیلات در

غرب دهلران گسترش یافت. بالاخره در روز ۳۱ شهریور ماه ۱۳۵۹ ابتدا پادگان دزفول و پایگاه هوایی دزفول و ایستگاه رادار بمباران شد. از ساعت ۱۸:۰۰ این روز یگان‌های ارتش متجاوز از خط مرز گذشتند و در دو معبر اصلی منطقه که عین خوش و دو سلک بود، پیشروی نمودند. هدف ارتش متجاوز در این منطقه رسیدن به دزفول و اندیمشک و قطع ارتباط خوزستان با سایر قسمت‌های کشور ایران در محور تهران، خرم‌آباد، اندیمشک بود. چنانچه دشمن موفق می‌شد به این هدف دست یابد، تمام غرب خوزستان در اشغال نیروی متجاوز در می‌آمد. زیرا محور یاد شده تنها محور مهم و قابل اعتماد مواصلات خوزستان با سایر نقاط مرکزی ایران است. راه‌آهن جنوب که مهمترین خط مواصلاتی است، در امتداد همین محور کشیده شده است. چنانچه این محور قطع می‌شد، اصولاً رساندن نیروهای کمکی به خوزستان، امکان پذیر نمی‌شد زیرا تنها محور دیگر باقیمانده به خوزستان محور تهران، اصفهان، شیراز، بهبهان، اهواز بود که بیش از ۱۵۰۰ کیلومتر طول دارد و فاقد راه‌آهن است، از کوهستان‌های سخت جنوب استان فارس عبور می‌کند. برای ترابری نظامی چندان مفید نیست با توجه به این خصوصیات طبیعی، منطقه اندیمشک و دزفول برای خوزستان گلوگاه حیاتی است. با همین حساسیت بود که دشمن از ابتدا یک لشکر زرهی و یک لشکر مکانیزه را با پشتیبانی کامل توپخانه وارد عمل کرد. به علت عدم تعادل نسبی توان رزمی نیروهای ما با ۲ لشکر دشمن در این منطقه، رزمندگان مجبور شدند، در مقابل فشار شدید نیروهای دشمن، با عملیات تأخیری، از خط مرز تا کرانه شرقی رودخانه کرخه با اتکا به این مانع طبیعی پیشروی دشمن را متوقف سازند این عملیات از روز ۳۱ شهریور آغاز شد و تا ۷ مهر ادامه یافت. بالاخره در این روز نیروهای ما تحت فشار شدید به شرق رودخانه عقب‌نشینی کردند. گرچه در این مرحله از عملیات، رزمندگان ما تلفات زیادی دیدند، ولی هیچیک محاصره نشدند و به دام دشمن نیفتادند. همه آنها توانستند پس از ۶ روز مبارزه سخت به شرق رودخانه عقب‌نشینی کنند. پس از عقب‌نشینی رزمندگان ما به شرق کرخه، نیروهای متجاوز تلاش زیادی برای عبور از رودخانه و تعقیب رزمندگان ما نشان ندادند و در غرب رودخانه متوقف شدند. یگان‌های ما که در این جبهه نبردهای شدیدی کرده بودند و تلفات زیادی داده بودند، پس از عقب‌نشینی به شرق رودخانه، با همان استعداد باقیمانده بسیار

ضعیف، تجدید سازمان کردند و مواضع دفاعی در شرق رودخانه از پای پل کرخه تا شوش را اشغال نمودند. زیرا غیر از این یگان‌ها، نیروی دیگر در عقب وجود نداشت که مواضع سد کننده را اشغال کنند.

تیپ ۲ لشکر ۹۲ زرهی، پس از عقب‌نشینی به شرق رودخانه، ارتفاعات طرفین پل را اشغال و موفق شد پل را حفظ کند.

عناصر گروه رزمی ۳۷ و گردان ۲۸۳ سوار زرهی نیز از پل کرخه عقب‌نشینی کردند ولی عناصر گردان‌های ۱۳۸ و ۱۴۱ پیاده لشکر ۲۱ در محور فکه، دوسلک، شوش عقب‌نشینی کردند، بدون اینکه متوجه باشند، پلی در این منطقه بر روی رودخانه وجود ندارد. لذا هنگام عقب‌نشینی از رودخانه، اغلب خودروها و وسایل سنگین خود را از دست دادند. تعدادی از پرسنل در رودخانه غرق شدند. با این وجود، این رزمندگان دلیر از جان گذشته در شرق رودخانه مواضع دفاعی اشغال و از کرانه شرقی، دشمن را زیر آتش گرفتند.

همان‌گونه که گفته شد، دشمن برای عبور از رودخانه تلاش چندانی نکرد. این کار دشمن جای بررسی است. زیرا نیروهای متجاوز می‌توانستند، با همان فشاری که نیروهای ما را به عقب رانده بودند، از رودخانه بگذرند و اندیمشک و دزفول را تصرف نمایند. علت اینکه چرا این کار را نکردند، روشن نیست. مگر اینکه بعدها طرح‌های عملیاتی ارتش متجاوز عراق بررسی شود و علت آن روشن گردد. به هر حال این ضعف عملیاتی، یا رهبری، یا هر عامل دیگر دشمن، بزرگ‌ترین کمک را در جنگ تحمیلی به نیروهای مسلح جمهوری اسلامی کرد و سرنوشت جنگ را کلاً به نفع نیروهای ما تغییر داد.

باقیمانده عناصر تیپ ۲ لشکر ۹۲ زرهی در ظرف چند روز با همان امکانات ضعیف تجدید سازمان کردند و تا حدودی پرسنل و وسایل باقیمانده که حدود یک تیم گروهبانی بود، جمع‌آوری و سازمان داده شدند. با این تیم و باقیمانده گروه ۳۷ در ۱۳ مهر یعنی ۶ روز بعد از عقب‌نشینی در پای پل کرخه، حمله کرد و از پل عبور نمود. یک سرپل به عرض حدود ۵ کیلومتر عمق ۳۰۰ متر تا ۳ کیلومتر در غرب رودخانه اشغال و نگهداری نمود، به نحوی که ۲ لشکر زرهی و مکانیزه دشمن نتوانست این یگان ضعیف ما را از سرپل عقب براند. این سرپل تا عملیات فتح‌المبین که در فروردین ۱۳۶۱ اجرا شد، در تصرف نیروهای ما بود.

همزمان با تصرف سرپل غرب کرخه به وسیله تیپ ۲ زرهی، یگان‌های لشکر ۲۱ پیاده و ۱۶ زرهی از مناطق داخلی کشور به منطقه دزفول تغییر مکان نمودند. به مرور ۲ لشکر ایران در این منطقه متمرکز شد.

در ۲۳ مهر ماه، لشکر ۲۱ پیاده در منطقه سرپل اشغالی تیپ ۲ لشکر ۹۲ زرهی، تعرض متقابل کرد، ولی موفق نشد نیروهای دشمن را عقب براند. اجباراً به شرق رودخانه برگشت. تیپ ۲ زرهی و سایر عناصر لشکر ۹۲ به دفاع از سرپل ادامه دادند. تا اینکه در ۷ آبان مسئولیت دفاع از این منطقه، به لشکر ۲۱ پیاده واگذار شد. عناصر تعویض شده پس از یک تجدید سازمان مختصر از ۱۳ آبان به منطقه اهواز تغییر مکان داده شدند و در اختیار لشکر متبوعه قرار گرفتند. در این بررسی، عملیات یگان‌های لشکر ۹۲ زرهی و نیروهای تقویتی آن از شروع جنگ تحمیلی تا تعویض به وسیله لشکر ۲۱ پیاده بررسی می‌گردد. جریان حمله لشکر ۲۱ پیاده در ۲۳ مهر ماه، در بخش جداگانه گردآوری و بررسی شده است.

۲- ایمان و اعتقاد

نظر با اینکه عناصر لشکر ۹۲ زرهی در منطقه دزفول، شوش نبرد می‌کردند، خصوصیات انسانی پرسنل یگان‌های این منطقه مانند تیپ ۱ لشکر ۹۲ زرهی در منطقه اهواز بود. چون چگونگی اثرات ایمان و اعتقاد در عملیات یگان‌های لشکر ۹۲ زرهی در بررسی عملیات تیپ ۱ بررسی شده است، از تکرار مطالب در این عملیات خودداری می‌شود.

۳- چگونگی رعایت اصول جنگ در عملیات غرب شوش و دزفول

الف- اصل هدف:

بر مبنای دستور عملیاتی ابوزر، مأموریت لشکر ۹۲ زرهی این بود که در منطقه مسئولیت سرزمینی خود دفاع کند. مأموریت یگان‌های مستقر در منطقه عملیاتی غرب دزفول و شوش این بود که در مواضع عین خوش و دوسلک دفاع کنند. گردان ۲۸۳ سوار زرهی مأموریت داشت در غرب رودخانه دویرج تا خط مرز پوشش و تأمین برقرار کند.

از نظر وضعیت طبیعی زمین منطقه عملیات، این هدف بسیار خوب بود. زیرا بهترین مواضع دفاعی در این منطقه عملیات، ارتفاعات طرفین معبر عین خوش و معبر دوسلک می باشد که با نیروهای نسبتاً کم قابل دفاع است و دید بسیار خوبی به دشت غربی بین رودخانه دویرج تا دامنه غربی ارتفاعات تینه را دارد. ضمن اینکه ارتفاعات تینه بین عین خوش و دوسلک برای خودروهای چرخدار و شنی دار به سادگی قابل عبور نیست. زیرا شیب ارتفاعات دامنه غربی خیلی تند و بریدگی ها زیاد است، ولی در دامنه شرقی به سمت دشت عباس شیب ارتفاعات ملایم است. ضمناً در ارتفاعات شرقی عین خوش و دوسلک نیز مواضع سدکننده بسیار مناسبی وجود دارد. تپه های شاوریه و علی گره زرد در شرق دشت عباس و ارتفاعات ابوصلیبی خات و رادار در شرق دوسلک مواضع متناسبی را برای خطوط دوم و سوم دفاع تشکیل می دهند. به طور کلی منطقه عملیات غرب دزفول و شوش به علت وجود ارتفاعات منطقه مناسبی برای دفاع و عمل تأخیری می باشد. بنابراین هدف تعیین شده نسبت به شرایط زمین مناسب بود. یگان های اختصاص داده شده به این منطقه عملیات نیز از نظر سازمانی خیلی کم نبود، ولی از نظر وضع موجودی، یگان ها مشکلات زیادی داشتند. در این منطقه یک تیپ زرهی، یک گردان سوار زرهی، یک گروه رزمی زرهی و یک گردان پیاده و عناصر ژاندارمری و سپاه پاسداران و نیروهای مردمی مستقر بودند. یک تیپ در معبر عین خوش و تیپ دیگر در معبر دوسلک باید دفاع می کرد. چنانچه شرایط کلی استعداد رزمی این تیپ ها مناسب می بود، باید می توانستند جلو پیشروی نیروهای دشمن را بگیرند. ولی عملاً موفق به اجرای این مأموریت نشدند. علت این بود که این یگان ها از نظر عددی کمتر از ۵۰ درصد سازمان خود را داشتند و از نظر کیفی نیز در شرایط چندان مناسبی نبودند. فرماندهی و کنترل بسیار ضعیف بود. منطقه به نحو مطلوب آرایش نشده بود. سطح آموزش پایین بود و مسایل دیگر انسانی چندان مطلوب نبود و این کمبودها سبب شد که این یگان ها نتوانند پیشروی دشمن را سد کنند و گر نه از نظر کلاسیک هدف مناسب بود.

ب- اصل وحدت فرماندهی:

وحدت فرماندهی در منطقه عملیات وجود نداشت. در این منطقه ۴ یگان اصلی وارد عمل شده بودند که عبارت بودند از: گردان ۲۸۳ سوار زرهی، تیپ ۲ زرهی، گروه رزمی ۳۷ و گردان ۱۳۸ پیاده لشکر ۲۱ پیاده، علاوه بر اینها عناصر ژاندارمری و سپاه پاسداران نیز در منطقه حضور داشتند و هر یک از این یگانها کاملاً مستقل عمل می کردند. قرارگاه هماهنگ کننده ای برای آنها تعیین نشده بود. هر کدام از این یگانها مستقلاً با قرارگاه لشکر ۹۲ زرهی که در اهواز و در مسافت بیش از ۱۶۰ کیلومتر مستقر بود، ارتباط داشتند. قرارگاه لشکر آنها را هدایت می کرد، در حالی که قرارگاه لشکر، خود در اهواز با مشکلات بسیاری درگیر بود. بعد از تعویض فرمانده لشکر، حضور سرهنگ زرهی ستاد غلامرضا قاسمی در اهواز به عنوان فرمانده لشکر، معاون لشکر که قبل از آمدن فرمانده جدید، سرپرستی لشکر را عهده دار بود، به دزفول اعزام شد. با تشکیل یک قرارگاه موقت به نام فرمانده عملیاتی دزفول، رهبری یگانها را به عهده گرفت. این قرارگاه از ۱۰ مهر به بعد تشکیل شد. در آن تاریخ، یگانهای منطقه عملیات غرب دزفول و شوش، به شرق رودخانه کرخه عقبنشینی کرده بودند، به اصطلاح، کار تمام شده و فرصت از دست رفته بود.

عدم وحدت فرماندهی در منطقه، به قدری نامناسب و اسفبار بود که حتی برای هدایت عملیات تأخیری و عقب کشاندن واحدها از منطقه تهدید و جلوگیری از محاصره، مقامی که نبود هماهنگی بین یگانها برقرار کند. عناصر تیپ ۲ به شرق رودخانه عقبنشینی کرده بودند و می خواستند پل کرخه را منفجر کنند. در حالیکه هنوز گردان سوار زرهی و گروه رزمی ۳۷ و گردانهای ۱۳۸ و ۱۴۱ در غرب کرخه با دشمن درگیر بودند. چنانچه پل تخریب می شد، تمام آنها از بین می رفتند یا به دام دشمن می افتادند. همچنین، عقبنشینی گردانهای ۱۳۸ و ۱۴۱ از محور دوسلک به سمت شوش انجام شد، بدون اینکه پلی در رودخانه کرخه وجود داشته باشد و مقامی به این گردانها اطلاع دهد که پل وجود ندارد یا پلی برای عقب کشاندن آنها تهیه کند. به هر حال سازمان دهی اولیه در منطقه عملیات بسیار ضعیف و وحدتی برای هدایت یگانها به وجود نیامده بود.

پ- اصل تمرکز قوا:

در گسترش پادگانی لشکر ۹۲ زرهی، تیپ ۲ با ۲ گردان تانک و یک گردان مکانیزه و یک گردان توپخانه در پادگان دزفول مستقر بود. مسئولیت سرزمینی تیپ در شروع هرگونه برخوردی، در منطقه عین خوش و دوسلک بود. ولی مسلماً این تیپ استعداد رزمی کافی برای مقابله با تهاجم عمومی نیروهای متجاوز عراق را نداشت. به این علت در طرح ابوذر پیش‌بینی شده بود که لشکر ۱۶ زرهی به منطقه دزفول تغییر مکان کند و مسئولیت منطقه را به عهده گیرد. ولی در مقدمات آمادگی برای جنگ تحمیلی توسط عراق، این قسمت از طرح به موقع اجرا نشد. لشکر ۱۶ زرهی بعد از آغاز جنگ عمومی، شروع به تغییر مکان به منطقه دزفول کرد. در اوایل آبان ماه یعنی بیش از یک ماه پس از شروع جنگ تغییر مکان یگان‌های لشکر ۱۶ زرهی به دزفول تمام شد بنابراین قبل از شروع عملیات، طرح عملیاتی ابوذر اجرا نشد. ولی برای تقویت یگان‌های لشکر ۹۲ زرهی در منطقه دزفول یک گروه رزمی از تیپ ۳۷ مرکز زرهی از اوایل اردیبهشت ماه سال ۱۳۵۹ از شیراز به دزفول تغییر مکان داده شد و در دوسلک مستقر گردید.

با تشدید اختلافات و تهدیدات حکومت مزدور امپریالیسم عراق، نیروی زمینی در تاریخ ۲۰ شهریور ماه دستور داد، طرح ابوذر را اجرا و یگان‌های لشکر ۹۲ زرهی به مناطق عملیاتی تعیین شده اعزام گردند. لشکر ۹۲ زرهی بر مبنای طرح‌های سال‌های قبل، تغییر مکان و گسترش‌ها را انجام داد. زیرا طرح عملیاتی حُر لشکر ۹۲ زرهی، در ۲۷ شهریور و پس از گسترش‌ها تهیه و ابلاغ شد. بر مبنای این گسترش‌ها، گردان ۲۸۳ سوار زرهی که در اهواز مستقر بود، به منطقه دزفول اعزام شد. نیروی پوشش لشکر را در منطقه عملیات غرب دزفول و شوش در غرب رودخانه دویرج برقرار کرد.

نیروی زمینی در ۲۱ شهریور به لشکر ۲ پیاده مرکز دستور داد، یک گروه رزمی شامل یک گروهان پیاده و یک گروهان تانک به دزفول اعزام کند و زیر امر لشکر ۹۲ زرهی قرار دهد. در اواخر شهریور به گروه‌های ۲۲ و ۳۳ و ۵۵ توپخانه دستور داده شد یگان‌هایی به منطقه دزفول و اهواز بفرستند. به لشکر ۲۱ پیاده دستور داده شد یک گردان دیگر پیاده به

دزفول اعزام کند. ضمن اینکه این یگان‌ها بعد از شروع جنگ به منطقه وارد شدند، نتوانستند اثرات مهمی در مرحله اول نبرد که دفاع و عمل تأخیری بود داشته باشند.

از اوایل مهر ماه عناصر لشکر ۲۱ پیاده (لشکر ۲ و ۱ مرکز که بعداً در هم ادغام و لشکر ۲۱ را تشکیل دادند) از تهران و لشکر ۱۶ زرهی از قزوین، زنجان، همدان و کردستان جمع‌آوری و به منطقه دزفول اعزام شدند که مرحله اول نبرد تمام شده بود و یگان‌های مدافع ما در اثر فشار شدید دشمن به شرق رودخانه کرخه عقب رانده شده بودند.

با توجه به نکات بالا، این اصل قبل از شروع جنگ رعایت نشده بود و نیروی کافی در منطقه متمرکز نگردیده بود. در صورتی که حداقل در ۱۳ شهریور، ستاد مشترک حمله ارتش عراق را قطعی اعلام کرده بود، از همان تاریخ امکان داشت، عناصر لشکر ۲۱ پیاده و لشکر ۱۶ زرهی به خوزستان اعزام شوند و با طرح‌ریزی صحیح وارد عمل گردند.

ن: اصل صرفه‌جویی در قوا

به منظور این است که با نیروهای کمتری در یک منطقه عملیات دفاع، یا عمل تأخیری اجرا شود و یگان‌هایی از آن جبهه برداشت شده و در جبهه دیگر که ضروری‌تر است وارد عمل گردند. لشکر ۹۲ زرهی با امکانات ضعیفی که داشت در تمام جبهه‌ها با حداقل نیروی مورد نیاز به مقابله با دشمن متجاوز پرداخته بود و اصولاً نمی‌توانست این اصل را اجرا نماید. این اصل، مفهومی در این شرایط نداشت. در سطح یگان‌های اجرایی این منطقه عملیات نیز، شرایط به همین نحو بود.

تیپ ۲ زرهی اسماً دارای ۲ گردان تانک و یک گردان مکانیزه بود. جمع استعداد این تیپ حدود یک گروه رزمی گردانی بود. گروه رزمی ۳۷ نیز حدود یک گروهان تقویت شده بود. وضع گردان ۲۸۳ سوار زرهی نیز در همین حدود بود. این گردان به جای ۲۱ دستگاه تانک اسکورپیون ۷ دستگاه تانک داشت. یعنی فقط یک گروهان می‌توانست سازمان دهد. با این شرایط، بحث گردان درباره اصل صرفه‌جویی در قوا زائد است و اما در سطح نیروی زمینی با توجه به اینکه بعد از آغاز جنگ و وارد شدن ضربات سهمگین اولیه به نیروهای ما در جبهه خوزستان و اشغال بیش از ۱۰ هزار کیلومتر مربع از خاک میهن اسلامی ما، به

وسیله ارتش متجاوز و مزدور عراق، یک لشکر پیاده و یک لشکر زرهی در ظرف یکماه اول جنگ به دزفول اعزام شد، آیا این مسئله، به عنوان صرفه‌جویی در قوا می‌تواند تلقی گردد، مسئله‌ای است که در بررسی کلیات جنگ، این مسئله باید تحت بررسی قرار گیرد.

ث: اصل سادگی:

شرایط طبیعی منطقه عملیات غرب دزفول و شوش یک طرح نسبتاً ساده پدافندی و تأخیری را ارائه می‌دهد از خط مرز به سمت رودخانه کرخه در شرق، رشته ارتفاعات حمزین و ارتفاعات میشداغ به موازات خط مرز، و بعد رودخانه دویرج، بعد ارتفاعات عین خوش و دوسلک و رقابیه و میشداغ، بعد ارتفاعات شاوریه و علی‌گره‌زد و ابوصلیبی خات و بالاخره رودخانه کرخه به موازات یکدیگر در امتداد شمالی جنوبی از غرب به شرق گسترده شده‌اند. اجرای هرگونه عملیات پدافندی و تأخیری را به سادگی امکان پذیر می‌سازند. چنانچه نیروهای کافی برای اشغال مواضع سد کننده پدافندی و تأخیری به این منطقه اختصاص داده شود و از وضعیت زمین منطقه عملیات استفاده صحیح تاکتیکی به عمل آید، یک نیروی مدافع می‌تواند با نیروی متجاوز بیش از ۳ برابر خود مبارزه کند و مانع پیشروی متجاوز به سمت شرق گردد.

قبل از آغاز جنگ تحمیلی، عناصر مدافع لشکر ۹۲ زرهی و یگان‌های تقویتی آن، از خصوصیات طبیعی منطقه عملیات استفاده کرده و اصل سادگی را به کار گرفته بودند. ولی توان کلی رزمی این یگان‌ها از نظر فیزیکی و غیر فیزیکی آن قدر ضعیف بود که نتوانستند در مقابل ۲ لشکر زرهی و مکانیزه دشمن که استعدادی بیش از ۵ برابر استعداد نیروهای ما داشتند، بیش از ۶ روز مقاومت کنند. اجباراً به شرق کرخه عقب‌نشینی کردند.

ج: اصل تأمین:

لشکر ۹۲ زرهی برای تأمین قسمت جلو عناصر مستقر در منطقه عملیات غرب دزفول، گردان ۲۸۳ سوار زرهی را اختصاص داده بود. علاوه بر این گردان، پاسگاه‌های مرزی ژاندارمری که به وسیله عناصر سپاه پاسداران و نیروهای مردمی تقویت شده بودند، در تمام

عرض جبهه از چیلات در غرب دهلران تا سوبله در غرب بستان مستقر بودند. حرکات و فعالیت‌های نیروهای متجاوز عراق را در غرب خط مرز زیر دیدبانی داشتند. عناصر گردان ۲۸۳ سوار زرهی در مقابل معابر اصلی نفوذی دشمن که معبر ربوط و سمیده و فکه بود مستقر بودند. از نظر کلی، مأموریت دیدبانی و پوشش و تأخیر را در مقدمات رزمی خود انجام دادند. برای تأمین پهلوهای شمالی و جنوبی منطقه، یگان مخصوصی منظور نشده بود. یگان‌های مستقر در مواضع پدافندی عین خوش و دوسلک بایستی تأمین پهلوهای مواضع مربوطه را خودشان برقرار می‌کردند. برای تأمین منطقه عقب هیچ یگانی در نظر گرفته نشده بود. چنانچه دشمن یگان هوابرد یا هلی‌برن در عقب مواضع دفاعی و در دشت عباس یا دشت باز بین رودخانه کرخه و تپه‌های علی‌گره‌زد پیاده می‌کرد، به سادگی می‌توانست محور مواصلاتی دزفول، پای پل، عین خوش را در تپه علی‌گره‌زد و تپه کوت کاپن ببندد و تمام مدافعان ما را محاصره و به دام اندازد. چنانچه در ادامه نبرد، همین مسائل عدم تأمین عقب و پهلوها، سبب نگرانی شدید تیپ ۲ زرهی، گروه رزمی ۳۷ گردید. از لشکر درخواست کردند تدبیری برای خنثی کردن این تهدید اندیشیده شود، لشکر برای پوشش جناح شمالی، به گردان ۲۸۳ سوار زرهی دستور داد پس از عقب‌نشینی به عین خوش، تپه‌های شمالی عین خوش را اشغال کند و تأمین جناح راست (شمال) یگان‌ها را برقرار سازد. برای تأمین جناح جنوبی بنا به پیشنهاد گروه رزمی ۳۷ و موافقت لشکر، گردان ۱۳۸ پیاده لشکر ۲۱ که تازه به منطقه دزفول وارد شده بود، مأموریت داده شد در منطقه مرزی بین پاسگاه فکه تا پاسگاه دوبرج مستقر شود و تأمین جناح چپ (جنوب) را برقرار کند. ولی برای تأمین منطقه عقب، یگانی منظور نشد. خوشبختانه نیروهای متجاوز مقدمات هوابرد و هلی‌برن نداشتند یا اینکه داشتند ولی نتوانستند استفاده کنند. و این تهدید دشمن به مرحله عمل در نیامد. مدافعان این منطقه عملیات، در مواضع تأخیری متوالی تا شرق رودخانه کرخه عملیات تأخیری انجام دادند و عقب‌نشینی کردند.

چ: اصل غافلگیری:

در بررسی عملیات تیپ ۱ لشکر ۹۲ زرهی در جنوب غربی اهواز بیان شد که در عملیات پدافندی و تأخیری اجرای این اصل به نشان دادن مقاومت بیش از حد انتظار دشمن امکان پذیر است که از جمله روشهای این نوع غافلگیری کشاندن دشمن به کمین‌گاه یا قتلگاه و ضربت زدن به دشمن در محلی که انتظار آن را ندارد می‌باشد. بدین معنی که در دفاع، اصولاً غافلگیری هنگامی میسر است که عکس‌العمل نیروی مدافع به قدری شدید باشد که برآوردهای عملیاتی دشمن را بر هم بزند و محاسبات اولیه دشمن برای قبول امکان تعرض نادرست نتیجه دهد. این امر هنگامی امکان پذیر است که در طرح پدافندی همه جوانب کار در نظر گرفته شود و برآورد وضعیت‌های صحیح و منطقی به وسیله ستاد طرح‌ریزی به عمل آید. برای هر مسئله عملیاتی، راه‌حل متناسب و درستی انتخاب شود. این کار را یگانی می‌تواند انجام دهد که دارای سازمان متشکل و منسجم و آموزش دیده باشد. فرماندهی و ستاد و یگان‌های اجرایی با همان خصوصیات در تمام رده‌های فرماندهی باشند.

در نبردهای اولیه رزمندگان ما در جنگ تحمیلی، متأسفانه این خصوصیات در یگان‌های ما به خصوص در لشکر ۹۲ زرهی بسیار ضعیف بود. تیپ ۲ زرهی حتی فرمانده تیپ نداشت. یک سرگرد مخابرات سرپرستی تیپ را عهده‌دار بود. لشکر فاقد ستاد کار آزموده بود. چنانچه دستور عملیاتی لشکر ۶ روز پس از استقرار یگان‌ها در منطقه عملیاتی صادر گردید. مسلماً تیپ‌ها و گردان‌ها تا آغاز جنگ عمومی در ۳۱ شهریور نتوانستند طرحی تهیه کنند. در چنین شرایطی نمی‌توان انتظار داشت، مسائل فرماندهی و ستاد در رده‌های مختلف فرماندهی آنچنان برآورد شده و محاسبه شده باشد که برای همه احتمالات تدبیری اندیشیده شده باشد. برای غافلگیر کردن نیروهای دشمن طرحهایی تهیه گردد. علاوه بر این، وضعیت زمین و استعداد نیروهای ما با توجه به قریب شش ماه تلاش دشمن برای مقدمات جنگ کاملاً روشن شده بود و نیروی زمینی جمهوری اسلامی ایران نیز قبل از آغاز جنگ نیروی جدیدی در منطقه مستقر نکرده بود. بنابراین امکان غافلگیر کردن دشمن خیلی بعید بود. فقط یک عامل غافلگیری می‌توانست به وسیله نیروهای ما به کار برده شود و آن هم مقاومت دلیرانه بیش از حد انتظار، در همان مواضع و در همان شرایط نامتعادل نیرو بود که

خوشبختانه نیروهای رزمنده ما در حد توان رزمی خود از این عامل استفاده کردند. با نیروهای متجاوز که در نظر داشت ظرف ۳ روز دزفول را اشغال کند و کار خوزستان را تمام کند، چنان دلیرانه برخورد کردند که دشمن مجبور شد با احتیاط بیشتر پیشروی کند. تا قبل از وصول به هدف نابود نشود. و بالاخره تدبیر اشغال اندیمشک و دزفول را به کلی کنار بگذارد و به وصول به غرب رودخانه کرخه اکتفا کند. حتی پس از وصول به رودخانه، در مقابل یک گردان در پای پل کرخه، ارتفاعات غربی مشرف به رودخانه را نیز رها و ۵ کیلومتر عقب‌نشینی نماید. این مبارزه دلیرانه رزمندگان ما بهترین نوع غافلگیری بود که در نبردهای ۱۵ روز اول جنگ تحمیلی به کار برده شد.

ح: اصل مانور

مانور در دفاع و عمل تأخیری با بکار بردن احتیاط و اجرای عمل تعرضی (پاتک) و جابجایی یگان‌ها به مواضع پدافندی از موضع کم خطر به یک موضع پدافندی پر خطر انجام می‌گردد. در عملیات تأخیری و پدافندی یگان‌های غرب منطقه دزفول و شوش، استعداد رزمی این یگان‌ها نسبت به شرایط زمین و توانایی ۲ لشکر دشمن به حدی نبود که بتواند احتیاط قابل ملاحظه‌ای نگه دارد. یا یگانی را از موضعی برداشت کند و در موضع دیگر به کار برد. این کمبود نه تنها از نظر توان رزمی فیزیکی، بلکه از نظر توان فرماندهی و کنترل نیز ضعیف بود. زیرا شرایط منطقه نبرد نشان می‌دهد که اگر یک سیستم فرماندهی و کنترل مناسب در تمام رده‌های فرماندهی از لشکر تا دسته و گروه وجود می‌داشت، احتمالاً در این منطقه عملیات، امکان مبارزه با نتیجه بهتری وجود می‌داشت. مدافعان این منطقه می‌توانستند در عین خوش و دوسلک یا علی‌گرم‌زد و ابوصلیبی خات پیشروی دشمن را سد نمایند. ولی به علل مشکلات فراوان، کمبود توان رزمی، ضعف سیستم کنترل و فرماندهی، عکس‌العمل رزمندگان ما در این جبهه نبرد به نتیجه مطلوب‌تری نرسید. ولی به هر حال اندیمشک و دزفول حفظ شد و جلو پیشروی دشمن در غرب کرخه گرفته شد. مانور یگان‌های ما در حرکات به عقب به نحوی اجرا شد که هیچ یگان عمده ما در محاصره دشمن

قرار نگرفت. در صورتی که در تعرض متقابل نیروهای مسلح ما در عملیاتی مانند فتح‌المبین و ثامن‌الائمه (ع) و بیت‌المقدس، تیپ‌ها و لشکرهای نیروهای متجاوز محاصره و نابود شدند.

خ: اصل تعرض

در اصول قبلی بیان شد که استعداد رزمی یگان‌های ما نسبت به ۲ لشکر زرهی و مکانیزه دشمن در منطقه عملیات مورد بحث در حدی نبود که بتوانند عملیات تعرضی قابل ملاحظه‌ای اجرا نمایند. لذا در نبردهای تدافعی و تأخیری غرب کرخه، هیچ عمل تعرضی قابل ملاحظه انجام نگرفت. گرچه فرماندهی لشکر ۹۲ زرهی (فرمانده جدید) که از سوم مهرماه، فرماندهی را به عهده گرفته بود، چند بار به تیپ ۲ و گروه رزمی ۳۷ دستور داد حمله کنند و مواضع از دست رفته را از دشمن پس بگیرند، ولی این دستور بیشتر جنبه احساسی داشته تا جنبه منطقی، زیرا در همان زمان یگان‌های لشکر حتی قادر به دفاع و حفظ مواضع موجود خود نبودند، ولی پس از عقب‌نشینی به شرق رودخانه کرخه و تجدید سازمان مختصر و خارج شدن از حالت وحشت میدان نبرد، موفق شدند با یک یگان کوچک، حدود یک گردان در پای پل کرخه از پل بگذرند و به نیروهای دشمن که ارتفاعات غربی مشرف به پل را اشغال کرده بودند، حمله و نیروهای دشمن را از ارتفاعات غرب رودخانه عقب برانند. سر پلی به عرض ۵ کیلومتر و عمق ۳۰۰ متر تا ۲ کیلومتر در غرب رودخانه تصرف و نگهداری نمایند. این حمله متقابل تیپ ۲ رزه‌ای در پای پل کرخه، اولین عمل تعرضی نیروهای مسلح ما در صحنه عملیات خوزستان بود که با وجود اینکه در مقیاس بسیار کوچکی اجرا شد، ولی راه‌گشای تعرض متقابل نیروهای مسلح ما گردید. ضمن اینکه با تصرف ارتفاعات غرب پل کرخه، دیدبانی دشمن به سمت اندیمشک و دزفول از بین رفت و دشمن به علت از دست دادن این امتیاز بزرگ زمین، هیچگاه موفق نشد، آتش توپخانه دیدبانی شده و دقیق به منطقه اندیمشک و دزفول اجرا نماید.

۴- بررسی اطلاعاتی عملیات یگان‌های لشکر ۹۲ زرهی در منطقه غرب دزفول و شوش:

الف: جو

نظر به اینکه وضعیت جوی منطقه عملیات، در عملیات لشکر ۲۱ پیاده که در ۲۳ مهر ماه اجرا، بیان شده، برای اطلاع از چگونگی وضعیت جوی به آن بخش مراجعه شود.

ب: زمین منطقه عملیات:

عملیات مورد بحث در این بررسی در منطقه بین رودخانه کرخه در شرق و ارتفاعات مرزی حمزین در غرب اجرا گردید. وضعیت کلی منطقه عملیات از دیدگاه نظامی بدین شرح بود:

(۱) عوارض حساس: این عوارض از غرب به شرق، عبارت از ارتفاعات مرزی حمزین که از فکه شروع می‌شد و در مسیر شمال غربی به صورت نامنظم تا غرب موسیان و دهلران و جنوب دشت مهران، به طول بیش از ۲۰۰ کیلومتر امتداد می‌یابد در فکه ارتفاعات حمزین تمام می‌شود و از جنوب شرقی فکه، ارتفاعات میشداغ آغاز می‌شود که با فاصله چند کیلومتری موازات خط مرز کشیده شده و در تنگ چزابه به شمال بستان می‌رسد، در شرق ارتفاعات حمزین رودخانه دویرج جریان دارد که در مسیر شمالی به جنوبی از شرق موسیان وارد این منطقه عملیات می‌شود و در شمال فکه به سمت غرب تغییر مسیر می‌دهد و وارد خاک عراق می‌شود. در شرق رودخانه دویرج ارتفاعات تینه یا عین خوش تقریباً به موازات رودخانه شمالی جنوبی قرار دارد و رد مسیر دوسلک و تنگ رقابیه به ارتفاعات میشداغ وصل می‌شود و بلاخره در شرق ارتفاعات عین خوش و دوسلک ارتفاعات شاوریه و علی‌گره‌زد در مسیر شمال غربی جنوب شرقی واقع شده که در غرب شوش به کرانه غربی رودخانه کرخه منتهی می‌گردد و آخرین عارضه در این منطقه رودخانه کرخه و ارتفاعات کرانه‌های غربی و شرقی «آ» در منطقه پای پل کرخه می‌باشد.

(۲) معابر و صولی: از ۵ عارضه حساس که به موازات یکدیگر قرار دارند دو معبر عمده و صولی از خاک عراق تا رودخانه کرخه امتداد دارد که عبارتند از معبر ربوط، عین خوش،

علی‌گره‌زد، و پای پل کرخه، اندیمشک و معبر وصولی سمیده، فکه، دوسلک، ابوصلیبی خات، پای پل کرخه، اندیمشک.

(۳) موانع: موانع عمده این منطقه عبارتند از: بریدگی‌های ارتفاعات حمیرین که حرکات را محدود به معابر ربوط و سمیده یا فکه می‌سازد. رودخانه دویرج که در شرایط معمولی چندان پر آب نیست. بریدگی‌های ارتفاعات عین خوش که حرکات را به معبر عین خوش و دوسلک محدود می‌سازد. بالاخره رودخانه کرخه که به جز پل محور دهلران، گذار و پلی دیگر وجود ندارد و غیر قابل عبور است.

(۴) میدان دید و تیر به علت وجود ارتفاعات متوالی، میدان دید و تیر در اغلب نقاط محدود است. فقط در زمین‌های هموار دشت عباس و منطقه بین رودخانه دویرج و عین خوش، دید و تیر محدودیتی ندارد.

(۵) اختفا و پوشش: به علت تپه ماهور بودن منطقه، اختفا و پوشش به طور نسبی وجود دارد. از نظر اطلاعات تاکتیکی یگان‌های خودی از وضعیت زمین، باید گفت که پرسنل تیپ ۲ زرهی، سال‌ها در این منطقه تمرینات آموزشی اجرا کرده بودند و اطلاع کامل داشتند. گروه رزمی ۳۷ نیز چند ماه بود که در منطقه دوسلک مستقر بود و به وضع زمین آشنایی کامل پیدا کرده بود. ولی گردان ۱۳۸ و ۱۴۱ پیاده که تازه به منطقه وارد شده بودند، به خصوصیات منطقه آشنایی کافی نداشتند. به همین علت در اجرای عملیات تأخیری به جای اینکه به سمت پل کرخه عقب‌نشینی کنند، مستقیماً به سمت شرق و شوش عقب‌نشینی کرده بودند و با موانع رودخانه برخورد نموده بودند.

وضعیت زمین برای دشمن هم کلاً روشن بود. نقشه‌های ۱/۱۰۰۰۰۰ منطقه که از دشمن به دست آمد، جزئی‌ترین عوارض منطقه را نشان می‌داد. ضمن اینکه یگان‌های متجاوز نیز سال‌ها در مقابل این منطقه تمریناتی انجام داده بودند.

پ: وضعیت دشمن:

با توجه به حساسیت و حیاتی بودن منطقه اندیمشک، دزفول، ستاد مشترک و نیروی زمینی از آغاز احتمال تهدید ارتش عراق، توجه ویژه‌ای به این منطقه داشتند. تمرکزات دشمن را در مقابل این منطقه در حد توانایی، کسب اطلاع و مورد بررسی قرار می‌دادند. به همین علت اطلاعات از وضعیت دشمن در این منطقه روشن‌تر از سایر مناطق نبرد بود. در ۲۴ شهریور، ستاد مشترک اطلاع داد که یک لشکر زرهی و یک لشکر مکانیزه ارتش عراق در مقابل منطقه عملیاتی عین خوش، دوسلک متمرکز شده‌اند. این اطلاع صحیح بود. زیرا در جریان عملیات مشخص گردید که لشکر ۱ مکانیزه و ۱۰ زرهی ارتش متجاوز عراقی، از ۲ محور عمومی ربوط، عین خوش، علی‌گره‌زد، پای پل کرخه و محور فکه دوسلک ابوصلیبی خات، پای پل کرخه وارد عمل شده‌اند.

نکته‌ای که از بررسی حوادث نبرد از وضعیت نیروهای متجاوز به دست می‌آید، این است که با وجود اینکه این لشکر بیش از ۶ برابر استعداد رزمی یگان‌های ما قدرت رزمی داشتند، ولی سرعت پیشروی آنها بسیار کند بود. البته یگان‌های مدافع ما در این منطقه با استفاده از حداکثر توانایی خود تلاش می‌کردند مانع پیشروی سریع دشمن شوند. ولی برآورد کلاسیکی وضعیت عملیات نشان می‌دهد که چنانچه نیروهای متجاوز جرأت و شهامت بیشتری می‌داشتند، می‌توانستند در ۳ روز خود را به رودخانه کرخه برسانند. گرچه قضاوت کردن درباره طرح‌ها و تدبیر دشمن، بدون دستیابی به اسناد و مدارک، چندان صحیح نمی‌تواند باشد، ولی احتمالاً چنین نشان می‌دهد که برخلاف نظریات رده‌های بالای فرماندهی ارتش متجاوز، در رده‌های اجرایی خوش‌بینی زیادی درباره ضعف توان رزمی ارتش جمهوری اسلامی ایران وجود نداشته است. در رده‌های اجرایی (لشکر به پایین) صلاح دیده بودند که با احتیاط بیشتر پیشروی کنند، تا متحمل تلفات سنگین نشوند و با حوادث پیش‌بینی نشده مواجه نگردند. احتمال دیگر اینکه اصولاً ارتش عراق مانند ارتش سایر کشورهای عربی، کارایی رزمی چندان نداشته است و فرماندهان رده بالا اعتماد چندان به افراد ارتش نداشته و تلاش کرده‌اند با بدست آوردن موفقیت‌های تدریجی، افراد خود را تشویق به مقاومت و ادامه عملیات سازند. چنانچه پس از وصول به رودخانه کرخه، نفس

ارتش عراق برید و فرماندهان، اکتفا کردن به همان مقدار موفقیت را بر ادامه عملیات پیشروی ترجیح دادند. پیشروی ۲ لشکر مکانیزه زرهی دشمن، پس از وصول به رودخانه کرخه در ۷ مهر متوقف شد. با توجه به اینکه مسافت متوسط بین خط مرز تا غرب رودخانه کرخه حدود ۵۰ کیلومتر است، سرعت متوسط پیشروی دشمن کمتر از ۱۰ کیلومتر در روز و کمتر از یک کیلومتر در ساعت بوده است.

۵- هدایت عملیات تأخیری پدافندی در غرب دزفول و شوش:

الف: برآورد وضعیت

در بررسی وضعیت کلی روابط ایران و عراق بیان شده است که اختلافات مرزی بین دو کشور، حتی قبل از تشکیل کشور مستقل عراق و در زمانی که این کشور جزو قلمرو حکومت عثمانی بود، وجود داشته، در زمان‌های مختلف به نوعی مطرح شده است. آخرین بار در ۱۳۴۸ مطرح شد. در سال ۱۳۵۳ (۱۹۷۵) با انعقاد قرارداد الجزایر، اختلافات به ظاهر حل گردید. ولی پس از پیروزی انقلاب اسلامی ایران، مجدداً حکومت بعثی عراق در صدد مطرح کردن اختلافات مرزی برآمد. از اوایل سال ۱۳۵۹ برای مبارزه با انقلاب اسلامی در منطقه خلیج فارس و به عنوان پرچم دار کشورهای مرتجع این منطقه، تهدید جدی برای حکومت جمهوری اسلامی ایران انجام شد. ولی نظر به اینکه عمده قوای نیروی زمینی در منطقه کردستان درگیر و مسائل ضد انقلاب داخلی نیز به شدت وجود داشت، نیروی زمینی موفق نشد برای تهدید جدی در منطقه خوزستان، تدابیر مقتضی اتخاذ کند. اما خطر جدی منطقه دزفول مورد توجه قرار گرفت و تشخیص داده شد که خطرناک‌ترین معبر وصولی دشمن برای اشغال خوزستان، محور عماره، فکه، عین خوش، پای پل کرخه دزفول خواهد بود.

عناصر تیپ ۲ لشکر ۹۲ زرهی در منطقه دزفول مستقر بود. استعداد رزمی کافی برای خنثی کردن تهدید احتمالی نداشت. لازم بود این منطقه با اعزام یگان دیگر تقویت شود. برای این منظور تنها یگان آزاد، تیپ ۳۷ مرکز زرهی تشخیص داده شد. به این تیپ دستور داده شد، یک گروه رزمی به منطقه عملیاتی دزفول اعزام کنند. ولی با توجه به وضعیت نا مساعد یگان‌های نیروی زمینی که پس از پیروزی انقلاب داشتند، به خصوص پس از واقعه

کودتای نافرجام اوایل سال ۵۹، عناصر لشکر ۹۲ زرهی قسمتی از توان رزمی خود را از دست داده بودند، اعزام یک گروه رزمی برای مقابله با تهدید احتمالی منطقه دزفول کافی نبود. چنانچه در طرح‌های عملیاتی قبل از پیروزی انقلاب نیز لشکر ۱۶ زرهی برای عملیات منطقه دزفول منظور شده بود. با توجه به حوادثی که پیش آمد، نتیجه‌ای که به دست داد، به نظر می‌رسد به طور کلی برآورد وضعیت‌ها، منطقی و دقیق نبوده یا اینکه امکان اجرای راه کار موثرتر و منطقی‌تر در شرایط موجود قبل از تهاجم عمومی ارتش متجاوز در عراق وجود نداشته است. به طور کلی آمادگی رزمی کافی برای خنثی کردن تهدید احتمالی ارتش متجاوز وجود نداشت. اما لشکر ۹۲ زرهی، مسئولیت سرزمینی تمام منطقه خوزستان را عهده‌دار بود و از سال ۱۳۴۳ در خوزستان مستقر بود، در طول قریب به ۱۷ سال برآوردهای مداوم انجام داده و حتی تمرینات عملی زیادی نیز اجرا کرده بود. به خصوص از سال ۱۳۴۸ تا ۱۳۵۳ که اختلافات ایران و عراق به اوج شدت رسید، به مدت ۶ سال مسائل عملیاتی منطقه خوزستان، از جمله دزفول، بررسی و تمرین شده بود. بر مبنای همین برآوردها بود که پیش‌بینی شده بود، لشکر ۱۶ زرهی در منطقه غرب دزفول وارد عمل گردد. در طرح عملیاتی ابوذر نیروی زمینی به این مسئله توجه شده بود. ولی همان‌گونه که گفته شد، درگیری‌های داخلی نیروهای مسلح در کردستان و با ضد انقلاب داخلی، اجازه نداد، راه‌کار بهتری اجرا و قبل از تهاجم عمومی ارتش متجاوز عراق، نیروی کافی در منطقه دزفول متمرکز گردد.

ب: ساماندهی یگان‌ها در منطقه غرب دزفول:

برابر طرح کلی لشکر ۹۲ زرهی، تیپ ۲ آن لشکر شامل: ۲ گردان تانک و یک گردان مکانیزه، یک گردان توپخانه ۱۵۵ مم خودکشی، یک گروهان مهندسی، یک گروهان بهداری، یک گروهان نگهداری و ۲ رسد آماد و ترابری بود. برای پدافند از منطقه عملیاتی غرب دزفول و شوش منظور شده بود. ولی این تیپ برای مقابله تجاوز ناگهانی بود. برای تجاوزات مقدمه چینی شده، در طرح پیش‌بینی شده بود که یگان‌های دیگر، در تقدم یکم لشکر ۱۶ زرهی، به منطقه دزفول تغییر مکان کنند. ولی به عللی که در مطالب گذشته بیان

شد، اعزام لشکر ۱۶ زرهی به منطقه یاد شده میسر نشد. یک گروه رزمی از تیپ ۳۷ مرکز زرهی، در اوایل اردیبهشت سال ۱۳۵۹ به غرب شوش و به منطقه دوسلک اعزام گردید. این گروه رزمی شامل حدود ۱۱ دستگاه تانک ام ۴۷ و ام ۶۰ و یک گروهان پیاده از گردان ۱۹۱ مرکز پیاده و یک آتشبار خمپاره‌انداز بود.

در اجرای گسترش کامل عملیاتی لشکر ۹۲ زرهی، گردان ۲۸۳ سوار زرهی آن لشکر نیز به منطقه غرب دزفول اعزام شد و در اواخر شهریور، گردان ۱۳۸ پیاده با یک گروهان از گردان ۲۴۳ تانک لشکر ۲ پیاده مرکز (لشکر ۲۱ بعدی) به این منطقه اعزام شد. گردان ۲۸۳ سوار زرهی نیروی پوشش لشکر را از پاسگاه نهر عنبر تا فکه تشکیل داد. تیپ ۲ زرهی در مواضع عین خوش مستقر گردید. گروه رزمی ۳۷ نیز در مواضع سمیده و فکه و قسمت جنوب غربی ارتفاعات تینه و دوسلک مواضع پدافندی اشغال کرد. بالاخره گروه رزمی ۱۳۸ پیاده نیز به عنوان احتیاط لشکر در این منطقه ابتدا در پای پل کرخه مستقر شد و حین عملیات به دوسلک تغییر مکان کرد. گردان ۳۲۰ توپخانه ۱۵۵م نیز به صورت آتشباری طوری گسترش یافت که در تمام منطقه از عین خوش تا فکه و پاسگاه دویرج (جنوب فکه) بتواند آتش پشتیبانی اجرا کند. به ترتیبی که تهدید جدی‌تر و خطرناک‌تر می‌شد، یگان‌های توپخانه دیگر نیز وارد منطقه شدند. گردان ۱۴۱ پیاده لشکر ۲۱ نیز وارد این منطقه گردید، نکته حائز بحث این است که هر یک از قرارگاه‌های یاد شده اصلی که شامل تیپ ۲، گردان ۲۸۳ سوار زرهی، گروه رزمی ۱۳۸ بودند، مستقیماً زیر امر قرارگاه لشکر بودند. فرماندهی واحدی برای هماهنگی و هدایت عملیات این یگان‌ها تعیین نشده بود. این امر یکی از معایب کلی عملیات این منطقه بود لازم به یادآوری است که از عناصر تیپ ۲ زرهی، یک گروهان مکانیزه و یک دسته تانک نیز زیر امر تیپ ۸۴ پیاده قرار داشتند. در منطقه موسیان و دهلران و چیلان وارد عمل شده بودند. در حین عملیات یک دسته تانک ام ۴۷ از گردان تانک تیپ ۸۴ پیاده به دزفول اعزام و تیپ ۲ زرهی را تقویت کرد. این مسائل بیانگر نابسامانی در سازمان‌دهی واحدها است. این نابسامانی‌ها علل گوناگونی داشت که مهم‌ترین آن‌ها ضعف کلی سیستم فرماندهی و کنترل بوده است.

پ: طرح عملیاتی:

از بررسی مدارک عملیاتی چنین نتیجه‌گیری می‌شود که اصولاً طرح عملیاتی لشکر، یک طرح کلی پدافندی بوده که بر مبنای طرح پدافندی ابوذر نیروی زمینی تهیه گردید. در این طرح موضوع عملیات تأخیری و عقب‌روی به هیچ وجه مورد توجه قرار نگرفته بود، حتی تکلیف عملیات تأخیری نیروی پوشش مشخص نگردیده بود. اساس کلی طرح در این منطقه این بوده که گردان سوار زرهی پوشش منطقه را برقرار سازد. پاسگاه‌های ژاندارمری مرزی به عنوان عنصر تأمینی خط مقدم، حرکات دشمن را قبل از شروع تجاوز عمومی تحت نظر بگیرند. در صورت تجاوزات محلی دشمن، عکس‌العمل مناسب نشان دهند. در صورتی که نیاز به تقویت داشته باشند، به وسیله عناصر تیپ ۲ زرهی، گروه رزمی ۳۷ و گردان ۲۸۳ سوار زرهی تقویت گردند.

پس از آغاز تجاوز عمومی، یگان‌های تأمینی و خط مقدم دفاع تا آخرین توان خود در مقابل دشمن مقاومت کنند. چنانچه دشمن به نیروی تأمینی فشار وارد کرد، بنابر صلاحدید فرمانده یگان تأمینی و هماهنگی با یگان‌های مستقر مواضع پدافندی، به مواضع پهلوها یا عقب یا حتی خط مقدم عقب‌نشینی نمایند. بنابراین طرح ویژه‌ای برای حرکات به عقب پیش‌بینی نشده بود. طرح دفاعی در خط مقدم نیز براساس دفاع ثابت بود. به یگان‌ها اجازه داده نشده بود عمل تأخیری و حرکات به عقب اجرا نمایند. سازمان دفاع طوری داده شده بود که عناصر اصلی دفاع در یک خط پدافندی از عین خوش تا فکه و دوسلک گسترش داشتند. تیپ ۲ زرهی در مواضع عین خوش مستقر بود. گروه رزمی ۳۷ نیز مواضع شرق فکه را اشغال کرده بود. این منطقه پدافندی فاقد تأمین دورادور، دفاع در عمق بود. در ابتدا احتیاطی هم در منطقه نبود، بعداً یک گروه رزمی پیاده وارد منطقه شد و احتیاط را تشکیل داد.

با توجه به نکات یاد شده، طرح کلی و دفاعی در رده لشکر و تیپ و گردانها خیلی کلی بود و مواضع سد کننده در عمق و محل قبول رخنه و پاتک یگان احتیاط به علت کمبود توان رزمی چندان مورد توجه قرار نگرفته بود. در صورتی که منطقه عملیات مورد بحث برای عملیات پدافندی و تأخیری بسیار مناسب بود. چنانچه با واقع‌بینی عوامل موثر در عملیات که مأموریت، زمین، استعداد دشمن و استعداد خودی می‌باشد، بررسی می‌شد و

طرح عملیاتی مناسب با امکانات موجود و منطقی تهیه می‌گردید، امکان پدافند از منطقه بیشتر از آن که عملاً اجرا شد، به وجود می‌آمد.

عوامل مؤثر در عدم موفقیت نیروهای مدافع ما در غرب دزفول و شوش، عدم برآورد وضعیت صحیح و عدم طرح‌ریزی منطقی و مناسب بوده است. البته باید توجه داشت عوامل دیگری نیز مؤثر بوده‌اند که در هدایت عملیات اشاره خواهد شد.

ت- هدایت عملیات:

قبل از شروع عملیات مجدداً باید یادآوری شود که در غرب دزفول و شوش ۴ قرارگاه مستقل در کنترل مستقیم قرارگاه لشکر، عملیات اجرا می‌کردند و ارتباط آن‌ها مستقیماً با لشکر بود. حتی بعضی موارد به عنوان ۲ یگان همجوار نیز با یکدیگر ارتباط و هماهنگی نداشتند. این وضع تا ۱۰ مهرماه ادامه داشت و در آن تاریخ یک قرارگاه عملیاتی به نام فرماندهی عملیاتی دزفول به فرماندهی معاون لشکر (سرهنگ ملک‌نژاد) در دزفول تشکیل شد و هدایت عملیات یگان‌های مستقر در این منطقه را به عهده گرفت. ولی دیگر خیلی دیر شده بود و مراحل اصلی عملیات پایان یافته و یگان‌های این منطقه به شرق کرخه عقب‌نشینی کرده بودند.

از ۱۳ مهرماه نیز قرارگاه مقدم نیروی زمینی در دزفول مستقر شد و هدایت عملیات این منطقه را مستقیماً به عهده گرفت. در نتیجه عملاً فرماندهی عملیات دزفول در جریان عملیات تأثیری نداشت.

مقدمات تجاوز ارتش متجاوز بعث عراق در منطقه غرب دزفول و شوش مانند سایر مناطق مرزی ایران از اوایل سال ۱۳۵۹ آغاز شد و از اوایل شهریور تهدید به مرور جدی شد.

از اوایل اردیبهشت سال ۵۹ یک یگان از تیپ ۲ زرهی در عین خوش مستقر شده بود که البته از سال ۱۳۴۹ همیشه در این مواضع مستقر می‌شد و به نوبت یگان‌ها تعویض می‌گردیدند. این مواضع در حقیقت پناهگاهی زیر زمینی برای استقرار پرسنل و انبارهای مهمات و تدارکات بود، ولی برای مواضع پدافندی عملی انجام نگرفته بود و یگان‌ها باید با استفاده از مقدمات خود مواضع پدافندی تانک و پیاده و خمپاره و سایر جنگ‌افزارها را تهیه

می‌کردند. این مواضع برای استقرار یک گروهان در نظر گرفته شده بود و طرح تهیه مواضع مشابه در معبر دوسلک نیز تهیه شده بود که به علت انعقاد قرارداد ۱۹۷۵ از این مواضع صرف نظر گردید.

وضعیت زمین در این منطقه همان‌گونه که در تشریح قسمت بررسی زمین بیان گردید، شامل ۴ رشته خط دفاعی موازی یکدیگر از مرز تا رودخانه کرخه بود که عبارت بودند از: ارتفاعات حمزین در خط مرز که تا فکه ادامه داشت و در فکه منطقه به عرض حدود ۴ کیلومتر باز بود، تپه‌های رملی و ارتفاعات میشداغ در مسیر شمالی جنوبی ادامه داشت. در این ارتفاعات ۳ معبر عمده وجود داشت که عبارت بود از معبر ربوط در غرب عین خوش، معبر سمیده در جنوب ارتفاعات و بالاخره معبر فکه و جنوب آن که زمین کاملاً باز است. بنابراین اقدامات تأمینی و پدافندی بایستی بر اساس پوشش این ۳ معبر اصلی طرح‌ریزی و اجرا می‌گردید.

در شرق ارتفاعات حمزین رودخانه دویرج جریان دارد که تا حدودی مانع عبور و مرور از غرب به شرق است. در شرق ارتفاعات عین خوش و تینه و رقابیه قرار دارد که به ارتفاعات میشداغ وصل می‌شود. در این خط دو معبر عمده عین خوش و دوسلک قرار دارد که پدافند باید بر اساس پوشش این دو معبر باشد. در خط سوم ارتفاعات شاوریه، علی‌گره‌زد و ابوصلیبی خات است که از شمال به جنوب امتداد دارد و دارای ۲ معبر اصلی علی‌گره‌زد و تپه رادار می‌باشد. بالاخره آخرین خط مناسب برای پدافند، شرق رودخانه کرخه و ارتفاعات جنوبی و شمال شرقی و شمال کرخه از سه راهی دهلران به سمت شمال می‌باشد. ضمناً منطقه موسیان و دهلران در قسمت شمال غربی این منطقه است که عملیات در آن منطقه، به طور غیر مستقیم در عملیات مورد بحث مؤثر می‌باشد.

علاوه بر گروه رزمی عین خوش که همیشه در مواضع مستقر بود، با احساس تهدید نظامی کشور عراق، یک گروه رزمی از تیپ ۳۷ زرهی، در اوائل اردیبهشت، از شیراز به دزفول تغییر مکان و در دوسلک مستقر شد.

تا اوایل شهریور، حوادث نظامی قابل ملاحظه‌ای در این منطقه رخ نداد. اوایل شهریور آتشبار توپخانه از مرکز توپخانه به دوسلک اعزام و در پشتیبانی گروه رزمی ۳۷ قرار گرفت.

در ۱۲ شهریور حوادث مرزی جدی‌تر شد، لشکر ۹۲ زرهی به گروه رزمی عین خوش دستور داد که با گروهان ژاندارمری موسیان و دهلران تماس بگیرد و با هماهنگی آنها، طرح تقویت پاسگاههای مرزی را تهیه و به وسیله ژاندارمری اجرا کند.

تهدید در ۱۵ شهریور، در پاسگاه ژاندارمری چیلات واقع در غرب دهلران، شدید شد. لشکر به گروه رزمی عین خوش دستور داد، یک دسته تقویت شده به چیلات اعزام کند و آتشهای پشتیبانی، آماده پشتیبانی پاسگاه چیلات باشد.

تهدید اولیه ارتش عراق در منطقه عین خوش از چیلات آغاز شد. با اینکه اصولاً این پاسگاه در مسیر معبر وصولی مهمی نیست و فقط یک راه کوهستانی ارتباطی به شهر دهلران دارد. در دهلران با برخورد به کوهستانهای لرستان، این معبر بن بست می‌شود. به علاوه چاه نفتی نیز در نزدیکی چیلات وجود نداشت. به نظر می‌رسد نیروهای متجاوز از ابتدا در نظر داشتند یگان‌های ما را تجزیه کنند و به نقاط غیر حساس بکشانند تا توان رزمی یگان‌های ما در معابر اصلی کاهش یابد.

در ۱۷ شهریور، دشمن مجدداً پاسگاه چیلات را مورد تهدید قرار داد، لشکر ۹۲ به یگان عین خوش دستور داد، وضعیت را بررسی کند و چنانچه نیازی به تقویت بیشتری است اعزام شود. یک خمپاره انداز از ۱۲۰ میلیمتری اضافی محمول بر نفربر ام ۱۱۳ با ۲ کامیون مهمات در ساعت ۲۳:۳۰ روز ۱۸ شهریور به چیلات اعزام شد.

دومین نقطه تهدید در منطقه مرزی، معبر سمیده بود. در روز ۱۸ شهریور نیروهای مزدور با جنگ افزار سبک، پاسگاه سمیده را زیر آتش گرفتند. تیراندازی از ساعت ۱۰:۳۰ تا ۱۱:۱۵ ادامه پیدا کرد. همچنین در این روز چاه‌های نفت شماره ۱ و ۷ که در حوالی معبر سمیده بود، زیر آتش عراقی‌ها قرار گرفت. لشکر به گروه رزمی ۳۷ دستور داد با اخذ تماس با گروهان ژاندارمری موسیان برای عمل متقابل اقدام کند.

بعضی مطالب بیان‌گر مسائل خاصی است با وجود اینکه تهدید دشمن هر روز جدی‌تر می‌شد، ولی به نظر می‌رسد که جدی بودن خطر برای فرماندهان مناطق عملیاتی یا رده‌های بالاتر نیز قابل احساس نبود. چنانچه با وجود اینکه گروه رزمی ۳۷ از روز ۱۵ شهریور متوجه حوادث منطقه شده بود، در روز ۱۹ شهریور از لشکر درخواست کرده بود، پرسنل یگان‌های مستقر در منطقه تعویض شوند. لشکر با این پیشنهاد موافقت کرده بود. از این طرز فکر فرماندهان چنین استنباط می‌شود که فرماندهان متوجه میزان تهدید نبوده‌اند. حوادث مرزی را یک نوع عملیات محدود مرزی می‌پنداشتند. برآورد نمی‌کردند که این تجاوزات محدود، سرآغاز تجاوز عمومی ارتش مزدور عراق خواهد بود. چنانچه در همین روز درگیری شدیدی در منطقه گروه رزمی ۳۷ و در حوالی پاسگاه سمیده بین نیروهای ایرانی و عراقی رخ داد، گرچه تلفاتی به نیروهای خودی وارد نشد.

در مقابل پاسگاه بیات نیز که در منطقه مرزی غرب موسیان است، تمرکز نیروهای نسبتاً بزرگ عراقی مشاهده گردید، به نحوی که عناصر مستقر در پاسگاه بیات درخواست پشتیبانی آتش توپخانه کردند.

با توجه به حوادث نسبتاً وسیع مرزی دهه دوم شهریور ماه، نیروی زمینی در ۲۰ شهریور ماه به لشکر ۹۲ زرهی دستور داد، کلیه یگان‌های لشکر را به مناطق عملیاتی اعزام و مواضع پیش‌بینی شده از سال‌های قبل را اشغال نمایند.

لشکر در ۲۱ شهریور، به کلیه یگان‌های سازمانی و زیر امر از جمله تیپ ۲ زرهی دزفول دستور داد مواضع عین خوش را اشغال کنند. به گردان ۲۸۳ سوار زرهی مستقر در پادگان اهواز دستور داد، به منطقه عین خوش تغییر مکان و نیروی پوشش لشکر در این منطقه از پاسگاه نهر عنبر در جنوب موسیان تا صفریه برقرار سازد.

به گروه رزمی ۳۷ که در منطقه تجمع تاکتیکی دوسلک مستقر بود، دستور داد مواضع پدافندی را در منطقه فکه و سمیده اشغال نماید و آماده باشد گردان پیاده و گروهان تانک اعزامی از تهران را پس از وصول به منطقه زیر امر بگیرد.

نیروی زمینی به لشکر ۲ پیاده مرکز، دستور داد یک گردان پیاده با یک گروهان تانک به دزفول اعزام کند و زیر امر لشکر ۹۲ زرهی قرار دهد.

گروه رزمی ۳۷ تپه‌های غربی ارتفاعات تینه و رقابیه را به عنوان مواضع اصلی اشغال کرد. عناصر تأمینی در شرق فکه و سمیده مستقر شد.

تیپ ۲ تغییر مکان را از ساعت ۰۶:۰۰ روز ۲۲ شهریور آغاز کرد. اولین مشکل عملیاتی روشن شد و آن نبودن تانک‌بر بود. تیپ ۲ در روز ۲۳ شهریور کلیه وسایل چرخدار خود را به مواضع برد. ولی برای حمل وسایل شنی دار فقط ۳ دستگاه خودرو تانک‌بر و ۳ دستگاه تریلر کمرشکن در اختیار داشت. اگر تمام وسایل شنی‌دار تیپ حاضر به کار می‌بود، تیپ با ۱۵۰ دستگاه خودرو شنی‌دار که ۱۰۶ دستگاه آن تانک چیفتن بود، با ۳ دستگاه خودرو تانک‌بر، حمل ۱۰۶ دستگاه تانک با احتساب مسافت جاده و نگهداری تانک‌برها، بیش از ۱۰ روز طول می‌کشید. گرچه متأسفانه کمتر از ۵۰ درصد خودروهای تیپ حاضر به کار بود و به همین علت تغییر مکان تیپ زودتر پایان یافت.

تغییر مکان گردان ۲۸۳ سوار زرهی نیز در روز ۲۳ شهریور انجام شد. گردان به عین خوش وارد گردید، تا پس از برآورد و بررسی در خط پوشش گسترش یابد.

گردان پیاده اعزامی از تهران نیز با ۶۵۰ نفر پرسنل، در روز ۲۳ شهریور، از تهران به مقصد اندیمشک حرکت کرد. لشکر محل اولیه این گروه رزمی را در پای پل کرخه تعیین کرد تا به عنوان احتیاط لشکر در این منطقه در زمان مورد لزوم وارد عمل سازد. در ۲۴ شهریور، احتمال حمله قریب الوقوع ارتش عراق در کلیه محورها به خصوص محور عماره، فکه به ترتیب به کلیه قرارگاه‌ها ابلاغ شد.

در این روز مجدداً ارتش متجاوز عراق چاه نفت شماره ۷ واقع در نزدیکی سمیده را زیر آتش گرفت و یگان‌های خودی عکس‌العمل نشان دادند. برج دیدبانی پاسگاه مرزی صدام حسین را با گلوله توپ تانک منهدم کردند.

در ۲۵ شهریور، بار دیگر نیروهای متجاوز چاه‌های نفت شماره ۷ و ۱ اطراف سمیده را زیر آتش گرفتند. با نیروهای زمینی به آنها نزدیک شدند. همچنین چاه نفت شماره ۵۹

نزدیک پاسگاه بیات نیز مورد تهدید واقع شد. یگان‌های متجاوز به پاسگاه طلوسیه، در منطقه مرزی بین فکه تا بستان حمله کردند. گروه رزمی ۳۷ یک واحد پیاده و تانک و خمپاره انداز به کمک مدافعان پاسگاه فرستاد. این یگان پس از خنثی کردن تجاوز دشمن، در ساعت ۰۶:۰۰ روز ۲۶ به مواضع اولیه در ارتفاعات تینه مراجعت کرد.

فرماندهی تیپ ۲ زرهی در طرح عملیاتی خود، گروه رزمی به عنوان احتیاط تیپ را در پای پل مستقر کرد. لشکر به تیپ دستور داد احتیاط خود را به جلو برد و در معبر علی‌گه‌زد واقع در شرق دشت عباس مستقر سازد. ضمناً لشکر به تیپ دستور داد سازمان دفاع را طوری گسترش دهد که بتواند تمام معابر نفوذی منطقه تیپ را بپوشاند.

در روز ۲۵ شهریور در معبر بیات نیز درگیری نسبتاً شدیدی بین نیروهای خودی و دشمن از ساعت ۰۸:۰۰ آغاز شد و تا ساعت ۱۸:۰۰ ادامه یافت. در این درگیری، توپخانه دو طرف نیز وارد عمل شدند.

در ۲۶ شهریور درگیری در منطقه مرزی بیات و سمیده و فکه و پاسگاههای بین فکه تا غرب بستان شدیدتر شد. گروه رزمی ۳۷ وارد عمل شد و برآورد کرد که نیروی کافی برای مقابله با نیروی دشمن از سمیده تا سوبله در طول ۵۰ کیلومتری مرز را ندارد. زیرا استعداد این گروه شامل تانک ام ۴۷ و ۵ دستگاه تانک ام ۶۰ یعنی جمعاً ۱۱ دستگاه تانک بود که ۳ دستگاه آن نیز تعمیری بود. لذا این گروه رزمی درخواست یک گروهان تانک کرد. لشکر دستور داد گروهان تانک چيفتن اعزامی از لشکر پیاده تهران که در احتیاط لشکر بود، زیر امر گروه رزمی ۳۷ قرار گیرد.

نظر به اینکه درگیری در فکه شدید بود، لشکر به تیپ ۲ دستور داد سرگرد بیرانوند که به منطقه آشنایی کامل داشت، با یک واحد تانک از گروهان تانک اعزامی از تهران به فکه برود و با یگان‌های مدافع این محل همکاری کند. آرایش حمله دشمن، برابر گزارش سرگرد رامین بین پاسگاه فکه و دویرج بود. یک گردان تانک دشمن با آرایش حمله، به مرز نزدیک می‌شد. برای برهم زدن آرایش رزمی دشمن درخواست پشتیبانی هوایی شد. لشکر اطلاع داد ۶ فروند هواپیمای خودی وارد عمل خواهد شد. از توپخانه نیز استفاده شود و دشمن منهدم

گردد. به علت شدت درگیری ۲۱ سورتی هواپیما از عملیات این منطقه پشتیبانی کرد. دشمن تمام پاسگاههای مرزی را مورد حمله قرار داد. در تمام مدت روز ۲۶ شهریور درگیری ادامه داشت. گزارشی از سقوط پاسگاه طاوسیه رسید. سرگرد رامین با یک دسته تانک به طاوسیه رفت و آن را اشغال نمود. ولی هنگ ژاندارمری سوسنگرد اعلام کرد، که نظر به اینکه این پاسگاه زیر آتش شدید دشمن است، آن را تخلیه خواهد کرد. در این جریانات فرماندهی گروه رزمی در آبادی شیخ و بییس واقع در کرانه شرقی دویرج مقابل معبر سمیده مستقر بود. در ساعت ۲۰:۰۰ عناصری از دشمن برای تصرف تپه‌های شرقی پاسگاه فکه حمله کردند ولی عقب رانده شدند. لشکر به گروهان تانک اعزامی از تهران دستور داد، تا ساعت ۰۷:۰۰ روز ۲۷ شهریور در دوسلک زیر امر گروه رزمی ۳۷ قرار گیرد. به تیپ ۲ دستور داد، هر کمکی که می‌تواند به گروه رزمی ۳۷ بکند.

عملیات روز ۲۶ شهریور با درگیری‌های شدید محلی تمام شد. از ساعت ۰۵:۰۰ روز ۲۷ شهریور، مجدداً فعالیت دشمن آغاز شد. توپخانه دشمن در تمام منطقه شروع به تیراندازی کرد و با عناصر مانور به یونیت شرکت نفت دهلران حمله کرد. نیروهای خودی عکس‌العمل نشان دادند. در ساعت ۱۱:۳۰ هواپیماهای ما به واحد دشمن در این منطقه حمله کردند و تلفات قابل ملاحظه‌ای به دشمن وارد کردند. ژاندارمری خوزستان اطلاع داد ارتباط پاسگاه فکه قطع شده، پاسگاه دویرج در حال سقوط است. تیم تانک اعزامی از تهران به منطقه استقرار گروه رزمی ۳۷ حرکت کرد و آن را تقویت نمود. طبق گزارش تیپ ۲ در عملیات روز جاری ۲ نفر از پرسنل تیپ مجروح شدند، تیپ گزارش داد به پشتیبانی بیشتری نیاز دارد.

با توجه به حوادث روز ۲۶ و ۲۷، حمله عمومی دشمن قطعی به نظر رسید، و در ۲۸ شهریور به کلیه یگان‌ها دستور آماده باش کامل داده شد. لشکر دستور داد در حدود مقدورات، در معابر خطرناک مین‌گذاری شود. سرپرست تیپ ۲ زرهی یک سرگرد مخابرات بود، زیرا به علت حوادث کودتای نافرجام، فرمانده سازمانی تیپ (سرهنگ زرهی ستاد باوندپور) شرکت در کودتا در زندان بود. با تشدید جنگ، این افسر احساس کرد قدرت اداره یک تیپ زرهی را ندارد. لذا شخصاً گزارش کرد که برای هدایت یک تیپ زرهی در منطقه نبرد، نیاز به یک افسر زرهی ستاد دیده می‌باشد. پیشنهاد تعویض خود را نمود. ولی اعزام

افسر فرماندهی تا ۵ مهر میسر نگردید. در آن روز نیز کار از کار گذشت و تیپ با از دست دادن قسمت عمده وسایل خود، به شرق کرخه عقب‌نشینی کرد.

در پهلوی راست (شمال غربی) تیپ ۲ زرهی، تیپ ۸۴ پیاده مستقر بود که مسئولیت منطقه عملیاتی از موسیان تا دهلران و مهران را عهده‌دار بود. پاسگاه‌های بیات و چیلان در محدوده مسئولیت تیپ ۸۴ بودند. ولی ژاندارمری موسیان و دهلران، هر گونه نیازمندی را از تیپ ۲ زرهی درخواست می‌کردند. فرماندار دهلران نیز، مسائل عملیاتی را با لشکر ۹۲ زرهی اهواز مطرح می‌کرد. عناصر تقویتی برای این پاسگاه‌ها نیز از تیپ ۲ زرهی اعزام شده بود. تیپ ۲ به لشکر گزارش کرد مسئولیت این منطقه را روشن سازد. زیرا طبق طرح عملیاتی حر، این منطقه خارج از منطقه مسئولیت تیپ ۲ زرهی می‌باشد. لشکر به تیپ ۲ پاسخ داد، فعلاً تیپ ۸۴ در کردستان درگیر است. تا آمدن عناصر آن تیپ به منطقه دهلران، مسئولیت منطقه دهلران نیز با تیپ ۲ زرهی خواهد بود. ضمناً تکلیف گروه رزمی اعزامی از تهران مبهم بود. از یک طرف لشکر در طرح عملیاتی حر این گردان را به عنوان احتیاط خود منظور کرده بود. از طرفی به تیپ ۲ دستور داده بود آن را در علی‌گه‌زد مستقر سازد. لذا تیپ از لشکر خواست وضعیت این یگان را روشن سازد. لشکر پاسخ داد، این گردان احتیاط لشکر است و بنا به دستور لشکر وارد عمل خواهد شد. در روز ۲۸ شهریور صحنه نبرد نسبتاً آرام بود. حوادث مهم مرزی رخ نداد. ولی تبادل آتش توپخانه برقرار بود. گروه رزمی ۳۷ درخواست یک آتشبار توپخانه ۱۷۵ میلیمتری نمود.

در روز ۲۹ شهریور اعلام آغاز نبرد عمومی بیشتر مشهود شد. یک گردان تانک دشمن در حوالی پاسگاه صدام واقع در غرب سمیده مستقر شد. نیروهای خودی به تحکیم مواضع پرداختند. از یگان پدافند هوایی در اختیار لشکر ۲ دسته برای تیپ ۲ و گروه رزمی ۳۷ اعزام شد. یک گروه مین گذار به معبر فکه اعزام گردید، تا آن محل را مین گذاری کند. گردان ۲۸۳ سوار زرهی مواضع خود را در خط پوشش، اشغال و تحکیم کرد. گروهان سوم این گردان در ساعت ۲۰:۰۰ با دشمن درگیر شد. فرمانده گردان ۲۸۳ به لشکر گزارش کرد، وضعیت وحدت فرماندهی در منطقه روشن نیست. معلوم نیست در این منطقه چه کسی فرماندهی را به عهده دارد. به همین علت معلوم نیست کدام یگان توپخانه باید از نیروی

پوشش پشتیبانی کند. درگیری در پاسگاه سمیده از ساعت ۱۴:۳۰ شروع شد و در ۱۸:۳۰ خاتمه یافت.

گروه رزمی ۳۷ وضعیت گسترش خود را چنین اعلام کرد: ۲ دسته تانک چيفتن از سمیده تا فکه، یک دسته تانک و پیاده در پاسگاه فکه، ۲ دسته پیاده بین فکه تا پاسگاه دویرج و ۲ دسته تانک در پاسگاه دویرج. با این وضع عناصر این گروه رزمی به صورت نیروی پوشش از سمیده تا دویرج در عرض حدود ۳۰ کیلومتر گسترش یافته بودند. بدون اینکه در عقب این نیروی پوشش مواضع سد کتنده‌ای به وسیله یگانی اشغال شده باشد در نتیجه در این منطقه از ۳ رده اصلی پدافندی که رده تأمین، رده مقدم دفاع و رده احتیاط می‌باشد، فقط یک رده آن هم ناقص وجود داشت، زیرا رده تأمین خود نیز باید شامل نیروی پوشش و پاسدار رزمی باشد، که حقیقت فقط پاسدار رزمی بود.

نظر به این که وضعیت گردان اعزامی از تهران روشن نبود، لشکر به تیپ ۲ و گروه رزمی ۳۷ اطلاع داد، این گردان احتیاط لشکر در آن منطقه است. از مرکز زرهی خواسته شد، تانکهای بیشتر برای گروه رزمی ۳۷ اعزام کند، تا گروهان تانک گروه رزمی ۱۳۸ اعزامی از تهران تعویض و به گردان ۱۳۸ ملحق شود. با توجه به گسترش تمام عناصر گروه رزمی ۳۷ به صورت پاسدار رزمی در خط مرز، لشکر به گردان ۱۳۸ احتیاط دستور داد به دوسلک تغییر مکان کند و مواضع سد کننده‌ای در این منطقه اشغال نماید.

از مسائل جالب و دردناک، وضعیت عدم آموزش و آمادگی رزمی یگان‌های موجود بود. یک نمونه آن این است که در این وضعیت بحرانی در روز ۲۹ شهریور، گردان ۲۸۳ سوار زرهی به لشکر گزارش کرد که دسته موشک تاو این گردان هنوز تیراندازی آموزشی اجرا نکرده و عملیاتی نمی‌باشد. از لشکر اجازه خواست برای بررسی میزان آمادگی دستگاه پرتاب و سالم بودن موشک‌ها و آموزش، تیراندازی آموزشی را در منطقه نبرد اجرا کند. حداقل با هر قبضه، یک موشک تیراندازی نماید. لشکر به گردان سوار زرهی پاسخ داد بهتر است این آزمایش را با تیراندازی به تانک‌های دشمن اجرا نمایید. این گونه تدابیر نادرست سبب شد، در اوایل جنگ از این جنگ افزار به نحو صحیح استفاده نشود و موشک‌ها به هدف اصابت نمی‌کردند. دشمن از این سوء استفاده کرد و آن را به صورت حربه تبلیغاتی به کار برد. تا آن

حدی که عدم کارایی موشک‌های تاو به اطلاع اغلب عناصر اطلاعاتی کشورهای مختلف رسید. و این موضوع جنبه بین‌المللی پیدا کرد. گردان ۲۸۳ آزمایش موشک را در معبر سمیده و در نبرد با دشمن اجرا کرد.

در ۳۰ شهریور ۲ دستگاه تانک ام ۴۷ و ۲ دستگاه تانک ام ۶۰ اعزامی از مرکز زرهی شیراز به منطقه عملیاتی دزفول وارد شد و در اختیار گروه رزمی ۳۷ قرار گرفت. تعداد تانک‌های این گروه به ۱۵ دستگاه رسید (کمتر از یک گروهان تانک). گروه رزمی ۳۷ درخواست یک آتشبار ۱۷۵ م م کرد. در منطقه این گروه از ساعت ۰۷:۴۵ درگیری شروع شد و درخواست پشتیبانی هوایی گردید. ولی گروه رزمی گزارش داد تا ساعت ۱۴:۰۰ پشتیبانی هوایی انجام نگرفته است.

لشکر به یگان‌ها ابلاغ کرد از حداکثر مقدورات در دسترس خود استفاده کنند. پشتیبانی هوایی نیز در حدود مقدورات به عمل خواهد آمد. برای تقویت روحیه پرسنل، لشکر از گروه رزمی ۳۷ تقدیر کرد. فشار دشمن در فکه شدید بود. به نحوی که سرگرد رامین فرمانده یگان مستقر در این محل پیشنهاد کرد اجازه داده شود به مواضع بعدی عقب‌نشینی کنند. این پیام اولین اثر ناامیدی رزمندگان این منطقه در مبارزه با دشمن بود. ضمناً باید توجه داشت که در فکه فقط یک دسته تانک و پیاده مستقر بود. درگیری از ساعت هفت صبح شروع شده بود و تا پایان روز به شدت ادامه داشت و حتی در طول شب نیز آتش دشمن به شدت به منطقه چاه‌های نفت و مواضع شناخته شده یگان‌ها اجرا می‌گردید.

در روز ۳۱ شهریور حملات هوایی دشمن نیز شدت یافت، پادگان دزفول و پایگاه هوایی دزفول و ایستگاه رادار مستقر در غرب شوش (به نام رادار دهلران) به وسیله هواپیماهای دشمن بمباران گردید. در حقیقت جنگ عمومی ارتش عراق، در این منطقه عملاً در این روز آغاز شد. لشکر به گردان ۱۳۸ پیاده دستور داد، تپه‌های مشرف به جاده مشهور به جاده نفت در ارتفاعات تینه (عین خوش) را اشغال کند. ۲ دسته تانک اعزامی از تهران را که زیر امر گروه رزمی ۳۷ بود، در اختیار بگیرد و به عنوان احتیاط لشکر مواضع سد کننده عقب را اشغال نماید.

گروه رزمی ۳۷ گزارش داد عرض منطقه مسئولیت این گروه حدود ۶۰ کیلومتر است و با عده‌های موجود قادر به پوشش تمام منطقه نیست. حداقل یک آتشبار ۱۷۵ مم و یگان تقویتی دیگر نیاز دارد.

تیپ ۲ در اجرای دستور لشکر به آتشبار ۱۵۵ میلتری گردان ۳۲۰ توپخانه که در منطقه سمیده مستقر بود دستور داد، گروه رزمی ۳۷ را پشتیبانی کند، ضمناً گردان ۳۲۰ توپخانه به صورت آتشباری از عین خوش تا سمیده گسترش داشت. گروه رزمی ۳۷ از گردان ۱۳۸ درخواست کرد ۲ قبضه خمپاره انداز ۱۲۰ مم و ۲ قبضه موشک انداز تاو به فکه اعزام کند. لشکر با درخواست گروه رزمی ۳۷ موافقت کرد و به گردان ۱۳۸ دستور داد گروه رزمی ۳۷ را پشتیبانی و تقویت کند. گردان ۱۳۸ گزارش داد تانک‌های مأمور به این گردان از او گرفته شده و فعلاً تانکی ندارد. چنانچه جنگ افزارهای سنگین خود را نیز در اختیار گروه رزمی ۳۷ بگذارد، فقط عناصر پیاده با جنگ افزار سبک برای گردان باقیمانده که قادر به اجرای مأموریت نخواهد بود.

این گزارش‌ها حقایق وضعیت اسفبار آمادگی رزمی یگان‌های ما را در این حیاتی‌ترین معبر وصولی دشمن نشان می‌دهد. با وجود اینکه کاملاً مشخص شده بود، دشمن با یک لشکر مکانیزه آماده حمله در این معبر می‌باشد. نیروهای ما درباره ۲ قبضه خمپاره‌انداز چانه می‌زدند و امکانات خود را تا این حد ضعیف احساس می‌کردند.

گردان سوار زرهی از نهر عنبر تا صفریه در طول بیش از ۱۰۰ کیلومتر گسترش یافته بود. توپخانه پشتیبانی کننده نداشت و به لشکر شکایت کرد که چه باید بکند. لشکر به تیپ ۲ دستور داد با گردان ۳۲۰ توپخانه ۱۵۵ میلیمتری که در این منطقه بود، گردان ۲۸۳ را نیز پشتیبانی کند. ضمناً لشکر از نیروی زمینی درخواست کرد، تعدادی یگان توپخانه دوربرد ۱۳۰ مم و ۱۷۵ مم و کاتیوشا به لشکر واگذار شود. ستاد مشترک اعلام نمود ظرف روز جاری (۳۱ شهریور) یا فردا حمله عمومی دشمن آغاز خواهد شد.

لشکر ۹۲ زرهی وضعیت جبهه‌ها را در روز ۳۱ شهریور چنین گزارش کرد. در ساعت ۰۰:۴۵ گروه رزمی ۳۷ در منطقه فکه به شدت با دشمن درگیر شد، دکل بیسیم فکه در

حمله هوایی دشمن منهدم گردید. نیروی هوایی دشمن، مناطق حساس دزفول، اهواز، امیدیه و آغاچاری را بمباران کردند. بالاخره از ساعت ۱۸:۰۰ روز ۳۱ شهریور ماه، حمله عمومی ارتش متجاوز بعث عراق در تمام جبهه‌های نبرد خوزستان آغاز گردید.

از اول مهر ماه ۱۳۵۹ پیشروی لشکرهای زرهی و مکانیزه ارتش عراق در خوزستان آغاز شد. لشکر ۱ مکانیزه و ۱۰ زرهی در منطقه عملیاتی غرب دزفول و شوش وارد عمل شدند. یک واحد زرهی دشمن از معبر ربوط واقع در ارتفاعات حمیرین و جنوب غربی موسیان از مرز عبور کرد. با انهدام پاسگاه‌های ربوط و نهرعنبر به رودخانه دویرج رسید. جاده مرزی دهلران، موسیان، فکه، بستان را قطع کرد. استعداد گردان ۲۸۳ سوار زرهی در مأموریت نیروی پوشش، آن‌چنان نبود که نتواند مقاومت موثری در مقابل یک لشکر زرهی دشمن انجام دهد. لازم به یادآوری است که عنصر اصلی رزمی این گردان ۷ دستگاه خودرو اسکورپیون با توپ ۷۶ میلیمتری و ۳ دستگاه موشک‌انداز تاو بود. جمع استعداد گردان، حدود یک گروهان سوار زرهی بود. با پیشروی سریع نیروهای متجاوز و عبور از ارتفاعات مرزی حمیرین، مواضع پدافندی یگان‌های لشکر در عین خوش و دوسلک مورد تهدید قرار گرفت. یگان‌ها با روبرو شدن با دشمن چندین برابر خود درخواست واحدهای تقویتی و پشتیبانی هوایی کردند. گروه رزمی ۳۷ درخواست یک گردان تانک و توپخانه برد بلند کرد. اظهار نمود فقط ۱۰ دستگاه تانک حاضر به کار دارد. گروه رزمی قادر نیست از سمیده تا فکه دفاع کند. اضافه کرد پزشک و دارو و آمبولانس لازم دارد. پاسگاه‌های مرزی در محاصره دشمن قرار گرفته‌اند و یگان‌های خودی ۵۰۰ متر عقب‌نشینی کرده‌اند. گروه رزمی درخواست اجازه عقب‌نشینی کرد، لشکر موافقت ننمود و ابلاغ کرد مقاومت کنید، یگان تقویتی از تهران خواهد آمد.

گروه رزمی ۳۷ در گزارش‌های بعدی اعلام کرد، پاسگاه دویرج سقوط کرده و یگان‌ها در محاصره دشمن قرار گرفته‌اند. وضع گروه رزمی خوب نیست. از ۱۷ دستگاه تانک چپفتن اعزامی از تهران فقط ۳ دستگاه حاضر به کار است. البته لازم است یادآوری شود که به علل بحرانی بودن وضعیت و مشکلات زیاد یگان‌های خودی، اغلب گزارش‌ها اغراق آمیز بود، ولی تا حدودی صحت داشت. با فشاری که دشمن به گروه رزمی ۳۷ وارد کرد، گروه رزمی به لشکر ۹۲ زرهی گزارش کرد که با وضع موجود قادر به حفظ مواضع نیست. پیشنهاد کرد،

گردان ۱۳۸ پیاده برای دفاع بین منطقه فکه تا پاسگاه دویرج اعزام شود. بین این ۲ پاسگاه حدود ۱۵ کیلومتر بود. لشکر با پیشنهاد گروه رزمی ۳۷ موافقت کرد و به گردان ۱۳۸ پیاده دستور داد مواضع نزدیک به مرز بین فکه تا پاسگاه دویرج را اشغال و پدافند نماید.

حدود ۲ گردان تانک دشمن در معبر سمیده و فکه حمله کرد، گروه رزمی ۳۷ در آن بحبوحه نبرد درخواست جنگ افزار آرمی جی ۷ کرد، تا حداقل در نبرد نزدیک، با این جنگ افزار جلوی تانک های دشمن بایستد. این احساس فرمانده و پرسنل این گروه قابل تحسین است.

فشار میدان نبرد بر گروه رزمی ۳۷ سنگینی می کرد. فرمانده گروه گزارش کرد این گروه از ۲۵ شهریور تاکنون تحت فشار بوده و مکرراً درخواست توپخانه و پشتیبانی هوایی شده، ولی به درخواست های گروه ترتیب اثر داده نشده است. تاکنون هم گروه در مقابل فشار ۲ لشکر دشمن قرار گرفته است. پرسنل خسته و فرسوده شده اند، تانک ها از کار افتاده اند، بدین لحاظ درخواست تعویض با یگان دیگر را کرد. لشکر در مقابل این گزارش پاسخ داد همانگونه که تاکنون مردانه جنگیده اید، نبرد را ادامه دهید، تا از نیروی زمینی کمک برسد. یعنی لشکر هم وامانده بود که در این شرایط سخت چه جوابی به خواسته های یگان ها بدهد. باید در نظر داشت گروه رزمی ۳۷ در نزدیکی مرز مستقر بود و یگان های این گروه در مقابل حمله سنگین دشمن که از معبر فکه و خارج از مسیر رودخانه دویرج بود عبور کرده و حمله کرده بودند. ولی وضع تیپ ۲ زرهی به این شدت و خیم نبود، زیرا مواضع این تیپ حدود ۱۵ تا ۲۰ کیلومتر دورتر از خط مرز و در شرق رودخانه دویرج بود. ارتفاعات حمزین و رودخانه دویرج مانع پیشروی سریع دشمن بود. ضمن اینکه قسمت اصلی گردان ۲۸۳ سوار زرهی نیز در غرب دویرج و جلو مواضع تیپ ۲ گسترش داشت. با این وجود، آتش شدید دشمن به مواضع تیپ ۲ نیز اجرا می شد.

در ساعات اولیه نبرد روز اول مهر، دستگاه رادیو رله این تیپ مورد اصابت گلوله دشمن قرار گرفت. ارتباط تیپ با لشکر قطع گردید. نیروهای متجاوز پس از عبور از معبر ربوط و رسیدن به کرانه غربی رودخانه دویرج متوقف شدند. تیپ ۲ علت این توقف دشمن را اثر آتش های خودی اعلام کرد. در صورتی که احتمالاً چنین نبود زیرا رودخانه دویرج پلی در آن

منطقه نداشت و دشمن مجبور بود برای عبور از رودخانه یا تغییر سمت به شمال موسیان از پل واقع در محور دهلران عبور کند، یا اینکه ساحل رودخانه را برای عبور آماده سازد و گذارها را شناسایی کند. البته رودخانه در این فصل کم آب بود و با مختصر فعالیت مهندسی، امکان ایجاد گذار وجود داشت.

لشکر ۹۲ زرهی به تیپ ۲ ابلاغ کرد که وضعیت منطقه غرب دهلران و معبر چیلان نیز بحرانی است و عناصری از دشمن از معبر چیلان به طرف دهلران پیشروی می‌کنند، هر کمکی که می‌توانید به آن منطقه بکنید. ولی تیپ ۲ در شرایطی نبود که بتواند به این منطقه کمک کند.

وضعیت گردان سوار زرهی (نیروی پوشش) چندان مشخص نیست. ولی پیام‌هایی که به لشکر داده، چنین استنباط می‌شود که ۳ گروهان این گردان از حوالی موسیان تا فکه در غرب رودخانه دویرج گسترش داشته است. گردان از آغاز اول مهر با دشمن در تمام جبهه درگیر شده، درخواست پشتیبانی آتش توپخانه کرده است. لشکر به تیپ ۲ دستور داده با توپخانه‌های موجود از عناصر گردان سوارزرهی پشتیبانی کند. در ساعت ۱۳:۰۰ گردان درخواست پشتیبانی هوایی کرد، ولی درخواست گردان اجرا نشد.

پیشروی دشمن در روز اول مهر با مقاومت دلیرانه رزمندگان ما، به غرب رودخانه دویرج و حوالی پاسگاه‌های مرزی بین فکه تا سوبله محدود گردید. بر خلاف انتظار فرماندهی نیروهای متجاوز، رزمندگان ما با وجود امکانات بسیار جزئی و ضعیف در مقابل لشکرهای زرهی و مکانیزه دشمن، پایمردی از خود نشان دادند و مقاومت کردند و ایستادند. همین مقاومت‌های اولیه در نتیجه نهایی جنگ، بسیار موثر بود که در بررسی مسائل بعدی به آنها اشاره خواهد شد.

لشکرهای زرهی و مکانیزه دشمن که در روز اول نبرد نتوانستند سرعت دلخواه خود را داشته باشند، مجبور شدند در طرح‌ها و آرایش‌ات خود تجدید نظر کنند. در روز دوم مهر با تدابیر جدیدی به نیروهای ما فشار وارد کردند تا آنان را عقب برانند یا نابود سازند. در روز دوم مهر فشار دشمن در محور عین خوش به نیروی پوشش ما شدید شد، به نحوی که

تلفات سنگینی به استعداد ضعیف گردان ۲۸۳ وارد شد. قسمتی از وسایل این گردان شامل ۴ دستگاه اسکورپیون، یک دستگاه نفربر پاسگاه فرماندهی، یک دستگاه نفربر موشک‌انداز تاو، یک دستگاه تفنگ ۱۰۶ مم منهدم شد و یا به دست دشمن افتاد. تعدادی از پرسنل گردان شهید، مجروح، اسیر و مفقود شدند.

گردان از لشکر درخواست نیروی تقویتی کرد. لشکر پاسخ داد، در شرایط موجود امکاناتی ندارد. گردان گزارش داد، مواضع عین خوش در تهدید محاصره دشمن در دشت عباس و شرق مواضع عین خوش نیروی هوابرد یا هلی‌برن پیاده کند. لشکر به گردان دستور داد تا شب در مواضع مقاومت کند و شبانه به ارتفاعات شرق دوبرج عقب‌نشینی نماید.

با عقب راندن نیروی پوشش، فشار دشمن به تیپ ۲ زرهی شدت یافت. مواضع یگان‌های تیپ زیر آتش شدید توپخانه دشمن قرار گرفت. فشار آن چنان شد که تیپ گزارش کرد، قادر به ادامه مقاومت نیست، زیرا دشمن از هر طرف به مواضع تیپ فشار آورد، تلاش می‌کرد مواضع عین خوش را محاصره کند. تیپ از لشکر درخواست یگان تانک و توپخانه کرد و به لشکر پیشنهاد کرد برای خنثی کردن فرود احتمالی هوابرد دشمن در دشت عباس، یک واحد به مواضع علی‌گه‌زد اعزام شود. فشار دشمن ساعت به ساعت شدیدتر می‌شد. به نحوی که تیپ ۲ گزارش داد، با وضع موجود ادامه مقاومت مشکل است. لشکر پاسخ داد، با امکانات موجود مقاومت کنید، تا نیروی کمکی برسد. در این موقع اطلاع رسید، یک دسته تانک ام ۴۷ اعزامی از خرم‌آباد، به اندیمشک رسیده است. لشکر پیشنهاد کرد، این تانک‌ها در پای پل کرخه مستقر شوند، تا چنانچه تیپ مجبور به عقب‌نشینی به شرق رودخانه کرخه گردید، این تانک‌ها با آتش عقب‌نشینی را پوشش نمایند.

فرماندار دهلران به لشکر اطلاع داد یک واحد سنگین زرهی دشمن از معبر چیلالت وارد این منطقه شده و دهلران و موسیان در خطر است. شهر مهران نیز سقوط کرده است.

تیپ ۲ به لشکر گزارش داد، ظرف روز دوم مهر، ۱۲ دستگاه تانک دشمن منهدم گردیده، یک دستگاه نفربر دشمن منهدم گردیده و یک دستگاه تانک سالم دشمن به غنیمت گرفته شده است. ضمناً از واحدهای خودی نیز یک دستگاه تانک آسیب دیده و یک

دستگاه مهمات‌بر و یک دستگاه خودرو منهدم گردیده است. این نوع گزارش‌ها نشان می‌دهد که اصولاً گزارش‌ها خیلی دقیق نبوده و فشار میدان نبرد در بررسی حقایق وضعیت خودی و دشمن اثرات نامطلوب گذاشته است و گرنه چطور ممکن است با آن وضعیت که تیپ در گزارش‌های قبلی خود بیان کرده، حتی از تانک‌های دشمن به غنیمت هم بگیرد و فقط یک تانک خود را از دست بدهد. ولی تیپ در شُرُف انهدام باشد. نکته دیگر اینکه تیپ از خطر انهدام و محاصره شدن صحبت کرده و در همان موقع لشکر دستور داده است حمله متقابل کند. از طرفی ۴ دستگاه تانک ام ۴۷ اعزامی از تیپ خرم‌آباد را پای پل نگه می‌دارد تا در صورت عقب‌نشینی تیپ، پوشش آنها را برقرار سازد. ولی باید توجه داشت این گونه حوادث خیلی جای انتقاد ندارد. هنگامی که در یک واحد نظامی سیستم فرماندهی و کنترل صحیح و دقیق در تمام رده‌ها نباشد و توازن استعداد رزمی به نفع دشمن سنگینی کند، احتمال این گونه برآوردها و حوادث و گزارش‌های اغراق آمیز و با احساس، زیاد می‌شود. به هر حال تیپ ۲ در پاسخ دستور حمله متقابل به لشکر جواب داد، برای این مأموریت یک گردان تانک و یک گردان توپخانه نیاز دارد. مسلماً چنین مقدوراتی در اختیار لشکر نبود.

حوادث دیگر روز دوم مهر در این منطقه مربوط به گروه رزمی ۳۷ و گردان ۱۳۸ پیاده است که بدین شرح بود: گردان ۱۳۸ گزارش داد مواضع گردان در خطر سقوط است، مقاومت بسیار مشکل است، واحدهای تانک ۴ کیلومتر عقب‌نشینی کرده‌اند. گروه رزمی ۳۷ نیز گزارش داد یگان‌های سنگین زرهی دشمن از فکه به مواضع گروه حمله کرده‌اند، مقاومت مشکل است، تصمیم به عقب‌نشینی دارد، زیرا در خطر محاصره قرار گرفته است. این گروه با ۸ دستگاه تانک حاضر به کار، قادر به مبارزه با ۲۰۰ دستگاه تانک دشمن نیست. در پاسگاه فکه ۲۰ نفر شهید و ۱۵ نفر مجروح شدند. از ۱۷ دستگاه تانک واحد مرکز، فقط ۲ دستگاه حاضر به کار است.

لشکر در پاسخ گردانهای یاد شده دستور داد، مانند چند روز گذشته با رشادت بیشتر مقاومت کنند تا یگان تقویتی برسد. گروه رزمی ۳۷ در گزارشی دیگر اعلام کرد، عناصری از دشمن به ایستگاه رادار که در شرق و عقب مواضع دوسلک بود، نزدیک می‌شود و می‌خواهد سایت ۵ را تصرف کند. لشکر دستور داد گردان ۱۳۸ مانع این عمل دشمن

شود. در صورتی که اصولاً این گزارش درست نبود و سایت ۵ حدود ۱۰ کیلومتر عقب‌تر از خط تماس نیروهای خودی در مواضع دوسلک بود. به علاوه گردان ۱۳۸ بنا به دستور لشکر در خط مقدم از فکه تا دویرج را پوشانده بود این گزارش‌های ضد و نقیض آشفتنگی وضعیت یگان‌های لشکر را نشان می‌دهد.

با شروع تعرض عمومی ارتش متجاوز عراق و تهدید سقوط خوزستان نیروی زمینی تازه به فکر افتاد، یگان‌های لشکر ۷۷ پیاده و ۱۶ زرهی و لشکرهای ۲۰۱ پیاده تهران را به خوزستان اعزام کند و در تاریخ اول مهر ماه، یک گروهان تانک از گردان ۲۹۱ تانک لشکر ۷۷ از مشهد به مقصد دزفول حرکت کرد. به لشکر ۲۱ نیز دستور داده شد یک گردان پیاده دیگر به دزفول اعزام کند. این گردان (۱۴۱ پیاده) چند روز بعد به منطقه رسید.

در پایان روز دوم نبرد، گردان ۲۸۳ سوار زرهی گزارش داد، استعداد باقیمانده گردان یک دسته هم نیست و نمی‌تواند در ارتفاعات ابوغریب (بین عین خوش و دوسلک) عملی انجام دهد و پیشنهاد کرد به منطقه عقب برود و تأمین عقب تیپ ۲ را برقرار کند. لشکر موافقت کرد به ارتفاعات شمالی عین خوش عقب‌نشینی کند و تأمین پهلوی راست تیپ ۲ را برقرار سازد.

روز سوم مهر نیز مانند روزهای اول و دوم از روزهای سخت، برای رزمندگان ما در این منطقه بود. دشمن شدیدترین حملات خود را به مواضع یگان‌های مدافع این منطقه به مرحله اجرا گذاشت. برابر گزارش تیپ ۲ حمله دشمن از ساعت ۰۶:۰۰ آغاز شد و با ۲ گردان تانک به موضع تیپ ۲ حمله کرد. تیپ اظهار کرد فشار به عین خوش خیلی شدید است. لشکر پاسخ داد، با هرگونه امکان به مقاومت ادامه دهید. تیپ ۲ پیشنهاد کرد که عناصری در پوشش باقی بماند و بقیه یگان‌ها به مواضع بعدی عقب‌نشینی کنند. ولی لشکر با این پیشنهاد موافقت نکرد. گردان ۱۳۸ و گروه رزمی ۳۷ نیز گزارش دادند وضع بسیار وخیم است. همه در شرف نابودی هستند. اگر نیروی کمکی و پشتیبانی توپخانه و هوایی نرسد، خطر انهدام قطعی خواهد بود. لشکر پاسخ داد، مانند چند روز گذشته دلیرانه مقاومت کنید. عقب‌نشینی نکنید، نیروهای کمکی در راه هستند، قریباً به منطقه لشکر وارد خواهند شد. وضعیت گردان ۲۸۳ سوار زرهی نیز بدتر از دیگران بود. استعداد آن به

حدود بی تأثیری رسیده بود. این گردان بنا به دستور لشکر به تپه‌های شمالی عین خوش عقب‌نشینی کرده و جناح راست تیپ ۲ را پوشانده بود. در گزارشی اعلام کرد که ۴ دستگاه تانک دشمن را با موشک تاو منهدم کرده و اکنون موشک تاو تمام شده است.

گروه رزمی ۳۷ گزارش کرد فشار دشمن، عناصر گروه را عقب رانده و گروه قادر به مقاومت نیست. مواضع دوسلک و ایستگاه رادار در خطر جدی است. در گزارش دیگر اعلام کرد دشمن به جلو ارتفاعات دوسلک رسیده و یگان‌های خودی عقب‌نشینی کرده‌اند. گروهان تانک چیفتن در ساعت ۱۳:۰۰ به نزدیکی منطقه این گروه رزمی رسید، ولی این موقع هم‌زمان با عقب‌نشینی یگان‌ها بود، در نتیجه امکان بهره‌گیری از این یگان تانک میسر نشد و این یگان تانک در تپه رادار مستقر گردید.

گروه رزمی ۱۳۸ نیز گزارش داد همه در حال نابودی هستند.

در این شرایط بسیار بحرانی یگان‌ها، لشکر به این یگان‌های در حال عقب‌نشینی دستور حمله متقابل داد که مسلماً در آن شرایط قابل اجرا نبود. البته این دستور را فرمانده جدید لشکر، سرهنگ زرهی ستاد غلامرضا قاسمی نو صادر کرده بود که همین روز وارد قرارگاه لشکر شده بود و در جریان وضعیت عملیات و استعداد رزمی یگان‌ها قرار نگرفته بود.

در روز ۴ مهر نیروهای دشمن به فشار خود برای عقب راندن رزمندگان ما و پیشروی به سمت شرق ادامه دادند. رزمندگان جان برکف ما به سختی ولی مبارزه جویانه با دشمن نبرد می‌کردند. برتری مطلق با نیروهای دشمن بود، زیرا یگان‌های ما قسمت مهمی از توان ضعیف خود را در نبردهای ۴ روز گذشته از دست داده بودند. بالاخره تیپ ۲ زرهی نتوانست مواضع عین خوش را حفظ کند و به مواضع عقب در تپه‌های شاوریه و علی‌گره‌زد عقب‌نشینی کرد.

یک دشت باز نسبتاً وسیع بین عین خوش و علی‌گره‌زد وجود دارد که دشت عباس نامیده می‌شود. طول این دشت از عین خوش تا علی‌گره‌زد حدود ۲۰ کیلومتر است. بنابراین تیپ ۲ مجبور شد ۲۰ کیلومتر از مواضع قبلی عقب‌تر برود. نیروهای دشمن در ساعت ۱۴:۰۰ از عین خوش گذشتند و به طرف علی‌گره‌زد پیشروی کردند و با تیپ ۲ زرهی اخذ

تماس نمودند. تیپ ۲ در این مواضع تا حدودی جلو پیشروی سریع دشمن را گرفت. لشکر از تیپ بازخواست کرد که به دستور چه کسی از عین خوش عقب‌نشینی کرده است. دستور داد هر چه زودتر حمله متقابل کند و نیروهای دشمن را عقب براند و مواضع عین خوش را از دشمن پس بگیرد. ولی اجرای این دستور امکان پذیر نبود. در محور فکه، دوسلک، رادار نیز نیروهای متجاوز گروه رزمی ۳۷ را عقب راندند و تا ۵ کیلومتری ایستگاه رادار رسیدند. یگان‌های گروه رزمی زیر آتش شدید توپخانه قرار گرفتند. لشکر در این اوضاع و احوال به گروه رزمی ۳۷ نیز دستور داد حمله متقابل کند و مواضع دوسلک را از دست دشمن خارج سازد. وضعیت گردان ۱۳۸ پیاده نیز بدتر از آنها بود. این گردان که در پهلوی چپ (جنوب) این منطقه نبرد دفاع می‌کرد دچار وضعیت سختی بود، دشمن عناصر گروه رزمی ۳۷ را عقب رانده بود و پهلوی راست (شمال) این گردان را شکافته بود و می‌توانست عقب گردان را قطع و تمام عناصر گردان را اسیر یا منهدم نماید. گردان به لشکر گزارش داد تا به حال با از جان گذشتگی مقاومت کرده‌ایم و تاکنون پیش‌تیبانی هوایی نرسیده است. لشکر به تیپ ۲ دستور داد باقی‌مانده سوار زرهی را زیر امر بگیرد و در تأمین پهلوها و عقب از آن استفاده کند.

یک آتشبار ۱۳۰ مم وارد منطقه شده بود. لشکر به تیپ ۲ دستور داد با آن آتشبار تماس بگیرد و از آتش آن استفاده کند. یک آتشبار خمپاره انداز ۱۲۰ مم نیز برای تقویت آتش منطقه تیپ ۲ اعزام گردید. تیپ ۲ گزارش داد تا ساعت ۱۸:۴۵ برای تیپ، یگان تقویتی نرسیده و دشمن تا ۴ کیلومتری غرب مواضع علی‌گره‌زد پیشروی نموده است. ضمناً اضافه کرد وضعیت گروه رزمی ۳۷ و ۱۳۸ را برای تیپ ۲ روشن نمایند.

عدم وحدت فرماندهی، یکی از نقاط ضعف این عملیات بود. چهار یگان در یک جبهه به عرض ۵۰ کیلومتر وارد عمل شده بودند. هر کدام مستقل و بدون هماهنگی با یکدیگر عمل می‌کردند. حتی از حال هم خبر نداشتند.

در روز پنجم مهر، عملیات پدافندی و تأخیری در منطقه غرب رودخانه کرخه ادامه یافت. تیپ ۲ گزارش داد از ساعت ۰۶:۲۵ روز جاری پیشروی دشمن به سمت شرق آغاز شده و یک تیپ زرهی دشمن از دشت عباس به ارتفاعات علی‌گره‌زد حمله کرده است.

چنانچه یگان تقویتی نرسد، مقاومت مشکل خواهد بود. در ساعت ۰۹:۰۰ صبح تیپ گزارش داد حدود یک لشکر زرهی دشمن با ۲۰۰ دستگاه تانک و خودرو شنی‌دار به تپه‌های علی‌گره‌زد حمله کرده است. تاکنون هیچ‌گونه پشتیبانی هوایی خودی انجام نگرفته، ولی تیپ با جنگ افزارهای موجود توانسته است خسارات زیادی به دشمن وارد کند و تعداد ۱۴ دستگاه تانک دشمن را منهدم نماید. در ساعت ۰۹:۲۰ دشمن تلاش نمود، مواضع علی‌گره‌زد را تصرف کند. از طرفین به مواضع یگان‌های تیپ ۲ حمله کرد و یگان‌های تیپ را مورد تهدید جدی قرار داد. تیپ به لشکر گزارش داد چنانچه نیروی کمکی نرسد قادر به حفظ مواضع علی‌گره‌زد نیز نخواهد بود. لشکر پاسخ داد مقاومت کنید. یگان‌های تقویتی در شرف ورود به منطقه هستند. یک آتشبار ۲۰۳ میلیمتری در پای پل آماده است از آتش او استفاده کنید و مقاومت نمایید. تیپ گزارش کرد، استعداد موجود تیپ ۱۵ تانک، یک گروهان پیاده ناقص با ۲ قبضه موشک‌انداز تاو می‌باشد. از گردان سوار زرهی نیز فقط ۱ دستگاه اسکورپیون، ۲ دستگاه موشک، انداز تاو و ۲ قبضه خمپاره‌انداز با تعدادی پرسنل، باقیمانده. جمع استعداد تیپ، یک گردان هم نیست. چنانچه یک گردان تانک و یک گردان توپخانه سریع منطقه وارد نشود، مقاومت مشکل خواهد بود. در گزارش دیگر، تیپ اعلام کرد که آتشبار خمپاره انداز اعزامی از شیراز فاقد دستگاه محاسب و مرکز هدایت آتش و دیده‌بان می‌باشد، لذا قادر به اجرای آتش نیست. گروه رزمی از مشهد تا ساعت ۰۹:۱۵ به منطقه تیپ نرسیده، چنانچه به اندی‌مشک وارد شده، دستور داده شود به حوالی آبادی سرخه صالح و سه راهی دهلران رادار حرکت کند.

در ساعت ۰۹:۴۵، یک گردان تانک دشمن با عناصر پیاده مکانیزه به تپه‌های مرکزی علی‌گره‌زد حمله کرد، تیپ در ۱۱:۵۰ گزارش داد، با امکانات موجود قادر به نگهداری مواضع علی‌گره‌زد نیست و مجبور به عقب‌نشینی می‌باشد، ولی مثل اینکه لشکر متوجه وخامت وضعیت این منطقه نبود، به تیپ ۲ دستور داد، آماده باشد.

در روز ششم مهر، هم زمان با حمله تیپ ۸۴ در منطقه دهلران، به سمت عین خوش حمله کند و مواضع عین خوش را از دشمن پس بگیرد. در صورتی که احتمالاً قبل از صدور این دستور، تیپ به تپه‌های غربی کرخه عقب‌نشینی کرده بود و گزارش آن را به لشکر هم

داده بود. با توجه به عقب‌نشینی تیپ ۲، لشکر به گروه رزمی ۳۷ دستور داد، عقب‌نشینی کند و در خط تیپ ۲ قرار گیرد. ولی لشکر نمی‌دانست، خط تیپ ۲ در آن زمان کجا بود، علی‌گه‌زد یا غرب رودخانه کرخه، بالاخره لشکر متوجه و خامت وضعیت منطقه و عقب‌نشینی تیپ ۲ به شرق رودخانه شد و به یگان محافظ پل کرخه دستور داد، پس از عقب‌نشینی واحدها پل را تخریب کند. زیرا این گروه گزارش داده بود دشمن به ارتفاعات مشرف به پل رسیده و ممکن است از پل بگذرد و اندیشک و دزفول را تهدید نماید. در این موقع از گردان ۱۳۸ گزارش رسید که هنوز در غرب رودخانه با دشمن درگیر است و چنانچه پل تخریب شود راه عقب‌نشینی او قطع خواهد شد. ضمناً گردان در گزارش دیگری بیان کرد که این گردان به گردان ۱۴۱ که تازه به منطقه وارد شده بود، در ارتفاعات دوسلک با دشمن درگیر است. در حوادث و پیام‌های در دسترس مشخص نبود که گردان ۱۴۱ پیاده که جزو عناصر لشکر ۲۱ پیاده بود، چه موقع وارد منطقه شده و چه مأموریتی داشته است. به هر حال گردان ۱۳۸ از لشکر کسب تکلیف کرد که با توجه به اینکه در جریان وضعیت تیپ ۲ و گروه رزمی ۳۷ نیست، چه کار باید بکند.

گزارش‌های اواخر روز پنجم و اوایل روز ششم مهر ضد و نقیض است. به نظر می‌رسد واحدها در گزارش‌های به محل و به سمت توجه چندانی نمی‌کردند، چنانچه در گزارش‌های روز پنجم تیپ ۲ آمده که تیپ به شرق کرخه عقب‌نشینی کرده، در صورتی که در روز ششم تیپ در غرب کرخه با دشمن درگیر شد. لشکر به تیپ ۲ دستور داد همزمان با حمله تیپ ۸۴ در دهلران به سمت غرب حمله کند و مواضع علی‌گه‌زد را پس بگیرد. به گروه رزمی ۳۷ نیز دستور داد در تپه‌های دوسلک از جنوب به شمال حمله کند و قسمت جنوبی علی‌گه‌زد را از دست دشمن خارج سازد. تیپ ۲ درخواست پشتیبانی هوایی کرد و به لشکر گزارش داد به سمت علی‌گه‌زد حمله کرده است. ولی به نظر می‌رسد این گزارش چندان صحت نداشت و شاید هم تیپ خواسته است این کار را بکند، ولی عکس‌العمل شدید دشمن اجازه نداده است، چون در گزارش‌های بعدی، تیپ اعلام کرد تحت فشار شدید دشمن است و مجبور به عقب‌نشینی است. لشکر پرسید، شما در حال پیشروی هستید، چگونه عقب‌نشینی می‌کنید؟ تیپ پاسخ داد، اجرای حمله امکان‌پذیر نیست. لشکر پاسخ داد اگر حمله نکنید و جلو

پیشروی دشمن را نگیرید، همه نابود می‌شوید. به هر حال با وجود اینکه، تیپ آخرین تلاش‌های خود را برای حفظ وضع موجود می‌کرد، لشکر دستور داد، به هر ترتیبی ممکن است حمله کنید. در حالی که دشمن از تپه‌های علی‌گه‌زد نیز سرازیر شده و به سمت تپه-های غرب رودخانه کرخه در حال پیشروی بود. تیپ ۲ گزارش داد به ۲ کیلومتری غرب رودخانه عقب‌نشینی کرده و برای عقب‌روی از پل کرخه درخواست پشتیبانی هوایی نمود. اظهار کرد وضع بسیار خطرناک، اگر کمک نرسد همه نیروها به دست دشمن خواهند افتاد. درخواست کرد با توجه به حقایق وضع موجود، دستورات صریح ابلاغ شود. لشکر پاسخ داد، تا آخرین نفس مقاومت کنید. تیپ در گزارش‌های بعدی اعلام کرد، بدون نیروی تقویتی و پشتیبانی قادر به حفظ مواضع غرب کرخه نیست. در ساعت ۱۳:۵۰ گزارش کرد، در اثر فشار شدید دشمن مجبور به عقب‌نشینی شده است. لشکر به تیپ دستور داد تا وصول گروه رزمی ۳۷ به خط تیپ ۲ عقب‌نشینی نکند. زیرا در این صورت یگان‌های دیگر نابود خواهند شد. تیپ گزارش داد سعی می‌شود مواضع غرب رودخانه را حفظ کنیم، ولی استعداد رزمی خیلی ضعیف است، فقط ۸ دستگاه تانک سالم باقی‌مانده است. بالاخره تیپ گزارش داد به طرف پل کرخه در حال عقب‌نشینی هستیم، پشتیبانی هوایی لازم داریم و برای انفجار پل کرخه کسب تکلیف کرد. لشکر دستور داد تا همه یگان‌های این منطقه عقب نرفته‌اند از تخریب پل خوداری شود.

وضعیت گروه رزمی ۳۷ نیز در روز ششم مهر چنین بود: گروه در اوایل روز ششم در تپه‌های شرقی دوسلک بود. با توجه به عقب‌نشینی تیپ ۲ از علی‌گه‌زد، این گروه در خطر محاصره قرار گرفت. خط تدارکاتی آن قطع شد و پهلوی شرقی آن خالی گردید. لشکر به گروه رزمی دستور داد، به دشمن حمله کند و خط تدارکاتی را آزاد سازد. معلوم نیست آیا این دستورات لشکر بررسی شده بود، یا اینکه در جریان وضعیت نبوده یا به علت احساس مسئولیت شدید در مقابل از دست دادن قسمت مهمی از خاک میهن اسلامی، دست به آخرین تلاش‌های ناامیدانه زده است و به یک گروه رزمی که در حدود یک گروهان بوده، آن هم خسته و فرسوده، دستور داد به یک لشکر زرهی دشمن حمله کند. به هر حال گروه رزمی ۳۷ نیز مجبور شد به ارتفاعات غربی مشرف به پل کرخه عقب‌نشینی کند. لشکر به

این گروه رزمی دستور داد به هیچ وجه مجاز به عقب‌نشینی به شرق کرخه نمی‌باشد. ولی این گونه دستورات قابل اجرا نبود. زیرا سیستم فرماندهی و کنترل از اول هم بدتر شده بود. در چنین شرایطی امکان کنترل پرسنل مشکل و حتی غیر مقدور است.

وضعیت گردان ۱۳۸ و ۱۴۱ چندان روشن نبود. گردان ۱۳۸ به لشکر ۹۲ گزارش کرد، در جریان وضعیت یگان‌های دیگر نیست و نمی‌داند چه بکند. لشکر از گردان ۱۳۸ خواست، موقعیت دقیق خود را گزارش کنید. گردان ۱۳۸ پاسخ داد، همه عناصر عقب‌نشینی کرده‌اند و اکنون در حوالی شوش هستند.

تیپ ۲ نیز گزارش داد تمام قسمت غرب کرخه در کنترل نیروهای دشمن قرار گرفته و خطر عبور دشمن از پل کرخه وجود دارد، ولی هنوز قسمتی از تپه‌های غربی نزدیک پل در اختیار تیپ ۲ بود. در ساعت ۱۳:۵۰ فشار دشمن برای عقب راندن نیروها به شرق کرخه شدت گرفت. در ساعت ۱۴:۵۰ اختلال در سازمان یگان‌ها ایجاد شد و با وضعیت نامناسب به شرق رودخانه عقب‌نشینی کردند. در این روز فرمانده جدید تیپ، سرهنگ شهبازی، وارد منطقه تیپ ۲ شد. ولی در آن شرایط کاری از دست او بر می‌آمد.

بهترین گزارش مختصر و مفید را از جریان روز ششم مهر، فرمانده سپاه پاسداران دزفول داده است. برابر این گزارش، در روز ششم مهر، تیپ ۲ و گروه رزمی ۳۷ در اجرای دستور لشکر، حمله کردند. در ابتدای امر موفقیتی هم داشتند، ولی بعداً مجبور به عقب‌نشینی شدند. مقداری از وسایل سنگین خود را در غرب کرخه باقی گذاشتند و به شرق کرخه عقب‌نشینی نمودند، گردان ۱۳۸ نیز از رودخانه کرخه عبور کرده و در کرانه شرقی کرخه در غرب شوش مستقر شد.

نیروی هوایی در ششم مهر فعال بود. ولی موفق به جلوگیری از پیشروی دشمن نشد. بالاخره تمام غرب کرخه به تصرف دشمن درآمد. و مقاومت پراکنده به وسیله عده‌ای پاسدار و ارتشی با تفنگ و آر پی جی ۷ ادامه داشت. با توجه به این حوادث، متأسفانه دشمن موفق شد به خط غربی رودخانه کرخه برسد و قسمت بزرگی از خاک میهن اسلامی ما را در غرب

دزفول و شوش تصرف کند. خط تماس خود را با نیروهای ما به خط غربی رودخانه کرخه متکی سازد.

مرحله یکم عملیات این منطقه با این وضع به پایان رسید.

از روز هفتم مهر، نبرد در طرفین رودخانه کرخه ادامه یافت که شرح این مرحله از عملیات پدافندی به ترتیب زیر بود.

حوادث روز هفتم مهر چنین بود که فرمانده جدید تیپ - سرهنگ زرهی ستاد امر الله شهبازی - معاون جدید تیپ - سرهنگ ۲ قندی - فرماندهی این تیپ از هم گسیخته را به دست گرفتند. تلاش کردند، یگان‌های تیپ را در مواضع شرقی رودخانه کرخه در اطراف مستقر و پل را حفظ کنند و به عهده گرفتن فرماندهی این چنین یگانی، واقعاً مشکل بود. چون شناخت متقابل قبلی در امر فرماندهی، عامل بسیار موثری است. برعکس فرمانده‌ای که تازه فرماندهی رهبری یگانی را به عهده‌دار می‌شود، مدتی طول می‌کشد تا روش خود را به زیر دستان قبولاند. و برای این منظور لازم است فرمانده مدتی حضوراً همه افراد یگان را در یک محل جمع و با آنان صحبت کند. هدف‌ها و نظریات و روش‌های خود را برای کلیه افراد یا حداقل کلیه افسران و درجه‌داران فرمانده تشریح کند، تا تفاهم متقابل به وجود آید. ولی در صحنه نبرد، انجام این کار به هیچ وجه مقدور نیست. اگر سیستم فرماندهی مختل شده، صحبت و مذاکره و مشاوره حتی با فرماندهان یک رده پایین‌تر نیز مقدور نیست. به هر حال، در این شرایط، فرمانده تیپ، عهده‌دار هدایت یگان‌های متلاشی شده این منطقه گردید.

فرمانده تیپ، وضعیت تیپ را در روز هفتم مهر چنین گزارش داد. با همه تلاش‌هایی که یگان‌ها کرده‌اند، نتوانستند مواضع غرب رودخانه کرخه را حفظ کنند. تمام منطقه غرب رودخانه کرخه به اشغال نیروی متجاوز درآمده است. سرپرست تیپ مفقود گردیده، اکثر پرسنل شهید یا مجروح یا مفقود شده‌اند. فعلاً با ناامیدی در حوالی شهرک بابک (شهرک آزادی) هستیم. از پرسنل و وسایل، تعدادی معدود باقیمانده که قادر به انجام مأموریت نیستند. نمی‌دانم چه بکنیم، تکلیف را روشن نمایید.

در گزارش‌های دیگر در این روز، تیپ اظهار داشته، اندیمشک و دزفول در خطر است. نیاز به یگان جدید و تازه نفس می‌باشد. فقط ۴ قبضه توپ ۱۵۵ مم حاضر به کار برای پشتیبانی آتش موجود است. لشکر در پاسخ تیپ ابلاغ کرد، با استفاده از آخرین مقدمات خود در کرانه شرقی کرخه مقاومت کنید. سرهنگ ملک نژاد معاون لشکر به منطقه دزفول اعزام گردید تا عناصر باقیمانده گروه رزمی ۳۷ را جمع و به مواضع شرق رودخانه بفرستد. فرمانده نیروی زمینی دستور داده است، از شهر اندیمشک و دزفول باید تا آخرین نفس دفاع شود. این منطقه باید نگهداری شود. یک یگان هوابرد، قریباً به دزفول وارد می‌شود. یگان‌های دیگری شامل یک گروهان دژبان، از دژبان مرکز، یک گروهان مهندس از بروجرد، ۴ گروهان با سلاح انفرادی از نیروی دریایی، دژبان، وزارت دفاع به مقصد اندیمشک حرکت کرده‌اند، قریباً به منطقه وارد می‌شوند. توپخانه هم خواهد آمد. مقاومت کنید تا این یگان‌ها برسند.

نکته حائز اهمیت و شاید مهمترین موضوع در تمام طول جنگ تحمیلی، این است که با وجود اینکه ۲ لشکر زرهی و مکانیزه دشمن در منطقه غرب دزفول و شوش حمله کردند، در مقابل آنها حدود یک تیپ زرهی ما دفاع و عمل تأخیری می‌کرد که از نظر سازمان و تجهیزات و کنترل و فرماندهی در سطح بسیار پایینی بود. نیروهای دشمن نتوانستند به سرعت پیشروی کنند و ۷ روز طول کشید تا آنها به کرانه غربی کرخه برسند. در حالی که از خط مرزی تا کرانه کرخه به طور متوسط حدود ۶۰ کیلومتر و سرعت پیشروی دشمن کمتر از ۱۰ کیلومتر در روز بود، در صورتی که برابر محاسبات کلاسیک این شرایط پیشروی باید بیش از ۲۰ کیلومتر در روز می‌شد و لشکرهای متجاوز باید می‌توانستند حداکثر در یک روز مواضع عین خوش و دوسلک در روز دوم مواضع علی‌گه‌زد و روز سوم کرانه غربی کرخه را تصرف نمایند. و از آن مهمتر اینکه پس از متلاشی شدن نیروهای ما در این منطقه عملیات و وصول نیروهای متجاوز به غرب کرخه، دشمن تلاشی برای عبور از رودخانه و پیشروی به سمت حیاتی‌ترین هدف استراتژیکی این جنگ نکرد و در کرانه غربی کرخه متوقف گردید. در صورتی که در آن شرایط، برتری مطلق برای نیروی متجاوز وجود داشت و توان رزمی نیروهای ما به آخرین نقطه پایانی رسیده بود.

نیروهای دشمن می‌توانستند با مختصر تلاش از رودخانه بگذرند و به سادگی به هدف حیاتی خود در خوزستان برسند. علت عدم تلاش برای وصول به این هدف روشن نیست. برای پی بردن به آن باید به مدارک عملیاتی رده‌های بالای ارتش متجاوز دسترسی یافت حتی ممکن است عوامل سیاسی و بین‌المللی در این مورد موثر بوده باشد. ولی به طور کلی از شرایط یک هفته اول جنگ تحمیلی و مقدمات قبل از شروع جنگ احتمالات چنین بر می‌آمد که ممکن است (البته قطعی نیست) در این امر مسائل زیر موثر بوده است:

(۱) مقاومت سرسختانه رزمندگان ما در تمام جبهه‌ها در مقابل تهاجم نیروهای مجهز و آماده و برتر عراق، محاسبات و برآوردهای ارتش متجاوز را دگرگون ساخت. در هفته اول نبرد تلفات سنگینی به نیروهای متجاوز وارد شد. آنچنان که فرماندهی کل نیروهای متجاوز متوجه گردید ممکن است در این نبرد، ارتش عراق قسمت عمده توان رزمی خود را از دست بدهد.

(۲) نبرد منطقه خرمشهر و جنوب اهواز به دشمن نشان داد که ملت ایران برای دفاع از شهرها تا آخرین نفس و آخرین نفر آماده جانبازی و فداکاری است.

(۳) نظر به اینکه حکومت بعثی مزدور امپریالیسم عراق هدفهای اصلی خود را از آغاز جنگ تحمیلی علیه جمهوری اسلامی ایران، به اصطلاح احقاق حق خود در خط مرز به خصوص ارونردود اعلام کرده بود، از نظر تبلیغاتی سیاسی در مجامع بین‌المللی به خصوص کشورهای حوزه خلیج فارس که حکومت عراق هوای ریاست آنها را در سر داشت به آنان بفهماند که ارتش عراق به آن مقدار از ادعاهای خود رسیده که می‌خواسته است. چنانچه دولت و ملت ایران به خواسته‌های اعلام شده حکومت عراق تسلیم شود، عراق ادعای اراضی بیشتری ندارد.

(۴) شاید پس از آغاز جنگ، دولت بعثی عراق متوجه شده باشد که خود آلت دست ابر قدرت‌ها قرار گرفته و در دامی افتاده است که امپریالیسم جهانی برای او گسترده بوده تا به دست این دولت مزدور، منابع حیاتی دو ملت مسلمان ایران و عراق نابود شود. بازارهای استثمار جهانی که در حال ورشکستگی است، با سرازیر شدن درآمدهای نفتی کشورهای منطقه خلیج فارس به آن بازارها از ورشکستگی نجات پیدا کنند.

به هر حال بحث درباره علت عدم ادامه پیشروی ارتش متجاوز عراق، باید پس از دستیابی به مدارک سیاسی و نظامی حکومت و ارتش عراق تکمیل گردد. ما به ادامه عملیات نظامی منطقه دزفول می‌پردازیم.

از روز هفتم از شدت عملیات کاسته شد، نیروهای متجاوز در کرانه غربی رودخانه کرخه متوقف شدند. حتی در منطقه پای پل کرخه ارتفاعات مشرف به پل را نیز اشغال نکردند. چنانکه در گزارشی که تیپ ۲ زرهی به لشکر ارسال کرده، نوشته است، در روز هفتم مهر، سروان موسی‌فر و برادر پاسدار بزاز زاده از غرب رودخانه کرخه شناسایی کردند.

نیروهای دشمن در ۲ کیلومتری جنوب رودخانه (منظور جنوب غربی) مستقر شده‌اند. باقی‌مانده گردان ۲۸۳ سوار زرهی که به منطقه پل عقب‌نشینی کرده بود، تأمین غرب پل را برقرار کرده بود. در گزارشی اعلام کرد نیروهای دشمن از ساعت ۱۸:۰۰ تا ۱۹:۰۰ برای رسیدن به پل حمله کردند. عناصر گردان با تمام امکانات خود مقاومت کردند و ۸ تانک دشمن را نابود کردند. گردان اکنون در نزدیکی پاسگاه ژاندارمری پل (غرب رودخانه) مستقر است. به نظر می‌رسد دشمن می‌خواهد شبانه از رودخانه بگذرد. لشکر به این گردان پاسخ داد تأمین پل را برقرار کنید و تماس خود را با دشمن حفظ نمایید. در گزارش دیگر، گردان ۲۸۳ سوار زرهی چنین بیان شد، حدود ۳ گردان تانک دشمن در ۴ کیلومتری ساحل غربی کرخه موضع گرفته‌اند. گردان ۲۸۳ فقط ۳ اسکورپیون و ۲ موشک تاو و ۵ دستگاه خمپاره‌انداز ۸۱ مم دارد که در خط دفاعی مستقر کرده، ولی از عناصر تیپ ۲ عنصری در خط رودخانه نیست.

لشکر در روز هفتم مهر، همه یگان‌های مستقر در منطقه پای پل، شامل گردان ۲۸۳ و گروه رزمی ۳۷ را زیر امر تیپ ۲ قرار داد. با اعزام معاون لشکر به دزفول، یک فرماندهی عملیاتی برای این منطقه تشکیل داد.

از روز هشتم مهر، یگان‌های تقویتی اعزامی از مناطق داخلی کشور، به منطقه عملیاتی دزفول به مرور وارد می‌شدند. یک آتشبار توپخانه ۱۳۰ مم از گردان ۳۹۹ توپخانه، در ساعت ۲۰:۰۰ روز ۷ مهر از اصفهان به مقصد اندیمشک حرکت کرد. یک گروهان هواپد به استعداد ۱۳۷ نفر وارد دزفول شد (با هواپیما)، یک گردان توپخانه ۱۳۰ میلیمتری از تهران به مقصد

دزفول حرکت کرد. به علت برهم خوردن وضعیت یگان‌های تیپ ۲ گزارش‌های این روز چندان دقیق به نظر نمی‌رسد، گزارش‌ها شامل مطالب زیر است:

نیروهای دشمن در ۲ کیلومتری غرب کرخه مستقر است، اگر کمک نرسد همه از بین می‌روند. در صورتی که با تخریب پل، اصولاً امکان دشمن برای عبور، با وجود عناصر رزمندگان ما، به سادگی امکان پذیر نبود. چند قبضه جنگ افزار سبک می‌توانست تأمین کرانه رودخانه را حداقل در این منطقه برقرار کند. در گزارش دیگر، تیپ اعلام کرد، دشمن در کرانه غربی رودخانه به پل نزدیک می‌شود. فشار دشمن شدید است. تیپ در این منطقه فقط ۳ اسکورپیون دارد. در صورتی که خود گردان ۲۸۳ علاوه بر اسکورپیون، موشک تاو و خمپاره ۸۱ م نیز اعلام کرده بود. در گزارش‌های بعدی، تیپ اعلام کرد، دشمن با ۲۰۰ تانک ۲ بار نزدیک پل کرخه آمده و برگشته است. واحدهای دشمن عقب‌نشینی نموده‌اند. استعداد دشمن یک تیپ زرهی است که در نزدیکی پل (غرب) مستقر است. استعداد نیروهای خودی خیلی کم است. عناصر گروه رزمی ۳۷ در سه راهی اندیمشک دهلران مستقر است و اجرای دستور نمی‌کند و به کرانه شرقی رودخانه نمی‌رود، در صورتی که در یک گزارش، تیپ اعلام کرده گروه رزمی ۳۷ در محاصره دشمن است. این گزارش‌ها نشان می‌دهد که وخامت وضعیت، در حالت روانی فرماندهان اثر گذاشته و برآورد وضعیت‌ها و تهیه گزارش‌ها با ناهماهنگی توأم بوده است.

لشکر به تیپ ۲ دستور داد در کرانه شرقی رودخانه دفاع کند در صورتی که نتواند پل را حفظ کند آن را تخریب نماید و کرانه شرقی رودخانه را مین‌گذاری کند. ولی تیپ نباید حتی یک متر از کرانه شرقی رودخانه عقب برود.

حوادث روز نهم مهر نیز مانند روز هشتم ضد و نقیص گزارش شده است. در حالی که تیپ از کمبود توان رزمی خود شکایت کرده، اعلام نموده است، تاکنون ۳۶ دستگاه تانک دشمن را از بین برده است. لشکر در این روز به تیپ ۲ دستور داد با تمام قدرت از عبور دشمن از رودخانه کرخه جلوگیری کند. در صورت تهدید عبور دشمن، هر دو پل ثابت و شناور را تخریب نماید. یگان‌های تقویتی که به پادگان دزفول وارد شده‌اند در اختیار بگیرد و مواضع پدافندی را تقویت نماید.

تیپ ۲ در گزارش‌های روز نهم، بیان داشت، از روز پنجم تا نهم، قریب ۵۰ دستگاه تانک منهدم شده و در حال حاضر نیروهای دشمن در فاصله ۵ تا ۷ کیلومتری سراسر غرب کرخه مستقر شده‌اند. نیروهای خودی در شرق رودخانه از پادگان پای پل به سمت جنوب گسترش دارند و آخرین وضعیت تیپ بدین شرح است:

استعداد موجود ۳ دستگاه اسکورپیون، ۲ دستگاه اسکورپیون حامل موشک‌انداز تاو، ۶ دستگاه تانک چیفتن، ۹ دستگاه تانک ام ۴۷ که تعدادی از آنها تعمیری یا خدمه ندارند.

پرسنل گروه رزمی ۳۷ اجرای دستور نمی‌کنند و به مواضع شرق رودخانه نمی‌روند. اکنون در سه راهی دهلران مستقرند. درخواست‌های پشتیبانی هوایی اکثراً اجرا نمی‌شود یا دیر اجرا می‌شود. در آخر گزارش، پیشنهاد می‌کند یک هیئت بازرسی برای بررسی وضعیت به منطقه اعزام شود.

در حوادث روزهای گذشته بیان شد که گردانهای ۱۳۸ و ۱۴۱ پیاده که در منطقه دوسلک دفاع می‌کردند، در موقع عقب‌نشینی مستقیماً به سمت شرق عقب‌نشینی کردند. با وجود اینکه پلی در منطقه نبود، از رودخانه گذشتند و در غرب شوش رودخانه مستقر شدند. نیروهای متجاوز آنها را تعقیب کردند. ولی با وصول به رودخانه متوقف شدند. در حوادث روزهای بعد، تلاش دشمن در این منطقه چندان شدید نبود. ولی هر حرکت جزئی می‌کرد، در فرماندهان یگان‌های خودی به علت از دست دادن وسایل و تجهیزات و توان رزمی، ایجاد اضطراب و نگرانی می‌کرد.

در روز نهم مهر از این حرکات محدود در منطقه شوش از دشمن مشاهده شد.

تیپ ۲ گزارش داد، دشمن در نظر دارد در منطقه شوش از رودخانه بگذرد و از سمت شرق مواضع تیپ را دور بزند. ولی این استنباط صحیح نبود.

در پایان روز نهم، لشکر ابلاغ کرد، برابر اطلاع رسیده از ستاد مشترک، نیروهای موجود دشمن در منطقه غرب دزفول شوش به حالت پدافندی درآمده‌اند. ولی ممکن است لشکرهای زرهی دشمن در این منطقه، استفاده از موفقیت کنند و از رودخانه بگذرند و اندیمشک و دزفول را تهدید نمایند.

از روز دهم مهر، وضعیت این منطقه عملیات تثبیت شد. کلیه یگان‌های خودی موجود در منطقه، مواضع پدافندی را در شرق رودخانه اشغال و تا حدودی تحکیم کردند. نیروهای متجاوز نیز به حالت پدافندی در آمدند. نیروهای اصلی دشمن از رودخانه فاصله گرفتند. نیروی تأمینی دشمن در نزدیکی کرانه مستقر گردید، اعتماد به نفس در فرماندهی منطقه عملیات بیشتر شد. به نحوی که نه تنها فکر انفجار پل از بین رفت، پل شناور موجود هم که آسیب دیده بود، تیپ از لشکر درخواست کرد، یک پل دیگر از اهواز اعزام شود و پل شناور ترمیم گردد. لشکر یک گروهان از گردان ۴۱۴ پل شناور پی‌ام پی را برای برقراری یک پل سالم به پای پل کرخه اعزام کرد.

تیپ در گزارشی دیگر اعلام کرد، نیروهای دشمن در این منطقه ضعیف شده، چنانچه یک یگان تازه نفس در دسترس باشد، می‌تواند به غرب رودخانه حمله کند و نیروهای متجاوز را عقب براند و لشکر به تیپ پاسخ داد، فعلاً با آتش توپخانه حداکثر ضربت را به دشمن بزنید، تا نیروهای تازه نفس برسند.

گسترش پدافندی یگان‌های منطقه در پای پل به این ترتیب بود که عناصر تیپ ۲ و گردان سوار زرهی در قسمت شمال جاده دهلران و در ارتفاعات مشرف به رودخانه مستقر بود و عناصر گروه رزمی ۳۷ در جنوب جاده در کرانه رودخانه گسترش داشت. گردان‌های ۱۳۸ و ۱۴۱ پیاده در شوش مستقر بود. یک آتشبار توپخانه به منطقه وارد شد و به شوش اعزام گردید تا از یگان‌های آن منطقه پشتیبانی کند. هلیکوپترهای هوانیروز در منطقه فعال شدند و منطقه اشغالی دشمن را شناسایی کردند و گزارش دادند که تمرکزات اصلی دشمن در حوالی تپه چشمه و غرب شوش است. حوادث نبرد این روز، محدود به تبادل آتش توپخانه گردید. فرمانده تیپ پیشنهاد کرد یک ستاد هماهنگ کننده در دزفول تشکیل شود که لشکر این ستاد را به فرماندهی معاون لشکر (سرهنگ ملک‌نژاد) تشکیل داد. به طور کلی از روز دهم رکود جبهه غرب دزفول و شوش آغاز شد.

در روز ۱۱ مهر، حوادث مهمی رخ نداد. گرچه تیپ گزارش کرد که دشمن ۳ بار تلاش کرد به ارتفاعات مشرف به رودخانه نزدیک شود، ولی با از دست دادن ۲۵ دستگاه تانک عقب‌نشینی نمود. به نظر می‌رسد این گزارش‌ها اغراق آمیز باشد. زیرا پس از اشغال ارتفاعات

غربی رودخانه در حمله ۱۳ مهر ماه، آثاری از این همه تانک منهدم شده دشمن مشاهده نگردید. لشکر برآورد کرد ممکن است دشمن به علت عدم توانایی در عبور از پل کرخه تلاش کند در نقاطی از رودخانه که به وسیله نیروهای ما دفاع نمی‌شود عبور کند و محور اندیشمک- اهواز را قطع نماید. برای جلوگیری از این تهدید احتمالی، به تیپ ۲ ابلاغ کرد با هماهنگی یگان هوا نیروز تأمین و پوشش کرانه رودخانه کرخه را تا عبدالخان برقرار سازد.

در ۱۲ مهر نیز این جبهه نبرد چندان فعال نبود، طرفین به تحکیم مواضع پرداختند. عملیات محدود به تبادل آتش گردید. ستاد عملیاتی دزفول تشکیل شد و هدایت عملیات یگان‌های این منطقه را به عهده گرفت. ولی از روز ۱۳ مهر قرارگاه مقدم نیروی زمینی در جنوب در دزفول تشکیل گردید و ستاد عملیاتی دزفول چندان خاصیت وجودی پیدا نکرد.

در ۱۳ مهر یکی از حوادث مهم عملیاتی این منطقه رخ داد و آن حمله متقابل تیپ ۲ زرهی به غرب رودخانه و تصرف ارتفاعات غربی نزدیک پل بود. گرچه جزییات جریان این حمله در مدارک ثبت نشده است. تنها گزارشی که از این عملیات ثبت شده، این است که ستاد عملیاتی دزفول گزارش داده، در ساعت ۰۶:۰۰ روز ۱۳ مهر تیپ ۲ و گروه رزمی ۳۷ با اجرای تک از رودخانه کرخه عبور کردند و دشمن را از ساحل غربی عقب راندند و سر پلی به عمق ۳ کیلومتر در غرب رودخانه اشغال کردند. این حمله متقابل اولین عمل تعرضی متقابله موفقیت آمیز نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران در دو هفته اول جنگ بود. گرچه از این موفقیت اولیه استفاده از موفقیت نشد، ولی همین عمل تعرض متقابله نیروهای ما سبب شد، اولاً نیروهای متجاوز فکر عبور از رودخانه و تهدید دزفول را به کلی کنار بگذارند. ثانیاً اعتماد به نفس در نیروهای ما نسبت به هدف دشمن و امکانات خودی ایجاد شد. این یگان‌های حمله کننده که جمع استعداد آنها از یک گردان کمتر بود نتوانستند از پل بگذرند.

سر پلی به عرض حدود ۵ کیلومتر و عمق ۳۰۰ متر تا ۳ کیلومتر در کرانه غربی رودخانه تصرف و تأمین نمایند و نیروهای دشمن مجبور شدند ۳ تا ۸ کیلومتر از رودخانه دور شوند تا زیر آتش دیدبانی شده نیروهای ما قرار نگیرند. تیپ ۲ موفق شد این سرپل را با وجود فشار شدید دشمن در روزهای آینده حفظ کند و در روز هفتم آبان ماه که با عناصر لشکر ۲۱ پیاده تعویض گردید آن را تحویل لشکر ۲۱ بدهد.

این عملیات محدود در منطقه دزفول سرنوشت جنگ را عوض کرد و تهدیدی که برای نقطه حیاتی اندیمشک و دزفول به وجود آمده بود، از بین رفت. با ورود لشکرهای ۲۱ پیاده و ۱۶ زرهی به منطقه دزفول سرنوشت جنگ به نفع نیروهای ما تغییر یافت. در حقیقت مبنای این تغییر همین عملیات محدود در پای پل کرخه بود.

از روز ۱۴ مهر، تیپ ۲ زرهی با کلیه یگان‌های زیر امر، سرپل اشغالی را تحکیم کرد. به مرور یگان‌های گروه ۵۵ توپخانه، لشکر ۲۱ پیاده و لشکر ۱۶ زرهی وارد منطقه شدند. مقدمات آتش نیروهای خودی بسیار بالا رفت. گزارش‌های مهمی در روز ۱۴ مبادله نشده و به گزارش مختصر جریان حمله روز ۱۲ مهر و محل گسترش نیروهای خودی و دشمن اکتفا گردیده است.

در جریان روز ۱۳ مهر بیان شد در منطقه غرب شوش نیز حوادث مهمی رخ نداد. عملیات محدود به تبادل آتش توپخانه و ارسال گزارش‌های جابه‌جایی دشمن بود. در روز ۱۵ مهر نیز جبهه چندان فعال نبود. عملیات، محدود به تبادل آتش بود.

در روز ۱۶ مهر، تیپ از لشکر درخواست کرد که به علت ۳ روز استقرار در غرب کرخه و فشار شدید دشمن، یک یگان تازه نفس برای دفاع از سرپل اعزام شود. نظر به اینکه لشکر یگانی در اختیار نداشت، پاسخ داد: با سپاه پاسداران دزفول هماهنگی شود. ۱۵۰ نفر از پرسنل سپاه برای تقویت مواضع پدافندی سرپل گرفته شد.

یک نکته جالب توجه اینکه با وجود این که ۱۰ روز بود عناصر رزمنده منطقه دزفول و شوش به شرق رودخانه عقب‌نشینی کرده بودند و تیپ ۸۴ پیاده نیز از منطقه موسیان و دهلران به ارتفاعات شمالی منطقه عقب‌نشینی کرده بود، هنوز ۲ دسته از عناصر تیپ ۲ زرهی که قبل از ۳۱ شهریور و آغاز تهاجم عمومی ارتش متجاوز عراق برای تعویض پاسگاه‌های چیلان و بیات اعزام شده بودند، در مواضع پدافندی خود باقیمانده بودند و نیروهای متجاوز در منطقه دهلران و موسیان اقدامی به پاک کردن منطقه از وجود نیروهای ما نکرده بود.

در روز ۱۶ مهر، ستاد عملیاتی دزفول برای باقیماندن یا عقب‌نشینی آنها از منطقه بیات و چیلات از قرارگاه مقدم نیرو در دزفول کسب تکلیف کرد. در آن موقع من (سرهنگ حسینی گردآورنده این مدارک) به عنوان جانشین عملیاتی فرمانده نیروی زمینی دستور دادم فرمانده دسته مورد نظر به دزفول احضار شود تا حضوری با وی مذاکره نمایم. این افسر در ۱۷ یا ۱۸ مهر به قرارگاه نیروی زمینی آمد، من با او مذاکره کردم و وضعیت منطقه دهلران را جویا شدم. افسر یاد شده اظهار نمود، یک دسته پیاده زرهی از گردان ۱۰۵ مکانیزه تیپ دزفول با ۲ قبضه خمپاره‌انداز ۱۲۰ مم در معبر بیات مستقر است و یک دسته نیز در چیلات. اظهار نمود وضعیتشان بد نیست، فقط رساندن تدارکات کمی مشکل است. من به این افسر دستور دادم، واحد خود و واحد چیلات را به ارتفاعات شمال دهلران عقب ببرد و نقاط دیدبانی در ادامه جنوبی ارتفاعات و در طرفین محور دهلران، آبدانان تشکیل دهد، تا نیروهای تقویتی به منطقه اعزام شود. ولی باید یادآور شد عناصر تیپ ۸۴ پیاده که عنصر اصلی رزمی منطقه دهلران و موسیان بودند، قسمت عمده وسایل و تجهیزات خود را نیز باقی گذاشته بودند، در صورتی که دامنه جنوبی ارتفاعات دهلران بهترین مواضع برای دفاع بود.

بعد از حمله متقابل تیپ ۲ زرهی و تصرف سر پل در غرب رودخانه، فعالیت دشمن در این منطقه به طور محسوس رکود پیدا کرد. تلاش دشمن بیشتر صرف تجدید سازمان و تجدید تدارکات شد. البته دشمن اقداماتی برای تهدید نیروهای ما در سر پل انجام می‌داد، ولی جدی نبود.

تا روز ۲۲ مهر دشمن عمل مهمی انجام نداد. اما نظر به اینکه برابر تدبیر نیروی زمینی، قرار بود لشکر ۲۱ پیاده در ۲۳ مهر حمله کند، برای طرح‌ریزی حمله و آمادگی یگان‌ها، فعالیت عناصر این لشکر در منطقه پای پل شدت پیدا کرده بود. عناصر دشمن متوجه اقدامات لشکر ۲۱ شده بودند و آتشهای خود را خیلی شدید کرده بودند. به خصوص در ۲۲ مهر فعالیت شدید شد. حتی دشمن اقدام به حمله شبانه کرد، تا حمله احتمالی لشکر ۲۱ پیاده را مختل سازد. جریان این حوادث در عملیات آفندی لشکر ۲۱ پیاده در ۲۳ مهر ماه در کتاب جداگانه‌ای بیان گردیده است. پس از عدم موفقیت لشکر ۲۱ پیاده در حمله روز ۲۳ مهر و عقب‌نشینی اضطراری عناصر آن لشکر به شرق رودخانه، عناصر تیپ ۲ زرهی لشکر ۹۲ مانند قبل از حمله یاد شده، مسئولیت پدافندی سر پل را عهده دار گردیدند و

شجاعانه از منطقه سر پل دفاع نمودند. نیروهای متجاوز چندین بار تلاش کردند تیپ ۲ را وادار به عقب‌نشینی نمایند، ولی موفق نشدند. ضمناً در این منطقه، توپخانه و نیروی هوایی و هلیکوپترهای ما خیلی فعال و قوی شده بودند. هر حرکت دشمن با عکس‌العمل سریع و شدید نیروی هوایی و هوانیروز و توپخانه ما مواجه می‌شد. لذا دشمن موفق نشد عناصر دلاور تیپ ۲، گروه رزمی ۳۷، گردان ۳۸۳ سوار زرهی را از خط سر پل عقب براند. این دلاوران جانباز سر پل را تا هفتم آبان حفظ کردند. در آن روز، این یگان‌ها با عناصر لشکر ۲۱ پیاده تعویض شدند. مسئولیت منطقه سر پل به لشکر ۲۱ پیاده واگذار شد. گردان‌های ۱۳۸ و ۱۴۱ مستقر در شوش که جزو عناصر سازمانی لشکر ۲۱ بودند، در اختیار لشکر متبوعه قرار گرفتند. به طور کلی مسئولیت دفاع منطقه غرب دزفول و شوش به لشکر ۲۱ پیاده واگذار گردید. یگان‌های تیپ ۲ زرهی لشکر ۹۲ زرهی و گروه رزمی ۳۷ و گردان ۲۸۳ سوار زرهی به منطقه تجمع شمال دو کوهه تغییر مکان کردند و مشغول تجدید سازمان شدند. این یگان‌ها از تاریخ ۱۳ آبان به منطقه اهواز تغییر مکان یافتند و در اختیار لشکر ۹۲ قرار گرفتند. بدین طریق عملیات این یگان‌ها در منطقه عملیاتی غرب دزفول و شوش پایان یافت. والسلام.

خاطرات سرگرد مخابرات حسن راستا از عملیات لشکر ۹۲ زرهی

از تاریخ ۵۹/۷/۲۳ به عنوان افسر مخابرات تیپ ۲ زرهی دزفول از مرکز آموزش مخابرات اعزام شدم. محل تیپ، پای پل کرخه بود آن طرف فرودگاه اضطراری، وظیفه تیپ نگهداری و حفظ سرپل.

الف - عملیات مخابرات

به محض ورود به تیپ اولین موضوعی که نظر مرا جلب نمود، ارتباط بسیار ضعیف تیپ بود که تمام سیستم‌های ارتباطی فقط منحصر بود به یک سیستم ارتباطی اف ام که آن هم در مواقع حساس به وسیله دشمن پارازیت می‌شد و قابل استفاده نبود. دسته مخابرات جلویی گردان مخابرات که می‌بایست در قرارگاه تیپ که بنه هم در آن زمان آنجا بود باشد حضور نداشت. پرسنل دسته اظهار می‌کردند که چون دشمن از جنگ‌های الکترونیکی استفاده می‌کند می‌تواند بیسیم‌های ما را ردگیری و ما را منهدم نماید. البته توجه این مطلب چیزی جز عدم آشنایی پرسنل دسته به سیستم‌های پدافند نبود.

با تلاش مداوم و شهید و مجروح شدن چندین نفر از برادران سرباز، پس از چند روز ارتباط با سیم کلیه یگان‌های تیپ با قرارگاه دایر شد. دسته مخابرات هم وظیفه اصلی خود را به عهده گرفت. دسته مخابرات قرارگاه تیپ هم کم و بیش فعال شد، به طوری که یک ماه بعد از شروع جنگ، ارتباط مخابرات تیپ روند اصلی خود را داشت و یکی از نگرانی‌های بزرگ من و فرمانده تیپ برطرف گردید.

ب - عملیات:

استعداد رزمی تیپ فوق العاده پایین بود، به طوری که تمام تیپ فقط دارای ۵ یا ۶ تانک بود که می‌توان به جرات گفت فقط امدادهای غیبی بود که سرپل شکسته نشد و دشمن متوقف شد.

در تمام مدتی که من در آنجا حضور داشتم دشمن ابتکار کامل عملیات را در دست داشت و ما هیچ‌گونه حرکتی جز پدافند از مواضع نمی‌توانستیم داشته باشیم آتش توپخانه بدون وقفه و مداوم دشمن، مانع انجام کارها و گاهی حتی مانع اعزام امربر می‌شد. به نظر شب ۹ آبان ۵۹ بود که دشمن در پی تلاش‌های مستمری که برای شکستن سرپل قبلاً داشت دست به حمله وسیعی زد شب قبل یکی از تیپ‌های لشکر ۲۱ حمزه به فرماندهی سرهنگ سلیمان‌جانه برای تعویض تیپ ۲ زرهی دزفول به محل آمده بود. با اینکه کوشش شده بود که تعویض بدون سر و صدا در شب انجام گیرد، اما به نظر من بعضی از تخلفات مخابراتی و عدم هماهنگی صحیح در تعویض مواضع، توسط عوامل اطلاعاتی دشمن این تعویض پوشیده نماند.

من و فرمانده تیپ جهت توجیه تیپ تعویض کننده در محل حضور داشتیم. مسئولیتی جز توجیه افسر مخابرات جدید نداشتم که آن هم قبلاً انجام گرفته بود. برای مشاهده وضع یگان‌های جلو، قبل از حمله دشمن تصمیم گرفته بودم به دیدگاه بروم. البته از دیدگاه تا قرارگاه فاصله چندانی نبود. ناگهان در بین راه بالای یک تپه گرفتار آتش شدید دشمن که آتش تهیه بود شدیم. تا چندین ساعت اجرا شد. وقتی که سربلند کردم، انبوه تانک‌های دشمن را می‌دیدم که به طرف ما پیشروی می‌کنند، تانک‌ها خیلی نزدیک شده بودند، دیگر امیدی نبود. ناگهان آتش موثر و به جای توپخانه خودی تعدادی در حدود ۱۳ دستگاه تانک آنان را متوقف کرد. آتش از آنها بلند شد. ناگهان تانک‌ها تغییر جهت دادند و عقب‌نشینی کردند. من امداد غیبی را شاهد شدم. اگر آن تعداد تانک که با پیاده پشتیبانی می‌شدند، همچنان جلو می‌آمدند، سرپل ۱۰۰ درصد شکسته می‌شد، زیرا ما چندان نیرویی در مقابل آن لشکر عظیم نداشتیم. در گزارش خود پیشنهادهای زیر را ارائه دادم:

پیشنهاد ۱: تعویض مواضع با هماهنگی کامل و با رعایت سکوت و شناسایی قبلی تا رده راننده خودرو و نفر بر و تانک، حتماً در شب انجام پذیرد.

پیشنهاد ۲: در مواضع پدافندی حتی‌الامکان از سیستم ارتباط امربر و باسیم استفاده شود (در صورتی که بُعد مسافت کم باشد).

پیشنهاد ۳: فرماندهان و پرسنل (اعم از مخابراتی و غیر مخابراتی) از نشریه جیبی امنیت مخابرات که توسط اینجانب تهیه شده بود، استفاده نمایند.

پ- پرسنل:

به نظر من فقط نفر و پرسنل رزمنده و با ایمان است که سرنوشت جنگ را تعیین می‌کند. البته نقش سلاح و تاکتیک هم نباید از نظر دور نگهداشته شود.

ت- لجستیک:

پشتیبانی تدریجی مردم و کمک‌های آنان، نکته بسیار مثبت در روحیه‌ها و برای ما سازنده بود. روشی باشد که مردم همچنان در صحنه باشند و خود را از نیروهای رزمنده جدا ندانند.

پس از مدتی، در اجرای امریه مدیریت ارتباط و الکترونیک نزاجا، برای آموزش نشریه امنیت مخابرات که تهیه کرده بودم، از آبادان تا سومار، در تمام جبهه‌ها تا رده تیپ حضور پیدا کنم و آن مطالب و پیشنهادها را بیان نمایم.

مأموریت را انجام دادم آنچه دریافتیم نقطه ضعف بسیار بزرگ ما در جنگ‌های الکترونیکی وسایل امنیت مخابرات و کاربرد سیستم‌های صحیح ارتباطات، مخصوصاً توسط فرماندهان غیر مخابراتی بود. نکته مثبت اینکه همه رزمندگان ما با وجود گرفتاری‌های زیاد ناشی از جنگ تحمیلی، آمادگی یادگیری و به کارگیری هر نکته عملیاتی و سازنده و ابتکاری جدید را دارند.

خاطرات سرهنگ زرهی ستاد امرالله شهبازی، فرمانده تیپ ۲ لشکر ۹۲ زرهی

در آغاز جنگ تحمیلی

من قبل از شروع حمله ارتش مزدور بعث عراق در معاونت عملیات و اطلاعات نیروی زمینی در شغل رئیس دایره جنگ‌های نامنظم مشغول انجام وظیفه بودم.

در تاریخ ۵۹/۷/۳ به من ابلاغ شد همراه تعدادی از افسران زرهی نیروی زمینی از تهران به اهواز (لشکر ۹۲ زرهی) حرکت و خود را به فرمانده آن لشکر سرهنگ غلامرضا قاسمی‌نو معرفی نمایم. فرمانده لشکر پس از ملاقات با ما مرا به عنوان فرمانده تیپ ۲ زرهی دزفول که در منطقه دزفول مستقر بود و مأموریت داشت پیشروی دشمن را به سمت دزفول سد نماید تعیین و سرهنگ ۲ زرهی ستاد ناصر قندی را به عنوان معاون تیپ ۲ انتخاب نمود.

من به همراه سرهنگ ۲ قندی از اهواز حرکت و در روز ۵۹/۷/۵ در حوالی غرب رودخانه کرخه با تیپ ۲ دزفول که در حال عقب‌نشینی به سمت دزفول بود برخورد نمودیم. توانستم تیپ ۲ دزفول را در سمت شرق رودخانه متوقف و خود را به عنوان فرمانده تیپ به پرسنل و فرماندهان یگان‌های تیپ معرفی نمایم.

پس از بررسی منطقه عملیات وضعیت خودی متوجه شدم که استعداد دشمن یک لشکر زرهی و استعداد نیروی خودی (تیپ ۲ دزفول) پس از سؤال از فرماندهان و گرفتن آمار در حدود ۵ دستگاه تانک چیفتن، ۳ دستگاه موشک تاو، ۳ دستگاه تفنگ ۱۰۶ مم، ۳ دستگاه تانک شناسایی اسکورپیون و ۵ دستگاه توپ ۱۵۵ مم خودکشی و سلاح‌های اجتماعی و انفرادی پرسنل بود. یگان‌های تیپ را که استعداد آن در حدود یک گروهان نمی‌شد در شرق رودخانه کرخه سازمان و مستقر نمودم. ضمناً یک گروه رزمی از تیپ ۳۷ مرکز زرهی به نام گروه رزمی ۳۷ و یک گروهان از گردان ۱۹۱ پیاده مرکز پیاده همراه تیپ ۲ دزفول بود و ۲ گردان پیاده از لشکر ۲۱ به نام‌های ۱۴۱ و ۱۳۸ نیز در منطقه شوش وارد عمل شده بود.

از تاریخ ۵۹/۷/۵ الی ۶۰/۶/۱۵ که فرماندهی تیپ ۲ دزفول را به عهده داشتم تیپ تقریباً به طور فعال درگیری مستقیم با نیروهای متجاوز عراقی را داشت.

تیپ ۲ با سایر یگانهای مذکور از تاریخ ۵۹/۷/۶ تا تاریخ ۵۹/۷/۱۱ با تعداد محدود وسایل که در بالا ذکر شد در حد ایثار و از جان گذشتگی در مقابل نیروهای متجاوز عراقی به استعداد یک لشکر ایستادگی کرد. پیشروی دشمن را که هدفش رسیدن به شهر دزفول و بستن جاده دزفول اهواز و در نتیجه قطع ارتباط تهران به خوزستان بود سد نمود. این امر حائز اهمیت حیاتی بود. زیرا اگر دشمن در این عملیات موفق می شد، خوزستان در خطر جدی سقوط قرار می گرفت. تیپ ۲ و نیروهای باقیمانده مانع این خطر شدند و هرگونه تک دشمن را به سمت پل نادری دفع و تا حدودی تلفات و ضایعات قابل توجهی به نیروهای دشمن وارد نمودند.

در این مدت فرمانده نیروی زمینی و رئیس ستاد مشترک و مسئولین مملکتی در محل حاضر و تمام تلاش های خود را به کار گرفتند تا تانک های تعمیراتی تیپ را آماده به کار نمایند. تا تاریخ ۵۹/۷/۱۱ آمار موجود تانک های تیپ به ۲۰ دستگاه رسید.

عناصری از تیپ ۳۷ زرهی شیراز که هم زمان با پدافند تیپ ۲ دزفول در منطقه علی گره زد در حوالی دوسلک پیشروی دشمن را سد کرده و در آن منطقه پدافند می کرد، با عقب نشینی تیپ ۲ دزفول از تپه های علی گره زد، یگان مزبور نیز از دوسلک عقب نشینی و از پل کرخه عبور نمود و در حوالی سه راهی دهلران مستقر شد. ابتدا تلاش نمودم باقی مانده گروه رزمی ۳۷ را آماده نمایم و به شرق رودخانه کرخه اعزام دارم تا با تیپ ۲ دزفول در شرق رودخانه کرخه جلوی پیشروی دشمن را سد نمایند، ولی موفق به اعزام یگان مزبور نشدم. تا آنکه پس از ۳ روز یگان مزبور توسط فرمانده نیرو اعزام و زیر امر تیپ ۲ دزفول قرار گرفت. استعداد یگان مزبور ۱۱ دستگاه تانک چیفتن، ام ۶۰ و آ-او-ام-۴۷ نوسازی شده با خدمه مربوطه و تعدادی افسر به عنوان ستاد یگان مزبور و فاقد یگان پیاده بود، فرماندهی آن به عهده سرگرد اسدزاده بود. در این مدت قرارگاهی در دزفول به منظور کنترل عملیات یگان های شرق رودخانه کرخه در پادگان دزفول تشکیل شد که فرماندهی آن به عهده سرهنگ ملک نژاد معاون لشکر ۹۲ زرهی بود. ولی این قرارگاه عملاً کار مؤثری برای یگان های مستقر در سرپل نمی توانست انجام دهد. چنانچه پس از مدتی این قرارگاه منحل شد.

اکنون عمده عملیات‌هایی که تیپ ۲ زرهی دزفول به طور فعال در آن شرکت داشت به طور مختصر بیان می‌گردد:

۱- عملیات تصرف سرپل در غرب رودخانه کرخه در محور پای پل - عین خوش

در مورخه ۵۹/۷/۱۰ توسط فرمانده نیروی زمینی مأموریت حمله به غرب رودخانه کرخه و گرفتن سرپل در غرب رودخانه به تیپ ۲ واگذار شد. موفقیت این مأموریت که از نظر محاسبات کلاسیک استعداد رزمی دشمن بیش از ۲۰ برابر استعداد رزمی تیپ ۲ زرهی بود قابل تصور نبود. ولی با همین نیروی کم، تیپ ۲ توانست سرپلی به عمق یک کیلومتر و طول ۱۰ کیلوتر در قسمت غرب رودخانه کرخه تصرف و تأمین نماید. تصرف این سرپل کمک‌های مؤثری در عملیات آینده نمود. چنانچه راهگشایی برای حملات بعدی یگان‌های خودی گشت و نیروی زمینی با در دست داشتن این سرپل، طرح‌ریزی برای عملیات بعدی را انجام داد. حمله لشکر ۲۱ حمزه نیز از همین سرپل شروع گردید. تصور من بر این است که گرفتن این پل بقای خوزستان را تضمین نمود و روحیه پرسنل ارتش جمهوری اسلامی ایران را که تا آن مدت به علت شکست‌های مکرر ضعیف شده بود، به طور محسوس بالا برد و تو خالی بودن و ضعیف بودن ارتش مزدور عراق با تمام تبلیغاتی که می‌کرد فاش نمود. تیپ با تلاش فراوان از سرپل تصرفی پدافند کرد و تلاش دشمن را که برای پس گرفتن سرپل مرتباً پاتک می‌کرد خنثی نمود.

۲- حمله لشکر ۲۱ پیاده در سرپل و عبور از تیپ ۲ زرهی

لشکر ۲۱ پیاده در مورخه ۵۹/۷/۲۳ با استفاده از سرپل غرب رودخانه کرخه که توسط تیپ ۲ دزفول تصرف و تأمین گردیده بود از خط یگان‌های تیپ ۲ دزفول عبور از خط و حمله خود را به ارتش مزدور عراق آغاز کرد.

لشکر ۲۱ قبل از حمله به علت اینکه وقت کافی برای شناسایی نداشت، نتوانست شناسایی کاملی از منطقه عملیات به عمل آورد. حتی شناسایی تا رده فرماندهان گردان به

طور کامل انجام نشد. در نتیجه لشکر آمادگی کامل برای این حمله را نداشت. من قبل از شروع حمله وضعیت منطقه دشمن را تا رده فرماندهان گردان آن لشکر تشریح کردم و نکات حساسی که بایستی به آن توجه کامل شود و در این مدت عملیات به آن برخورد نموده و تجربه ارزنده‌ای از آن به دست آورده بودم یادآوری نمودم.

بایستی یادآور شوم که در منطقه سرپل نادری در روی رودخانه کرخه ۲ دستگاه پل نصب شده بود. یک پل فلزی که مخصوص عبور خودروهای چرخ‌دار و نفربرها و اصولاً خودروهای شنی‌دار سبک و یک پل پی‌ام‌پی مخصوص عبور تانک‌های لشکر در حدود ۱۰۰ دستگاه تانک داشت که بایستی از پل عبور نماید. با توجه به مراتب فوق عبور ۱۰۰ دستگاه تانک از یک پل آن هم در تاریکی شب نیاز به تنظیم زمانبندی دقیق جهت عبور و دقت کنترل زیاد داشت که من این مسأله را در موقع توجیه به فرماندهان تذکر دادم، ولی متأسفانه زمانبندی لازم تا قبل از شروع حمله برای عبور از پل پیش‌بینی نشد بود و اگر هم شده بود رعایت نشد. در نتیجه تانک‌ها با یک بی‌نظمی و دیرتر از زمان تعیین شده از پل عبور نمودند و در نتیجه پس از عبور در مسیرهایی که تعیین شده بود تانک‌های چیفتن از مسیر سمت راست و تانک‌های ام ۴۷ از مسیر سمت چپ عبور ننمودند و تعداد زیادی تانک از مسیری که من قبلاً توجه داده بودم به علت وجود سلاح‌های ضد تانک از آن عبور ننمایند عبور کردند و مورد اصابت سلاح‌های ضدتانک دشمن قرار گرفتند. این عمل باعث شد در پرسنل عمل‌کننده ترس و وحشت به وجود آید. چنانچه تعدادی خدمه تانک‌های خود را رها و فرار نمودند.

حفاظت اصولاً رعایت نمی‌شد. به طوری که زمان حمله لشکر ۲۱ حمزه را علاوه بر اینکه کلیه پرسنل نظامی و غیرنظامی منطقه می‌دانستند، ارتش مزوردر عراق نیز کاملاً اطلاع داشت. چنانچه به منظور برهم زدن این حمله در روز ۵۹/۷/۲۲ در ساعت ۱۶۰۰ حمله شدیدی به منطقه تیپ ۲ دزفول نمود و این حمله تا ساعت ۲۰۳۰ همان روز ادامه داشت و یگان‌های تیپ با کمال شجاعت و شهامت با تعداد محدود تانک‌ها و سلاح‌های موجود توانست این حمله را دفع نماید. ولی تانک‌های تیپ به علت تیراندازی

زیاد به خط قرمز رسیده بودند. پس از دفع حمله دشمن و تثبیت منطقه پدافندی فقط ۳ دستگاه تانک تیپ در خط پدافندی قادر به تیراندازی بود.

ارتش مزدور عراق پس از اینکه توانست با حمله خود منطقه را به خطر بیاندازد. کلیه اقدامات لازم برای خنثی نمودن حمله لشکر ۲۱ حمزه را به عمل آورد. چنانچه کلیه سلاح‌های ضدتانک خود را در نقاط حساس مستقر نمود، منجمله در اطراف جاده آسفالته که از دزفول به طرف عین خوش می‌رفت و همان جاده‌ای که من قبل از حمله به خطر آن توجه داده بودم که تانک‌ها از آن عبور نکنند. این سلاح‌های ضد تانک در ساعات اولیه حمله، ضربات زیادی به تانک‌های لشکر ۲۱ وارد کرد. ضمناً باعث ایجاد وحشت و هراس بین پرسنل گردید. عملیات لشکر شاید به علل بالا و یا علل دیگر که من از آن اطلاعی ندارم ناموفق بود. عملیات که از ساعت ۰۵۰۰ روز ۵۹/۷/۲۳ شروع شده بود در ساعت ۱۰۰۰ همان روز با شکست خاتمه یافت و در نتیجه پدافند منطقه عملیات مجدداً به تیپ ۲ دزفول واگذار شد. البته بایستی در نظر داشت که لشکر ۲۱ حمزه اولین عملیات جنگی خود را آغاز می‌نمود و هنوز پرسنل لشکر تجربه جنگی کافی به دست نیاورده بودند. حتی گوش آنها به صدای تیراندازی و چشم آنها به شهید دادن و آتش گرفتن تانک‌ها عادت نکرده بود.

تیپ ۲ تا تاریخ ۵۹/۸/۷ در منطقه غرب رودخانه کرخه (سرپل ذکر شده) پدافند نمود. در این مدت به علت نداشتن لودر و بولدوزر حتی نتوانست مواضع مناسبی برای تانک‌ها و سلاح‌ها و پرسنل تهیه نماید. البته یک بولدوزر از بروجرد اعزام و در اختیار تیپ قرار گرفت. ولی به علت سنگینی و سفت بودن زمین منطقه، مرتباً خراب می‌شد و کارایی مناسبی نداشت. با توجه به مراتب بالا، تیپ متحمل تلفات ضایعات زیادی شده بود، ولی با تمام این مشکلات منطقه پدافندی را حفظ نموده بود و اجازه نمی‌داد دشمن به خط پدافندی نزدیک و یا اینکه آن را بشکافد. بالاخره نیروی زمینی تصمیم گرفت منطقه تیپ را به یک تیپ از لشکر ۲۱ حمزه واگذار کند و این عمل در تاریخ ۵۹/۸/۷ اجرا شد و تیپ به منطقه عقب رفت و در منطقه تجمع دوکوهه مستقر گردید.

نمایه

۲۰۰, ۲۰۱, ۲۰۲, ۲۰۵, ۲۰۶, ۲۰۸,	آ
۲۱۰, ۲۱۱, ۲۱۵, ۲۲۸, ۲۳۲, ۲۳۶,	آبادان شهر ۲۷, ۳۷, ۲۰۰, ۲۰۵, ۲۶۱
۲۵۰, ۲۵۴, ۲۵۵, ۲۵۸	آتشبار ۱۷۵ م ۱۱, ۱۳, ۷۵, ۸۱, ۸۵,
ایستگاه رادار ۴۴, ۴۶, ۲۰۶, ۲۳۴, ۲۴۰,	۹۰, ۱۳۳, ۲۳۴, ۲۳۵
۲۴۲, ۲۴۳	آتشبار کاتیوشا ۸۵, ۱۶۵,
ایلام: شهر ۴۶, ۵۵,	آخوندزاده: سرهنگ توپخانه ۱۴۹, ۱۶۶,
ب	آراسته: ناصر؛ سرتیپ ۴, ۳۱,
بروجرد ۱۶۵, ۱۷۱, ۲۴۹, ۲۶۷,	آقازاده: احمد ۴,
بزاززاده: پاسدار ۱۶۵,	ا
بستان: شهر ۲۱, ۷۱, ۱۴۸, ۲۰۵, ۲۱۴,	ابوصلیبی خات: ارتفاعات ۴۲, ۴۴, ۲۰۹,
۲۱۸, ۲۳۰, ۲۳۶	۲۱۳, ۲۱۶, ۲۱۹, ۲۲۰, ۲۲۶
بیات: منطقه ۹, ۱۰, ۵۸, ۶۲, ۶۳, ۶۴, ۷۶,	ابوغریب: منطقه ۱۵, ۱۰۵, ۱۱۳, ۱۲۲, ۲۴۱,
۸۸, ۹۱, ۱۹۴, ۲۲۸, ۲۳۰, ۲۳۲, ۲۵۶,	ارتفاعات؛ خرولی ۲۵, ۱۸۱, ۱۹۱,
۲۵۷	اروند رود ۲۰۵, ۲۵۰,
بیرانوند: سرگرد ۱۰, ۶۸, ۷۷, ۱۲۲, ۲۳۰,	اسد زاده: سرگرد زرهی ۴۲,
پ	اصفهان ۲۸,
پادگان دزفول ۱۷, ۲۴, ۴۱, ۹۵, ۱۲۱,	افضلیان: سرگرد ۱۰, ۶۹,
۱۷۸, ۲۰۶, ۲۱۱, ۲۳۴, ۲۵۲	اندیمشک ۲۲, ۶۰, ۱۱۰, ۱۵۸, ۲۰۶,
پادگان هفتگل ۱۰, ۲۴, ۶۴, ۱۷۶,	۲۰۷, ۲۱۶, ۲۱۷, ۲۱۹, ۲۲۰, ۲۵۶
پاسگاه پیچ انگیزه ۱۱۴, ۱۲۶,	اهواز ۱۹, ۲۷, ۲۸, ۴۵, ۴۷, ۴۸, ۴۹, ۶۶,
پاسگاه چاه بیات ۹, ۵۸,	۶۹, ۷۱, ۷۴, ۷۵, ۸۵, ۸۶, ۸۹, ۹۸,
پاسگاه چیلان ۹, ۱۱, ۵۵, ۵۶, ۷۴, ۷۶, ۲۲۷,	۱۲۲, ۱۳۶, ۱۶۲, ۱۶۳, ۱۸۵, ۱۹۷,

۲۷۰ / تیپ ۲ لشکر ۹۲ زرهی در آغاز جنگ تحمیلی

پاسگاه دویرج ۱۱، ۶۶، ۷۱، ۷۲، ۷۸، ۲۱۴، ۲۲۳، ۲۳۱، ۲۳۳، ۲۳۶
پاسگاه رشیده ۶۷،
پاسگاه صفریه ۵۹، ۶۷، ۲۲۸، ۲۳۵،
پاسگاه طاوسییه ۱۰، ۶۲، ۶۷، ۲۳۰، ۲۳۱،
پاوه: شهر ۷۶،
پایگاه هوایی وحدتی: دزفول ۱۴، ۹۰،
۱۰۱، ۱۶۲، ۱۷۱، ۲۱۰
پدافند هوایی ۲۳ م ۱۱، ۷۷،
پشتیبانی هوایی ۱۰، ۱۱، ۱۲، ۱۳، ۱۴،
۱۸، ۲۲، ۲۳، ۲۴، ۲۶، ۶۶، ۶۷، ۷۱، ۷۲،
۷۸، ۷۹، ۸۶، ۸۷، ۹۳، ۹۶، ۹۷، ۹۸، ۹۹،
۱۰۱، ۱۰۲، ۱۰۶، ۱۰۷، ۱۰۸، ۱۰۹،
۱۱۰، ۱۱۷، ۱۲۰، ۱۲۴، ۱۲۶، ۱۲۷،
۱۲۹، ۱۳۱، ۱۳۲، ۱۳۵، ۱۴۱، ۱۴۲،
۱۴۳، ۱۴۴، ۱۴۵، ۱۴۶، ۱۴۷، ۱۵۱،
۱۵۶، ۱۶۳، ۱۶۵، ۱۶۸، ۱۶۹، ۱۷۰،
۱۷۱، ۱۷۲، ۱۷۵، ۱۸۳، ۱۹۰، ۱۹۲،
۱۹۵، ۱۹۶، ۱۹۸، ۲۳۰، ۲۳۴، ۲۳۶،
۲۳۷، ۲۳۸، ۲۴۴، ۲۴۵، ۲۵۳
پل پی‌ام‌پی ۲۳، ۶۲، ۱۷۰، ۱۷۷، ۱۸۲،
۱۸۷، ۲۶۵
پل کرخه ۱، ۱۹، ۲۲، ۲۳، ۶۰، ۱۰۸، ۱۱۰،
۱۱۵، ۱۳۸، ۱۵۶، ۱۶۴، ۱۶۵، ۱۶۷،
۱۶۹، ۱۷۱، ۲۰۵، ۲۰۷، ۲۱۰، ۲۱۶،
۲۱۷، ۲۱۸، ۲۱۹، ۲۲۰، ۲۵۶
پل نادری ۸۵، ۱۶۹، ۱۷۷، ۱۸۰، ۲۶۴،
۲۶۶
ت
تانک آ-و-ام-۴۷ ۲۶۴،
تانک ام ۴۷ ۸۵، ۱۱۲، ۱۷۱، ۲۲۳، ۲۳۰،
۲۳۴، ۲۳۹، ۲۴۰، ۲۵۳، ۲۶۶
تانک ام ۶۰ ۸۵، ۱۷۶، ۲۲۳، ۲۳۰، ۲۳۴،
۲۶۴
تانک چیفتن ۷۸، ۸۵، ۱۰۷، ۱۱۵، ۱۲۵،
۱۷۸، ۲۲۹، ۲۳۰، ۲۳۳، ۲۳۶، ۲۴۲،
۲۵۳، ۲۶۳، ۲۶۴، ۲۶۶
تانک شناسایی اسکورپیون ۱۶۸، ۲۱۲،
۲۶۳
تیپ اسکندرخان ۴۴،
تیپ بلتا ۴۴،
تیپ چشمه ۴۴، ۱۸۲، ۱۹۱، ۲۵۴،
تیپ سپتون ۴۴،
تیپ‌های کمانه ۴۴،
تفنگ ۱۰۶ م ۵۸، ۱۰۱، ۱۰۳، ۱۹۱،
۲۳۹، ۲۶۳
توپ ۱۵۵ م ۱۴۹، ۲۴۹، ۲۶۳،
توپ ۲۰۳ م ۱۹، ۱۳۵

- تهران ۲، ۹، ۱۱، ۲۸، ۳۰، ۵۹، ۶۰، ۶۴، ۱۱۸، ۱۱۳، ۸۳، ۷۶، ۷۵، ۷۳، ۷۲، ۶۸، ۲۰۶، ۱۸۶، ۱۸۵، ۱۸۴، ۱۷۳، ۱۶۲، ۲۳۲، ۲۳۱، ۲۳۰، ۲۲۹، ۲۲۸، ۲۱۲، ۲۵۱، ۲۴۱، ۲۳۶، ۲۳۴، ۲۳۳
- تیپ ۲ لشکر ۹۲ زرهی: اکثر صفحات
- تیپ ۳۷ زرهی ۱۰، ۱۱، ۱۲، ۱۳، ۱۴، ۱۵، ۵۷، ۵۲، ۴۴، ۴۳، ۴۲، ۴۱، ۲۰، ۱۸، ۱۷، ۷۱، ۶۹، ۶۷، ۶۶، ۶۵، ۶۴، ۶۳، ۶۲، ۶۱، ۸۷، ۸۶، ۸۵، ۸۴، ۸۳، ۷۹، ۷۸، ۷۷، ۷۳، ۱۰۲، ۹۷، ۹۴، ۹۲، ۹۱، ۹۰، ۸۹، ۸۸، ۱۴۲، ۱۳۱، ۱۲۹، ۱۲۴، ۱۲۳، ۱۱۹، ۲۱۴، ۲۱۲، ۲۱۰، ۲۰۷، ۱۹۲، ۱۹۰، ۲۲۸، ۲۲۷، ۲۲۴، ۲۲۳، ۲۱۹، ۲۱۷، ۲۳۴، ۲۳۳، ۲۳۲، ۲۳۱، ۲۳۰، ۲۲۹، ۲۴۲، ۲۴۱، ۲۴۰، ۲۳۷، ۲۳۶، ۲۳۵، ۲۵۱، ۲۴۹، ۲۴۷، ۲۴۶، ۲۴۵، ۲۴۳، ۲۵۸، ۲۵۵، ۲۵۴، ۲۵۳، ۲۵۲
- تیپ ۵۵ هوابرد ۲۳، ۳۷، ۱۶۷
- تیپ ۸۴ پیاده ۱۷، ۲۵، ۲۶، ۷۶، ۱۲۲، ۲۲۳، ۱۹۲، ۱۸۸، ۱۴۳، ۱۳۹، ۱۳۲، ۲۵۷، ۲۵۶، ۲۴۵، ۲۳۲
- تینه: مواضع ۹، ۱۳، ۵۹، ۶۲، ۹۴، ۱۱۲، ۲۲۶، ۲۲۳، ۲۱۸، ۲۰۹، ۱۴۳، ۲۳۴، ۲۳۰
- چ
- چاه نفت ۲۲۹
- ح
- حاتمی: حسین؛ سروان ۱۱۲، ۱۴۳
- حجت زاده: سرگرد ۱۸۲
- حسینی، سید یعقوب؛ سرهنگ زرهی ۵، ۲۸، ۲۵۷، ۳۸
- حسینی، سید ناصر؛ سرتیپ ستاد ۴
- حلفائیه: منطقه ۵۰
- حمرین: ارتفاعات ۲۱۳، ۲۱۸، ۲۱۹، ۲۲۶، ۲۳۶، ۲۳۷
- خ
- خدمتی: حامد ۴
- خرمشهر ۲۷، ۳۷، ۱۶۳، ۱۸۶، ۲۰۰، ۲۰۵، ۲۵۰
- خزاعی: حمیدرضا ۴
- خمپاره انداز ۱۲۰ م ۵۶، ۷۴، ۷۹، ۲۳۵، ۲۴۳
- خوزستان ۲۸
- د
- دزفول ۷، ۱۳، ۲۲، ۲۵، ۲۶، ۲۷، ۴۱، ۴۲، ۷۳، ۶۸، ۵۷، ۵۵، ۴۸، ۴۶، ۴۵، ۴۴، ۴۳، ۱۱۰، ۱۰۰، ۹۸، ۹۶، ۹۵، ۸۹، ۷۸، ۷۷

ده شیخ یبیس ۶۷،	۱۱۵، ۱۱۷، ۱۲۱، ۱۲۵، ۱۳۲، ۱۳۳،
دهقان: سرگرد ۱۲۳،	۱۳۶، ۱۳۸، ۱۴۲، ۱۴۳، ۱۴۴، ۱۴۶،
دهلران: شهر ۱۴، ۱۵، ۱۶، ۱۸، ۲۰، ۴۱،	۱۵۸، ۱۵۹، ۱۶۲، ۱۶۴، ۱۶۵، ۱۶۷،
۴۳، ۴۴، ۴۶، ۴۷، ۴۸، ۴۹، ۵۵، ۶۲، ۷۱،	۱۶۸، ۱۷۰، ۱۷۱، ۱۷۳، ۱۷۵، ۱۷۷،
۱۰۳، ۱۱۱، ۱۱۴، ۱۳۲، ۱۴۳، ۱۴۴،	۱۸۱، ۱۸۵، ۱۸۷، ۱۸۸، ۱۸۹، ۱۹۰،
۱۴۹، ۱۵۹، ۱۶۲، ۱۶۵، ۱۷۱، ۱۷۷،	۱۹۱، ۱۹۳، ۱۹۴، ۱۹۵، ۱۹۶، ۱۹۷،
۱۷۸، ۱۸۴، ۱۹۰، ۱۹۲، ۲۰۶، ۲۱۴،	۱۹۸، ۱۹۹، ۲۰۰، ۲۰۱، ۲۰۳، ۲۰۵،
۲۱۸، ۲۱۹، ۲۲۳، ۲۲۶، ۲۲۷، ۲۳۱،	۲۰۶، ۲۰۷، ۲۰۸، ۲۰۹، ۲۱۰، ۲۱۱،
۲۳۲، ۲۳۶، ۲۳۸، ۲۳۹، ۲۴۴، ۲۴۵،	۲۱۲، ۲۱۳، ۲۱۶، ۲۱۷، ۲۱۸، ۲۲۰،
۲۵۲، ۲۵۳، ۲۵۴، ۲۵۶، ۲۵۷	۲۲۱، ۲۲۲، ۲۲۳، ۲۲۵، ۲۲۶، ۲۲۸،
ر	۲۲۹، ۲۳۴، ۲۳۶، ۲۴۱، ۲۴۵، ۲۴۸،
رادار دهلران ۱۵، ۹۱، ۱۱۰، ۲۳۴،	۲۴۹، ۲۵۱، ۲۵۳، ۲۵۴، ۲۵۵، ۲۵۶،
راستا: حسن؛ سرگرد مخابرات ۲۵۹،	۲۵۷، ۲۵۸، ۲۵۹، ۲۶۰، ۲۶۳، ۲۶۴، ۲۶۷
رامین: غفار؛ سرگرد زرهی ۴۲، ۶۵، ۶۶،	دژبان مرکز ۱۶۵،
۶۷، ۶۹، ۷۸، ۹۴، ۹۷، ۱۰۰، ۱۰۸، ۱۰۹،	دشت عباس: منطقه ۱۸، ۱۹، ۱۰۵، ۱۰۸،
۱۲۶، ۲۳۰، ۲۳۱، ۲۳۴	۱۲۸، ۱۳۴، ۱۳۵، ۱۴۰، ۲۰۵، ۲۰۹،
ربوط: منطقه ۵۰، ۵۱، ۷۹، ۹۶، ۱۴۰،	۲۱۴، ۲۱۹، ۲۳۰، ۲۳۹، ۲۴۲، ۲۴۳
۲۱۴، ۲۱۸، ۲۱۹، ۲۲۰، ۲۲۶، ۲۳۶، ۲۳۷	دوسلق: منطقه ۱۸، ۱۹، ۲۰، ۱۱۲، ۱۲۱،
رستمی: ستوان ۱۷۶،	۱۲۵، ۱۲۷، ۱۲۹، ۱۳۰، ۱۴۰، ۱۴۶،
رضوی: سرهنگ ستاد ۷۲،	۱۶۱، ۱۸۵
رقابیه: ارتفاعات ۲۱۳، ۲۱۸، ۲۲۶، ۲۲۹	دوسلک: منطقه ۱۲، ۶۵، ۷۶، ۸۳، ۸۴، ۹۴،
رودخانه کرخه ۲۲، ۲۵، ۱۵۶، ۱۵۹، ۱۶۵،	۱۱۰، ۲۰۵، ۲۰۷، ۲۰۸، ۲۰۹، ۲۱۰،
۱۶۸، ۱۸۷، ۲۰۱، ۲۰۵، ۲۰۶، ۲۱۰،	۲۱۱، ۲۱۳، ۲۱۴، ۲۱۶، ۲۱۸، ۲۱۹،
	۲۲۰، ۲۲۶، ۲۶۴
	دوکوهه ۱۶۲، ۲۶۷،

۹۸، ۱۰۳، ۱۱۴، ۱۱۶، ۱۲۱، ۱۲۶، ۱۲۷،
۲۰۵، ۲۱۴، ۲۱۹، ۲۲۳، ۲۲۶، ۲۲۷،
۲۲۸، ۲۲۹، ۲۳۰، ۲۳۱، ۲۳۲، ۲۳۳،
۲۳۴، ۲۳۵، ۲۳۶، ۲۳۷

سویله :منطقه ، ۱۳، ۱۴، ۹۵، ۱۰۲، ۲۰۵،

۲۱۴، ۲۳۰، ۲۳۸

سوسنگرد ، ۶۹، ۱۴۸، ۱۶۳، ۱۷۲، ۲۰۵،

۲۳۱

سه راهی دهلران ، ۱۷۷، ۲۶۴،

ش

شاوریه :ارتفاعات ، ۴۲، ۴۴، ۴۷، ۱۵۰،

۲۰۹، ۲۱۳، ۲۱۸، ۲۲۶، ۲۴۲

شرفه :حسین؛ سرگرد ، ۴۲، ۸۳، ۸۴،

شکیبا :حمید؛ سرتیپ ۲ ، ۴،

شوش ، ۷، ۲۱، ۲۴، ۲۵، ۲۶، ۲۷، ۴۱، ۴۸،

۱۵۲، ۱۵۴، ۱۶۲، ۱۷۵، ۱۷۷، ۱۸۰،

۱۸۲، ۱۸۳، ۱۸۴، ۱۸۵، ۱۸۶، ۱۸۷،

۱۸۹، ۱۹۳، ۱۹۵، ۱۹۶، ۱۹۷، ۱۹۸،

۱۹۹، ۲۰۳، ۲۰۵، ۲۰۷، ۲۰۸، ۲۰۹،

۲۱۰، ۲۱۱، ۲۱۳، ۲۱۶، ۲۱۸، ۲۱۹،

۲۲۱، ۲۲۲، ۲۲۵، ۲۳۴، ۲۳۶، ۲۴۷،

۲۴۸، ۲۴۹، ۲۵۳، ۲۵۴، ۲۵۵،

شهبازی :امراه؛ سرهنگ زرهی ستاد ، ۴۱،

۱۳۳، ۱۶۳، ۱۷۱، ۲۴۷، ۲۴۸، ۲۶۳

۲۱۲، ۲۱۳، ۲۱۴، ۲۱۶، ۲۱۷، ۲۱۸،

۲۱۹، ۲۲۰، ۲۲۶، ۲۶۴، ۲۶۵، ۲۶۶، ۲۶۷

ز

زندى :سرگرد ، ۱۰۴، ۱۱۵،

ژ

ژاندارمرى ، ۳۶،

ژاندارمرى ایلام ، ۹، ۵۵، ۱۹۲،

ژاندارمرى موسیان ، ۹، ۵۵، ۱۲۲، ۲۲۷،

۲۳۲

س

سایت ۵ ، ۲۷، ۱۱۰، ۱۲۵، ۱۲۶، ۱۴۴،

۱۴۶، ۱۶۲، ۱۹۷، ۲۴۰

سپاه پاسداران ، ۳۶،

سپاه پاسداران دزفول ، ۲۲، ۴۱، ۱۶۱، ۱۶۲،

۱۹۴، ۲۴۷، ۲۵۶

ستاد مشترک ، ۳۵، ۳۶، ۲۶۴،

سرخه صالح :آبادی ، ۲۵، ۴۵، ۴۶، ۴۸،

۱۳۶، ۱۸۱، ۲۴۴

سرخه فیلیه :آبادی ، ۴۵، ۴۶،

سرخه نادری :آبادی ، ۴۵،

سمیده :منطقه ، ۹، ۱۰، ۱۱، ۱۲، ۱۳، ۱۴،

۵۱، ۵۷، ۵۸، ۶۱، ۶۳، ۶۴، ۶۵، ۶۷، ۶۸،

۷۰، ۷۲، ۷۳، ۷۸، ۸۰، ۸۳، ۸۴، ۸۹، ۹۱،

۲۷۴ / تیپ ۲ لشکر ۹۲ زرهی در آغاز جنگ تحمیلی

شیراز ۲۰۶، ۲۰۰، ۱۳۴، ۷۶، ۴۱، ۱۱،
۲۴۴، ۲۳۴، ۲۲۶، ۲۱۱

ص

صادقی‌گویا: نجات‌علی؛ سرتیپ ۲ ۵، ۴،

صحرائی: ستوان ۱۳۴،

صیاد شیرازی: علی؛ سرهنگ، سپهبد شهید،
۲۸، ۶، ۵، ۲

ع

عبدالخان: منطقه ۲۵۵، ۱۸۵، ۲۵،

علی غربی: منطقه ۵۰،

علی‌گروه‌زد: ارتفاعات ۶۲، ۴۷، ۴۴، ۴۲،

۱۳۴، ۱۳۱، ۱۲۹، ۱۲۸، ۱۲۳، ۱۱۳، ۶۸،

۱۴۷، ۱۴۴، ۱۴۳، ۱۴۰، ۱۳۹، ۱۳۷،

۱۶۱، ۱۵۹، ۱۵۷، ۱۵۰، ۱۴۹، ۱۴۸،

۲۱۹، ۲۱۸، ۲۱۶، ۲۱۴، ۲۱۳، ۲۰۹،

۲۴۲، ۲۳۹، ۲۳۲، ۲۳۰، ۲۲۶، ۲۲۰،

۲۶۴، ۲۴۹، ۲۴۶، ۲۴۵، ۲۴۴، ۲۴۳،

عین‌خوش: منطقه ۴۲، ۴۱، ۱۵، ۱۴، ۹،

۸۰، ۶۱، ۶۰، ۵۹، ۵۸، ۵۷، ۵۶، ۵۵، ۵۲،

۱۰۶، ۱۰۵، ۱۰۴، ۱۰۱، ۹۹، ۹۷، ۹۶،

۱۲۲، ۱۲۱، ۱۱۷، ۱۱۴، ۱۱۳، ۱۱۱،

۱۸۲، ۱۵۷، ۱۳۲، ۱۲۸، ۱۲۵، ۱۲۳،

۲۱۳، ۲۱۱، ۲۰۹، ۲۰۸، ۲۰۶، ۲۰۵،

۲۲۱، ۲۲۰، ۲۱۹، ۲۱۸، ۲۱۶، ۲۱۴،

۲۲۸، ۲۲۷، ۲۲۶، ۲۲۵، ۲۲۴، ۲۲۳،

۲۳۹، ۲۳۸، ۲۳۶، ۲۳۵، ۲۳۴، ۲۲۹،

۲۶۷، ۲۶۵، ۲۴۹، ۲۴۴، ۲۴۳، ۲۴۲، ۲۴۱،

ف

فاضل: سرهنگ ۲۹،

فروزان: سروان ۱۳۴،

فکه: منطقه مرزی ۱۴، ۱۳، ۱۲، ۱۱، ۱۰،

۷۳، ۷۲، ۷۱، ۶۹، ۶۶، ۶۵، ۶۴، ۶۲، ۶۱،

۱۰۰، ۹۸، ۹۵، ۸۶، ۸۳، ۸۱، ۷۸، ۷۷،

۲۰۷، ۱۲۳، ۱۱۴، ۱۰۹، ۱۰۸، ۱۰۳،

۲۲۶، ۲۲۰، ۲۱۹، ۲۱۸، ۲۱۴،

فلاحی: ولی؛ سرتیپ ۹۵،

ق

قاسمی (قاسمی نو)، غلامرضا؛ سرهنگ

زرهی: اکثر صفحات

قانع: سرهنگ زرهی ستاد ۱۳۶،

قرارداد ۱۹۷۵ ۲۲۶، ۲۸،

قرارگاه مقدم نیروی زمینی ۳۷،

قندی: ناصر؛ سرهنگ ۲ ۲۶۳، ۲۴۸،

ک

کیانی: غلامعلی؛ پاسدار ۱۶۲،

۱۶۳، ۱۸۰، ۲۰۱، ۲۰۵، ۲۰۷، ۲۰۸، ۲۱۰،
 ۲۱۱، ۲۱۲، ۲۱۳، ۲۱۴، ۲۲۳، ۲۲۴، ۲۲۸،
 ۲۲۹، ۲۳۲، ۲۳۳، ۲۳۴، ۲۳۵، ۲۳۶، ۲۳۷،
 ۲۳۹، ۲۴۱، ۲۵۱، ۲۵۲، ۲۵۸
 گردان ۲۹۱ تانک :لشکر ۷۷ ۲۴۱، ۱۱۷،
 گردان ۳۱۲ توپخانه ۱۳۰ م ۱۶۶،
 گردان ۳۲۰ توپخانه ۱۵۵ :م؛ تیپ ۲
 لشکر ۹۲ ۲۳۵، ۲۲۳، ۹۱، ۵۲، ۱۳،
 گردان ۴۱۴ پل ۱۸۲، ۲۵۴،
 گردان ۴۲۹ مهندس :لشکر ۹۲ ۱۷۱، ۵۲،
 گردان ۵۰۷ نگهداری :لشکر ۹۲ ۵۲،
 گردان ۵۰۸ بهداری :لشکر ۵۲ ۹۲،
 گروه ۵۵ توپخانه ۱۸۳، ۱۶۷، ۷۷، ۲۵،
 ۱۸۴، ۲۰۵، ۲۵۶
 گروه رزمی ۱۴۱ پیاده ۱۸۵، ۱۸۴، ۲۵،
 ۱۹۳
 گروه رزمی ۳۷ ۱۴، ۱۳، ۱۲، ۱۱، ۱۰، ۹،
 ۱۸، ۲۰، ۲۱، ۲۲، ۲۴، ۲۵، ۴۱، ۵۲، ۵۷،
 ۵۸، ۵۹، ۶۳، ۶۴، ۶۹، ۷۳، ۷۵، ۷۶، ۷۷،
 ۷۸، ۸۰، ۸۱، ۸۳، ۸۴، ۸۵، ۸۶، ۸۸، ۹۰،
 ۹۳، ۹۴، ۹۸، ۱۰۳، ۱۰۸، ۱۲۵، ۱۲۶،
 ۱۳۸، ۱۳۹، ۱۴۱، ۱۴۳، ۱۴۵، ۱۴۷، ۱۵۹،
 ۱۶۰، ۱۶۱، ۱۶۲، ۱۶۳، ۱۶۹، ۱۷۱، ۱۷۲،
 ۱۷۷، ۱۷۸، ۱۸۴، ۱۸۶، ۱۸۷، ۱۸۸، ۲۰۵،
 ۲۱۱، ۲۲۱، ۲۲۳، ۲۲۶، ۲۶۴

ک

کامران :سرگرد ۱۶۸، ۱۶۷،
 کاملی :سروان ۱۰۸،
 کرمانشاه ۴۶،

گ

گردان ۲۳۱ تانک ۱۷۶، ۲۴،
 گردان ۱۰۵ مکانیزه :تیپ ۲ لشکر ۹۲، ۵۲،
 ۲۵۷
 گردان ۱۳۸ پیاده :لشکر ۲۱، ۱۳، ۱۵،
 ۱۶، ۱۷، ۱۹، ۲۰، ۲۱، ۲۵، ۲۶، ۴۲، ۵۲،
 ۷۹، ۹۲، ۱۱۲، ۱۱۴، ۱۲۴، ۱۲۷، ۱۴۱،
 ۱۴۳، ۱۵۲، ۱۶۱، ۱۸۴، ۱۹۳، ۲۱۰، ۲۱۴،
 ۲۱۹، ۲۲۳، ۲۳۳، ۲۳۴، ۲۳۵، ۲۳۷، ۲۴۰،
 ۲۴۱، ۲۴۳، ۲۴۵، ۲۴۷، ۲۶۳
 گردان ۱۴۱ پیاده :لشکر ۲۱، ۴۳، ۴۲، ۲۵،
 ۵۲، ۱۸۴، ۲۲۳، ۲۴۵، ۲۶۳
 گردان ۱۹۱ پیاده مرکز پیاده ۲۶۳، ۲۲۳
 گردان ۲۰۷ تانک :تیپ ۲ لشکر ۹۲ ۵۲،
 گردان ۲۴۴ تانک :تیپ ۸۴ ۱۱۲،
 گردان ۲۵۶ تانک :تیپ ۲ لشکر ۹۲ ۵۲،
 گردان ۲۸۳ سوار زرهی :لشکر ۹۲، ۱۲، ۹،
 ۱۳، ۱۴، ۱۵، ۱۶، ۱۷، ۱۸، ۲۰، ۲۲، ۲۴،
 ۲۵، ۲۷، ۴۳، ۵۲، ۵۹، ۶۰، ۷۹، ۸۱، ۸۲،
 ۸۴، ۸۷، ۹۳، ۱۰۴، ۱۰۶، ۱۲۸، ۱۶۲،

۲۷۶ / تیپ ۲ لشکر ۹۲ زرهی در آغاز جنگ تحمیلی

گروه رزمی عقاب , ۱۰, ۱۱, ۱۴, ۵۶, ۵۷, ۶۵, ۷۸, ۹۷

گودرزی: سروان ۱۷۶.

ل

لرستان ۲۲۷, ۴۴, ۴۶.

لشکر ۱ مکانیزه: عراق , ۴۲, ۵۰, ۲۰۵, ۲۲۰, ۲۲۶

لشکر ۱۰ زرهی: عراق , ۴۲, ۵۱, ۲۰۵, ۲۲۰, ۲۳۶

لشکر ۲ پیاده مرکز ۲۱۱.

لشکر ۲۱ پیاده , ۲۰۵, ۲۰۸, ۲۱۰, ۲۱۱, ۲۶۵, ۲۶۶, ۲۶۷, ۲۶۸, ۲۷۵, ۲۸۲

لشکر ۷۷ پیاده ۱۶, ۱۱۷.

لشکر ۹۲ زرهی: اکثر صفحات

م

مشهد: شهر , ۱۶, ۱۹, ۹۹, ۱۱۷, ۱۲۲, ۱۳۶, ۱۴۵, ۲۴۱, ۲۴۴

ملک‌نژاد, سرهنگ زرهی: اکثر صفحات
مورموری: منطقه ۱۹۲.

موسیان: شهر , ۱۴, ۱۷, ۵۵, ۱۰۳, ۱۱۱, ۱۲۶, ۱۹۲, ۱۹۴, ۲۰۵, ۲۱۸, ۲۲۳, ۲۲۶, ۲۲۷, ۲۲۸, ۲۳۲, ۲۳۶, ۲۳۸, ۲۳۹, ۲۵۶, ۲۵۷

موسی‌فرد: سروان ۱۶۵.

موشک تاو ۲۶۳, ۱۲۵, ۹۱, ۱۳, ۸۴, ۱۲.

مهدی‌پور: احد: سرهنگ , ۴۲, ۱۲۴, ۱۳۱, ۱۴۹, ۱۵۲, ۱۷۵, ۱۸۴

مهران: شهر , ۱۵, ۴۴, ۴۶, ۱۱۱, ۲۱۸, ۲۳۲, ۲۳۹

میشداغ: ارتفاعات ۲۲۶, ۲۱۸, ۲۱۳, ۲۰۵.

ن

نجم: محمد جواد ۴.

نداجا ۲۰۰, ۱۶۵.

نیروی هوایی ۳۶.

و

وزارت دفاع ۲۴۹, ۱۶۵.

ه

هاشمی: سید حسام؛ سرتیپ ۴.

هوانیروز , ۲۵, ۱۸۲, ۱۸۵, ۱۹۰, ۲۵۴, ۲۵۸

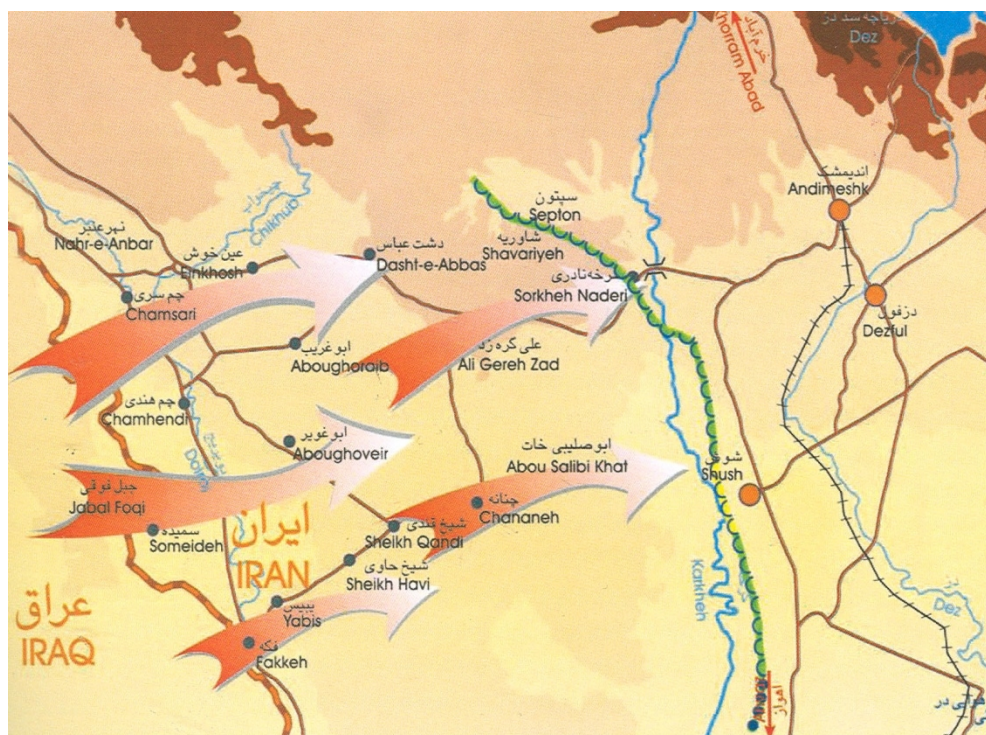
هویزه ۲۰۵.

ی

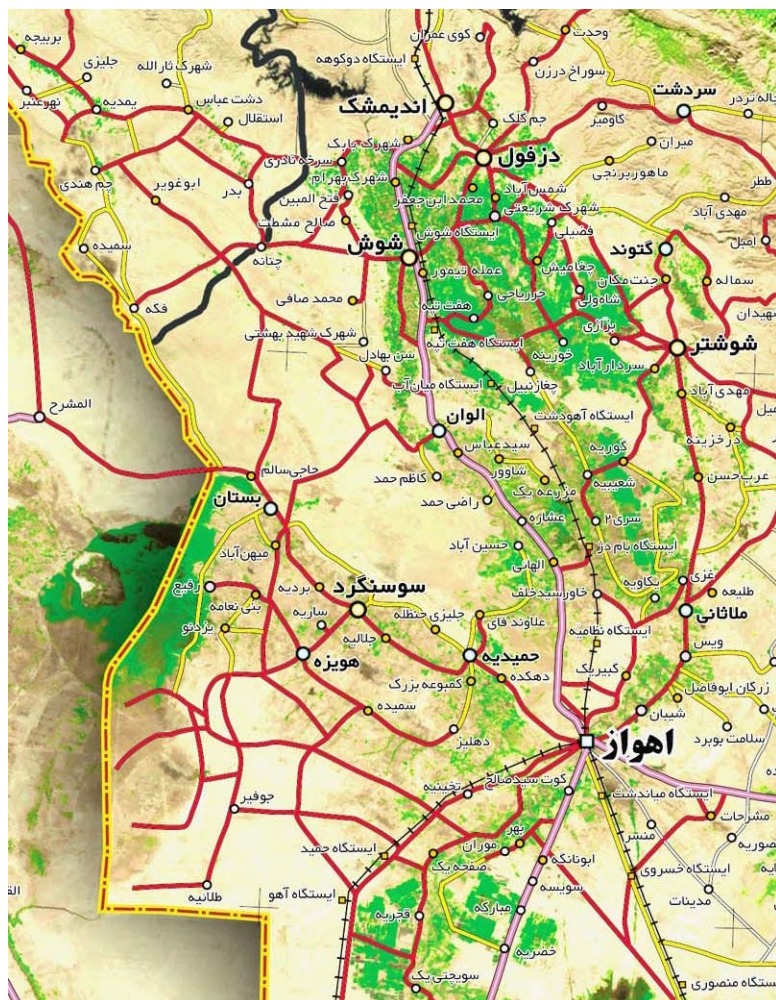
یار محمدی: سروان ۱۲۶, ۱۲۵.

یزدان‌پناه: سرهنگ ۱۷۶.

نقشه‌ها

عملیات پدافندی کرخه - شوش

منطقه عمومی غرب خوزستان

هیئت معارف جنگ
شهید سپهبد علی صیاد شیرازی

Tip 2 Zerehi Lashkar 92

Col. Seyed Yaghub Hoseini

War Cognizance Committee Of

Martyr Lieutenant General Ali Sayyad Shirazi